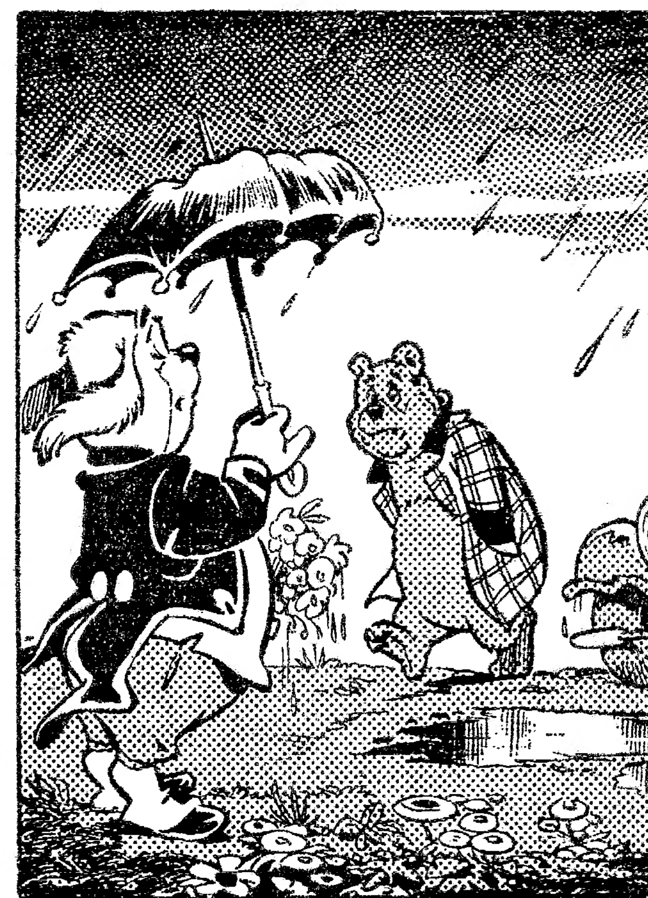
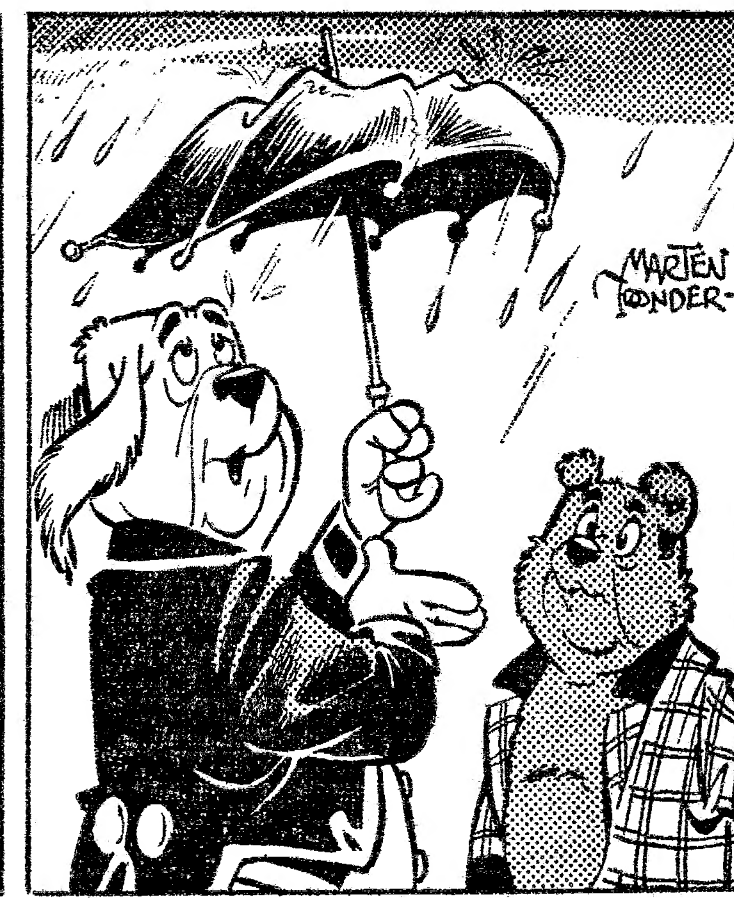

6859 Op een dag in het voorjaar, nog niet lang geleden, begaf Joost zich naar buiten om bloemen te plukken.

"Een lenteruiker vrolijkt de kamer zo op," sprak de trouwe knecht terwijl hij zijn paraplu opende om zich tegen een neerkletterende bui te beschermen. De wind floot klagend om de torens en voortjagende wolkenvelden verduisterden het zwerk, zodat een huiver hem door de leden voer.

"Aprilletje zoet geeft soms een witte hoed", mompelde hij met fladderende jaspanden. Zijn stem klonk echter onzeker en toen hij een blik op de verregende en kapotgewaaide planten wierp versomberde hij meer en meer. Heer Bommel, die een bezoekje aan de Kleine Club gebracht had, zag hem terneergeslagen staan en naderde soppend door het natte gras.

"Geheel verflenst, met uw welnemen", zei de knecht. "Het is zeer betreurenswaardig."

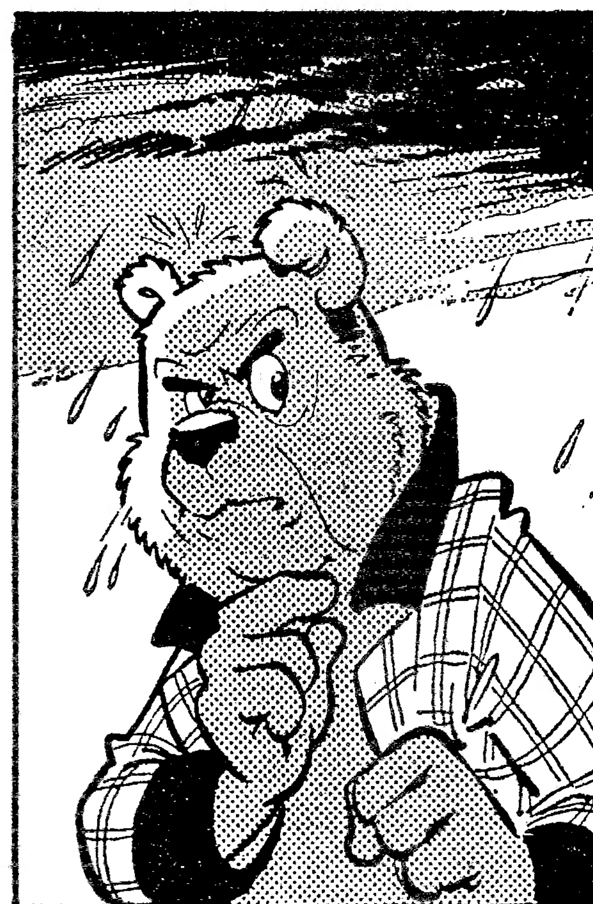
"Dat is het", gaf heer Ollie toe. "In de stad was het ook niets gedaan. Iedereen klaagt en moppert, want de wereld is vol onrust en ellende. Het zijn boze tijden Joost."

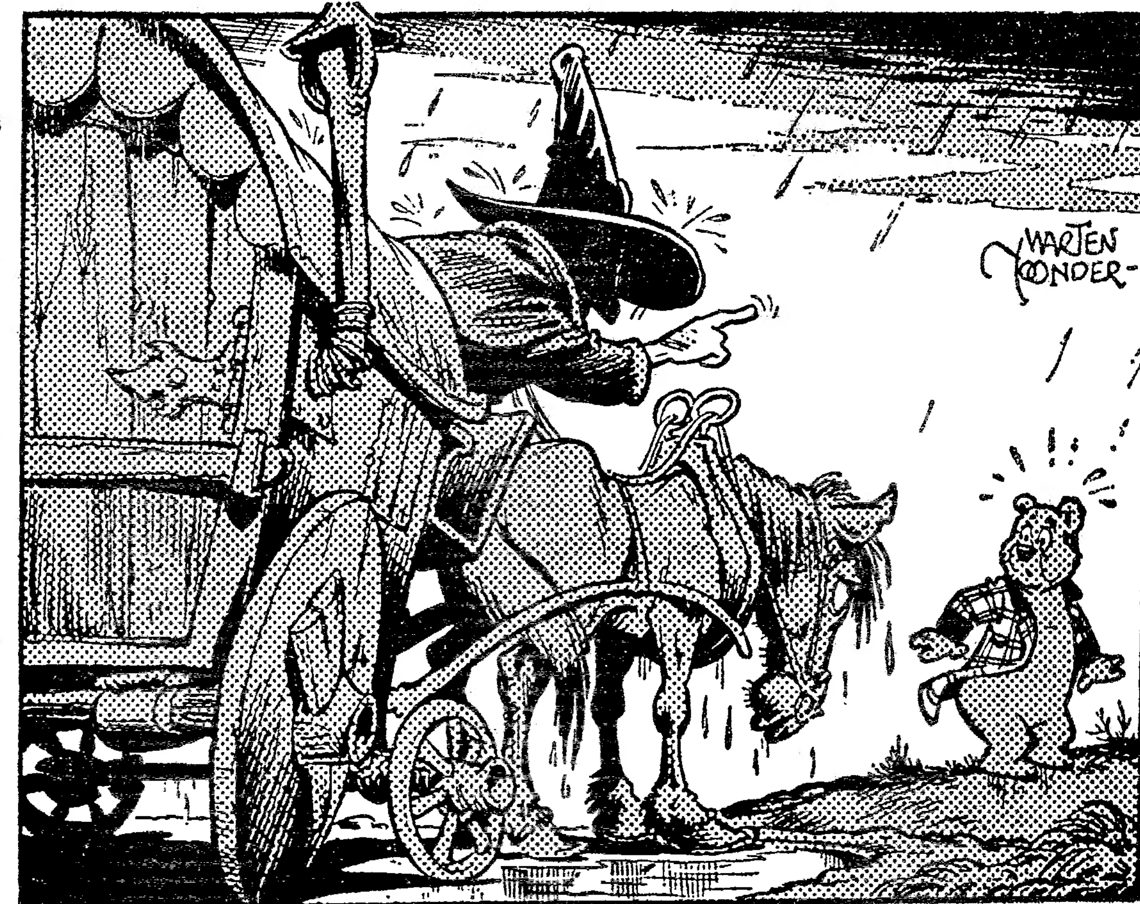
"Het spijt dat te horen", zei de bediende hoofdschuddend. "Het eten is ook aangebrand als u mij toestaat. Ik kan er de rechte schik niet in vinden, heer Olivier, en daardoor is het mij ontgaan."

Er verscheen een toornige trek op heer Bommels gelaat, maar voordat hij iets kon zeggen voer de knecht voort: "Ik begrijp het niet. We hebben het nog nooit zo goed gehad, en ik heb net salarisverhoging en een extra vrije middag gekregen, met uw goedvinden. Er zit iets onnatuurlijks in. Misschien komt het van het weer. Met zulke donkere dagen waart de Zwarte Zwadderneel rond, wanneer ik zo vrij mag zijn.."

7003 28

6860 ”Begin je nu weer met praatjes over de Zwarte Zwadderneel?”, riep heer Bommel geprikkeld uit. ”Daarvan ben ik niet gediend, Joost; dat hebben we al eens gehad! Je kunt beter thee gaan zetten en een amdere maaltijd klaarmaken dan de stemming met bijgeloof te bederven!”

De bediende wilde iets in het midden brengen, maar een onverwachte windvlaag deed zijn regenscherm omslaan zodat het hemelwater hem vochtig in de kraag droop.

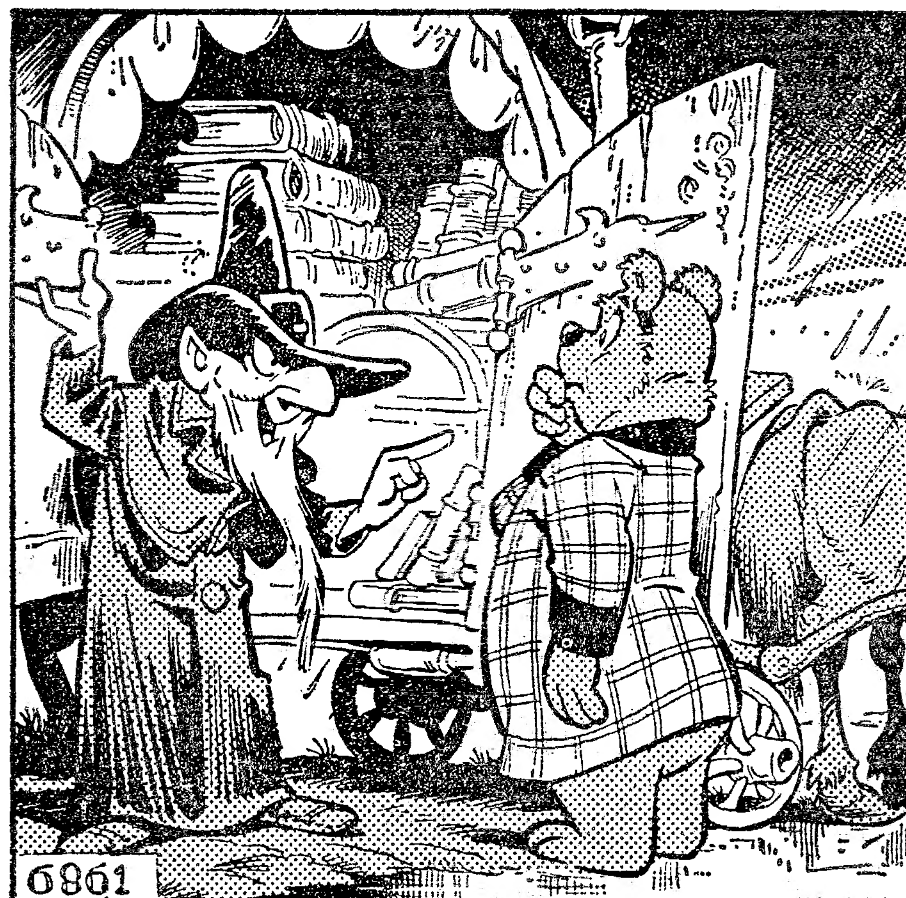
”Zeer wel, heer Olivier”, prevelde hij terwijl hij zich met de verflenste bloemen naar huis begaf. „Maar wanneer u mij toestaat moet ik altijd aan dat oude lied denken: De wind is in de bomen, De regen op ’t struweel. Nu zal hij weldra komen, De Zwarte Zwadderneel.”

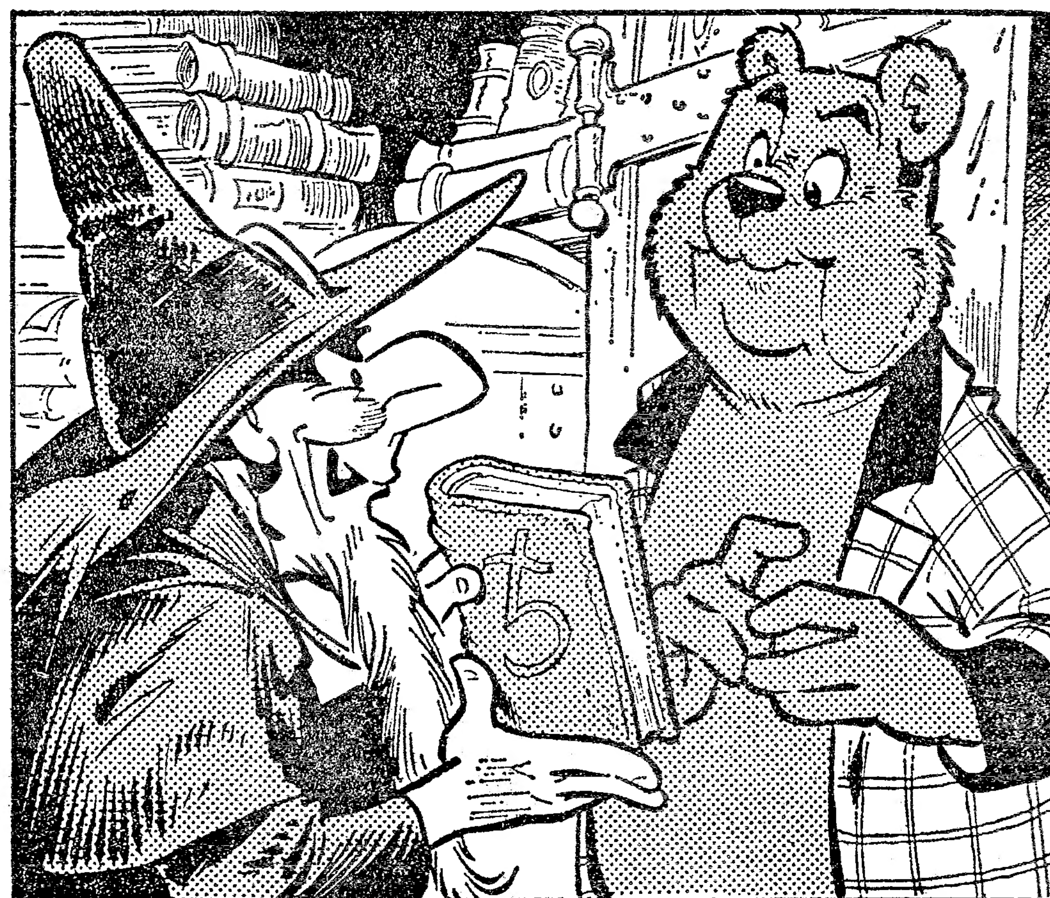
Zijn vreugdeloze stem werd opgenomen in het klagen van de elementen en heer Bommel keek hem bedrukt na.

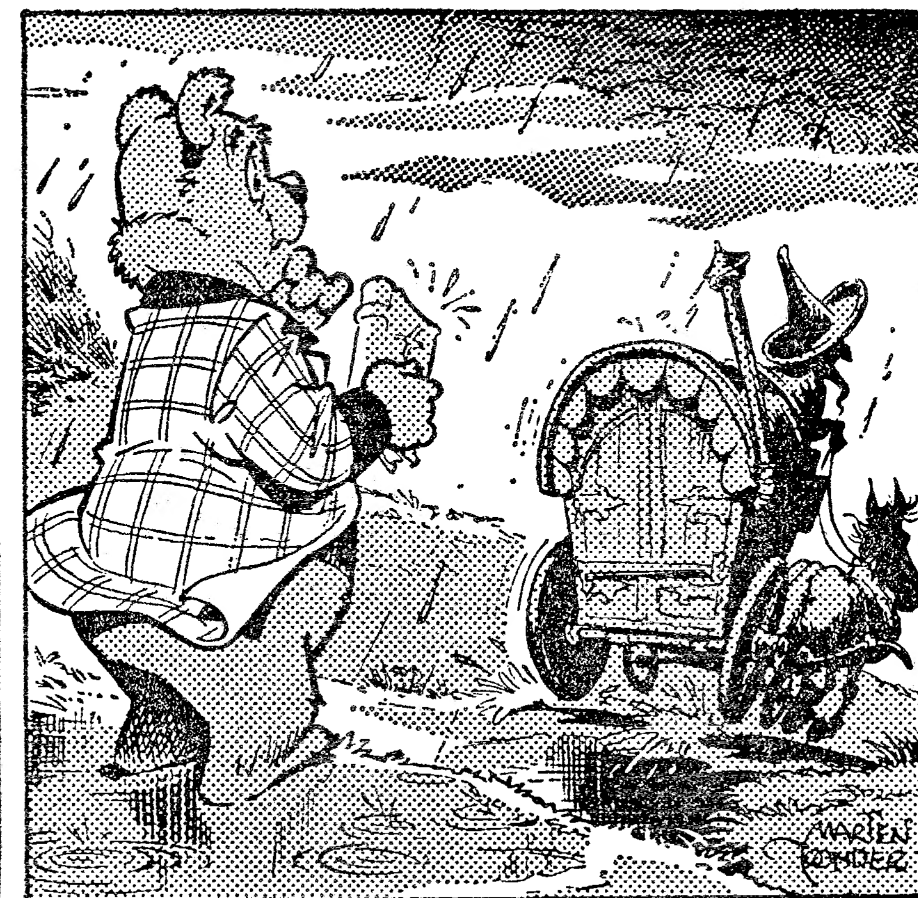
”Onzin”, sprak hij tot zichzelf. ”Er is tegenwoordig geen enkele reden meer om niet gelukkig te zijn. Iedereen heeft het goed – en dat soort versjes dient alleen maar om een excuus voor landerigheid te hebben! Het is treurig! Maar waarom is iedereen zo zuur? Dat zou ik als heer wel eens willen weten.”

Op dat moment klonk er achter hen het geknars van wielen en het gerinkel van een ketting – en toen hij omkeek zag hij een oude woonwagen op de weg staan.

”He meneertje!” riep de bejaarde voerman met krassende stem van de bok. ”Heb je soms zorgen? Daar kan ik je afhelpen, hoor! En de prijs zal je meevallen!”

6861. De voerman klom met stramme benen van de bok en begaf zich naar de achterkant van zijn wagen.

"Zorgen?" herhaalde heer Bommel, die hem volgde. "Nee, die heb ik niet zozeer. Maar dat is het hem juist! Wanneer men geen zorgen heeft moet men blij zijn, als u begrijpt wat ik bedoel!"

"Zo is het maar net!" riep de grijsaard, terwijl hij de deuren van zijn kar opende. "Maar daar is wel wat aan te doen, meneertje. Ik heb hier een ruime sortering boekwerken over positief denken en andere magische wetenschappen. Men kan het lot naar zijn hand zetten! Net iets voor jou; héhéhéhé!"

Heer Ollie wierp een onthutste blik in het inwendige van het gammele voertuig en dacht even na.

"Daar zit iets in", mompelde hij. "Het moet mogelijk zijn om in deze maatschappij wat geluk te brengen. Hebt u soms een werkje dat duidelijk uiteenzet hoe dat gedaan moet worden?"

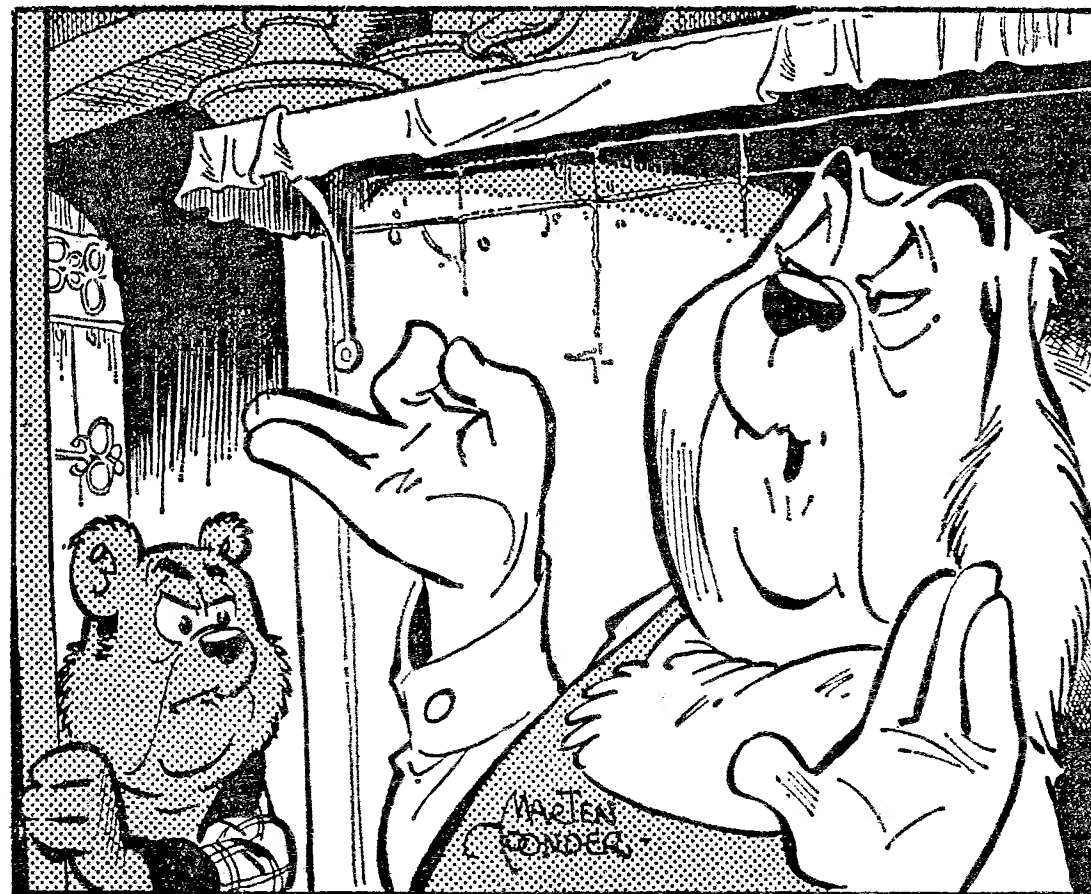
"Natuurlijk!" sprak de koopman met knarsende stem. "Niets is eenvoudiger. Hier heb ik de bekende "Spiritus pluribus"; een gerenommeerde handleiding, die begrijpelijk is voor leken. Eén vijftig, meneertje. En ik garandeer de uitwerking. Niet goed, geld terug."

Zo pratende trok hij een oud, beschimmeld foliant uit zijn voorraad en heer Bommel betaalde zonder lang nadenken.

"Geluk ermee!" riep de oude. Hij gooide de deuren dicht, beklom de bok met verrassende snelheid en reed in galop voort terwijl zijn kakelend lachje in de wind verwoei.

Heer Ollie stond met het boek in de neergutsende regen. Hij keek de wegrijdende woonwagen na en voelde zich vreemd beklemd.

6862. Joost was in de keuken bezig met het bereiden van de maaltijd. Hij had een nieuwe kippebout uit de ijskast gehaald en nu was hij doende een smakelijke vulling samen te stellen. Daarin werd hij echter gestoord door heer Bommel, die het hoofd om de deur stak.

”Ik wil graag een kruidje van je hebben”, zei hij ernstig. ”Het kruidje zevendood!”

”Wat zegt u?” vroeg de knecht ontdaan.

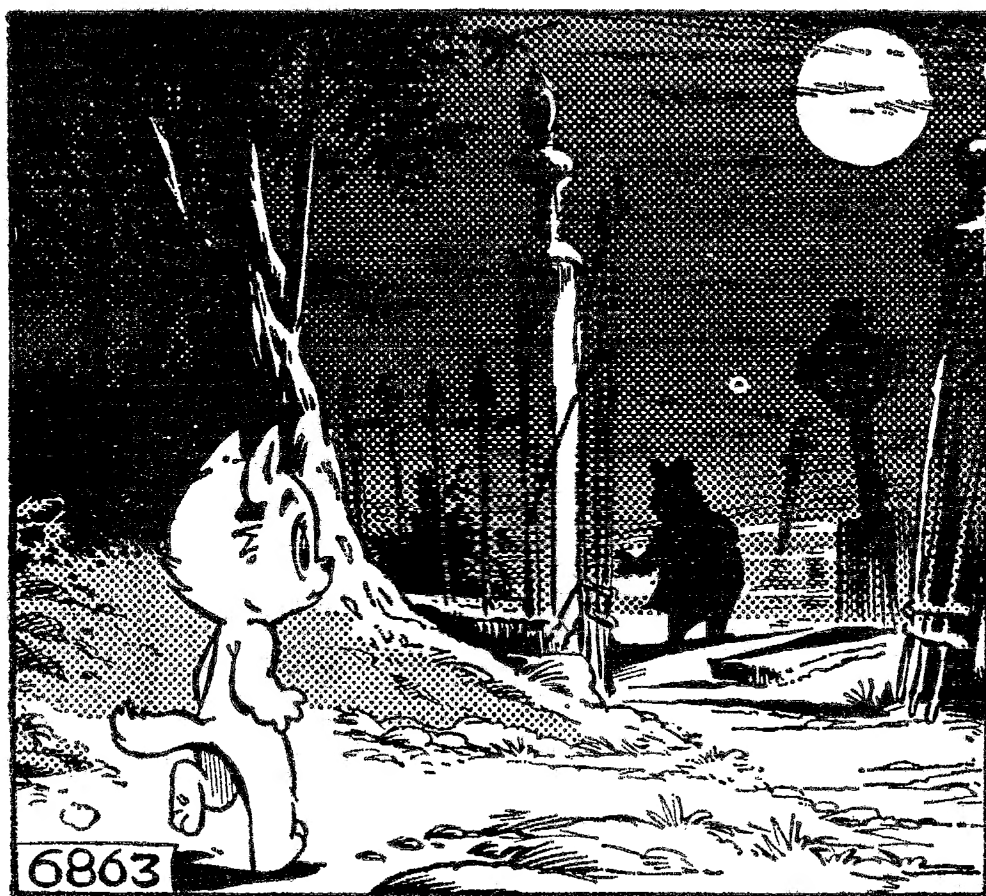
”Het kruidje zevendood”, herhaalde heer Ollie ongeduldig. ”Een kleine wolfsklauw, als ik het goed gelezen heb. Ook een kippehart en enige staartveren zou ik kunnen gebruiken.”

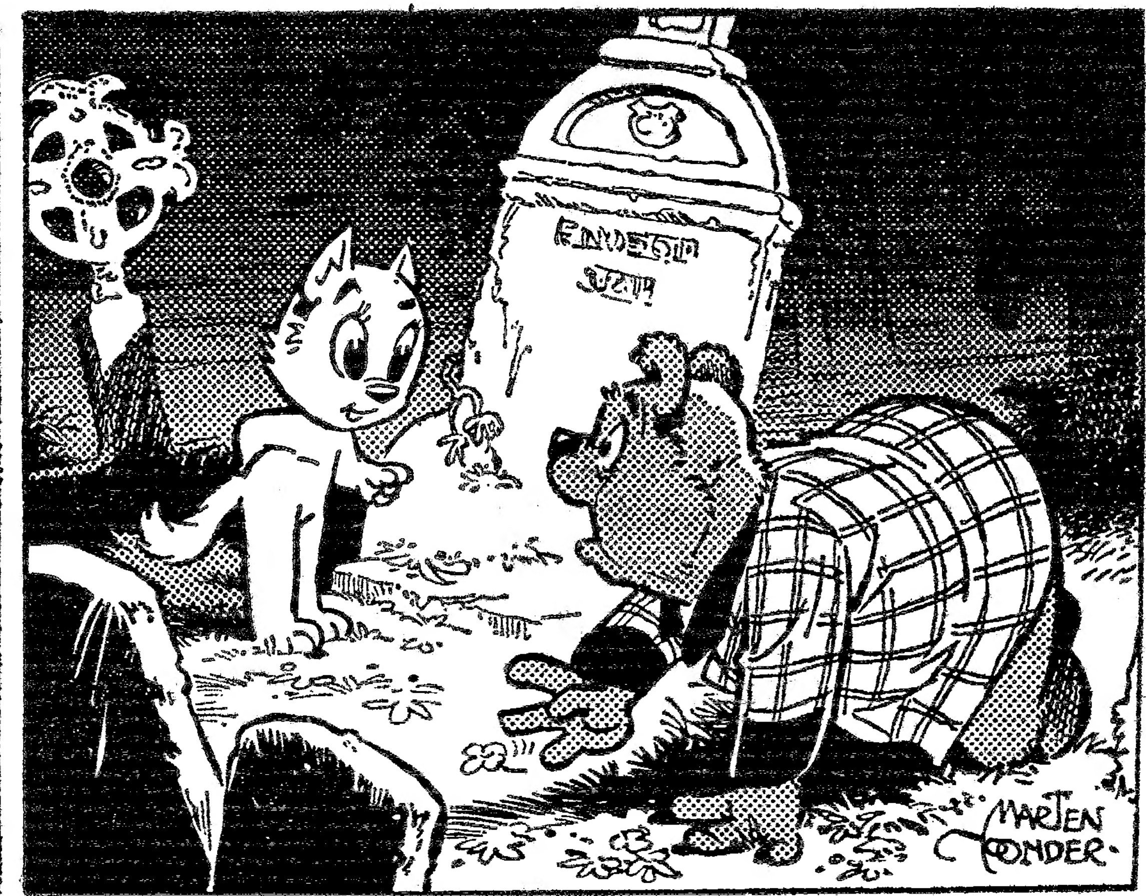
De bediende legde zijn lepel terzijde en keerde zich waardig om.

”Ik weet”, sprak hij, ”dat ik het eten daarnet een weinig heb laten aanbranden. Maar dat zal me niet weer gebeuren, en ik zal de kip wel alleen braden, wanneer ik zo vrij mag zijn. Trouwens ik gebruik altijd thijm en wat dille, als u mij toestaat; wolfsklauw lijkt mij zeer betreurenswaardig!”

”Zo!” bromde heer Bommel ontstemd, ”dan zal ik wel naar het kerkhof gaan!” Hij wierp de keukendeur dicht en even later hoorde Joost hem buiten tussen de vuilnisemmers rommelen. De bediende begaf zich naar het venster en wierp een ongeruste blik naar buiten waar de donkere dag in een vreugdeloze schemering overging. In de neervallende regen was heer Ollie bezig de afval te onderzoeken, terwijl de wind zijn jas deed fladderen.

”Gelukkig, dat Joost net met kip bezig is”, kon men hem horen mompelen.

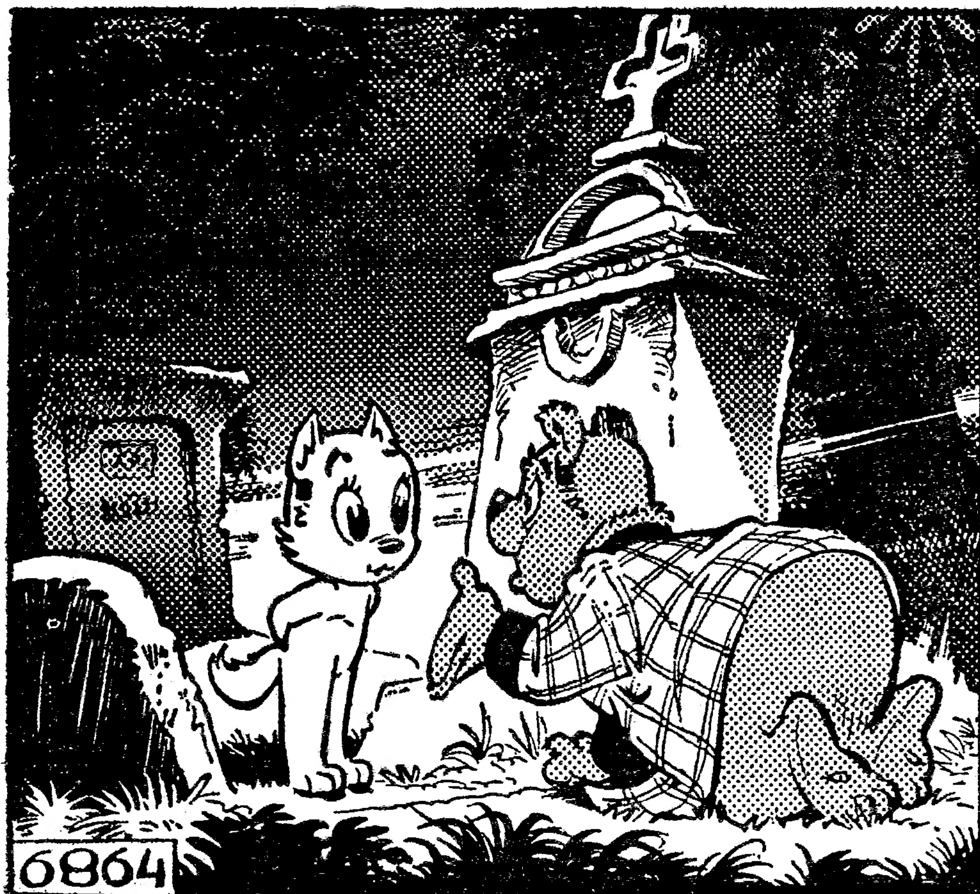
6863. Tegen de avond klaarde de lucht wat op en een vale maan scheen door de verwaaide regenwolken. Tom Poes, die de hele dag in huis gezeten had, besloot een eindje te gaan wandelen; en met dat plan sloeg hij een verlaten landweg in die langs het oude kerkhof voerde. Tot zijn verbazing zag hij dat daar iemand rondliep.

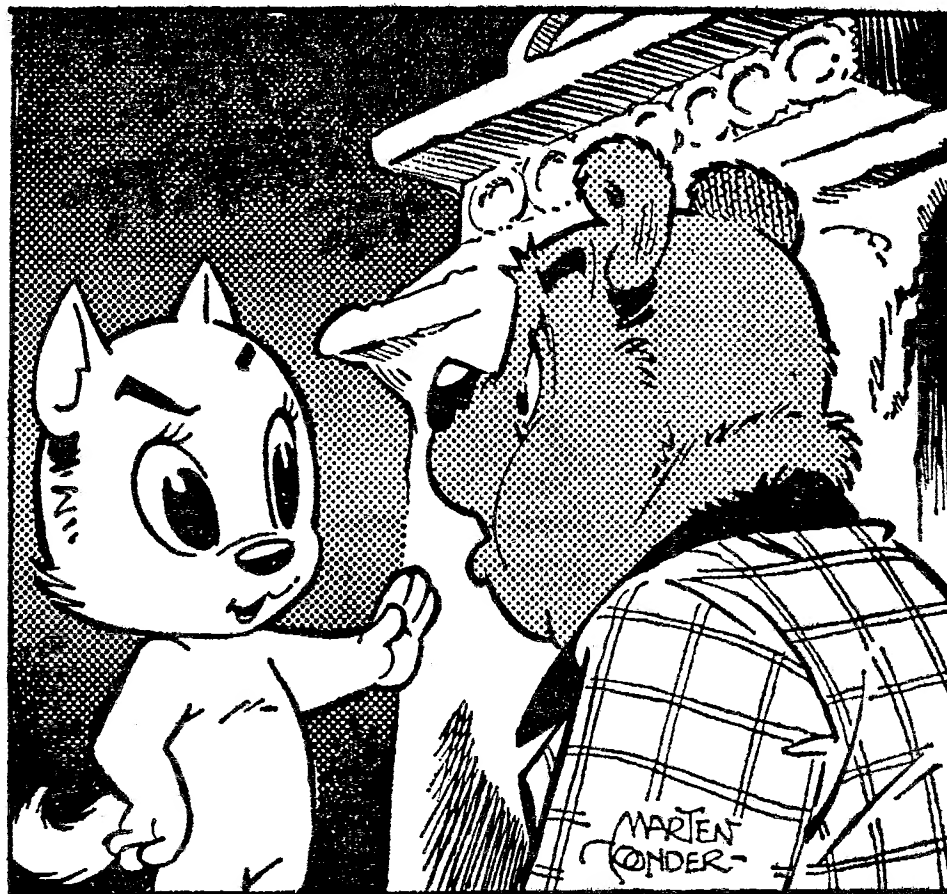
”Maar dat is heer Ollie!”, zei hij tot zichzelf. ”Wat doet die hier op deze tijd van de avond? Om acht uur heeft Joost het eten altijd klaar...”

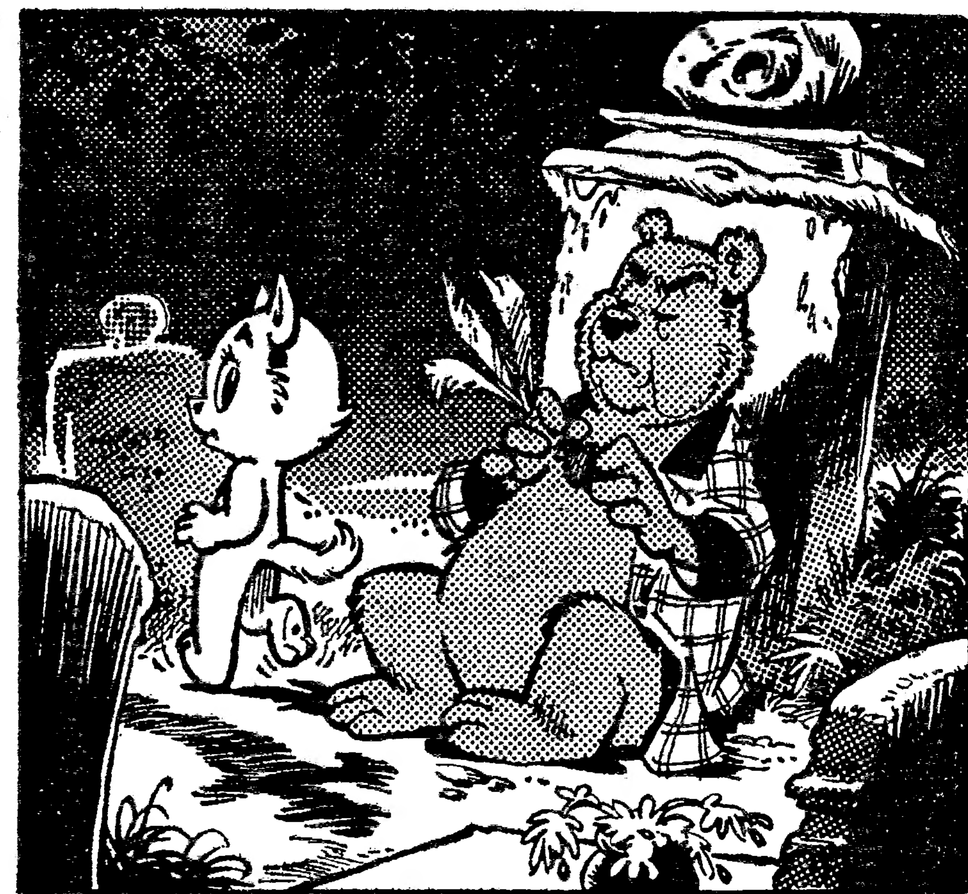
Gedreven door nieuwsgierigheid liep hij het vervallen toegangshek binnen en bleef in de schaduw van een zerk staan. Heer Bommel had hem niet in de gaten; hij ging geheel in zijn bezigheden op en liep gebogen door het maanlicht, dat vreemde schaduwen over de grond wierp. Ten slotte liet hij zich op handen en knieën neer op het natte gras en begon in de aarde te woelen.

”Heer Ollie!”, riep Tom Poes, naar voren stappend. ”Wat doet u?”

Heer Bommel slaakte een gesmoorde kreet en liet het plantje, dat hij geplukt had, vallen. Een ogenblik was hij geheel verstijfd van schrik doch toen hervond hij zijn tegenwoordigheid van geest. ”Ikkik... ik... eh... ik z-zoek k-kruiden”, stamelde hij. ”Heel ge-gewoon! Waarom l-laat je me zo schrikken, jonge vriend? Weet je wel, dat zoiets gevaarlijk is? V-vooral op zo’n kerkhof, waar allerlei onbekende gevaren kunnen dreigen, als je begrijpt wat ik bedoel! En bovendien is het eigenlijk geheim wat ik doe! Dat staat in het boek – en daar houd ik mij aan!”

6864. "Ik begrijp het niet", zei Tom Poes. "Waarom kruipt u hier in de duisternis over het kerkhof rond? Het is koud en nat, en bovendien heeft Joost thuis het eten klaar staan!"

Heer Bommel liet zijn blik over de graven en zerken gaan, waar de maan vreemde lichtvlekken op wierp.

"Eten", mompelde hij huiverend. "Ach wat, er zijn belangrijker dingen waar men als heer aan moet denken! Jou is het natuurlijk niet opgevallen dat iedereen zuur en ontevreden is! Jij hebt natuurlijk niet gemerkt hoe vreemd dat is. Iedereen heeft het goed – en niemand is gelukkig. Maar iemand van mijn stand voelt dat heel fijn aan en begrijpt zijn plicht, als je begrijpt wat ik bedoel."

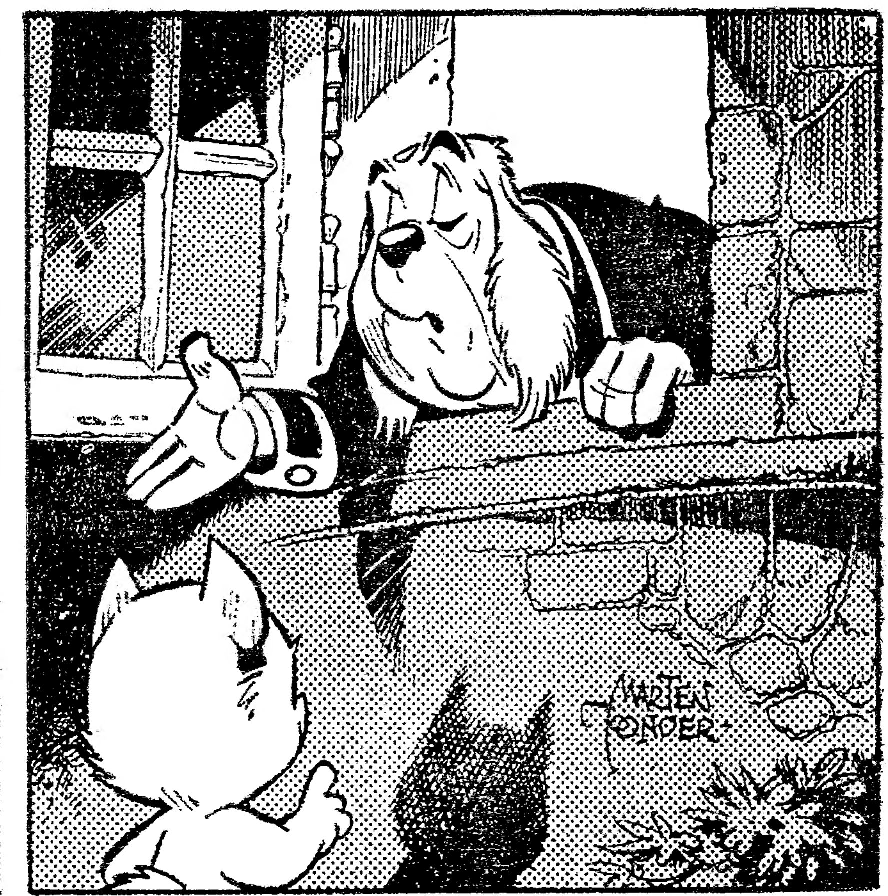
"Nou, ik begrijp het niet", zei Tom Poes. "Als men iedereen gelukkig wil maken gaat men toch niet naar een oud kerkhof?"

"Ik zal het je uitleggen", hernam heer Ollie. "In een oud boek heb ik gelezen, hoe men krachten kan oproepen. Krachten, die geluk brengen, bedoel ik. En daarvoor heb ik een kruidje nodig, dat hier met volle maan groeit. Prettig is het niet, maar voor het geluk van zijn medeschepselen moet men alles over hebben."

"Hm", mompelde Tom Poes. "Het lijkt me niks, hoor! Bijgeloof en zwarte kunsten zijn altijd gevaarlijk."

Heer Bommel bewolkte. Hij richtte zich op en, leunend tegen een zerk, trok hij enige veren en een kippehart uit zijn binnenzak. "Je kunt dit rustig aan mij overlaten", sprak hij, terwijl hij de zaak met een paardehaar aan elkaar begon te binden. "Wat ik hier doe is trouwens geheim. Je kunt beter weggaan. Want ik moet dit, en het kruidje dat ik gevonden heb, op een zéér geheime plaats verstoppen! Dat staat in het boek en daar houd ik mij aan."

6865. Een kille wind blies klagend tussen de zerken en rukte aan de treurwilg, zodat de regendruppels kletsend naar beneden sloegen. Tom Poes keek met afkeer naar de verwaaide kippeveren die heer Ollie in de hand hield en hij huiverde.

„Dan ga ik maar" zei hij. „Hoe u hier geluk vandaan wilt halen, weet ik niet; het lijkt me moeilijk."

"Dat komt omdat je nog niet rijp genoeg bent", verklaarde heer Bommel. "Dit is werk, dat een ervaren heer in stilte moet verrichten. Het is geheim, bedoel ik. Niemand mag weten waar ik dit magische kippehart ga verbergen, anders werkt het niet. Dat staat in de Spiritus Ribus en daar houd ik mij aan. Je kunt beter weggaan en mij met mijn mooie werk alleen laten."

Dat deed Tom Poes. Hij verliet het oude kerkhof en sloeg de weg naar huis in. Die voerde langs slot Bommelstein, dat eenzaam op de heuvel lag terwijl de gestalte van Joost mismoedig uit het enige verlichte venster hing.

"Een droevige avond, jonge heer", riep hij reeds van verre.

"Het weder is betreurenswaardig, en de maaltijd is voor de tweede keer verpieterd doordat heer Olivier niet op tijd is verschenen."

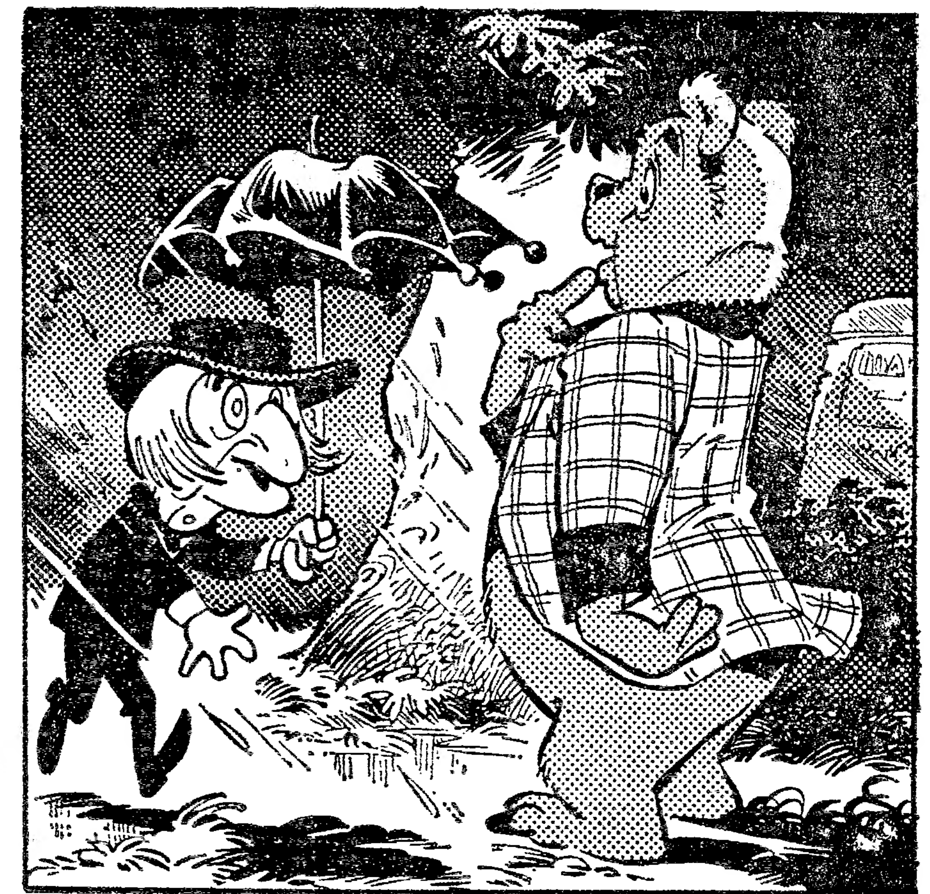
"Heer Bommel is op het kerkhof", zei Tom Poes.

"Ik maak mij ongerust", hernam de bediende. "Heer Olivier gedroeg zich héél vreemd met uw welnemen. Hij maakte aanmerkingen op mijn gevulde kip, die hij opgediend wilde hebben met staartveren en onsmakelijk ingewand, wanneer ik mij goed uitdruk."

"Het is wat anders", zei Tom Poes. "Heer Bommel is bezig met zwarte kunsten en hij wil krachten oproepen of zo. Maar goed is het niet; uit zoiets komt altijd narigheid."

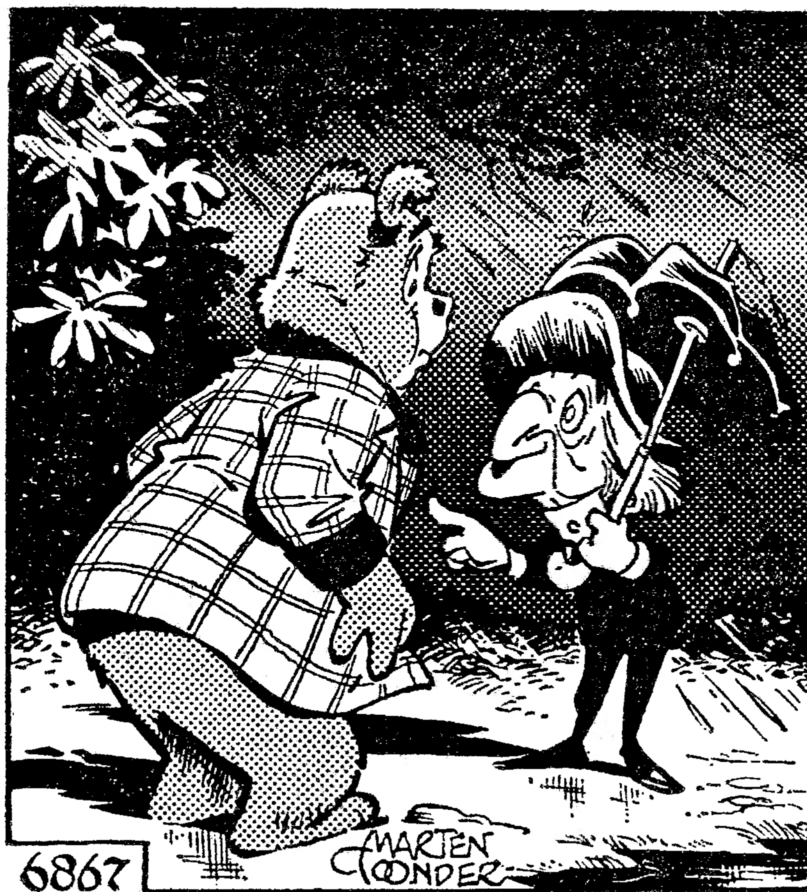
6866. Heer Ollie had zijn magische spullen na lang zoeken ergens op het kerkhof verborgen en nu stond hij bij het vervallen hek de spreuk op te zeggen, die hij uit het oude boek geleerd had.

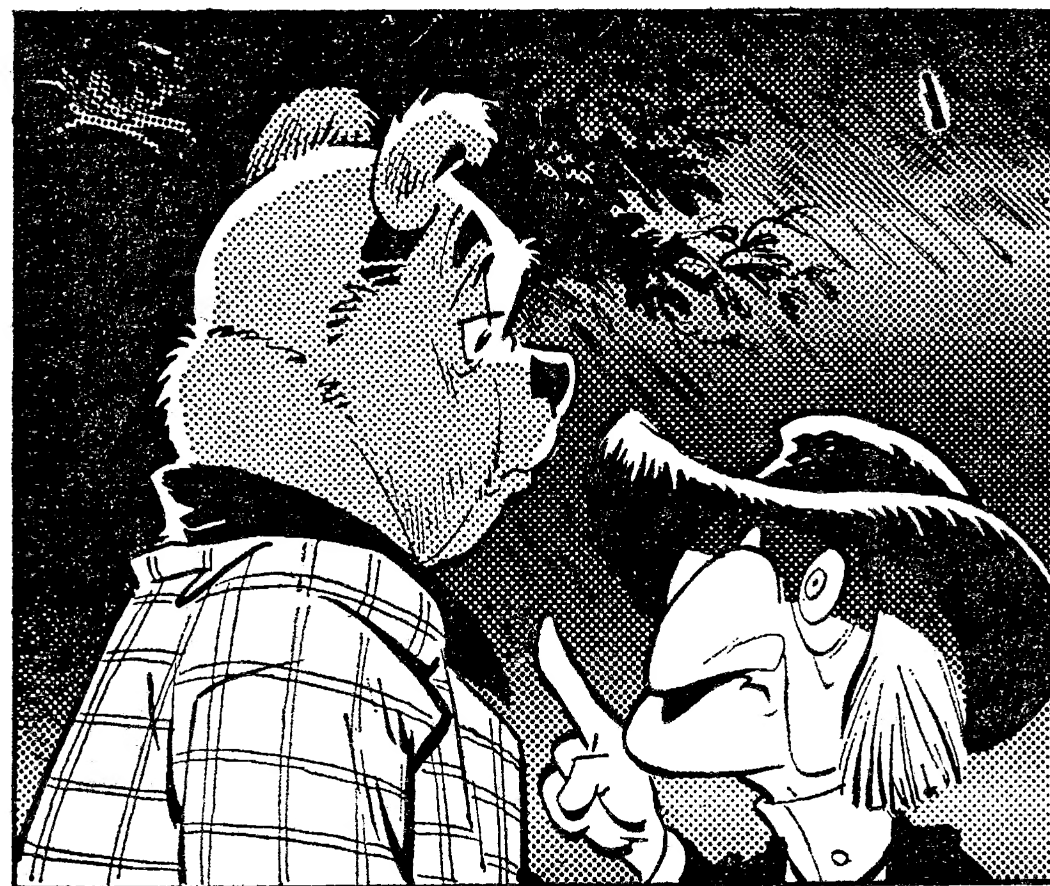
De wind floot door de treurwilgen en verwoei het geluid van zijn klagende stem over de heuvels. Het was een akelig geluid waarin alleen de namen Iod en Zazel duidelijk verstaanbaar waren.

"Dat was het zo ongeveer", prevelde heer Bommel toen hij klaar was. "Het valt toch niet mee voor een heer, die heel in het verborgene het geluk van zijn medeschepsels op het oog heeft. Wat zou er nu gebeuren?"

Hij keek beklemd om zich heen, maar alles bleef stil. De maan wierp tussen de wolken door vreemde lichtvlekken op de grafstenen en een plotselinge bui deed de regendruppels op de zerken kletteren. Huiverend verliet de bezwerende heer de begraafplaats en betrad de weg die er langs voerde. Toen hoorde hij boven het geweld der elementen uit het geluid van naderende voetstappen en verblekend keerde hij zich om. Het was echter slechts een eenzame wandelaar, die zich, gebogen onder een vochtige paraplu door de nacht haastte.

"Wat een weer, wat een weer!" sprak hij met dorre stem. "Maar ach, dat komt van de winderigheid en de overvloed. Ik hoorde u roepen; kan ik u soms ergens mee helpen?"

6867 Heer Ollie keek verstard naar de eenzame voorbijganger. De sombere figuur kwam hem bekend voor en hij voelde zich vreemd beklemd; doch al spoedig kregen zijn goede manieren de overhand.

"Mijn naam is Bommel", verklaarde hij wat onzeker. "En u bent eh.... u bent de Zwarte Zwadderneel, als ik mij niet vergis."

"Cornelis Zwadder", verbeterde de ander haastig. "Uw dienaar! Ik hoorde u roepen; kan ik u misschien helpen?"

"O, het is niets", zei heer Ollie haastig. "Ik riep alleen maar even Iod en Zazel aan. Dat staat in het boek Spiritusbus, als u begrijpt wat ik bedoel. Daarom schrok ik even. Ik dacht dat u een geest was of zoiets. Eh... het is anders maar slecht weer, vindt u niet?"

De heer Zwadder glimlachte droefgeestig.

"Het slechte weer is binnen in ons", verklaarde hij berustend.

"Wij zijn winderig en aangeslagen door de welvaart – en overal waar wij gaan begint het zachtjes te regenen. dat is de les, die wij moeten leren."

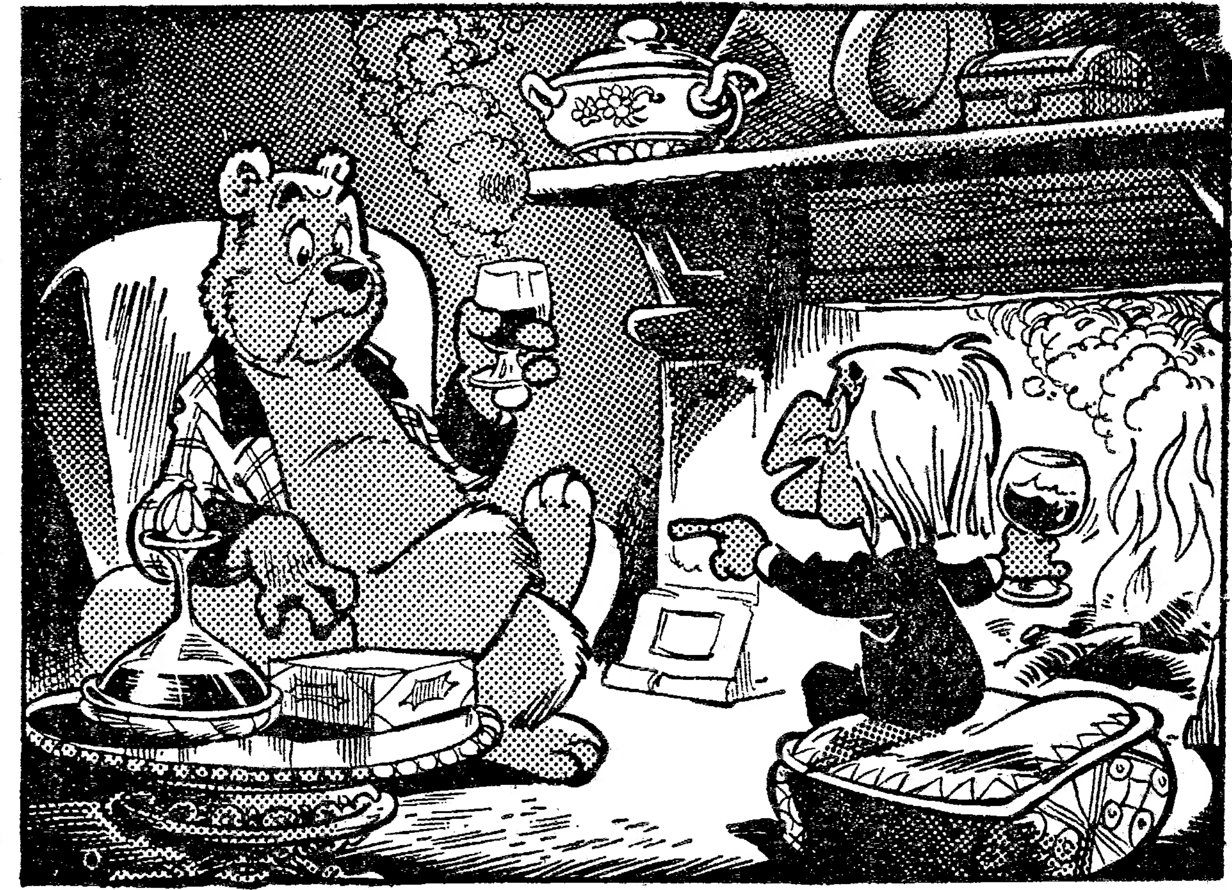
"O, zou het?" vroeg heer Bommel bedrukt. "Dat is nu net waar ik iets tegen wilde doen. Tegen die regen in ons, bedoel ik. Ik wilde een zonnetje brengen, en daarom riep ik, als u begrijpt wat ik bedoel."

"Een héél mooie bedoeling!!" riep de vreemdeling uit. "Na regen komt zonneschijn; dat moeten we niet vergeten. Ach het is mooi om een geestverwant te ontmoeten. Iemand, die net als ik een beetje geluk wil brengen in deze sombere tijden van welvaart."

Dat vond heer Ollie ook – en als vanzelf geleidde hij zijn nieuwe kennis in de richting van Bommelstein, dat zwart in de regen lag....

6868 Toen Joost laat in de avond op een dringend gebel opendeed trof hij zijn meester op de stoep aan, in gezelschap van een vreemdeling.

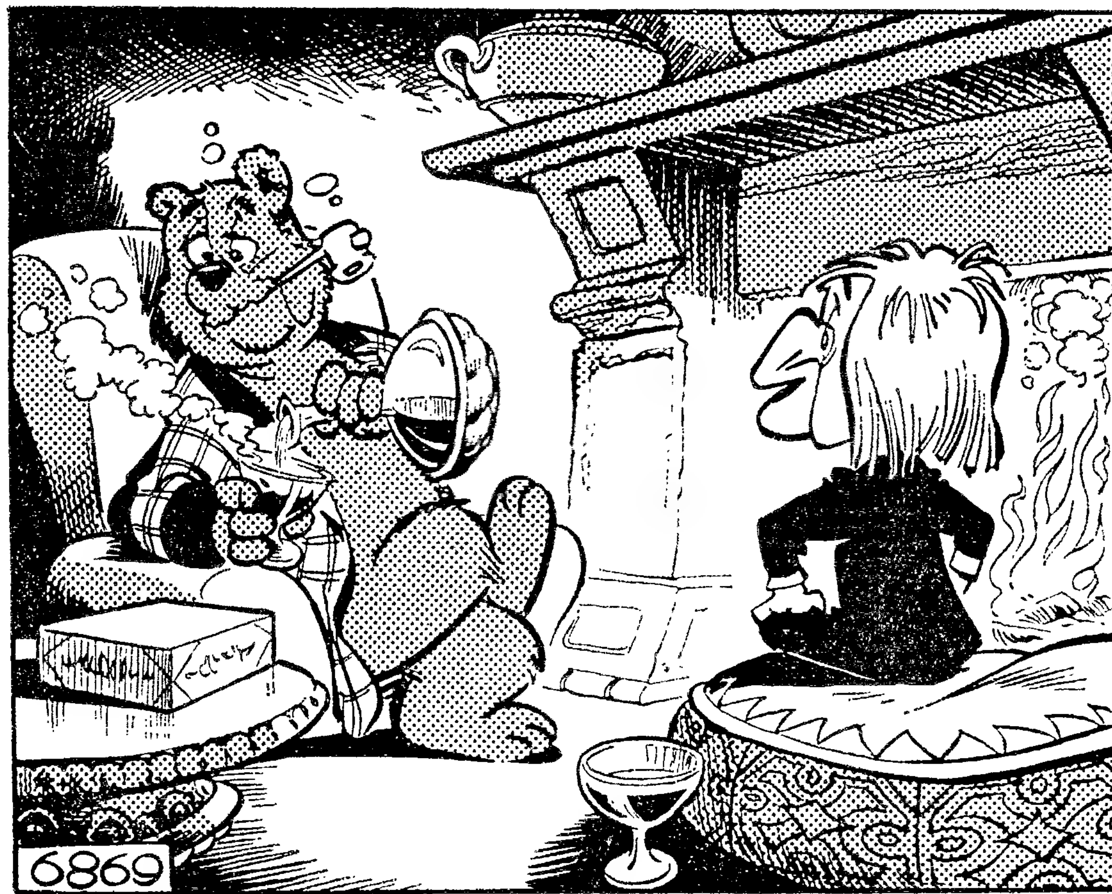
”Dat is de heer Zwadder”, stelde heer Bommel voor. ”Ik trof hem op de weg, en hij heeft geen onderdak voor de nacht in dit slechte weer. Wil je een hete grog klaarmaken en een kruik in het logeerbed leggen?”

”Tot uw dienst, heer Ollivier”, zei de bediende met zuinige mond. ”Maar mag ik u er op attent maken, dat het al laat is? Mijn dagtaak is toch al zwaar genoeg en wie werkt er tegenwoordig nog in de nacht? met uw welnemen? Maar ja, als u het wenst....” Hij slofte vreugdeloos weg om zijn plicht te gaan doen, en een poosje later zaten de heren bij de knappende haard; ieder met een dampend glas in de handen.

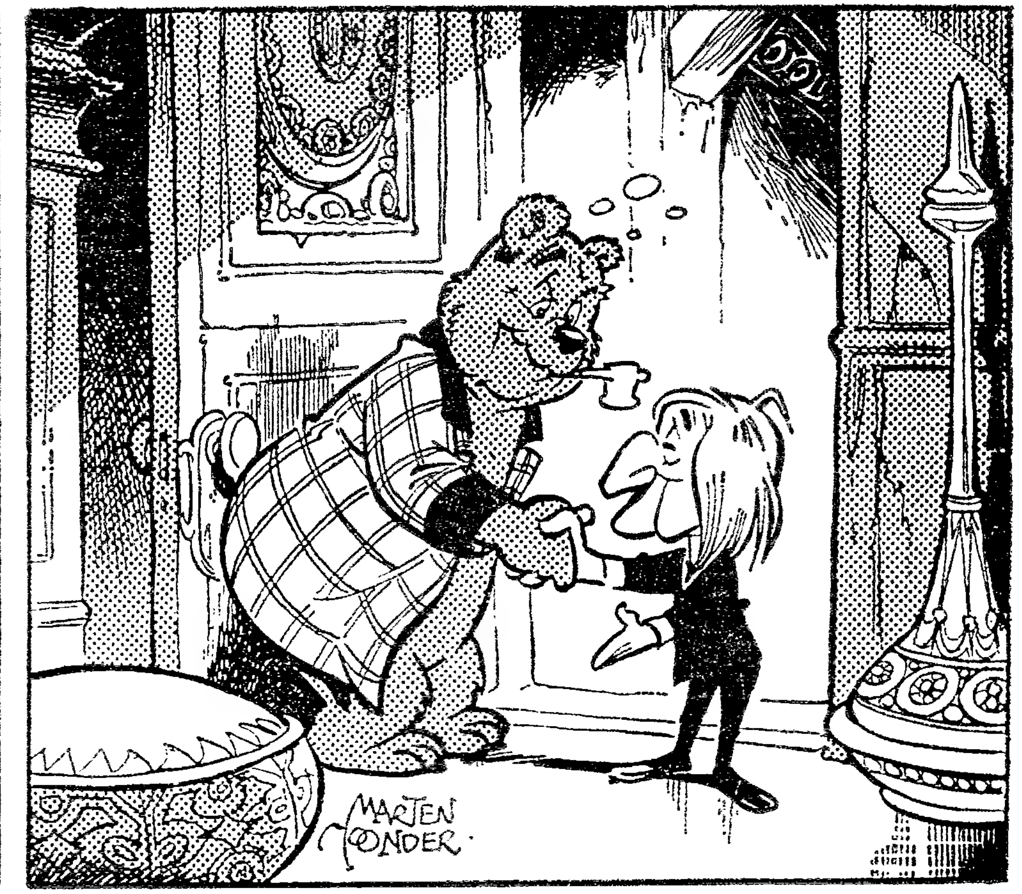
”Ziedaar een slachtoffer van de nood der tijden”, sprak de gast met een droevig hoofdschudden. ”De winderigheid is hem in het hoofd geslagen en daardoor kent hij geen arbeidsvreugde meer.”

”Het is heel moeilijk voor een werkgever”, gaf heer Bommel toe. ”Daar heb ik hem net nog opslag gegeven, en een extra vrije middag; maar geen lachje kan er af....”

”Kijk”, hernam de heer Zwadder terwijl een zachte trek zijn stroeve mond plooide. ”Hier ligt nu een mooie taak voor ons om deze ongelukkige blijdschap te brengen!”

6869 Het gezelschap van de heer Zwadder monterde heer Bommel wat op

”Het isj mooi om een geestverwant te ontmoeten”, sprak hij terwijl hij met gulle hand de glazen nog eens vol schonk. „Het maakt warm van binnen. En dat isj nu net wat ik nodig heb. Sta als heer overal alleen voor. Zou prettig zijn om Joost gelukkig te maken. Mij ook. Iedereen bedoel ik. Iedereen gelukkig. Nu isj iedereen melig en zsjuur Weet niet hoe datj komt.... hebben het nog nooit zo goed gehad, alsj u begrijpt wat ik bedjoel....”

„Een héél mooie wens!” prees de gast „Ik wil daar graag aan meewerken, temeer omdat ik het middel tot verlichting ken.” „O, ja?” riep heer Ollie verrast uit. „Dat is toevallig! Ik ben door storm en ontij naar het kerkhof gegaan om goede krachten op te roepen. Maar er kwam niemand. hoojr. Ik stond er alleen totdat u langs kwam. Wat isj dat voor een middel?”

„Het is heel eenvoudig” verklaarde de ander. „Om gelukkig te kunnen worden moet men eerst de wegen der smart bewandelen.

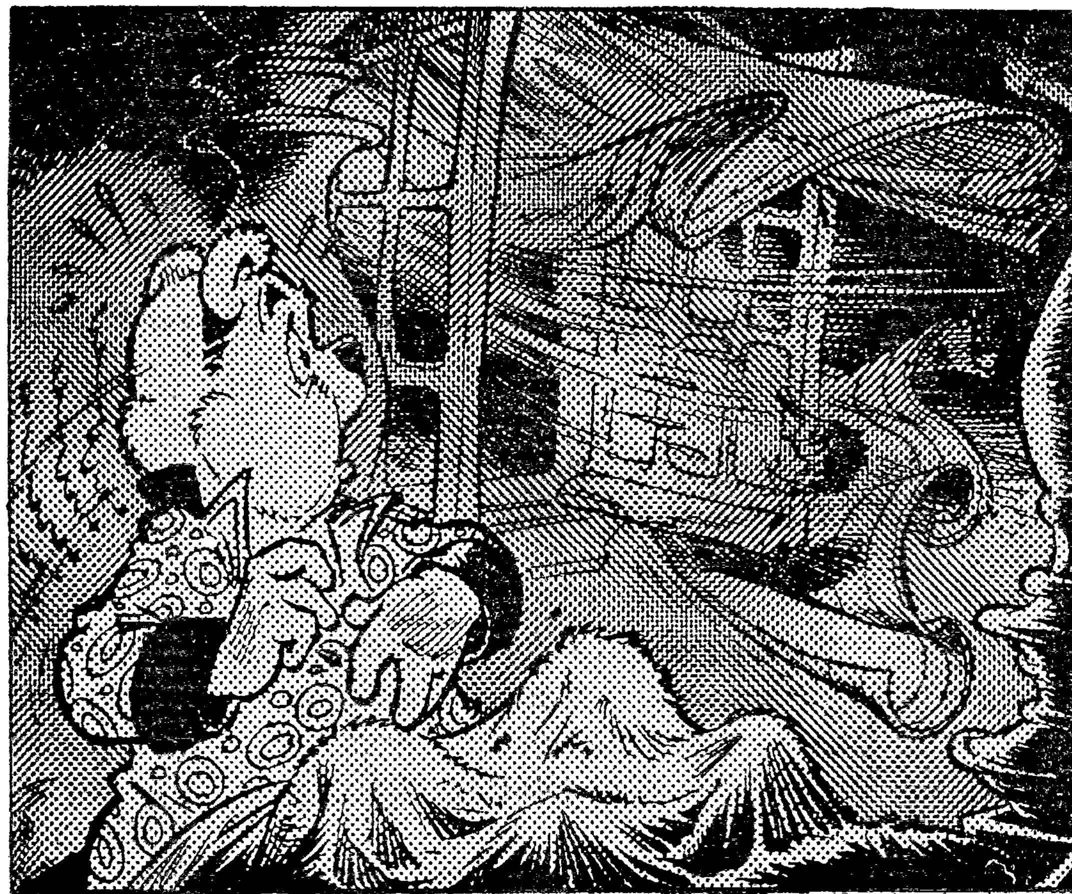
De hovaardij en de winderigheid moeten worden uitgebannen, begrijpt u wel? Nu, daarvoor ken ik het middel, dat ik door vasten en meditatie gevonden heb.”

Heer Bommel voelde de laatste zorgen van zich afglijden. Hij stond op en begaf zich met onzekere tred naar de deur om zijn bezoeker de logeerkamer te wijzen.

„Ik ben blij, datj u me helpt”, zei hij terwijl hij hem warm de hand drukte.

„Nu kan ik rusjtig gaan sjlapen....”

6870 Gedurende de nacht nam de storm toe. Zware wolken trokken langs het zwerk en verduisterden het maan-licht, terwijl hevige regenbuien op de torens van Bommelstein neerkletterden.

Het zal ongeveer twee uur geweest zijn toen een orkaanvlaag over het oude slot gierde, die vele pannen van de daken en de luiken van de ramen rukte. Het venster van heer Ollie's slaapkamer werd opengeblazen, zodat de rustende heer zich plotseling temidden der woedende elementen bevond. Geen wonder, dat hij met een kreet uit zijn eerste slaap overeind kwam.

„W-wat is dat?" stamelde hij. „Z--zouden dat de geesten z-zijn d-die ik opgeroepen heb? Op het ker-kerkhof, be-bedoel ik?

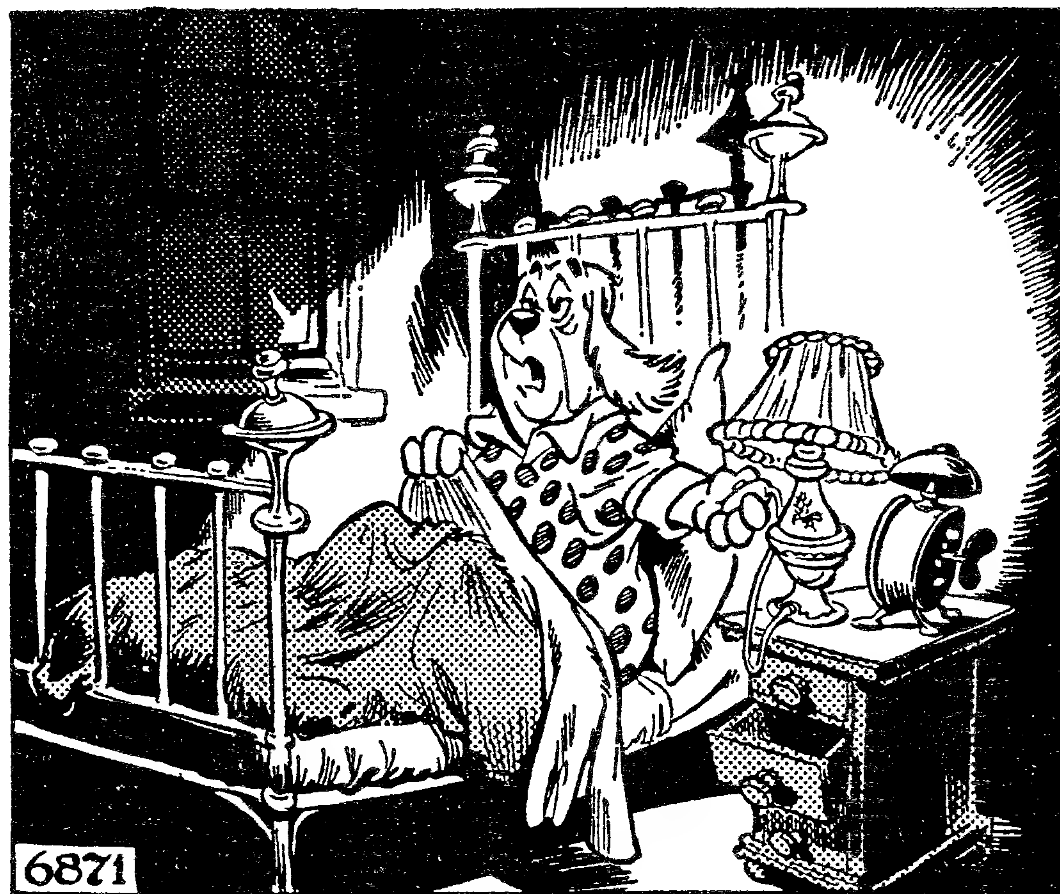
Ach, misschien had ik het niet m--moeten doen... Vooral niet omdat de heer Zw-Zwadder de zaak in handen heeft....

Een nieuwe windruk deed de regen naar binnen slaan en onderbrak zijn gedrukte gedachtengang.

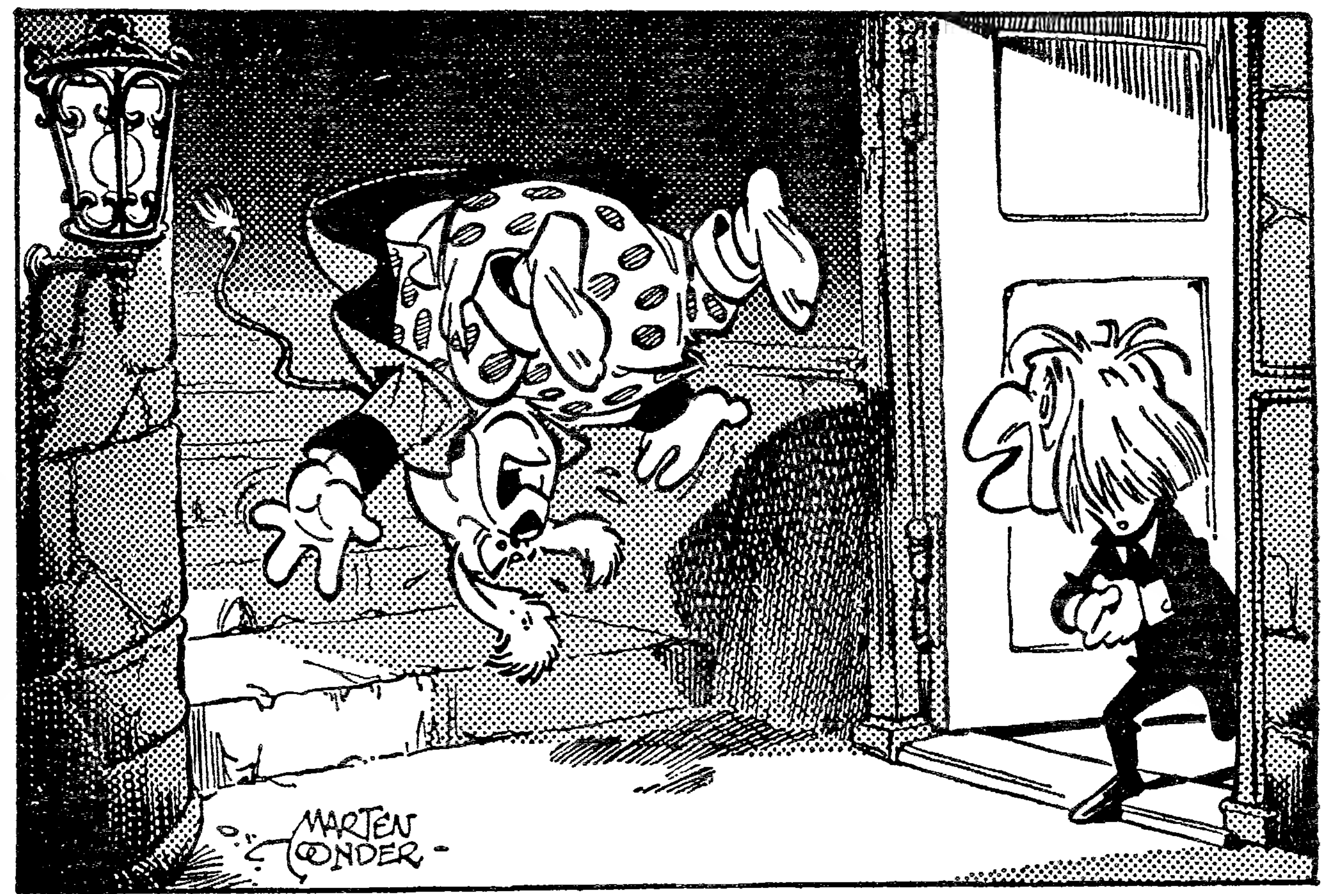
„Ach wat, het is alleen maar een beetje storm" hernam hij wakker wordend.

„Het raam is opengewaaid, heel gewoon.

Met een zucht wierp hij de dekens van zich en stond op om een einde te maken aan het ongerief. Doch de wind sloeg om zodat hij met volle kracht door de vensteropening naar binnen bolderde en de inrichting van het zo verzorgde vertrek ontredderde. Een ogenblik worstelde de bewoner met fladderende pyama tegen de woedende elementen, doch toen werd hij getroffen door een schilderij dat door de wind van de muur gerukt werd en alles werd zwart om hem heen..

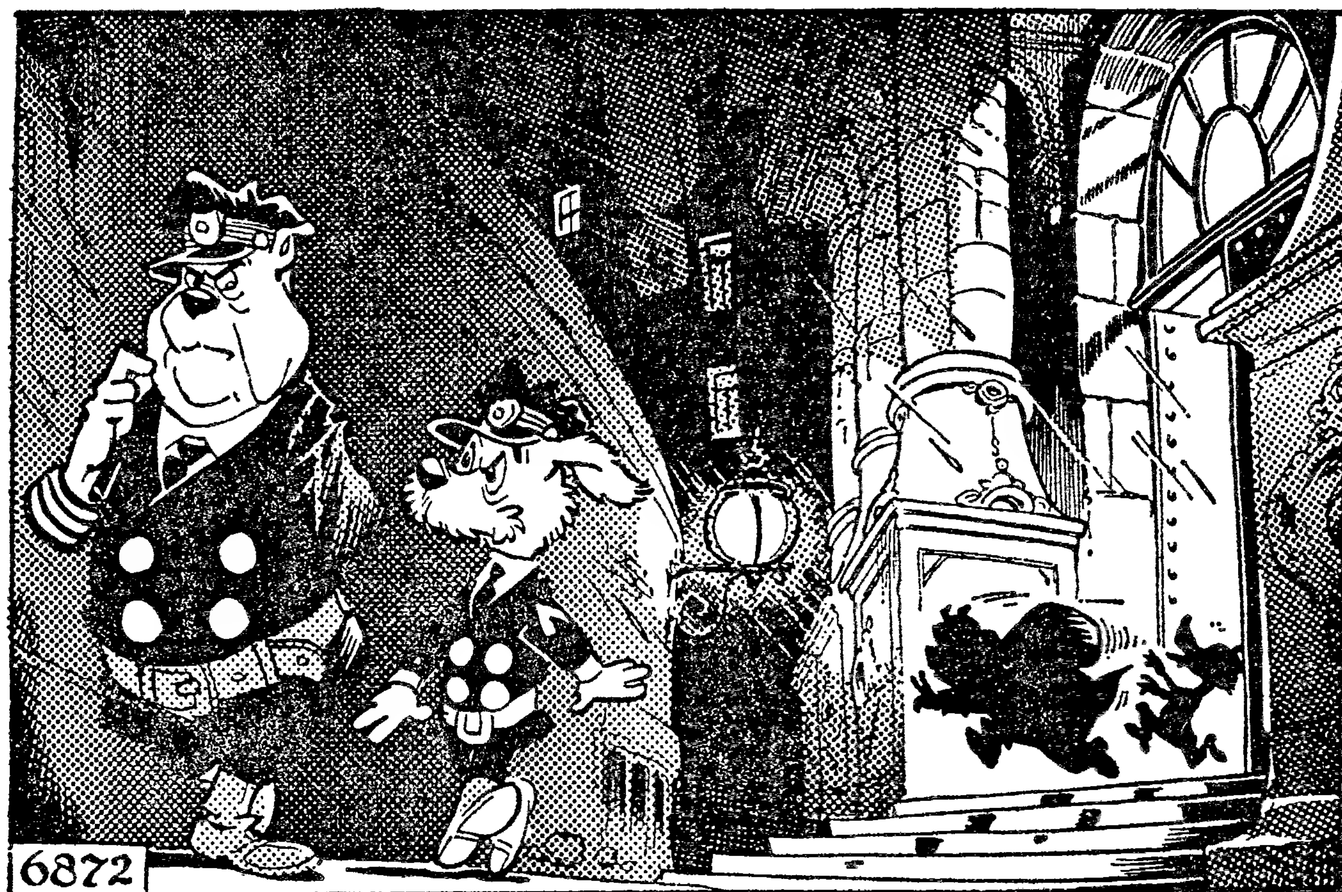

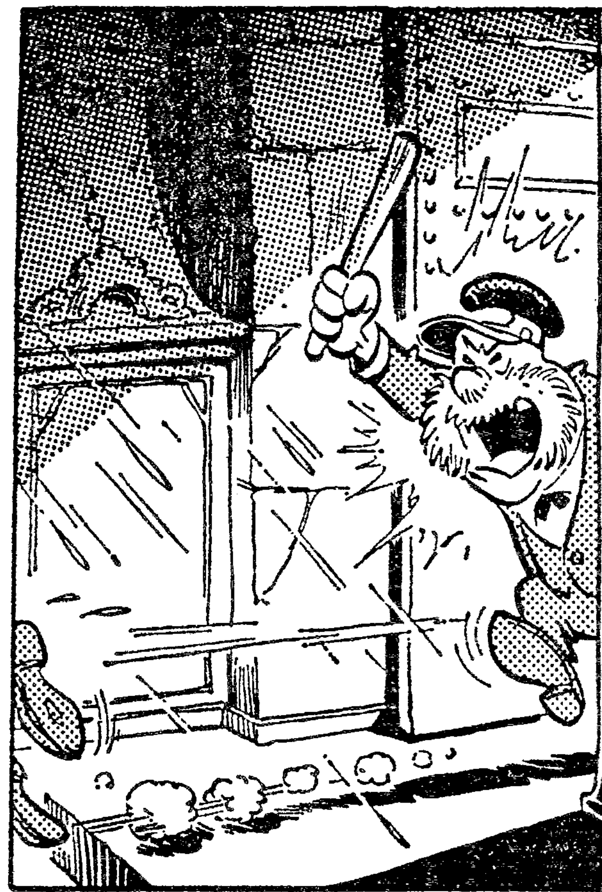
6871 De bediende Joost had een kamer in de westelijke toren van Bommelstein, waar de wind huilend over de dakspanten joeg en uitzinnig aan het metselwerk rukte. Daar trachtte hij in slaap te geraken, maar iedereen die ooit in zo'n toren gelogeerd heeft zal begrijpen dat dit niet meeviel. Met omwalde ogen staarde hij in de donkere nacht en luisterde naar het geweld der elementen, totdat een dreunende slag die van beneden kwam zijn oor bereikte.

"Daar gebeurt iets", sprak hij tot zichzelf, zijn lampje aanknippend. "Heer Olivier is door de storm getroffen, als men mij toestaat. Ook dat nog! Alsof ik overdag al niet genoeg te doen heb!"

Hij aarzelde een ogenblikje, maar toen kreeg zijn plichtsgevoel de overhand en terwijl hij zijn kamerjas aanschoot snelde hij de trappen af. Helaas, het koord van het kledingstuk wikkelde zich om zijn been zodat hij struikelde en met een akelige gil langs de treden omlaag stortte.

Op dit gerucht werd de deur van de logeerkamer geopend en de heer Zwadder verscheen in de opening. "Kijk nu toch eens aan", prevelde deze, de nadering van de knecht bekommerd volgend. "Hoe zwaar wordt ontevredenheid bestraft! Men moet door wolken van leed voordat men de verlichting kan bereiken. En dan te bedenken, dat dit nog maar het begin is! Maar ach, het is een mooie gedachte om mee te kunnen werken aan het geluk van deze beklagenswaardige..."

6872 In de goede stad Rommeldam huilde de storm klagend door de straten, kille regenvlagen voor zich uitdrijvend.

”Een slechte nacht”, gromde commissaris Bulle Bas die een inspectieronde deed.

”Zegt u dat wel”, beaamde brigadier Snuf. ”Echt weer voor een kraakje. Het is maar goed, dat u opdracht hebt gegeven om de banken een beetje in de gaten te houden, dat schrikt het gespuis af!”

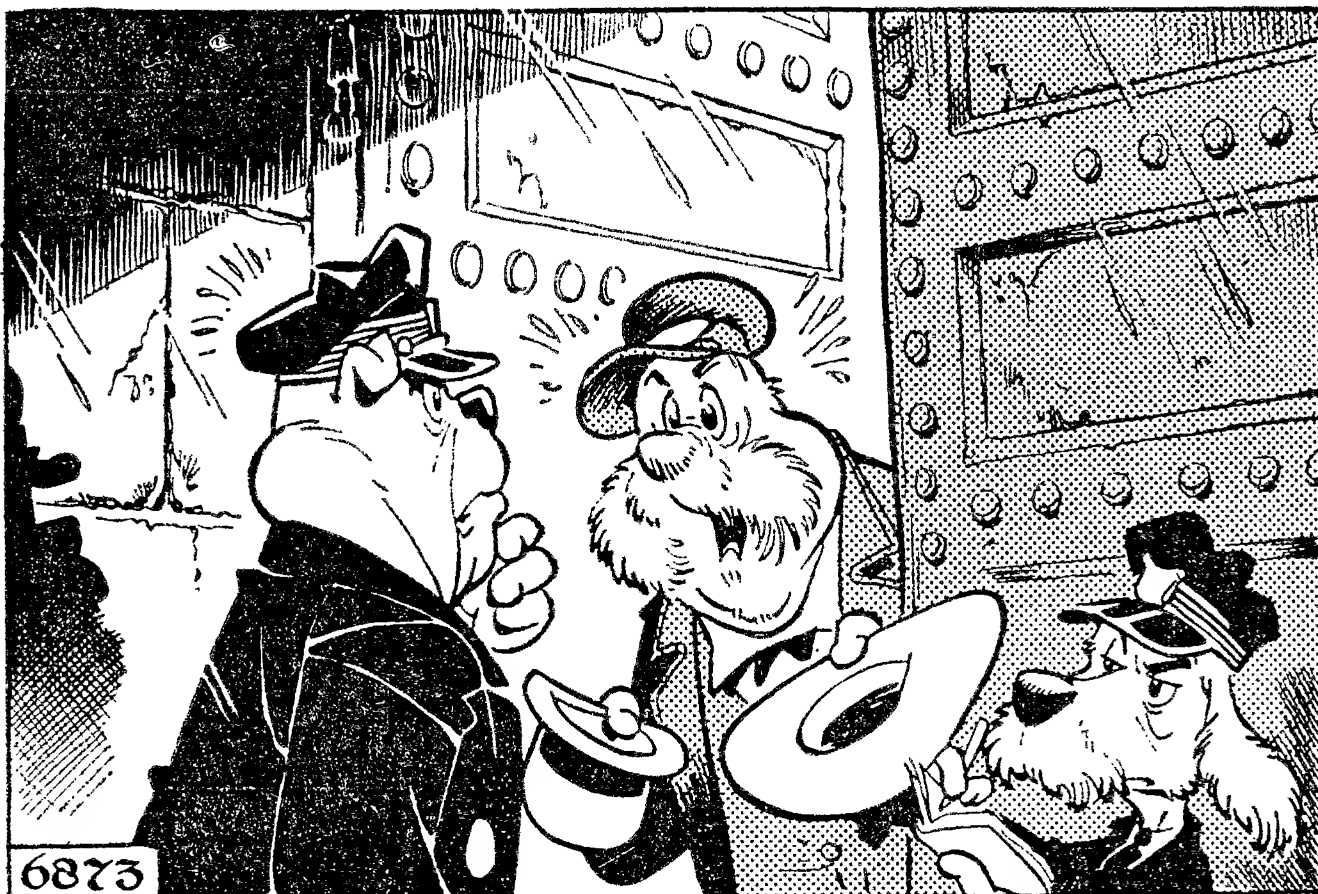
Zijn chef knikte, maar voordat hij iets had kunnen zeggen klonk er een luid geschreeuw boven de storm uit. Het kwam van de richting van de Rommeldamse Bank, die de beide politiebeambten juist gepasseerd waren. En toen ze zich geschrokken omdraaiden zagen ze de nachtwaker Dompers in de deuropening staan.

”Help!!”, riep deze, terwijl hij zijn knuppel zwaaide. ”Politie!! Houd de dieven!”

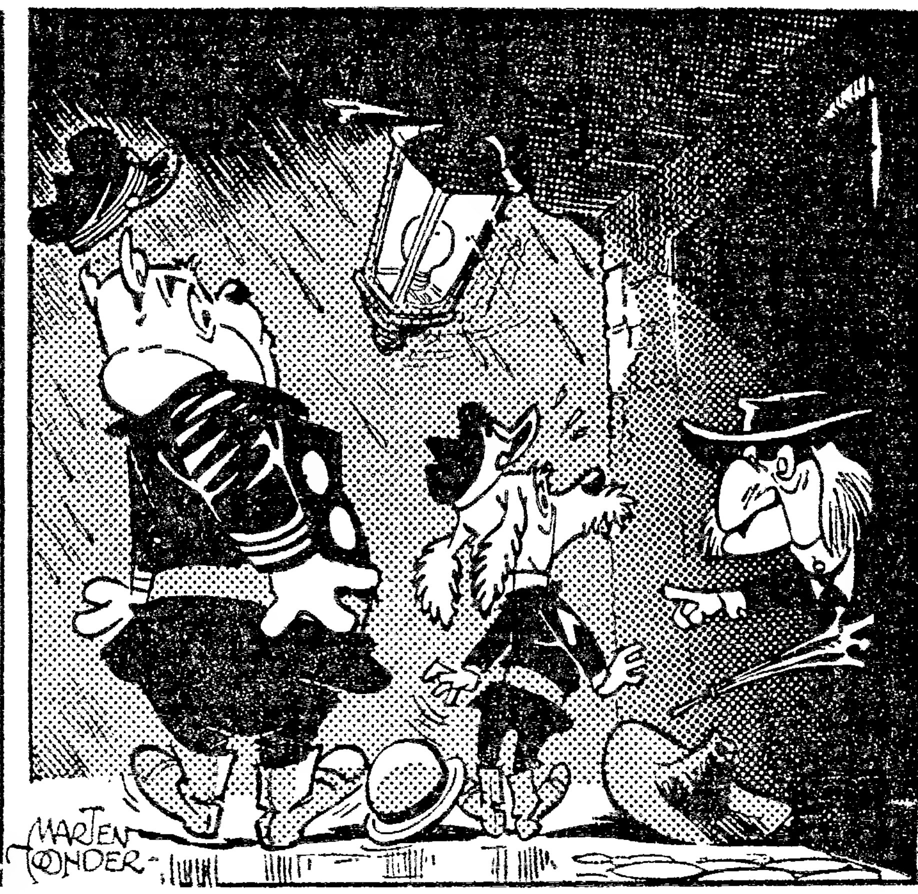
De commissaris en de brigadier keken verwilderd rond, maar de straten lagen in regen en duisternis gehuld zodat de waarneming ernstig bemoeilijkt werd.

”Wat is er aan de hand?”, vroeg de eerste, terwijl hij de nachtwaker in looppas naderde. ”Welke dieven?”

”Ze zijn in die zijstraat verdwenen”, zei Dompers. ”Ik betrapte ze, terwijl ze bij de kluis zaten, en ik heb ze een flinke tik gegeven. Maar niet hard genoeg, vrees ik. Ze gingen er vandoor met een zak vol gouden florijnen. Het enige wat ze achterlieten waren hun hoofddeksels.”

6873. „Twee inbrekers in de Rommeldamse Bank", sprak de commissaris. „Schrijf dat op, Snuf. En ze hebben hun hoofddeksels achtergelaten. Hoe zagen ze er uit, Dompers?"

„Het waren twee zwaar gebouwde schurken", zei de nachtwaker. „Het was een vreselijk gevecht, maar ik sta mijn mannetje! Ze hebben een paar flinke tikken gehad; zet dat er bij, brigadier, want het kan een aanwijzing geven."

„Zo is het", gaf de politiechef toe. „Die lummels zullen we gauw genoeg te pakken hebben. Gewoon een paar lui met builen en zonder hoeden. Geef die hoofdbedekkingen maar hier, dan gaan we meteen aan de slag."

De nachtwaker gehoorzaamde, en even later liepen de politiebeambten opnieuw door de verregende nacht, terwijl de brigadier aarzelend aan de hoeden snoof. „Ze komen me bekend voor", mompelde hij. „Maar ik zou zo gauw niet weten van wie ze zijn. Wat gaan we nu doen, chef?"

„Geen idee", bromde de commissaris, die zijn zelfvertrouwen liet varen zodra hij uit het gezicht van de bank was. „Het is een onmogelijke zaak. Snuf. Als we geen verdere aanwijzingen krijgen, kunnen we lang zoeken...."

Op dat moment dook er plotseling een zwarte gedaante uit een portiek op, die hen met een paraplu staande hield. „Wat moet dat", vroeg Bulle Bas geschrokken. „Misschien kan ik de heren helpen", sprak de onbekende. „Het is moeilijk om een medeschepsel aan de gerechtigheid over te leveren. Maar ik werk aan het geluk van een paar ontredderden, en dat geeft mij kracht. Ik kan u de aanwijzing geven, die u zoekt."

6874. De volgende morgen zat heer Bommel in verzakte houding aan zijn ontbijttafel. Hij voelde zich lang niet lekker want het schilderij dat hij op het hoofd had gekregen, had een lelijke buil achtergelaten, en bovendien werd hij geteisterd door een ernstige verkoudheid.

„U hebt te lang in de regen gelegen", sprak de bediende Joost, die met de ochtendpap binnentrad, „En de wind sloeg door het open venster precies op uw hoofd, met uw welnemen."

„Het is héél vleselijk!" klaagde heer Ollie met vochtige stem. „En het duulde heel lang vooldat je kwam...."

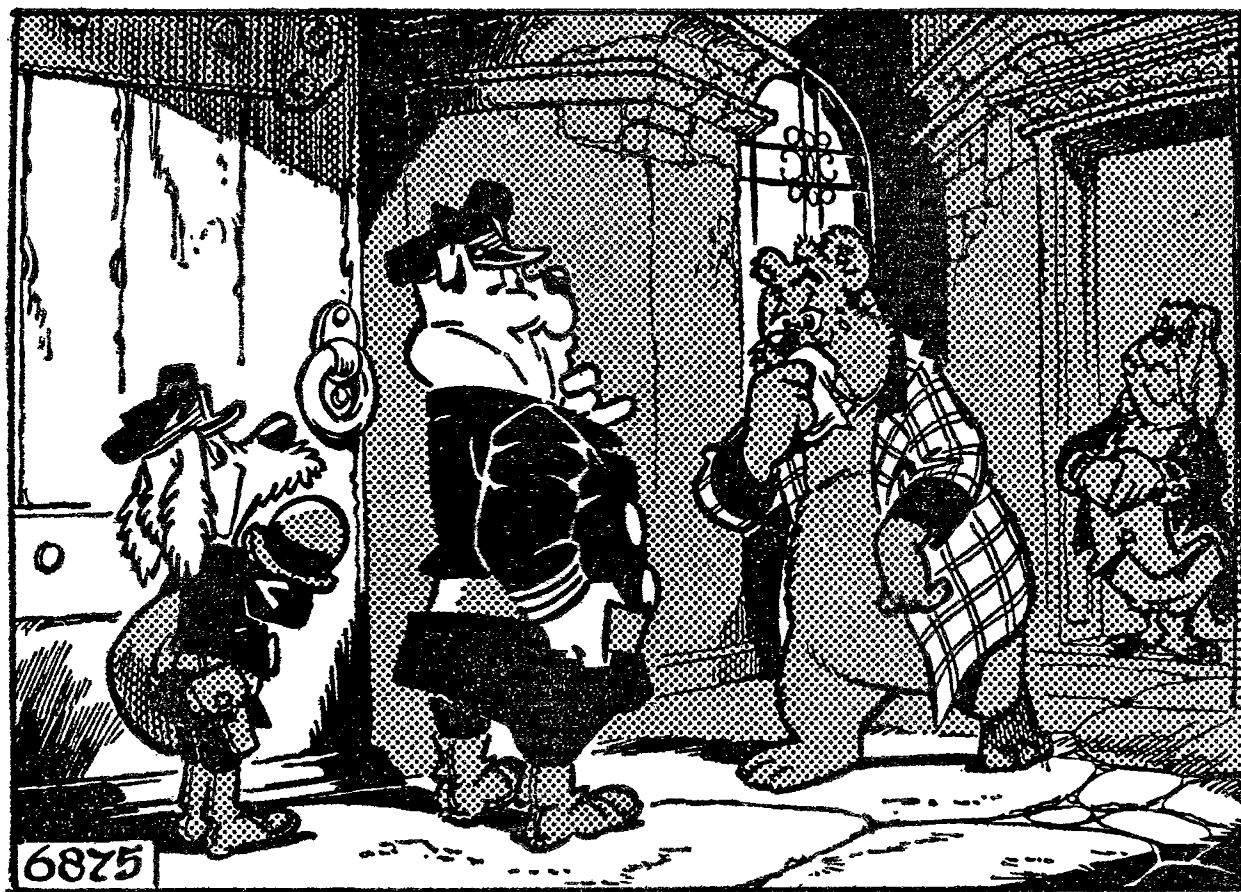
„Ik viel van de trap, als u me toestaat", hernam de knecht een beetje geprikkeld. „Het was niet zo erg, want ik ben het maar. Een blauw oog en een gekwetste wang, dat is alles. Maar toch is dit een zware dienst als ik mij zo mag uitdrukken, heer Olivier! Dag en nacht ben ik in touw, met uw goedvinden....."

Op dat moment werd er gelukkig gebeld, zodat hij zijn beklag niet af kon maken. Het waren commissaris Bas en brigadier Snuf, die op de stoep stonden.

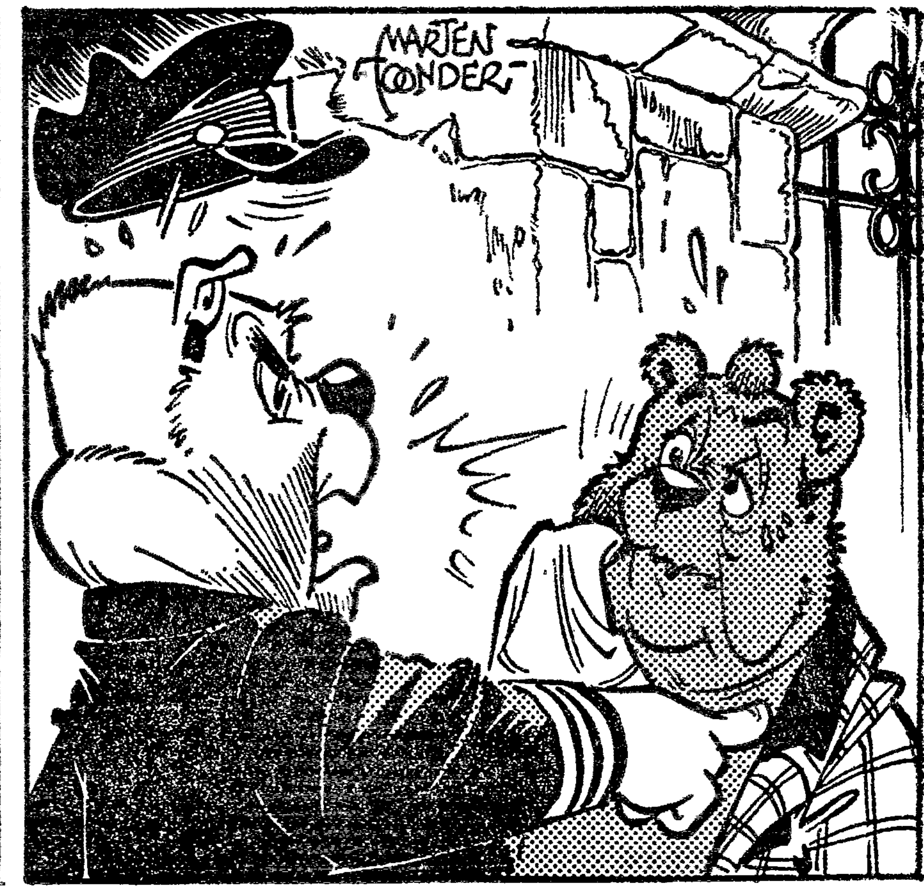
„Zouden we hier goed zijn?", vroeg de laatste aarzelend. „Ik vind het maar een vreemde tip! Die Bommel heeft toch geld genoeg? Hij hoeft geen kraakjes te plegen, zou ik denken."

„We zullen het gauw genoeg weten," zei zijn chef. „Bommel is een vreemde vogel en ik heb hem al lang in de gaten!"

Hij zweeg, want nu werd de deur geopend en Joost stak zijn hoofd om de deuropening, zodoende een blauw oog en een pleister tonend „Goede morgen", sprak Bulle Bas vriendelijk. „Kunnen we de heer Bommel even spreken? En eh.... hebt u zich gestoten? Of gevochten soms? Huh?"

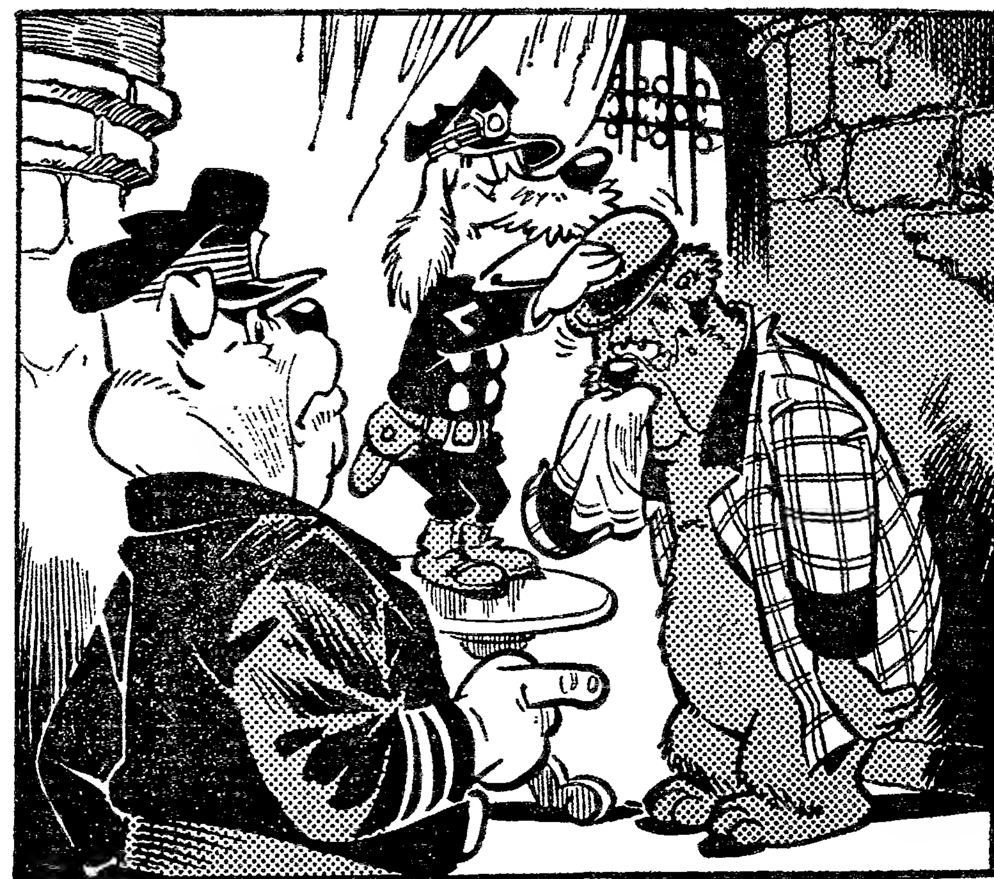
6875 Joost liet de politiebeambten binnen en ging zijn werkgever halen. ”Goede morgen”, zei de commissaris, toen heer Ollie snuitend en snuffelend in de hal verscheen. ”U hebt daar een lelijke buil, meneer Bommel! Zeker gestoten?”
”Nee”, mompelde heer Ollie achter zijn zakdoek. ”Het was een klap. Eh... van een schildejij, bedjoel ik. Het woeij zo hajd vannacht, als u begjijpt watsj ik bedjoel.....”
”Ja, ja”, beaamde de politiechef glimlachend. ”Die waaiende schilderijen zijn een plaag, vooral bij nacht! Waar was u toen dat gebeurde?”
”In mijn slaapkamej, tuujlijk!”, zei heer Bommel waterig. ”Ah...ah..tsjoe!! ”U bent lelijk verkouden”, hernam Bulle Bas. ”Hebt u dat ook in uw slaapkamer opgelopen? Of bent u nog uit geweest, gisteravond?”

Heer Ollie poetste zijn neus af en staarde glazig naar zijn bezoeker. ”Uit geweest?”, herhaalde hij. ”Alleen even naar het kerkhof.” Toen herinnerde hij zich, dat het geheim moest blijven wat hij op de begraafplaats gedaan had, en hij voegde er haastig aan toe: ”Ik bedoel, een eindje wandelen, bedoel ik....”
”Een eindje wandelen in de wind en de groeizame regen”, zei de commissaris. ”Ja, ja. Heel verfrissend.”

Toen liet hij zijn vriendelijke houding varen en zijn gelaat versomberde plotseling. ”Genoeg met die onzin!”, riep hij uit. ”Waar is de zak met goudstukken die je vannacht uit de bank hebt gehaald? Jij en je medeplichtige bediende? Huh?!”

6876 **Commissaris Bas** maakte verder geen grapjes. ”Ik zoek een zak met gouden florijnen”, sprak hij. ”Maak je brandkast maar eens open, Bommel! En praatjes kan je beter sparen: ik houd niet van jokkebrokken.”

Heer Ollie wilde natuurlijk protesteren, maar de verkoudheid belemmerde zijn denkvermogen en het geheim van het kerkhof lag hem zwaar op de maag zodat hij vol bittere gevoelens de kluis openmaakte waarin hij zijn waardevolle dingen bewaarde.
”Hier”, zei hij, terwijl hij moeizaam een zware zak te voorschijn trok. ”Die heb ik hier altijdsj. Gewoon, voor lopende uitsjgaven en zo.” De politiechef greep hem de buidel uit de handen en grabbelde er in, zodat een glanzende stroom geldstukken rinkelend aan het daglicht kwam.

”Juist”, sprak hij, terwijl een grimmige glimlach zijn gelaat vertrok. ”Heel handig, dat kleingeld. Pas de hoeden, Snuf, dan weten we genoeg!”
Een niesbui belemmerde heer Bommel tegen te spreken en daar maakte de brigadier handig gebruik van door hem een van de hoofddeksels op de schedel te drukken.
”Dat ding past niet slecht”, verklaarde hij. ”Ik heb hem er nooit mee zien lopen, maar dat zegt natuurlijk niets.” ”Zo is het”, beaamde zijn meerdere. ”Haal nu die medeplichtige, en als dat slappe hoedje hem past zijn we hier klaar.”

6877: Toen Tom Poes die morgen in de buurt van Bommelstein kwam zag hij daar een politieauto voor de ingang staan. Ongerust verhaastte hij zijn pas, en op het moment dat hij het oude slot bereikte, kwam er een vreemde groep de stoeptreden af.

"Waar gaat u naar toe, heer Ollie?", riep hij. Zijn woorden gingen echter verloren in het verkouden getrompetter, dat heer Bommel uitstiet. En ook de bediende Joost, die zijn meester gedrukt onder een zwarte hoed volgde, gaf geen opheldering en stapte zwijgend in de automobiel.

"Doorlopen!" maande de commissaris. "Je stoort de politie in de uitoefening van haar taak. Zet die zak met goudstukken maar achterin, Snuf."

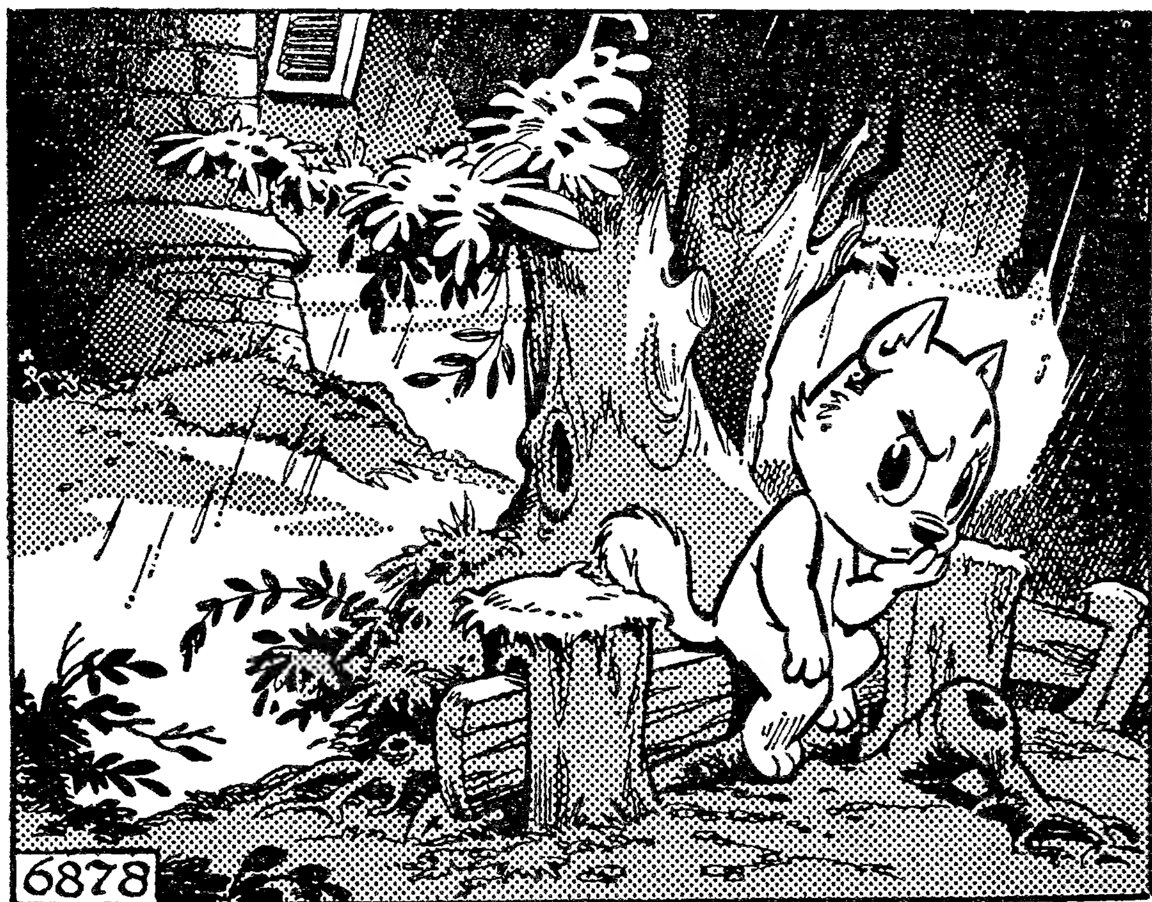
"Maar wat is er aan de hand?" hield Tom Poes aan. "Wat is er gebeurd?"

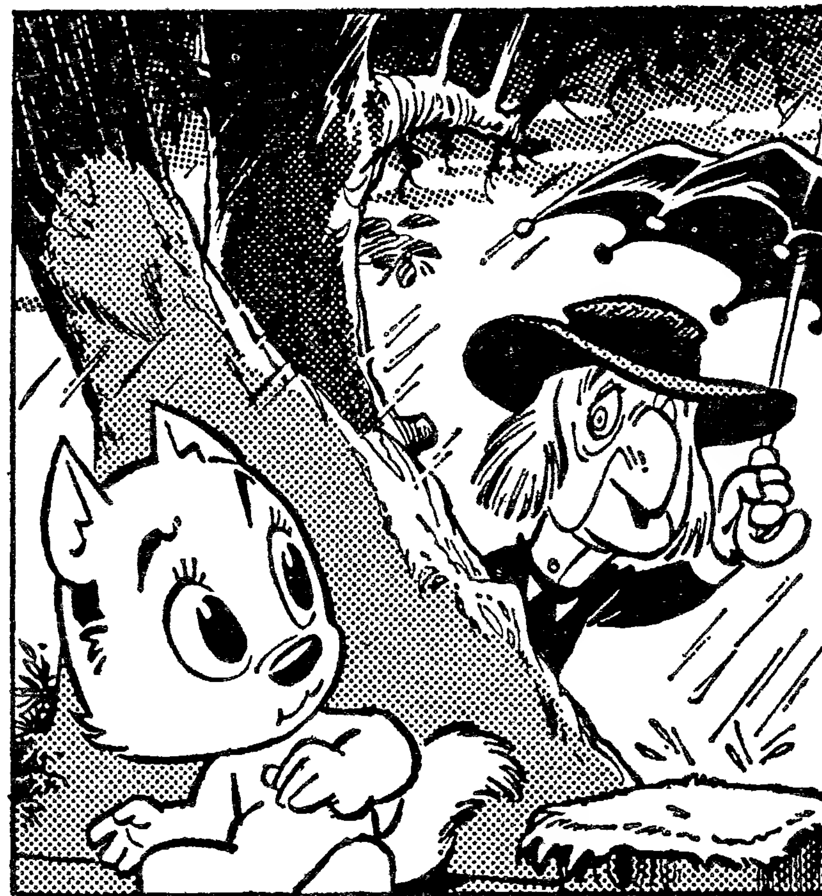
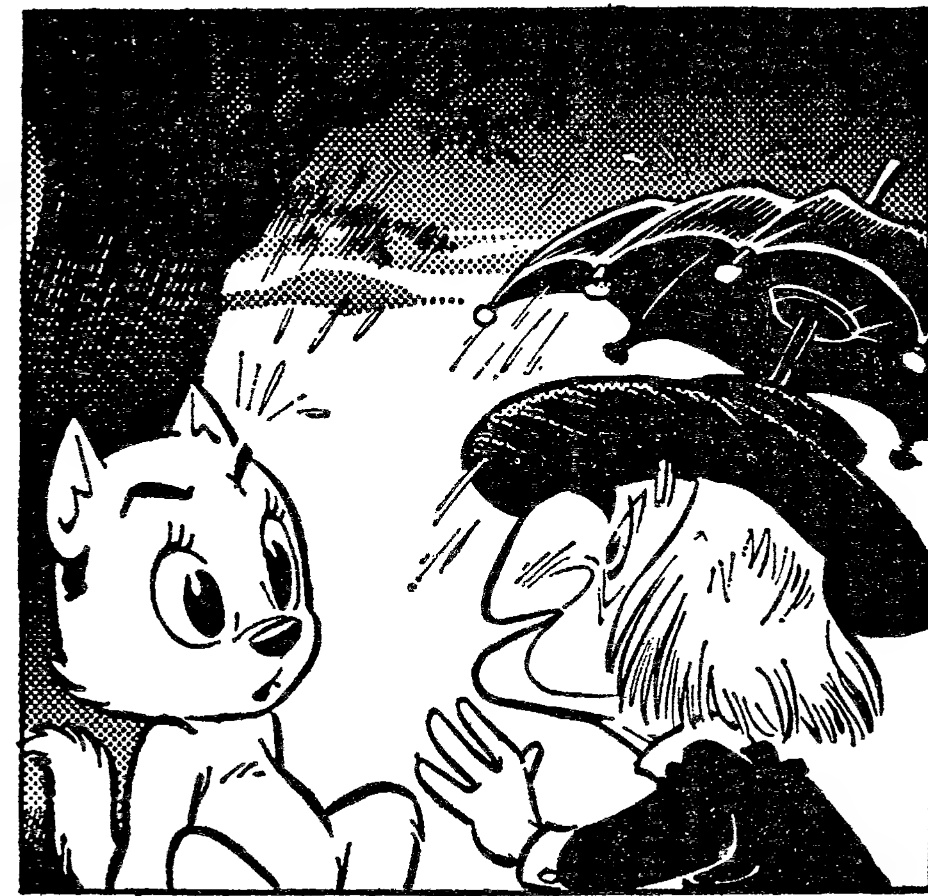
"Bommel is eindelijk door de mand gevallen", verklaarde de politiechef stroef. "Ik had hem al lang in de gaten; maar na de bankoverval heb ik hem op goede gronden gearresteerd. Opzij, vent!"

"Wat een onzin!", riep Tom Poes uit. "Wat heeft heer Ollie met een bankoverval te maken? En wat is dat voor een hoed, die hij op heeft?"

"Die liet hij achter op de plek van het misdrijf", zei Bulle Bas over zijn schouder. "Er zit trouwens een mooie buil onder. Nee, die zaak is rond!"

"Maar dat is de hoed van Super!", riep Tom Poes verontwaardigd. Helaas, zijn woorden gingen verloren in het dichtslaan van het portier en het starten van de motor. En even later was het voertuig over de heuvel verdwenen....

6878: ”Heer Ollie zit weer eens in de moeilijkheden”, dacht Tom Poes, terwijl hij wat mistroostig op een hekje ging zitten.

”Gisteravond deed hij al zo eigenaardig op het oude kerkhof. Ik zal eerst moeten weten wat er aan de hand is voordat ik hem kan helpen. Maar hoe? Ze hebben Joost ook meegenomen en nu is er niemand die mij iets kan vertellen.” Hij huiverde, want de lucht begon te betrekken en een plotselinge windvlaag floot kil door de bomen. Het begon te regenen, en net toen hij wilde opstaan om een schuilplaats te zoeken verscheen er een somber geklede gedaante tussen de stammen.

”Er is veel ellende op de wereld”, sprak deze met dorre stem. ”Onrecht en verbittering gaan hand in hand en het is moeilijk om daar lering uit te trekken!”

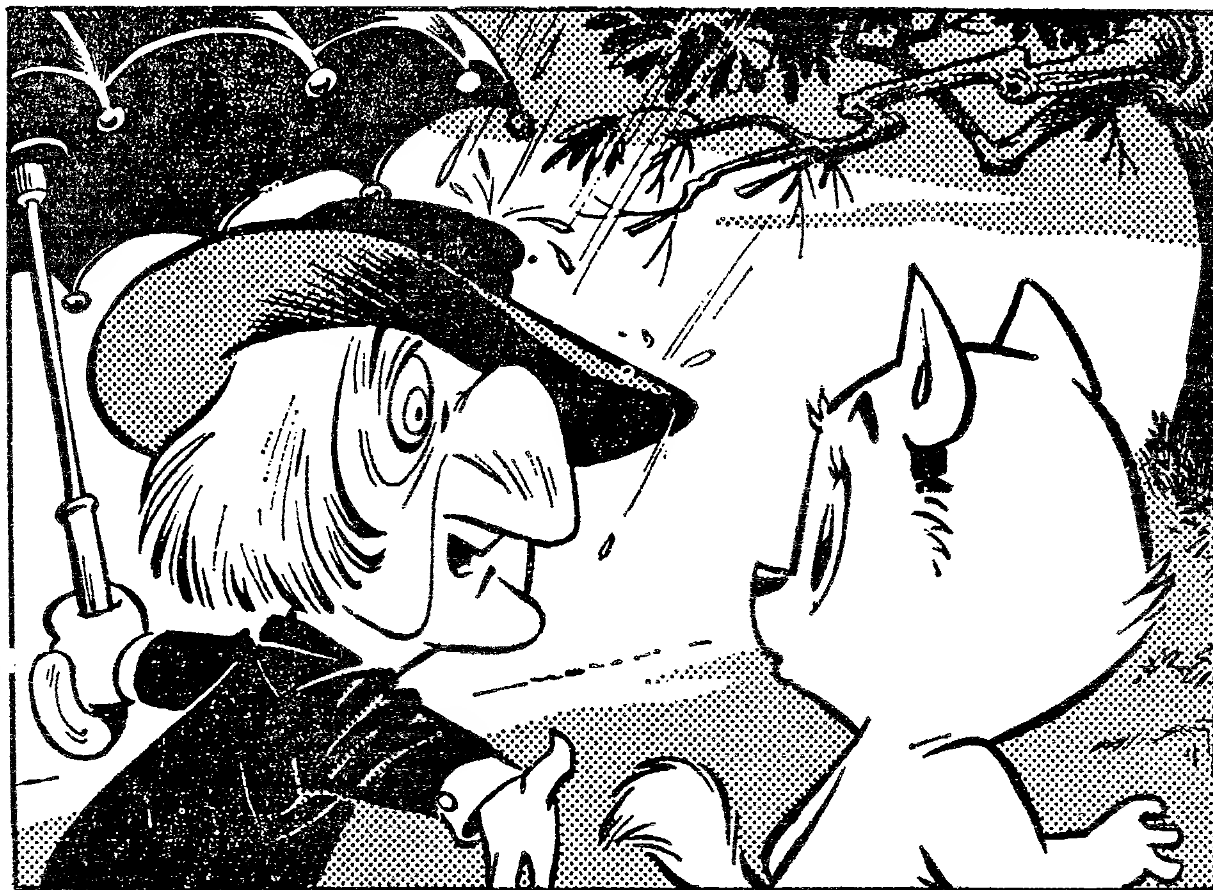
”De Zwarte Zwadderneel!”, riep Tom Poes uit. Doch de ander legde hem met een schichtig gebaar het zwijgen op.

”Noem mij niet zo!” zei hij smartelijk. ”Het is een bijnaam uit mijn jeugd, die mij veel verdriet bezorgt. Ach, vroeger meende ik er goed aan te doen om berouw en verslagenheid te verspreiden. Ik dacht, dat ik zodoende een einde aan de winderigheid kon maken. Maar ik heb ingezien, dat de aarde tot een tranendal werd, en ik heb mij bekeerd voordat het te laat was!”

”Zo”, zei Tom Poes wantrouwig. ”En wat doe je nu dan?”

”Nu breng ik vrede en geluk”, sprak de heer Zwadder eenvoudig. ”Ik ben een Blijdschapper geworden, want ik heb het middel gevonden om van dit ondermaanse een vreugdeoord te maken.”

6879. Tom Poes liet zich van het hekje glijden, en gedreven door nieuwsgierigheid volgde hij de heer Zwadder door de neerstromende regen. "Hoe breng je vreugde en geluk?" vroeg hij. "Er is niet veel van te merken, want zo'n leuke boel is het hier niet."

"Het is een moeilijke taak om een blijdschapper te zijn", gaf zijn metgezel toe. "Overal in deze streken is te veel van het goede en dat geeft winderigheid en hovaardij. Maar ik ken het middel om tevredenheid te verspreiden als men mij een weinig tijd geeft."

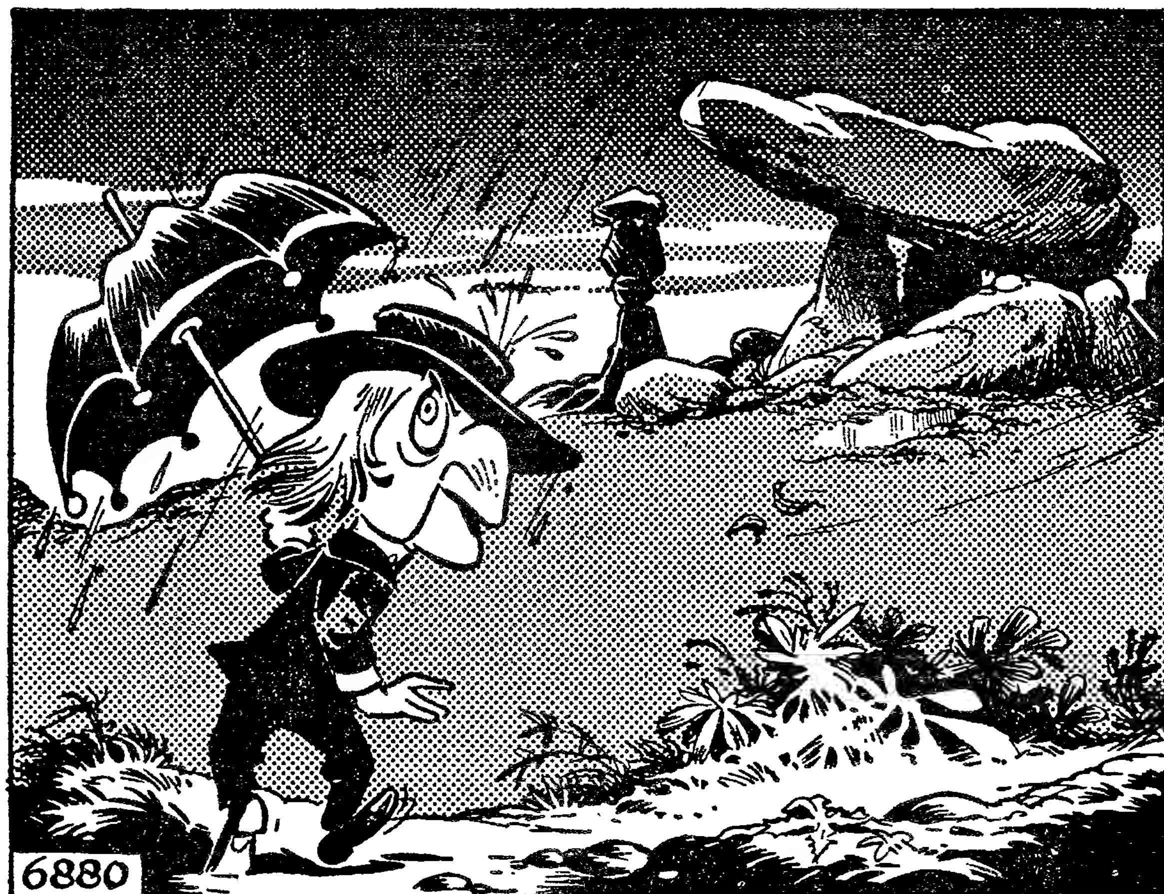
"Dan moet je heer Ollie helpen", zei Tom Poes. "Die schijnt lelijk in de moeilijkheden te zitten."

"Dat is een zwaar geval", verklaarde de heer Zwadder met zuinige mond. "Jaren van voorspoed en lediggang hebben de heer Bommel vatbaar gemaakt voor verzuring en knorrigheid, om van zijn luie bediende maar niet te spreken. Maar u kunt gerust zijn, ik ben al bezig met mijn behandeling."

"Dan mag je wel opschieten", riep Tom Poes uit. "Heer Ollie is door de politie gearresteerd!"

Nu hield de ander de pas in en keek hem met bleke ogen aan. "Dat behoort bij de behandeling", sprak hij veelbetekenend. "Luister goed! De heer Bommel is gearresteerd omdat hij geen alibi had. Ga naar de politie en vertel, dat je hem op het kerkhof hebt gezien op het moment dat de bankoverval plaats vond. Men zal hem vrij moeten laten en let dan eens op hoe verheugd de ongelukkige zal wezen! Eindelijk zal hij dan weer echte blijdschap kennen!"

Na deze woorden sloeg hij een zijpad in en verdween in de verte, samen met de wegtrekkende bui.

6880. Kornelis Zwadder sloeg een zijpad in, dat in de richting van de heide voerde. De wind had daar vrij spel en joeg huilend over de vlakte, die door enkele lage heuvels onderbroken werd. De regen kletterde op zijn paraplu, maar het ontging de eenzame wandelaar niet, dat het om hem heen droog was.

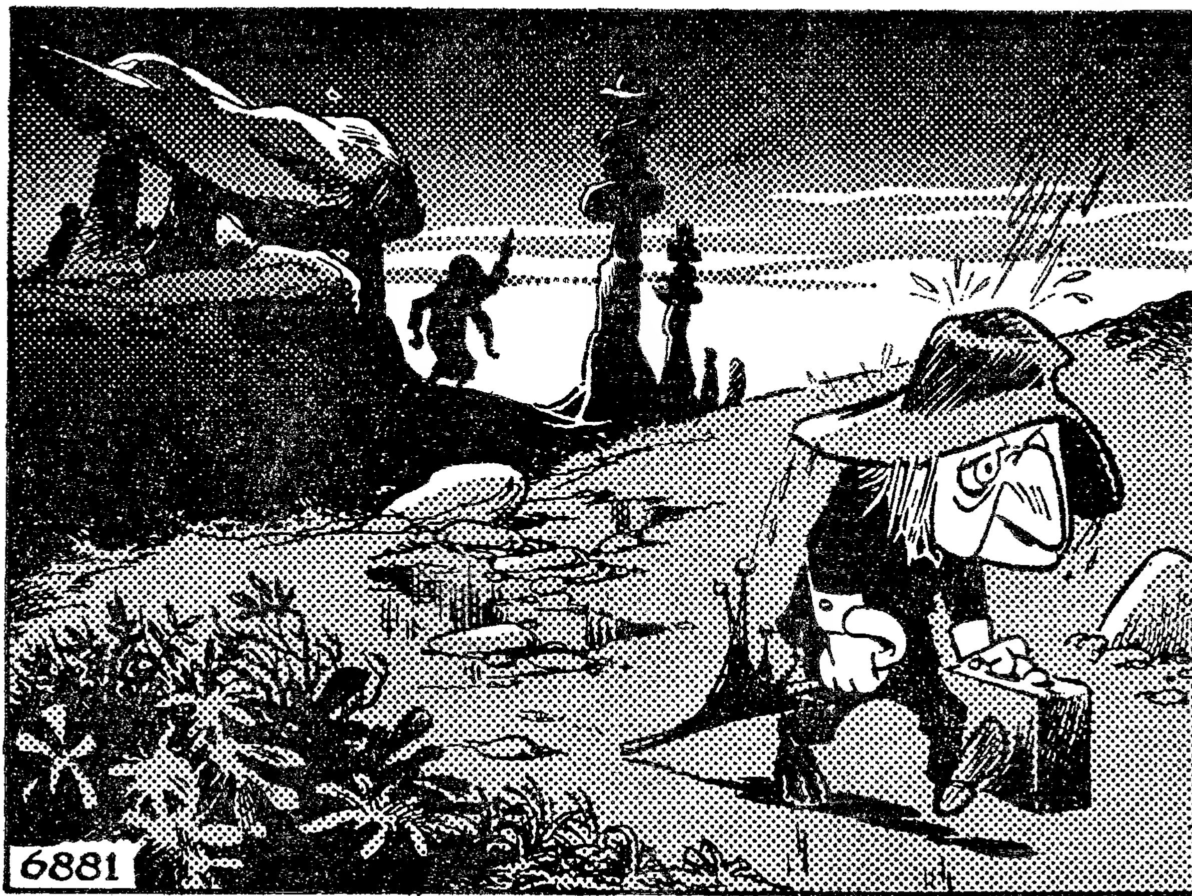
”Nog steeds dit ongemak”, prevelde hij met dunne lippen. ”Overal waar ik ga begint het zachtjes te regenen. Ach, het is de straf voor mijn hovaardij in jonger jaren. Maar nu, nu ik een Blijdschapper ben, voel ik het als een onrechtvaardigheid, waarover ik mag protesteren.” Met deze gedachte naderde hij een opeenstapeling van stenen, die daar sinds vele eeuwen op een heuvel lag, en bleef bedremmeld staan. Lang hoefde hij niet te wachten; uit de duisternis onder de rotsblokken schuifelde een grijsaard te voorschijn waarin oplettende lezertjes Hocus Pas zullen herkennen.

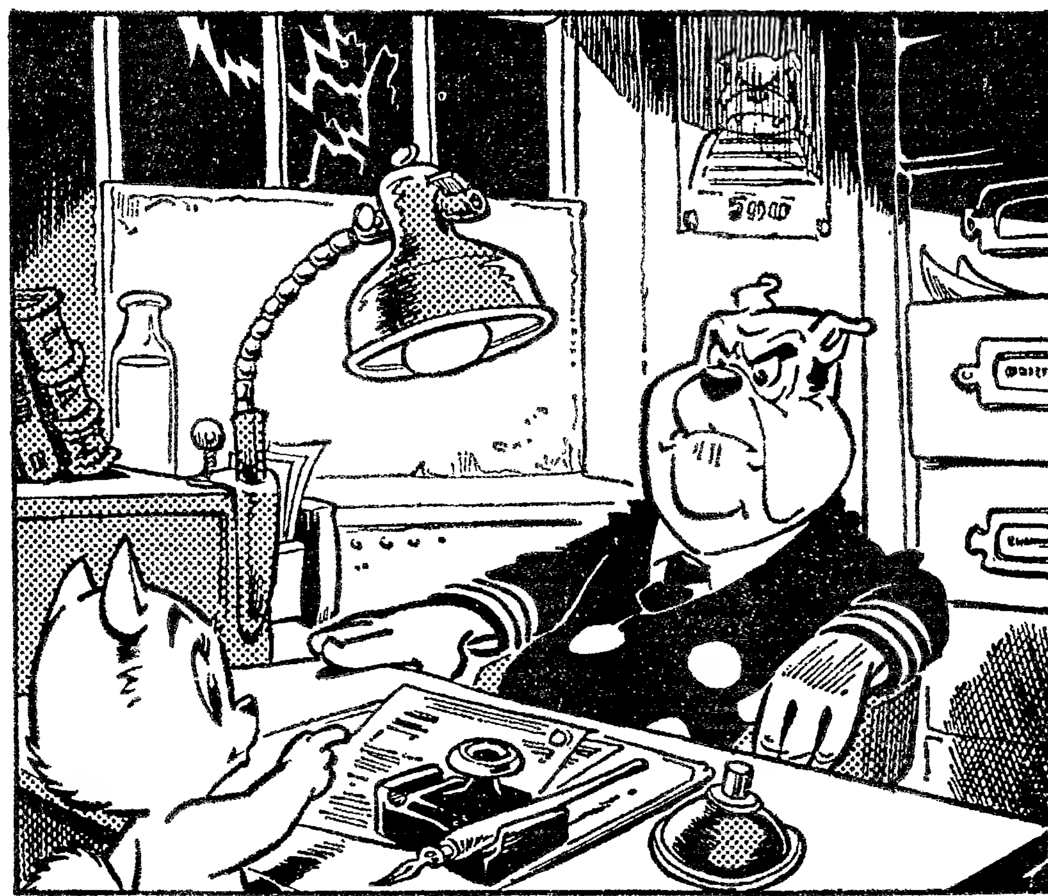
”Wat kom je doen?”, vroeg deze zonder veel omhaal. ”Klagen zeker? Je denkt zeker, dat je er nu al bent, he?”

”Ik heb mijn best gedaan om wat vreugde in het winderige hart van Bommel te brengen”, zei de ander nederig. ”En daarom komt het me voor dat ik een weinig zon op mijn levenspad verdiend heb.”

Zijn woorden vielen niet in goede aarde. De oude zette grote ogen op en stiet een lachje uit, dat de bezoeker deed verbleken...

”Wat?!”, kraste hij. ”Heb je Bommel nu al weer uit zijn ellende gehaald? Denk je, dat dat al genoeg is, een verkoudheid en een arrestatie? Durf je daarvoor een arme, oude man te storen? Je moet nog veel leren Zwadderneel! Je begint pas, en voordat je geluk kunt brengen moet je eerst de welstand verder opvoeren. Ik zal je mijn zwarte koffertje geven, en dan moet je nog maar eens opnieuw proberen, want dit is broddelwerk!”

6881 Geruime tijd later verliet Kornelis Zwadder de steenhoop op de heuvel en liep gebogen terug naar de bewoonde wereld. Hij droeg een zwart koffertje in de hand en zijn regenscherm sleepte lusteloos achter hem aan zodat het hemelwater hem op de onbeschermde hoed kletterde.

"Meer welvaart!", schreeuwde de oude Hocus Pas achter hem. "Meer welvaart, vóórdat we over de blijdschap kunnen spreken! Onthoud dat goed!"

"Ik zie dat niet", prevelde de wandelaar stil voor zich heen. "Zoiets vreselijks is toch niet nodig om vreugde te brengen? Ik weet zeker, dat Bommel nu reeds een gelukkig iemand is, door mijn eenvoudige methode. Ach, wat zal hij blij zijn wanneer hij weer in eer hersteld is en de vrijheid krijgt! Maar ik, ik moet verder gaan in regen en ontij, als straf voor mijn winderigheid!"

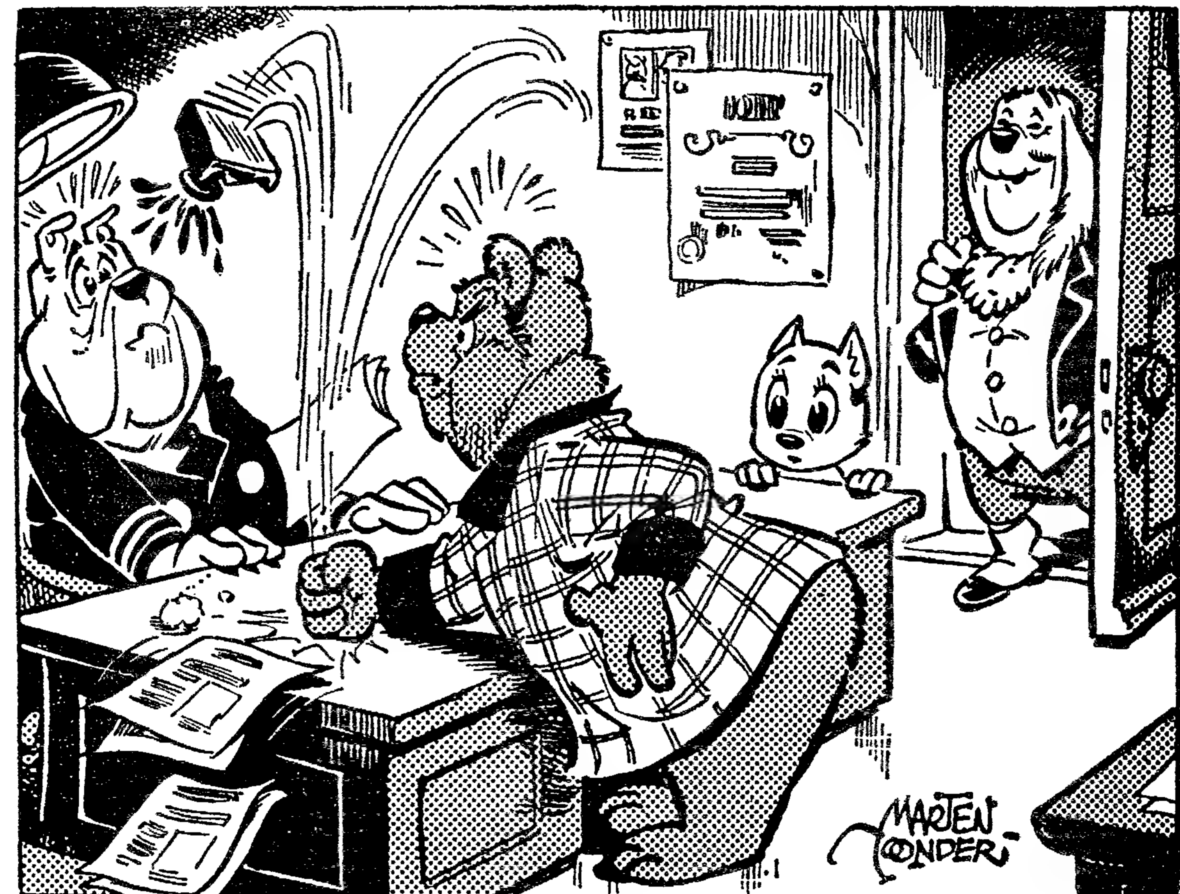
Een bliksemflits verlichtte de omtrek en ook het bureau van commissaris Bulle Bas, die in gesprek was met Tom Poes, Die had hem juist verteld, dat hij heer Bommel de vorige avond op het kerkhof ontmoet had.

"Dat moet ongeveer dezelfde tijd geweest zijn van de bankoverval", zei hij. "Maar het was geheim wat hij daar deed, en daarom kon hij het niet aan u vertellen."

"Jammer", zei de politiechef inzakkend. "Héél jammer. De zaak leek rond. En of ik jou vertrouwen kan, weet ik niet Dit kan vriendjeswerk zijn! Hm. Ik zal die Bommel in de gaten laten houden, als je dat maar weet!" Met deze woorden drukte hij op een bel, die voor hem op het bureau stond, en gaf opdracht om heer Ollie binnen te brengen.

6882 Heer Bommel werd in de kamer van de commissaris gebracht en bleef ingezakt en verkouden voor het bureau staan. Het was duidelijk, dat de opsluiting hem geen goed gedaan had; zijn druipneus was erger geworden en zijn trekken waren vervallen.

”Het schijnt, dat er een vergissing begaan is”, zei de politiechef met stroeve mond. ”De jonge Poes heeft hier een alibi voor je. Jammer, heel jammer. Laat het niet weer gebeuren! Hm, eh... je kunt gaan.”

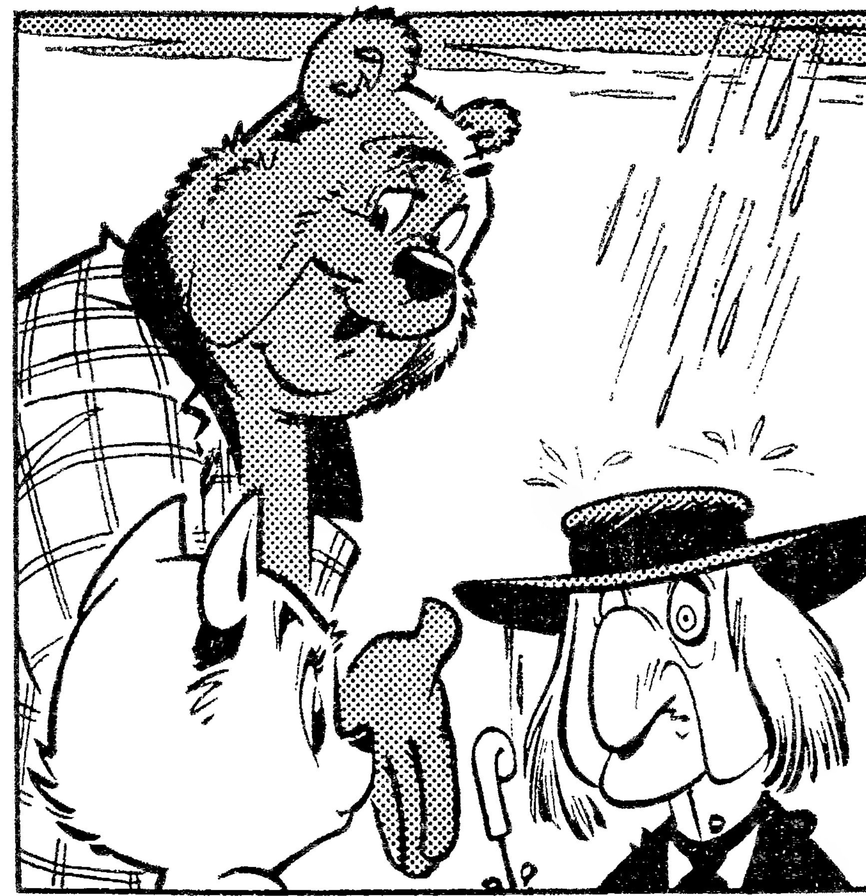
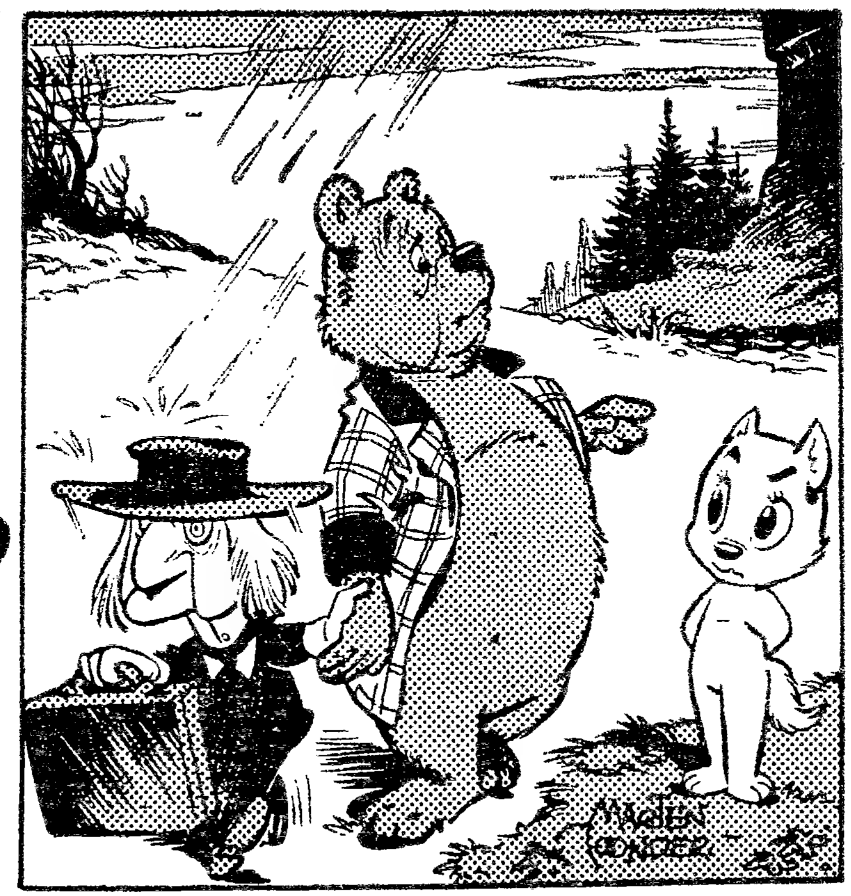
”Gaan?”, herhaalde heer Ollie snuffend. ”Bedoelt u, datsj diej ajjestatie een vejgisjing wasj?”

”Dat bedoel ik”, bevestigde de commissaris met tegenzin.

Nu richtte heer Bommel zich op en frommelde de zakdoek in zijn zak. ”Natuurlijk was het een vergissing!”, riep hij met herstelde stem. ”Die arrestatie was een schande! Zoiets laat een heer zich niet ongestraft aandoen! Hierover is het laatste woord nog niet gesproken! Ik zal een aanklacht indienen en ik eis genoegdoening al zou de onderste steen boven komen!” Zo roepende liet hij zijn vuist met grote kracht op de lessenaar neer dalen, zodat de inktkoker opsprong en de hooggeplaatste ambtenaar lelijk bespatte. Het was duidelijk, dat de kuur heer Bommel niet tot een gelukkig iemand gemaakt had; integendeel. Een heel verschil met de bediende Joost, die nu binnentrad.

”Ik hoor daar, dat alles een misverstand was, met uw goedvinden”, sprak hij tevreden glimlachend. ”Dat is een hele opluchting! Ik heb me in tijden niet zo blij gevoeld, als u mij toestaat!”

6883. Joost was opgewekt neuriad met de bus teruggegaan naar Bommelstein, maar heer Bommel ging liever lopen om zijn bittere gevoelens wat te laten verwaaien.

”Een eenvoudig iemand als Joost is blij met een dode mus, als je begrijpt wat ik bedoel”, sprak hij. ”Maar voor een heer is het héél vreselijk wat er gebeurd is. Hoe kan men zeggen, dat alles goed gaat wanneer de politie zo maar de meest oppassende burgers kan oppakken? Geen wonder dat er allerwegen ontevredenheid heerst!”

„Ach”, zei Tom Poes sussend. ”Het was een vergissing, en dat kan iedereen overkomen. . .

„Altijd het verleden!” riep hij smartelijk uit. ”Altijd die scheldnaam uit de tijd dat ik op de gevaren van hovaardij en winderigheid wees. Maar mijn inzicht is veranderd. Thans ben ik een Blijdschapper, die geluk en vreugde wil verspreiden. Luister niet naar dit ventje en kom mee. Ik zal u bewijzen hoe oprecht mijn pogingen zijn!” Zo sprekende vatte hij heer Ollie bij de hand en trok hem voort in de richting van de stad.

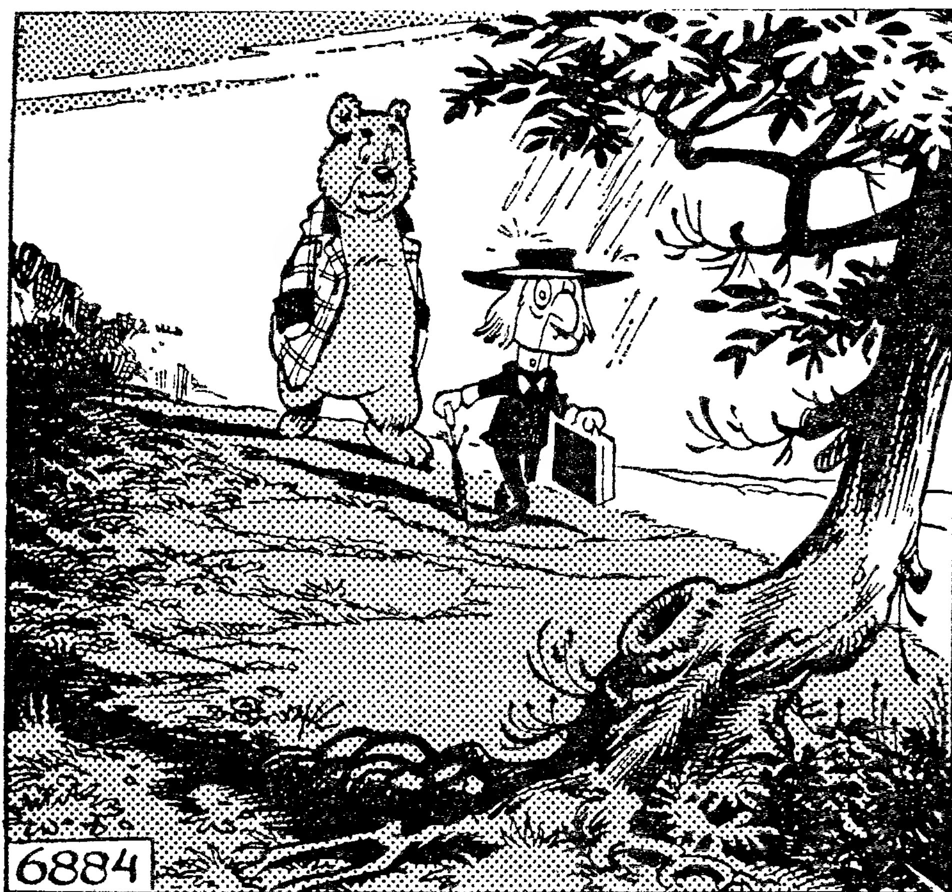
”Hm”, mompelde Tom Poes. ”Ik vertrouw hem niet”.

Hij zweeg plotseling, want nu werd hij een in het zwart geklede figuur gewaar, die met een koffertje en een paraplu in een kleine regenbui naderde.

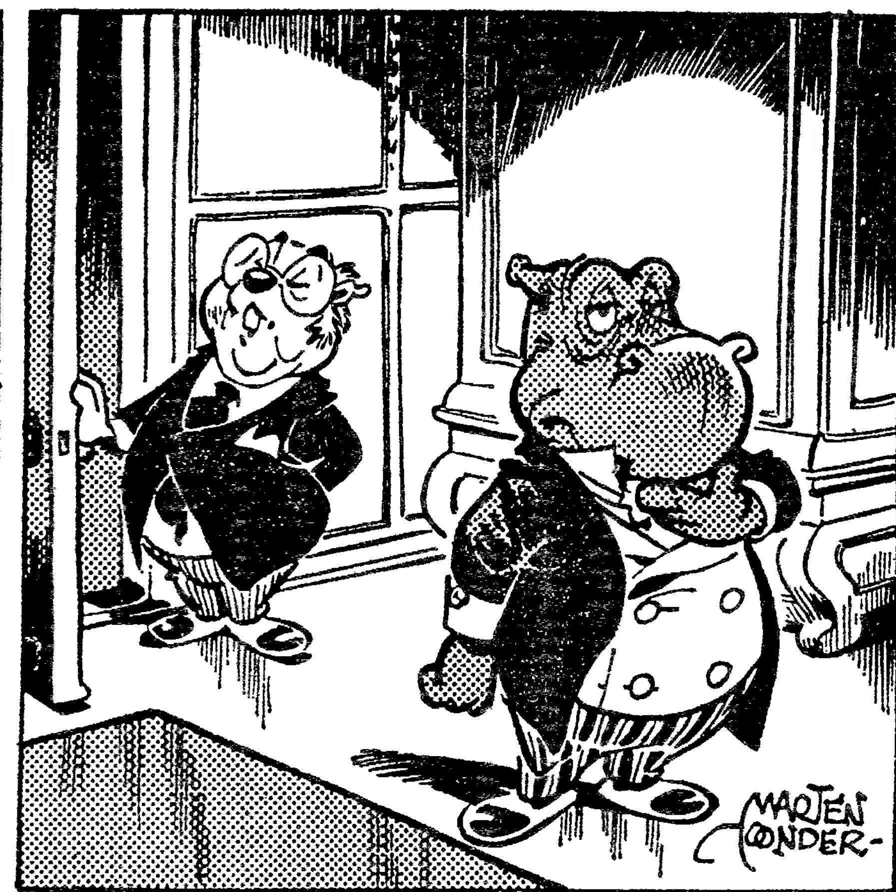
„Dit eh. . . dit is een heer, die bij mij logeert”, stelde heer Ollie voor. „Hij kent het geheim van het gelukbrengen, zegt hij. Maar tot dusverre heb ik daar niet veel van gemerkt”.

„Geen wonder”, zei Tom Poes. „Datis de Zwarte Zwadderneel!”

„Maar jonge vriend!” riep heer Bommel uit. Voordat hij echter verder kon gaan viel de vreemdeling hem in de rede.

6884. De heer Zwadder stapte doelbewust voort in de richting van de stad, en de heer Bommel volgde hem, volgedachten.

”Tot nu toe heb ik niet veel van dat gelukkig maken kunnen merken”, zei hij bitter. ”Men heeft mij onschuldig in de gevangenis gegooid en daar kan ik als heer volstrekt niet tegen! Ik ben zeer ontstemd”.

”U hebt de les niet goed begrepen”, sprak zijn metgezel zonder om te kijken. ”U bent ontevreden omdat u niet weet hoe goed u het hebt. En wanneer men u dat duidelijk tracht te maken door u een kleine ontbering aan te doen geraakt u verzuurd. Dat is winderigheid en hovaardij!”

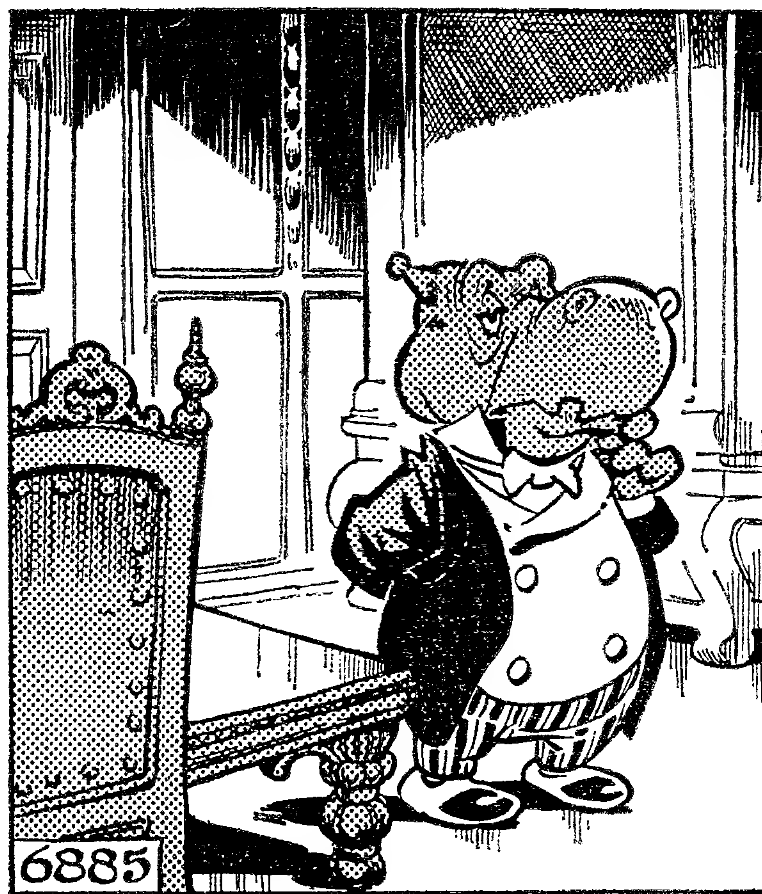
”Dit is het toppunt!” riep heer Ollie uit; doch de ander vervolgde met verheffing van stem: „Ach, ik ben slechts een nederig en pas beginnend blijdschapper, die nog veel moet leren. Thans gaan wij het anders aanpakken, u en ik. Wij gaan geven; ruim en gul, uit de goedheid van ons hart”.

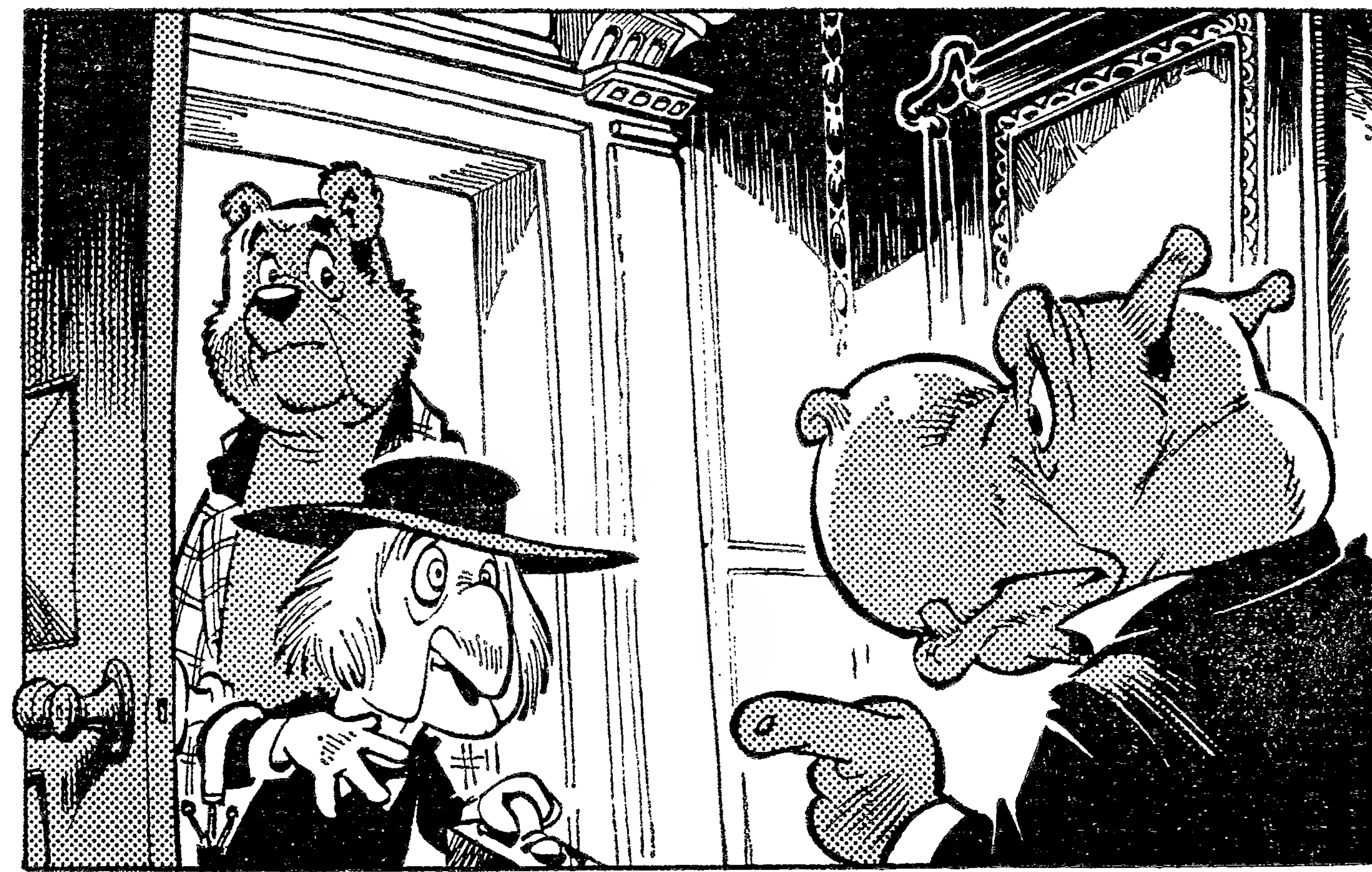
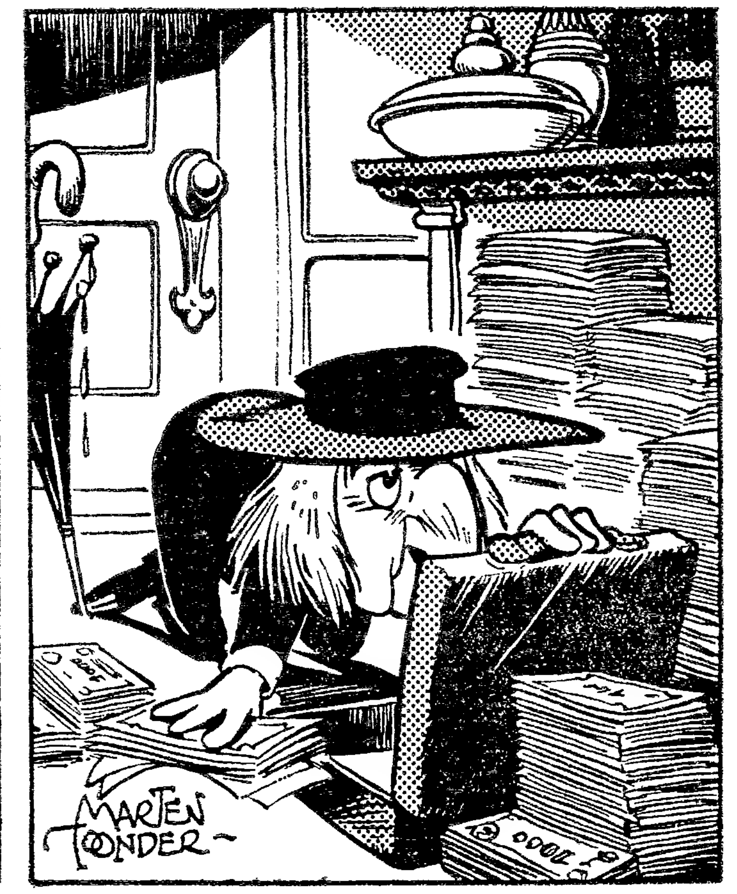
”O, ja?” vroeg heer Bommel verrast. ”Hm, ja, dan zal iedereen wel blij worden, denk ik”.

”Dat dacht u verkeerd!” riep de heer Zwadder. „Men wil altijd méér; en daarom blijft men ontevreden. Wij gaan het anders doen. Meer geven – en dan weer afpakken; dat is leerzaam omdat men dan leert hoe voos méér is”. Heer Ollie trachtte vruchteloos het gehoorde te verwerken en slofte zodoende zwijgend de bloeiende buitenwijken van Rommeldam binnen.

De burgemeester van deze stad stond op dat moment in zijn werkvertrek, verdiept in zorgelijke gedachten. Geen wonder; de ambtenaar eerste klasse Dorknoper had hem zojuist medegedeeld dat er een ondernemersstaking dreigde.

”Deze groep is bij de meeste loonrondes vergeten”, verduidelijkte hij.

6885. Toen de ambtenaar eerste klasse het vertrek verlaten had; bleef de burgemeester in een neerslachtige stemming achter.

"Staking", prevelde hij moedeloos voor zich heen. "Men wil méér hebben dat is te begrijpen. Maar men vat niet, dat het ragfijne spel van lonen en prijzen zo licht uit de balans raakt. Natuurlijk kunnen we gemakkelijk wat geld bijdrukken, maar waar blijven we dan?"

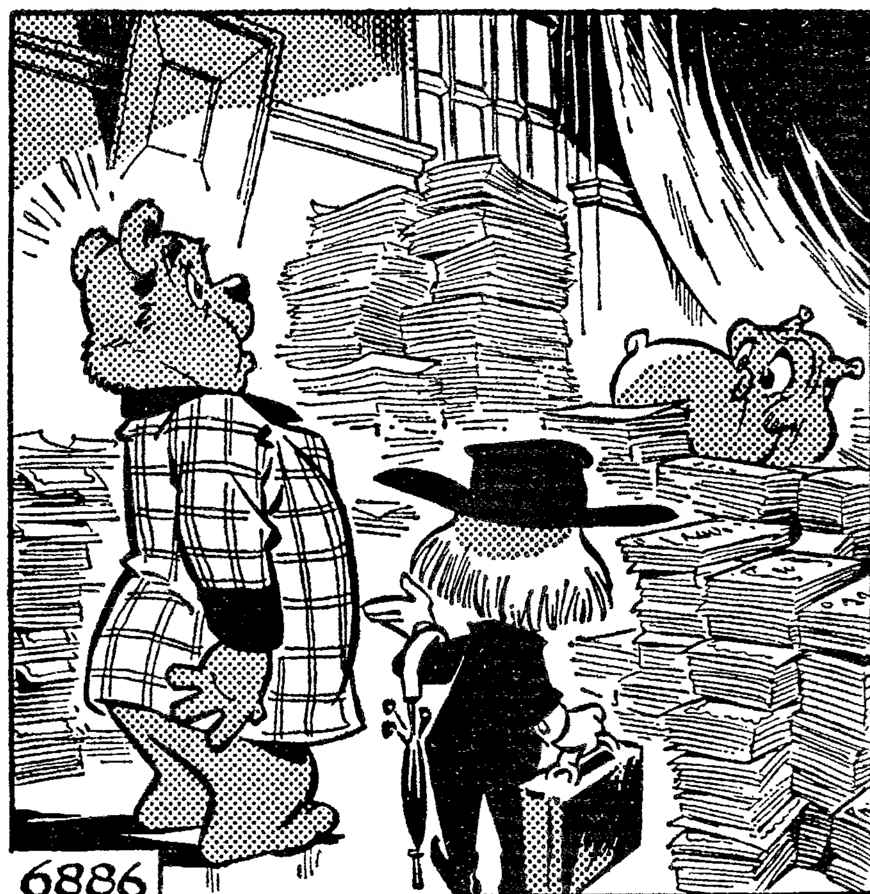
Op dat moment werd er op de deur geklopt, en toen de bekommerde magistraat zich omwendde, zag hij twee bezoekers binnentreden. Het waren de heer Zwadder, die een zwart koffertje torste, en heer Bommel met een niet-begrijpende blik op het gelaat.

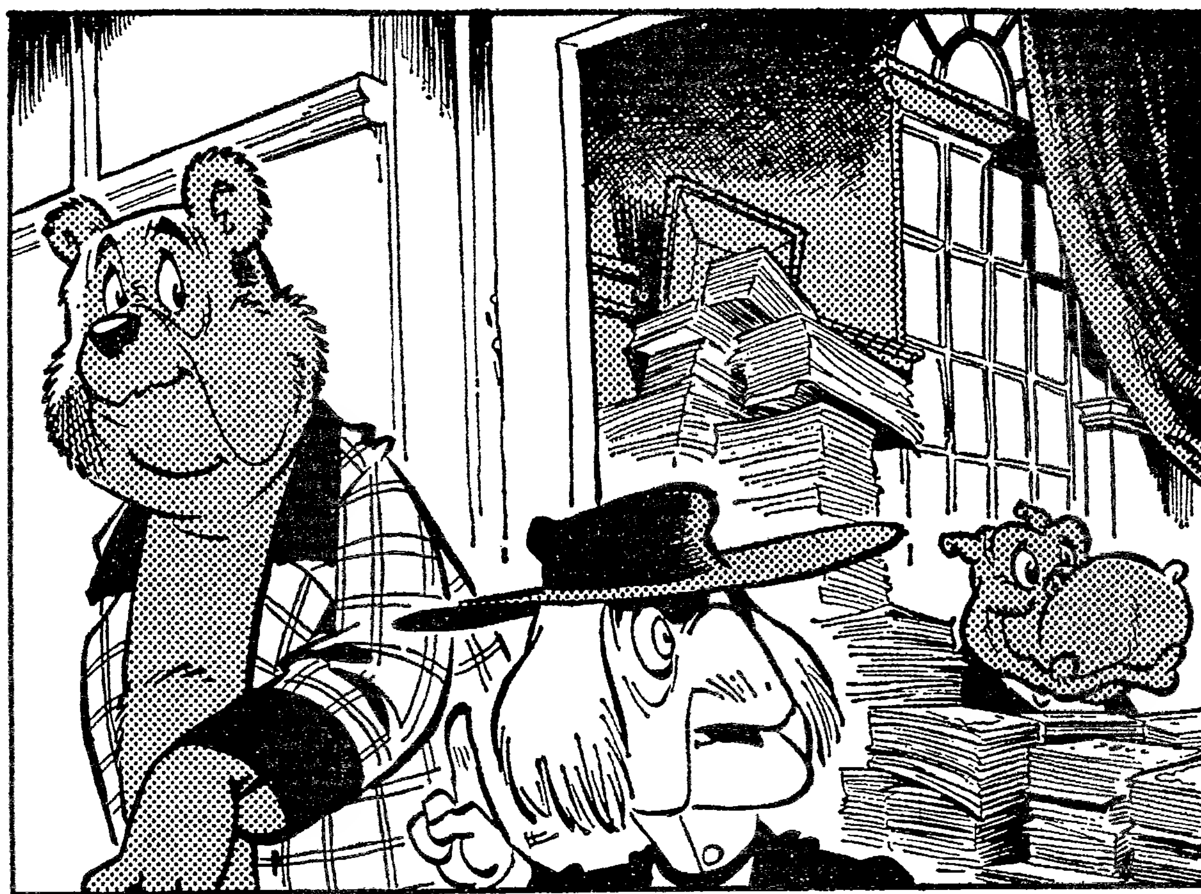
"Ik hoorde, dat er een staking dreigt", sprak de eerste.

"Ik begrijp uw zorgen. maar ik meen er een oplossing voor gevonden te hebben. Dat is tenslotte mijn vak. Ik ben een blijdschapper!"

"Een wat?" riep de burgervader uit. "Wat komt u doen?"

"Ik kom vreugde verspreiden", verklaarde de ander met een dunne glimlach. "Ik zal uit eigen middelen de loonrondes betalen. Veroorloof mij iets in het gemeentefonds te storten; ik weet, dat de kas wat leeg is". Hij wachtte niet op een antwoord, doch knielde op de grond neer en opende het koffertje. Daarop begin hij voor de ogen van de verbaasde omstanders stapels bankbiljetten uit het inwendige te halen, die hij zorgvuldig om zich heen opstapelde. Het ene bundeltje volgde het andere, en al spoedig was hij door het waardepapier aan het oog onttrokken.

6886. De heer Zwadder ging voort met het opstapelen der banknoten. Hij werkte met groot overleg, zodat hij na enige tijd de burgemeester geheel met waardepapieren had omgeven. Toen knipte hij zijn koffertje dicht, stond op en greep zijn paraplu.

"Tot zover", sprak hij. "Voor het ogenblik heb ik mijn werk als blijdschapper gedaan".

"Dat hebt u zeker!" riep de magistraat glunderend boven de biljetten uit. "Dit is niet alleen een loonronde, maar ook een mooi begin van de metro! Weet u zeker, dat het allemaal echt is?"

"Het is echt", verzekerde de weldoener. "Niet nagemaakt, geen winderige nieuwdruk; alles eigen middelen, inclusief omzetbelasting. En als u meer wilt hebben kunt u mij bereiken op slot Bommelstein, waar ik voorlopig verblijf. Goede middag!"

"Ik begrijp het niet helemaal", zei heer Ollie, toen hij met zijn gast het weelderige vertrek verlaten had. "Hoe kon al dat geld in dat kleine koffertje?"

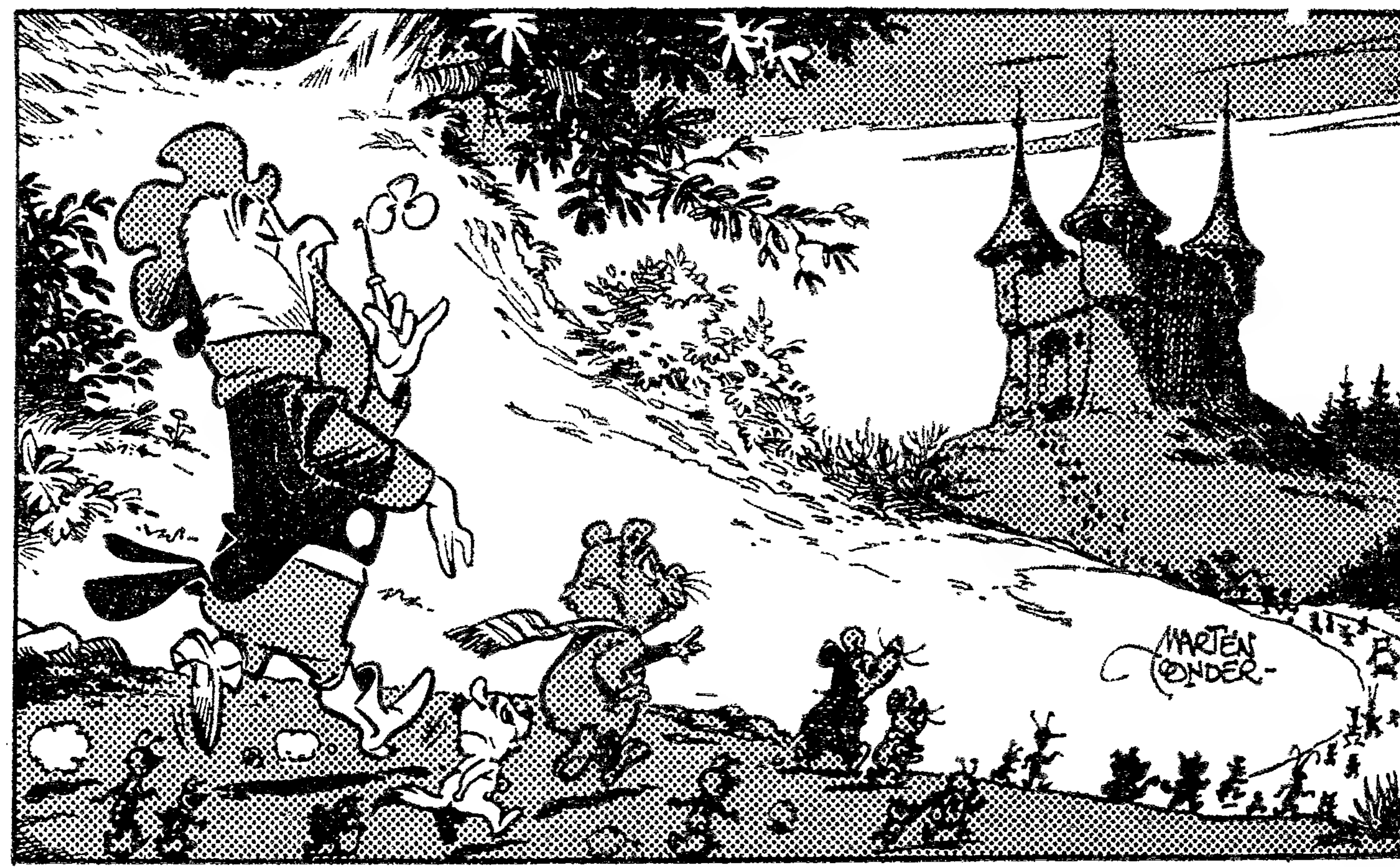
"Dat is een geheimpje", verklaarde Zwadder met een schichtig licht in de bleke ogen. "Het is een speciaal blijdschapper-valies met een diep innerlijk en een eenvoudig uiterlijk tegen de opgeblazenheid. Ik ben een stille weldoener".

"Ik vertrouw die Zwadderneel niet", zei Tom Poes, die op dat ogenblik bij Joost in de keuken van Bommelstein zat. De knecht schudde peinzend het hoofd en hij wilde net wat zeggen, toen de radio een extra nieuwsbericht ten gehore bracht.

"Een weldoener, die onbekend wenst te blijven heeft zojuist een ondergrondse aan onze stad geschonken", melddehet apparaat.

"Kijk eens aan, met uw welnemen", sprak Joost. "Dit moet een gebaar van de heer Neel zijn! En zo iemand kan men toch wel vertrouwen, als u mij toestaat."

6887. Toen de markies de Canteclaer de volgende morgen zijn ontbijt genuttigd had wierp hij een blik in het ochtendblad, zoals zijn gewoonte was. Zodoende werd zijn oog getroffen door een vet kopje, onder aan de pagina: "Aardige Geste Van Excentrieke Weldoener."

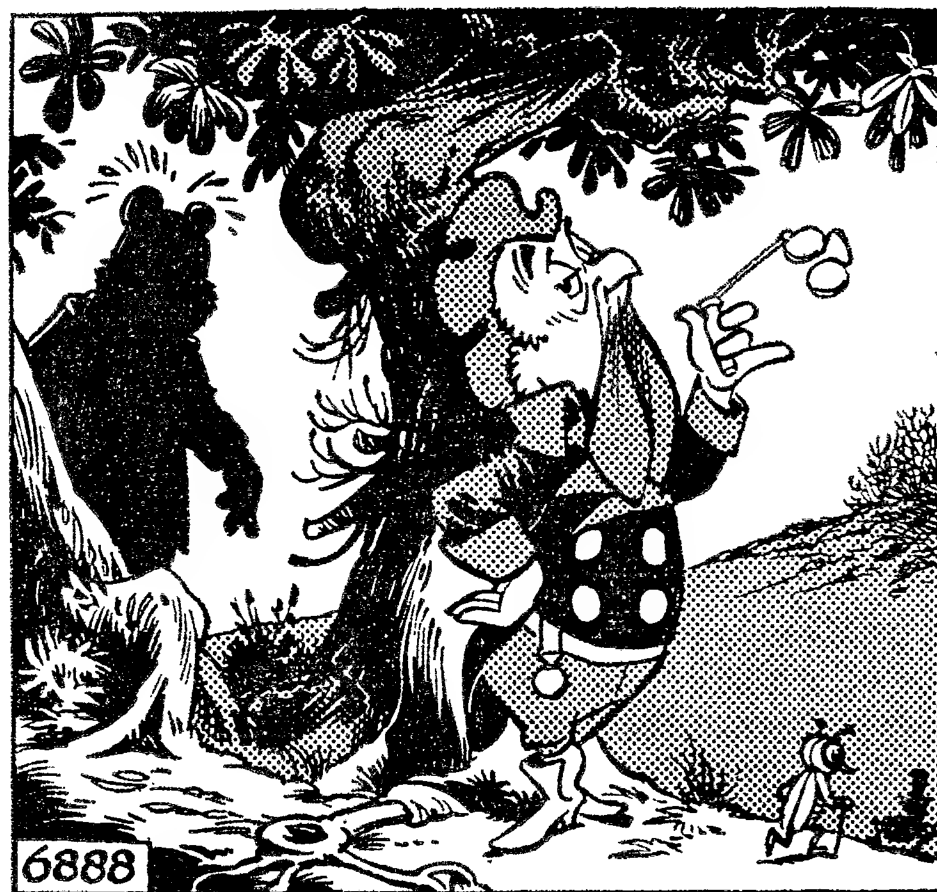
"Vrij geld verkrijgbaar voor iedereen die meent het te kunnen gebruiken", las hij verblekend. "Te bevragen op slot Bommelstein."

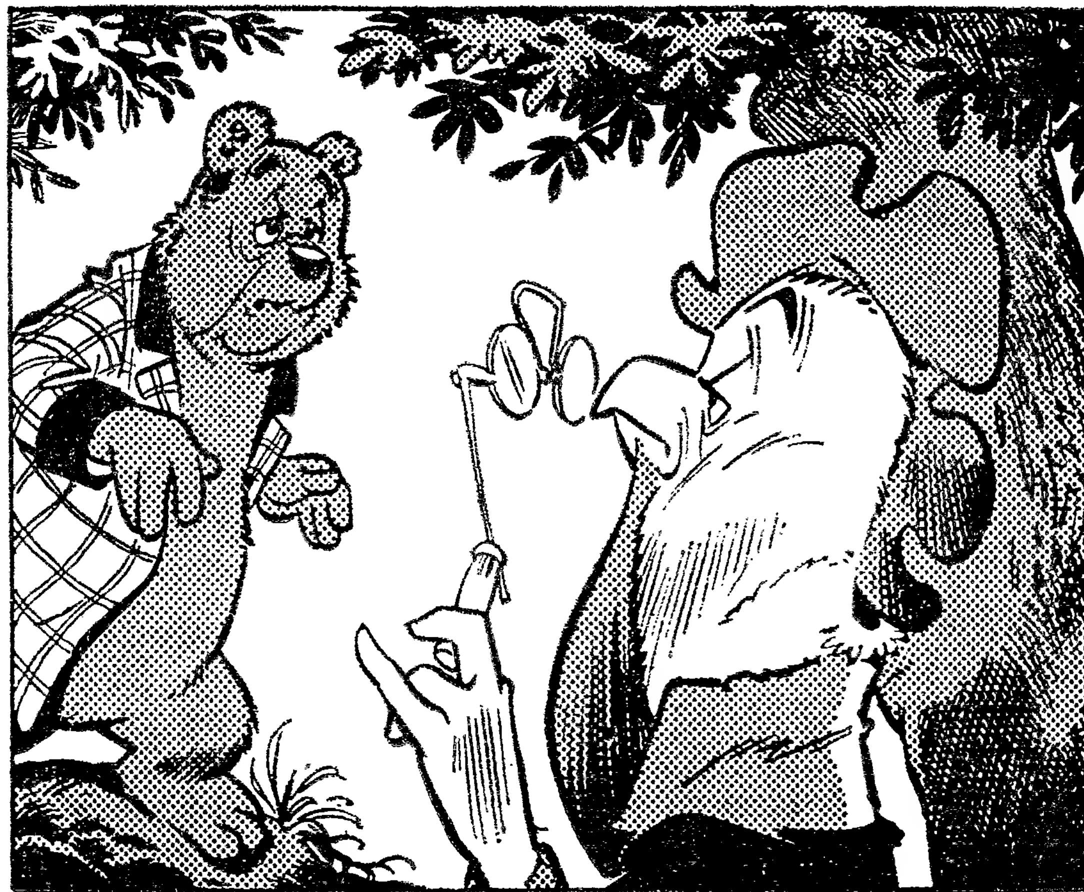
De edelman liet walgend z'n lorgnon zakken en slikte.

"Dit is stuitend", prevelde hij. "Dit platte gebaar maakt een einde aan de diepere zin van het bezit! Maar nu is de parvenu Bommel toch te ver gegaan in zijn zucht naar publiciteit! Ik zal onmiddellijk stappen ondernemen om de bezittende klasse te beschermen tegen het oprukken van het grauw. De handen moeten ineen worden geslagen... Maar eerst zal ik mij ter plaatse op de hoogte stellen."

Met deze gedachte stond hij op en verliet zijn buiten om naar Bommelstein te gaan. Ondanks het vroege uur was het reeds druk op de weg. Allerlei groepjes repten zich voort naar het oude slot en er hing een sfeer van blijde verwachting in de lucht. Aanvankelijk had de edelman daar niet zo'n erg in. Het was vooral de kleine man die hem voor de voeten liep en bovendien was hij te zeer in gedachten verdiept om aandacht aan zijn omgeving te schenken. Maar na enige tijd drong het geroezemoes tot hem door, en toen hief hij onthutst zijn lorgnon.

"Fi donc!" mompelde hij. "Hier haast ik mij tussen het gemeen naar de smakeloze steenklomp waar men geld uitdeelt! Dat gaat niet. Men zou licht kunnen denken, dat ook ik daar met oneerbare bedoelingen op af ga!" En schielijk verliet hij het pad en trok zich tussen een boomgroep terug.

6888. De markies was in de schaduw van een boomgroep gaan staan en sloeg nu vol walging het passeren van de begerige voorbijgangers gade.

”Het grauw haast zich!” mompelde hij vol verachting. ”Gratis geld ontvangen is de wensdroom van de kleine man. Ach, dit is het einde van onze cultuur! En natuurlijk is het deze eh... Bommel weer die er de hand in heeft. We hadden hem reeds lang geleden uit onze kringen moeten verwijderen!”

Een geritsel achter hem trok zijn aandacht, en toen hij zich omwendde zag hij heer Ollie in gebogen houding naderen. Op het zien van de edelman hield deze echter de pas in en knipte nerveus met de ogen.

”Parbleu”, sprak de markies kil. ”Voor uw optreden heb ik geen woorden. Ik ben geheel sprakeloos!”

”Ik treed niet op”, zei heer Bommel mat. ”Ik loop maar een beetje. Die gelduitdeling die me dwars zit, als u begrijpt wat ik bedoel.”

Hij zweeg verward, doch toen de edelman hem zwijgend door zijn lorgnon bleef bestaren zakte hij geheel in.

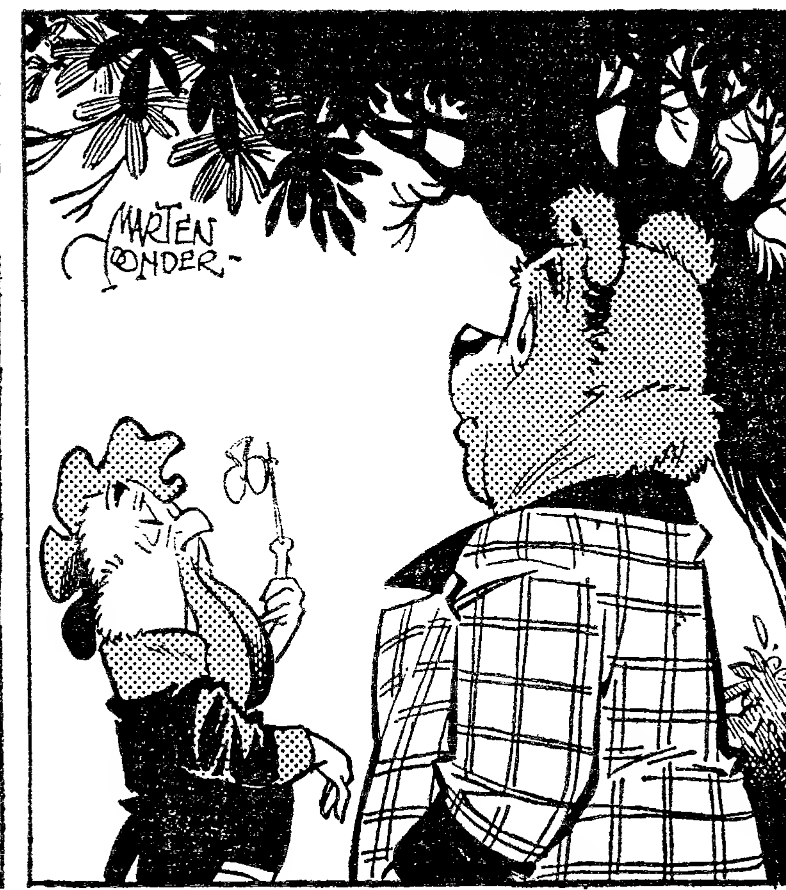
„Dat geld wordt weggegeven door de heer Zwadder, die onbekend wenst te blijven”, hernam hij op doffe toon. ”Hij gaat iedereen rijk maken, zegt hij: Hij is een blijdschapper die geluk en vreugde verspreidt...”

”Het is stuitend!” prevelde de markies. ”Ik heb een rode extremist aan mijn boezem gekoesterd.”

”Ik wist niet dat u hem zo goed kende”, zei heer Ollie. ”Voor mij is het ook heel moeilijk, hoor! Als heer staat men overal zo alleen voor, nietwaar? Eh... Wat zal ik doen? Zal ik die Zwadder de deur wijzen?”

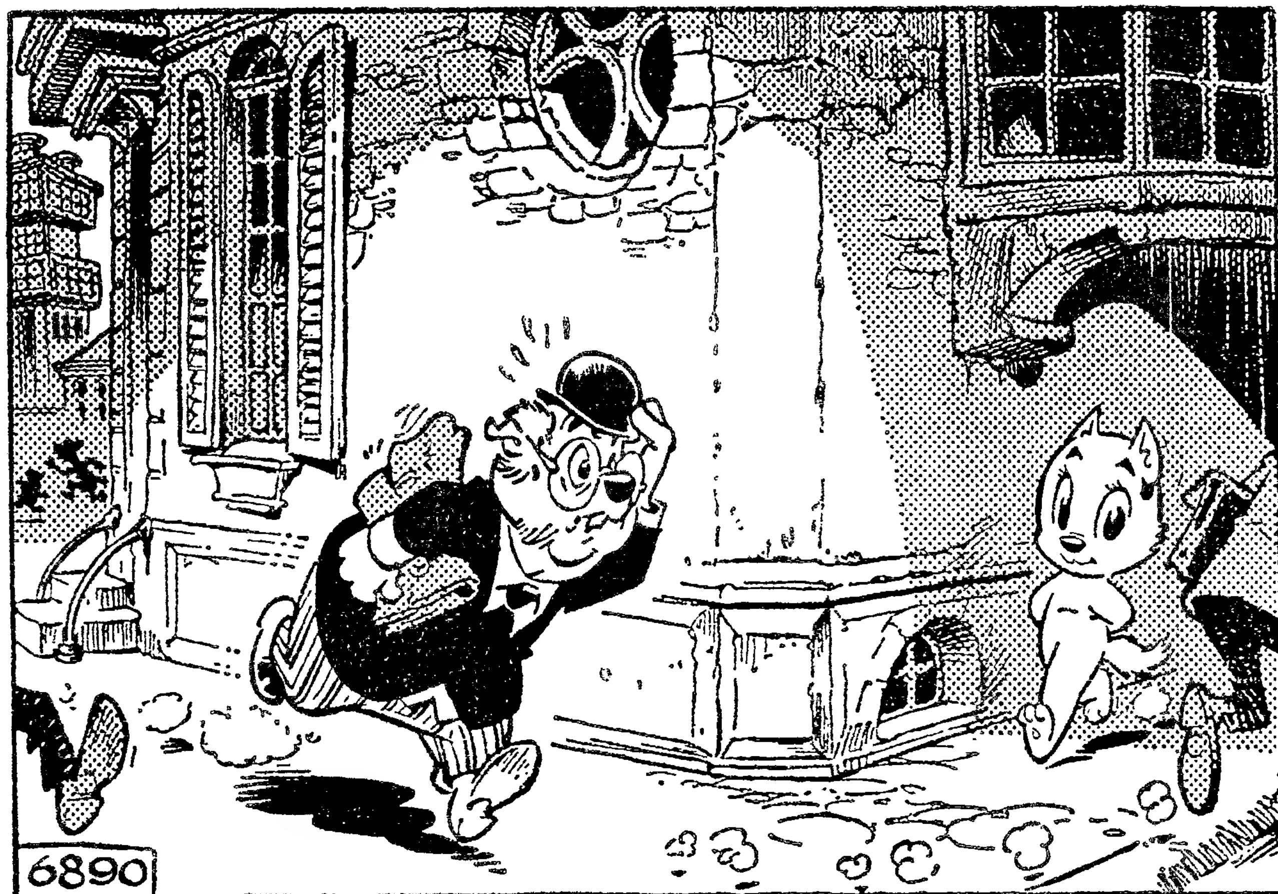
6889. ”Ik ben nog steeds sprakeloos”, sprak de markies. ”Fi donc, een weerzinwekkend idee! Ge deelt rechts en links uw geld uit om publiciteit te krijgen. Welk een goedkope geste!”

”Het is mijn zjeste niet”, wierp heer Bommel bedremmeld tegen. ”Het geld is van de heer Zwadder, die onbekend wenst te blijven, en hij is een hoogstaand blijdschapper!”

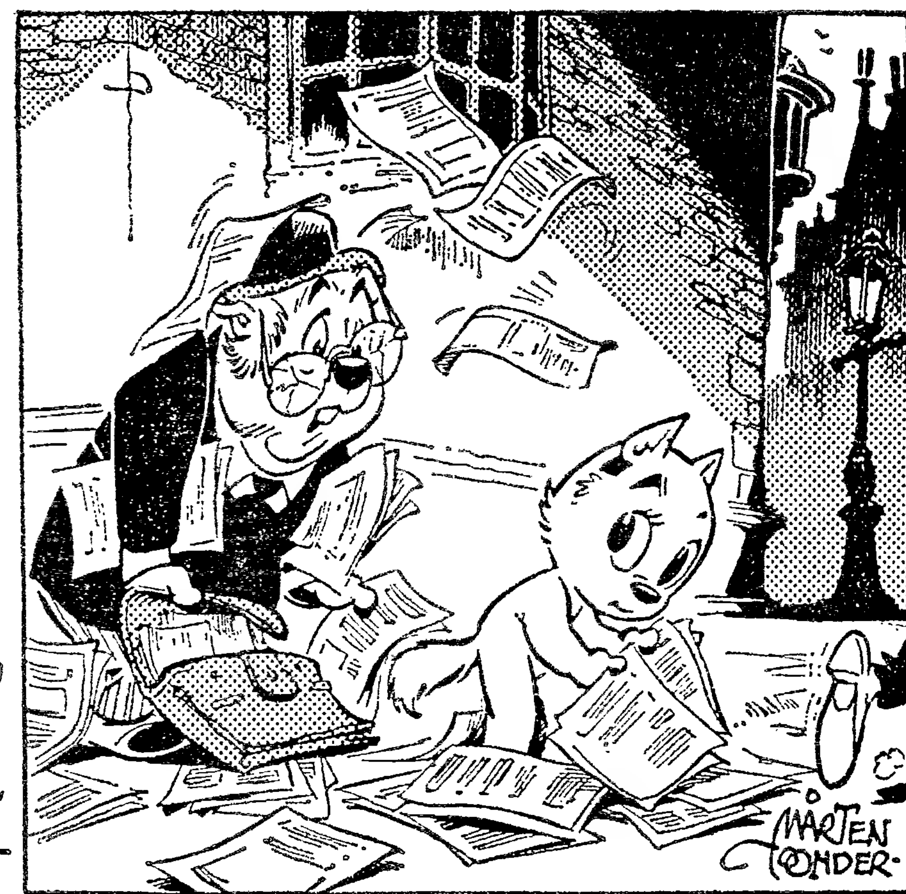
”Het is mij om het even”, hernam de edelman. ”Dit is geen café pur! Het geld is vals, òf ge laat u in met deflatoire politiek. En, parbleu! In beide gevallen zal ik er door mijn relaties een stokje voor laten steken!” Heer Ollie zuchtte bekommerd en liet zijn blikken over het voorjaarslommer dwalen zonder er vertroosting in te vinden. Doch nu werd hij enkele huppelende groepjes gewaar, die onder vrolijk gezang en zwaaiend met bankbiljetten van Bommelstein kwamen.

”Kijk nu toch eens hoe blij deze eenvoudige lieden zijn”, zei hij oplevend. ”het is toch mooi om iedereen gelukkig te maken? Wat is daar op tegen?”

”Tiens!” prevelde de heer de Canteclaer. ”Gelukkig? Dat soort geluk duurt niet lang, mijn waarde. Met gemakkelijk verkregen geld kan men hoogstens een eh... Bommel worden. En gij weet het beste wat dat beduidt. Au revoir!” Na deze duistere woorden wendde hij zich om en verdween statig door de zon beschenen dreven terwijl heer Ollie vol gedachten achterbleef.

6890. In de goede stad Rommeldam heerste een nerveuze stemming. Overal kon men drukke figuren waarnemen, die zich gespannen van de bank naar de beurs haastten, terwijl anderen de winkels bestormden om inkopen te doen. Eén van deze jachtige lieden was de ambtenaar eerste klasse Dorknoper, die met een tas vol papieren op weg was naar het stadhuis. De ijverige beambte was zó door zorgelijke gedachten in beslag genomen, dat hij zonder de nodige voorzichtigheid een hoek rondde en in botsing kwam met Tom Poes. Het was een lelijke klap, waardoor hij niet alleen zijn adem kwijtraakte, maar ook zijn bril en zijn papieren.

"Sorry", zei Tom Poes. "hebt u zich pijn gedaan?"

De hooggeplaatste ambtenaar mompelde iets en begon koortsachtig zijn bescheiden bij elkander te zoeken.

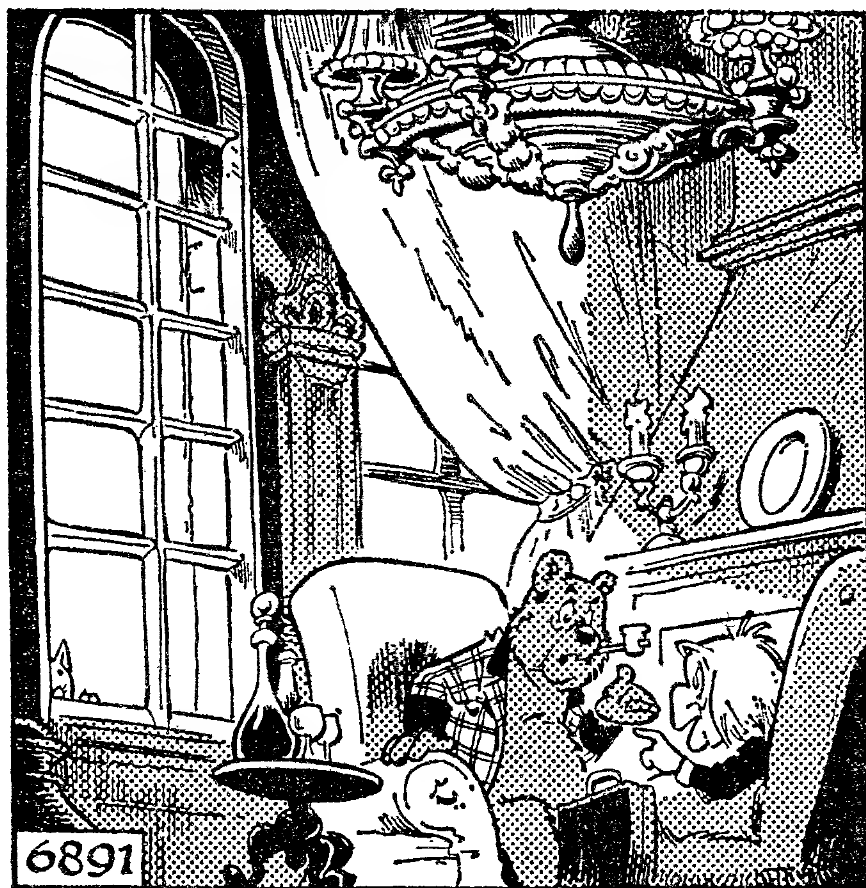
"Ik zal u helpen", bood Tom Poes aan. "Gelukkig waait het niet, uw spullen zijn alleen een beetje smerig geworden. Hebt u haast?"

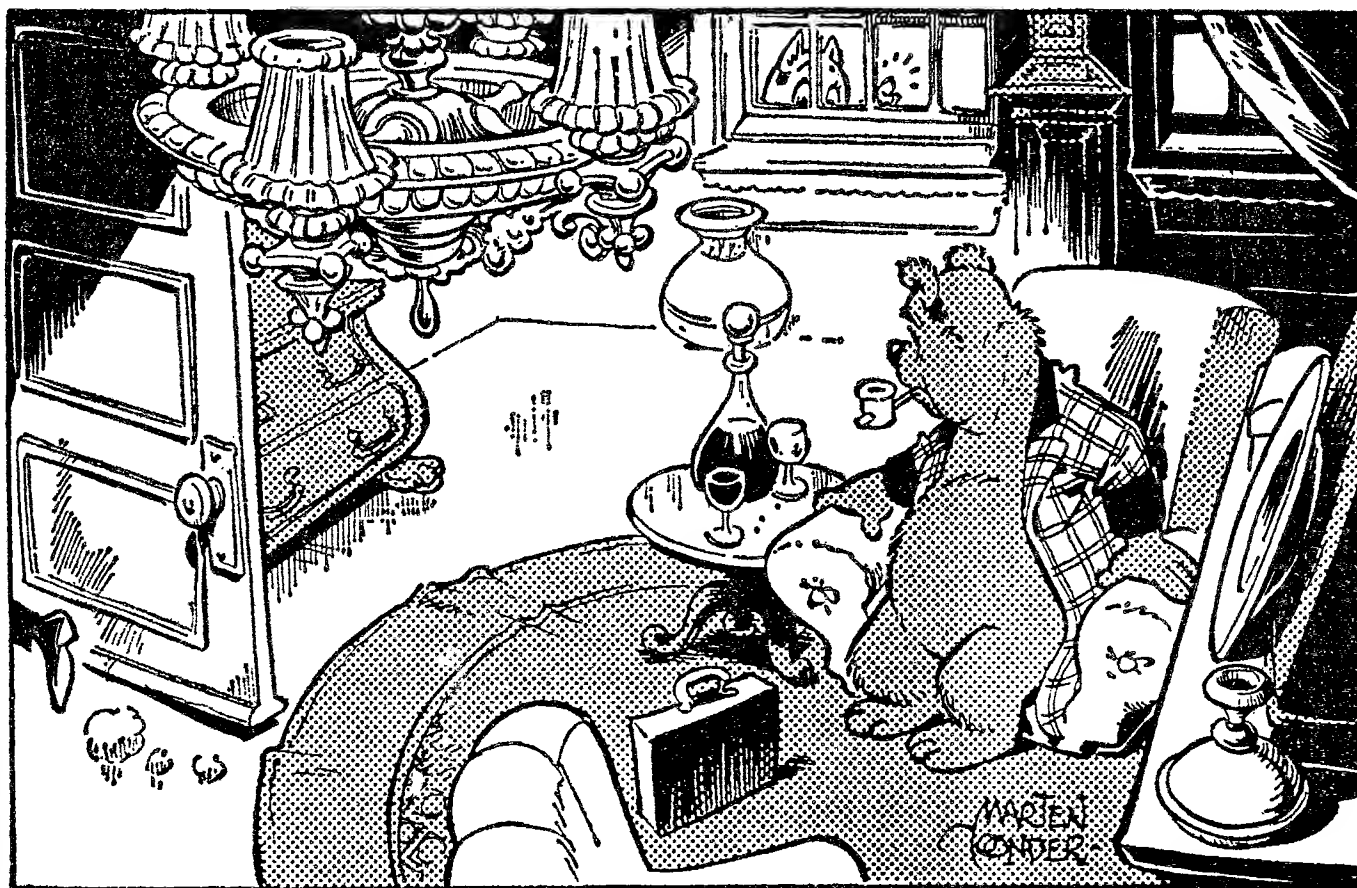
"Haast!" beaamde de heer Dorknoper. "Er is geen tijd te verliezen! Ik kom net van de bank – er is veel te veel geld in omloop. Er moet onmiddellijk worden ingegrepen; de prijs van een broodje half-om is reeds verdubbeld!"

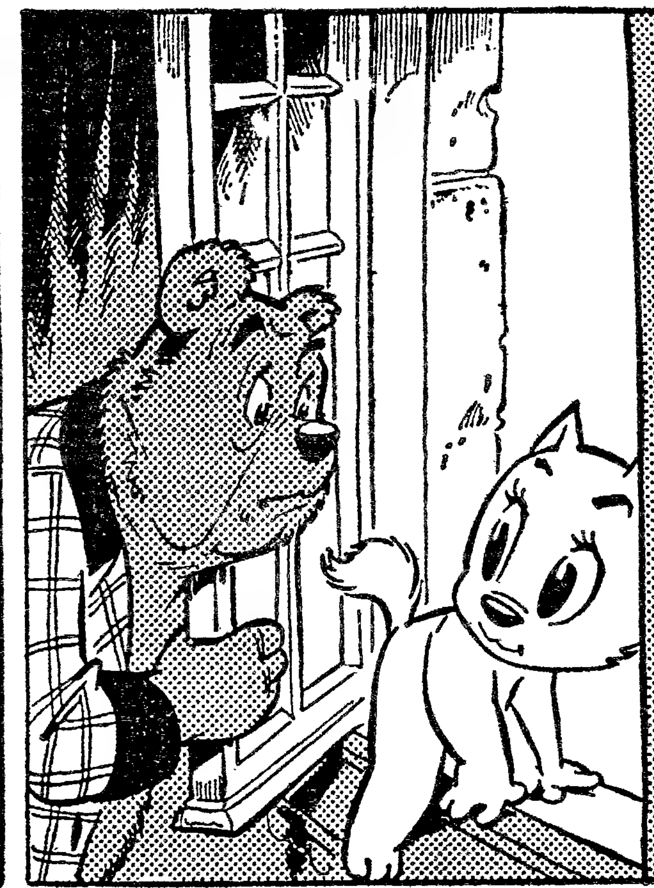
„Dat is vervelend", zei Tom Poes zorgelijk. „Hoe komt dat?" De ander staakte een kort ogenblik het stuwen van zijn paperassen en gluurde moeilijk door zijn gebarsten brilleglazen.

„Het zou me te ver voeren om u dat precies uit te leggen", sprak hij. „Maar het ragfijne spel van lonen en prijzen dreigt verstoord te raken, laat u dat genoeg zijn!"

„Hm", zei Tom Poes. „Ik weet niet wat dat betekent; maar het is de schuld van de Zwarte Zwadderneel – dat is duidelijk!"

6891. Toen heer thuiskwam zat Kornelis Zwadder vermoeid, maar voldaan bij de haard.

„Het is prachtig werk om iedereen gelukkig te maken", verklaarde hij, terwijl hij op het zwarte koffertje klopte dat naast hem stond. „De gehele dag heb ik bankbiljetten aan belangstellenden uitgereikt — en zóveel blije gezichten heb ik zelden gezien! Als ik mezelf niet in de hand houd, zou ik hovaardig kunnen worden. Ach, het is mooi om geluk en vreugde te verspreiden!"

„Dat dacht ik ook", zei heer Ollie. „Maar dat soort geluk duurt niet lang, zegt de markies. Dat ziet u aan mij, als u begrijpt wat hij bedoelt..." De heer Zwadder wierp een blik op zijn gastheer en zijn bleke ogen kregen een schichtige uitdrukking.

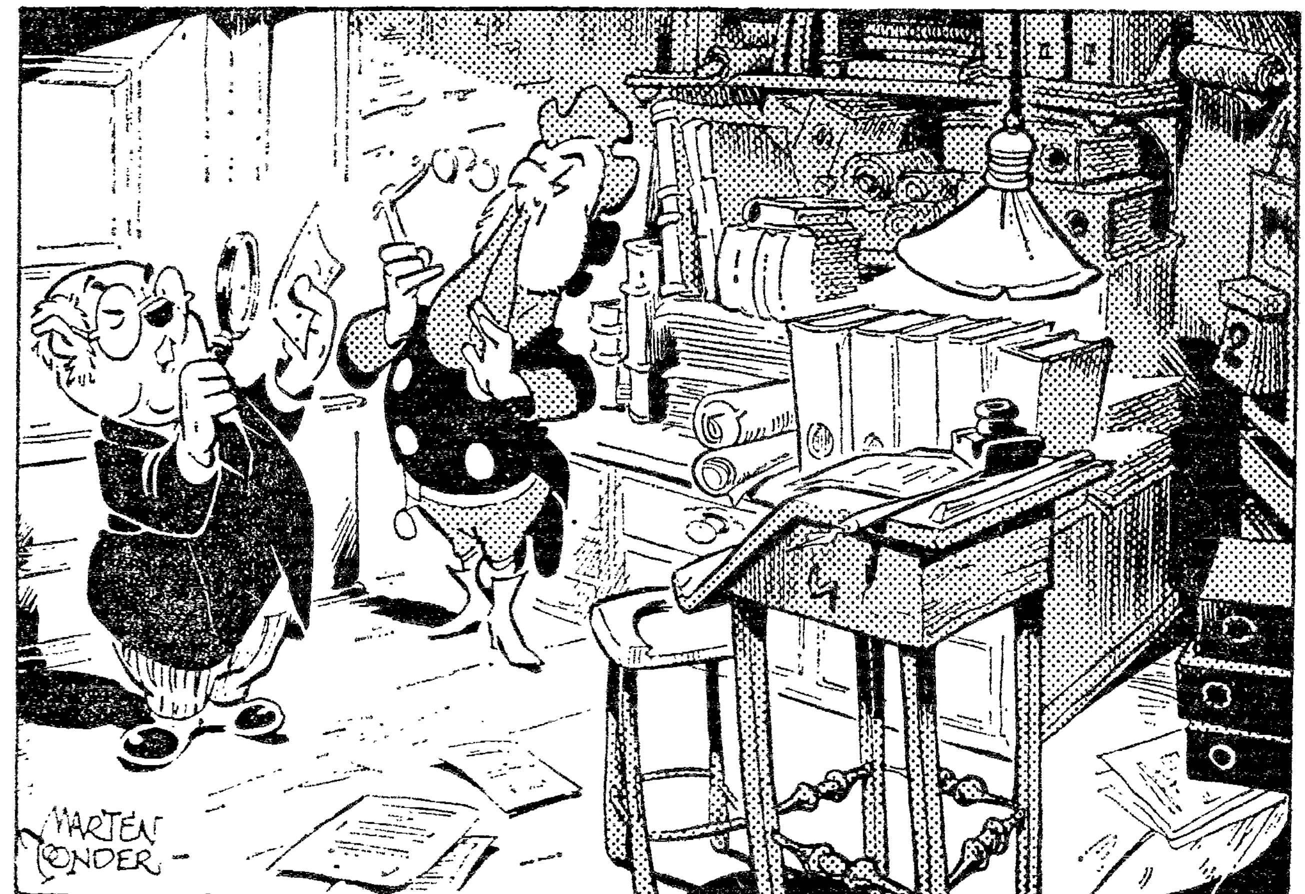
„Ik volg u niet", mompelde hij. „Maar dat zal de uitputting zijn. Als u het goedvindt trek ik me nu een beetje terug, na de gedane arbeid. Er zullen straks nog wel meer hulpbehoevenden komen." Hij verliet het vertrek, en op het moment dat de deur achter hem dichtviel werd er op het raam geklopt. Heer Bommel keek verrast om en zag Tom Poes achter het venster staan wenken.

„Wat is er, jonge vriend?" vroeg hij, het hoofd naar buiten stekend. „Waarom kom je niet door de voordeur?" Tom Poes nam een sprongetje en werkte zich over het kozijn naar binnen.

„Ik wil de Zwarte Zwadderneel liever niet ontmoeten", legde hij uit. „Er is iets, dat ik vlug moet weten, nuhij even weg is!"

6892. „Ik begrijp niet, wat iedereen tegen de heer Zwadder heeft", klaagde heer Bommel. „Hij is een blijdschapper, die iedereen gelukkig maakt door gratis geld beschikbaar te stellen. Dat is toch mooi? Ik had het zelf kunnen verzinnen! Maar mijn geld staat op de bank en hij heeft het in dit zwarte koffertje. Dat is veel gemakkelijker."

„Betaalt hij alles uit dit kleine ding?", vroeg Tom Poes verbaasd.

„Het is een mirakel wat er allemaal in dat valies zit", gaf heer Ollie toe. „Stapels en stapels! Een kamer vol – en dat geeft hij allemaal weg. Maar de markies vond het niet prettig, omdat iedereen op die manier een Bommel kan worden... Begrijp jij wat hij bedoelt?"

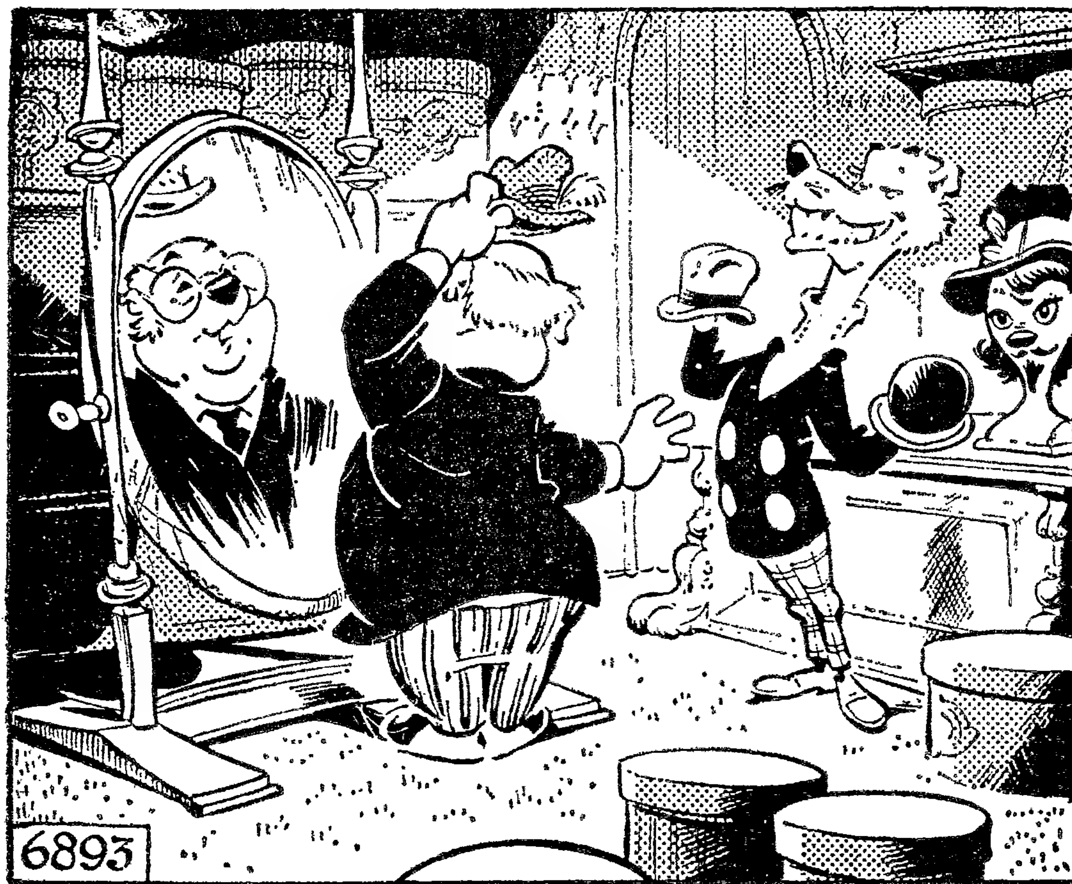
„Hm", zei Tom Poes. „Zo'n beetje. Maar deze zaak deugt niet, want zoiets is onmogelijk. En daarom vertrouw ik die Zwadder niet, evenmin als zijn geld. We moeten iets doen, dat is duidelijk."

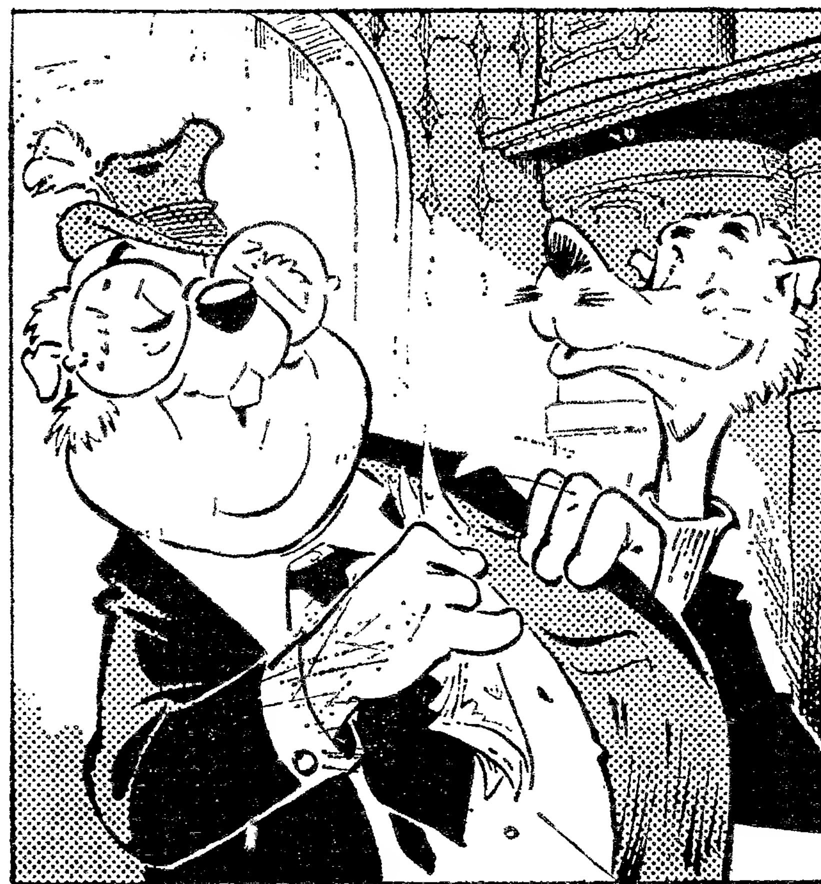
„Ik vertrouw het geld dat men op Bommelstein uitreikt niet". sprak de markies de Canteclaer. Hij had de heer Dorknoper op het stadhuis opgezocht en overhandigde deze een bankbiljet.

„Ik heb wat van dit papier laten halen. Door een knecht uiteraard. Ik wens te weten of het echt is, amice. Misschien kunt ge me inlichten." De hooggeplaatste beambte trok een vergrootglas en bestaarde de banknoot enige tijd oplettend tegen het licht.

„Het lijkt echt", verklaarde hij. „Papiersoort, watermerk, nummering en druk – alles zoals voorgeschreven is in de betreffende paragrafen van de wet op het muntwezen. Maar toch; ik weet het niet... Ik wil de proef op de som nemen. Misschien zit er een kneep in. Ik heb dat vaker gezien in mijn praktijk."

„Gaat uw gang", zei de edelman. „Doe er mee wat u wilt. Ik wens dit papier niet te behouden."

6893. De ambtenaar Dorknoper stak de bankbiljetten in zijn binnenzak en begaf zich naar een hoedenzaak, die in de buurt van het stadhuis gelegen was.

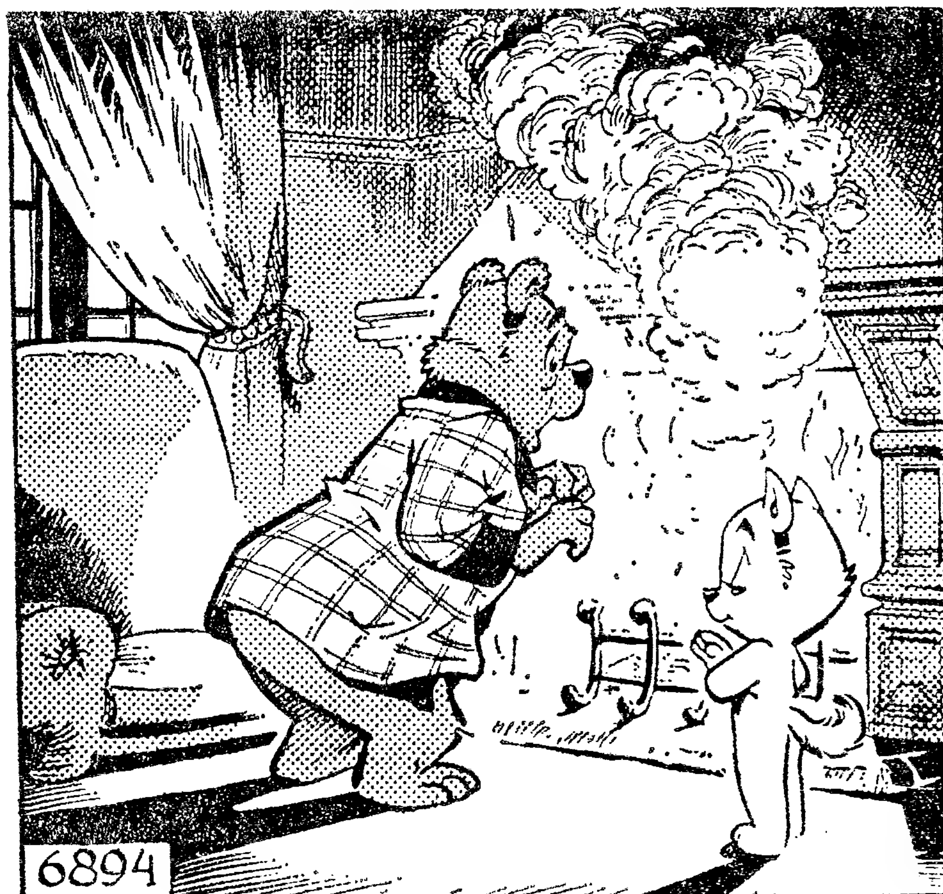
„Mijn dop is reeds enige tijd uit de mode", sprak hij tot zichzelf. „En nu ik toch een proef met dat omstreden geld ga nemen kan ik net zo goed het nuttige met het aangename verenigen. Vooral omdat de hoedenprijzen met het uur omhoog lopen." Met deze gedachte paste hij enige hoofddeksels en liet tenslotte zijn keuze vallen op een vlot model met een veertje.

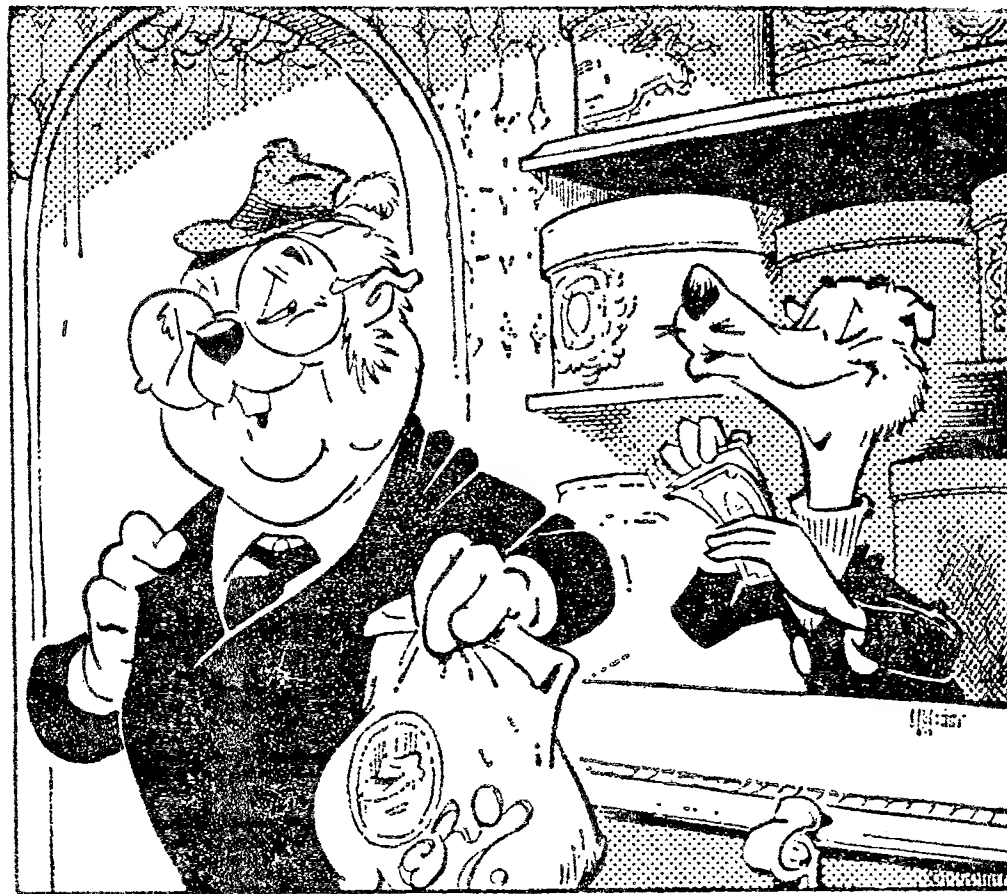
„Een heel vlug hoedje", prees de verkoper. „Jong en sportief. Echt iets voor u! Een verstandige aankoop met het oog op de prijzen."

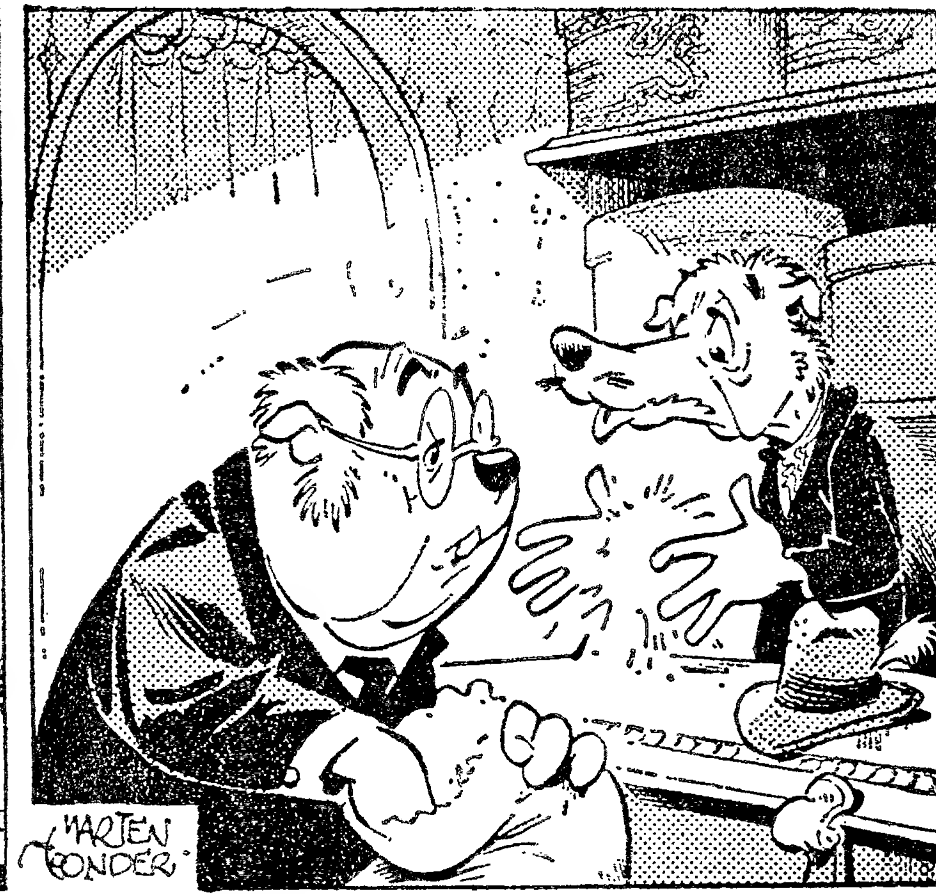
„Daar gaat het me juist om", zei de beambte. Hij trok het geld te voorschijn, en terwijl er een oplettende blik in zijn ogen verscheen overhandigde hij dit aan de winkelier. Ongeveer op dit ogenblik had Tom Poes op Bommelstein het zwarte koffertje gegrepen.

„Het geld dat hier uit komt kan niet goed zijn", zei hij. „Misschien vergis ik mij; maar het is gemakkelijk om een proef te nemen." En met die woorden slingerde hij het keurige valies in de open haard die lustig lag te knetteren.

„Niet doen!", riep heer Bommel geschrokken. „Dat mag niet! Dat is het eigendom van mijn gast!" Hij sprong haastig voorwaarts, maar hij was te laat om het voorwerp te redden. Het kunstleder had onmiddellijk vlam gevat en veranderde voor zijn ogen in een hoopje as...

6894. Heer Bommel stond handenwringend naar de vlammen te staren die het koffertje hadden verteerd.

„Wat heb je gedaan?", riep hij uit. „Wat moet ik nu aan de heer Zwadder zeggen? Het was zo'n keurig valiesje! Het had iets héél bijzonders, en hij was er erg op gesteld! Dit is lelijk van je, jonge vriend! Tegenover zo'n weldoener..."

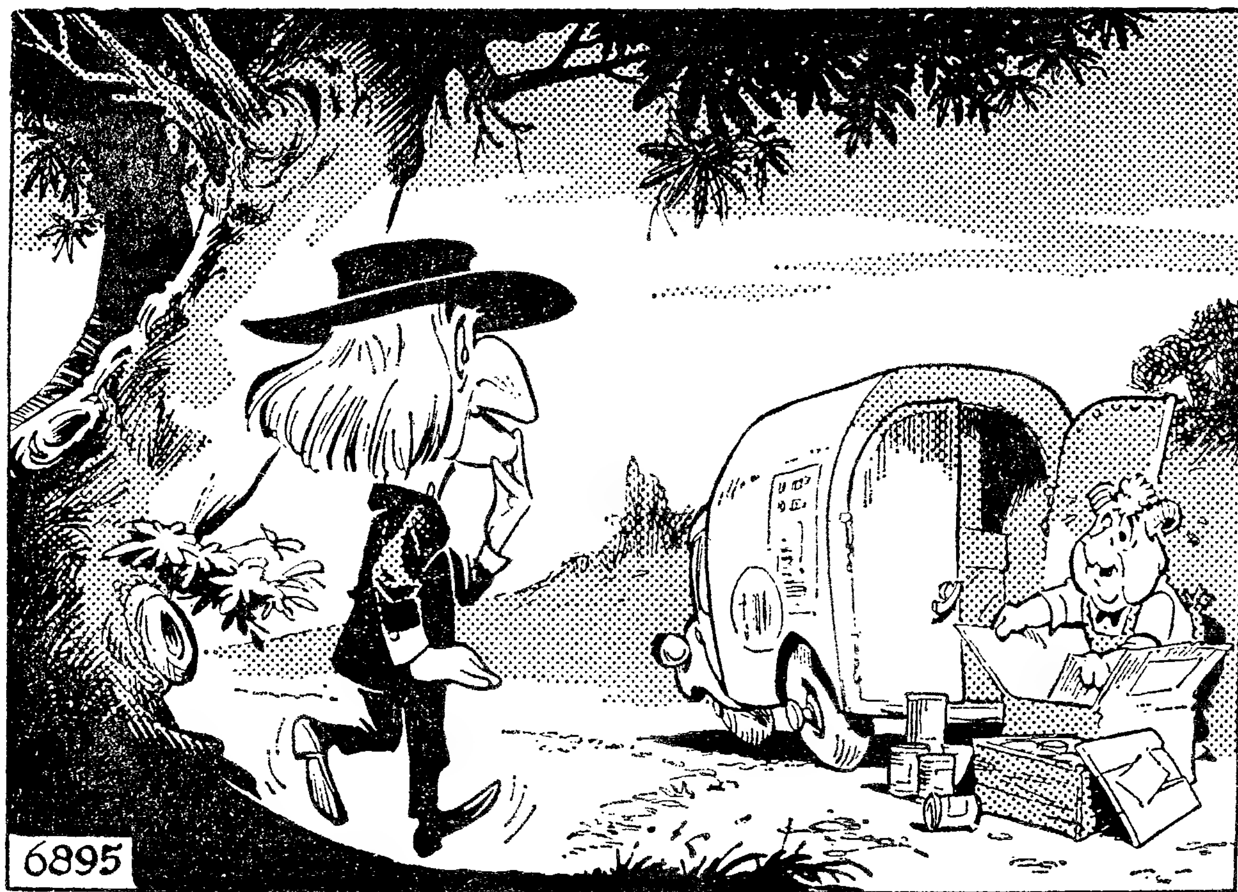
„Ach", zei Tom Poes sussend. „Wat betekent nu zo'n koffertje? Voor zo'n weldoener is dat niet duur, want geld betekent immers niets voor hem! Wanneer alles in orde is, zal hij er niet boos om zijn, denk ik. En als het niet in orde is, zullen we het nu merken."

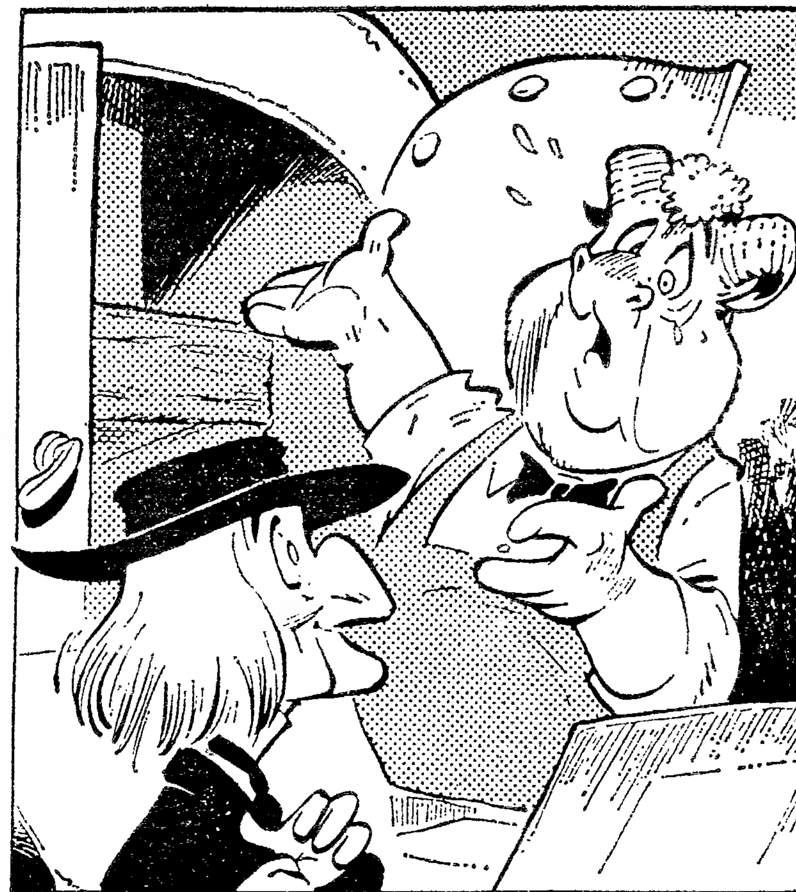
"Dat is dus in orde", zei de heer Dorknoper, die opgewekt met zijn nieuwe aankoop de winkel uitliep. Uit zijn ooghoeken zag hij, dat de verkoper tevreden de verdachte bankbiljetten stond te tellen en hij stelde juist vast, dat de echtheid nu wel bewezen was, toen de winkelier een uitroep slaakte.

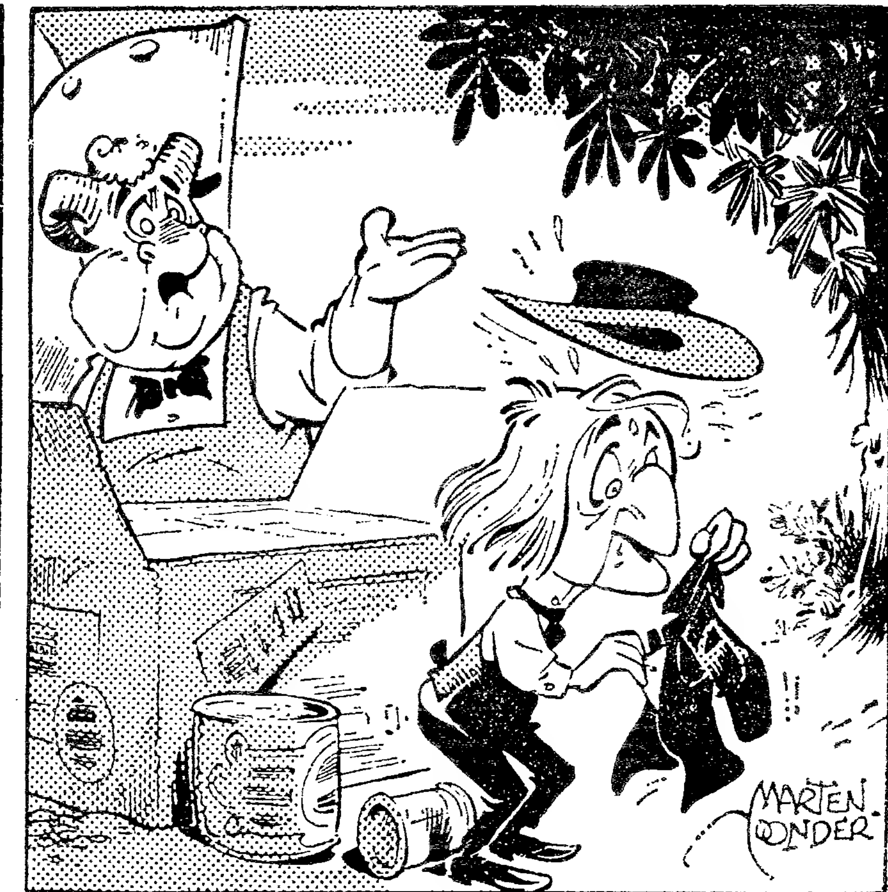
"Wacht eens even!", riep hij schril. "Wat hebt u me daar in de vingers gedrukt? Wat is dit? Een goocheltruc soms?"

De klant wendde zich om en zijn geoefende blik zag onmiddellijk, dat het geld verdwenen was.

"Jammer", sprak hij inzakkend. "De koop gaat dus niet door. Net als ik vreesde; er zit een kneep in dit betaalmiddel. Eh.... hier is uw hoed terug; ik zal me wel weer met mijn dop behelpen. Misschien is die ook wel gepaster voor een ambtenaar eerste klasse..."

6895. Na het geld uitdelen was de heer Zwadder zich wat gaan vertreden. Het zware werk had hem goed gedaan; hij voelde zich minder gedrukt dan gewoonlijk en toen hij de natuur instapte begon het ook niet zachtjes te regenen.

”Wie vreugde verspreid, zal vreugde ontvangen”, sprak hij tot zichzelf. ”Ach, ik moet oppassen, dat ik niet opgeblazen word, want winderigheid komt voor de val. Maar dit is haast te mooi om waar te zijn.”

Op dat moment werd hij de heer Grootgrut gewaar, die bezig was zijn bestelautootje op de weg uit te laden.

De brave kruidenier maakte een overspannen indruk; een blos kleurde zijn wangen en met nerveuze bewegingen scheurde hij zijn kisten en dozen open.

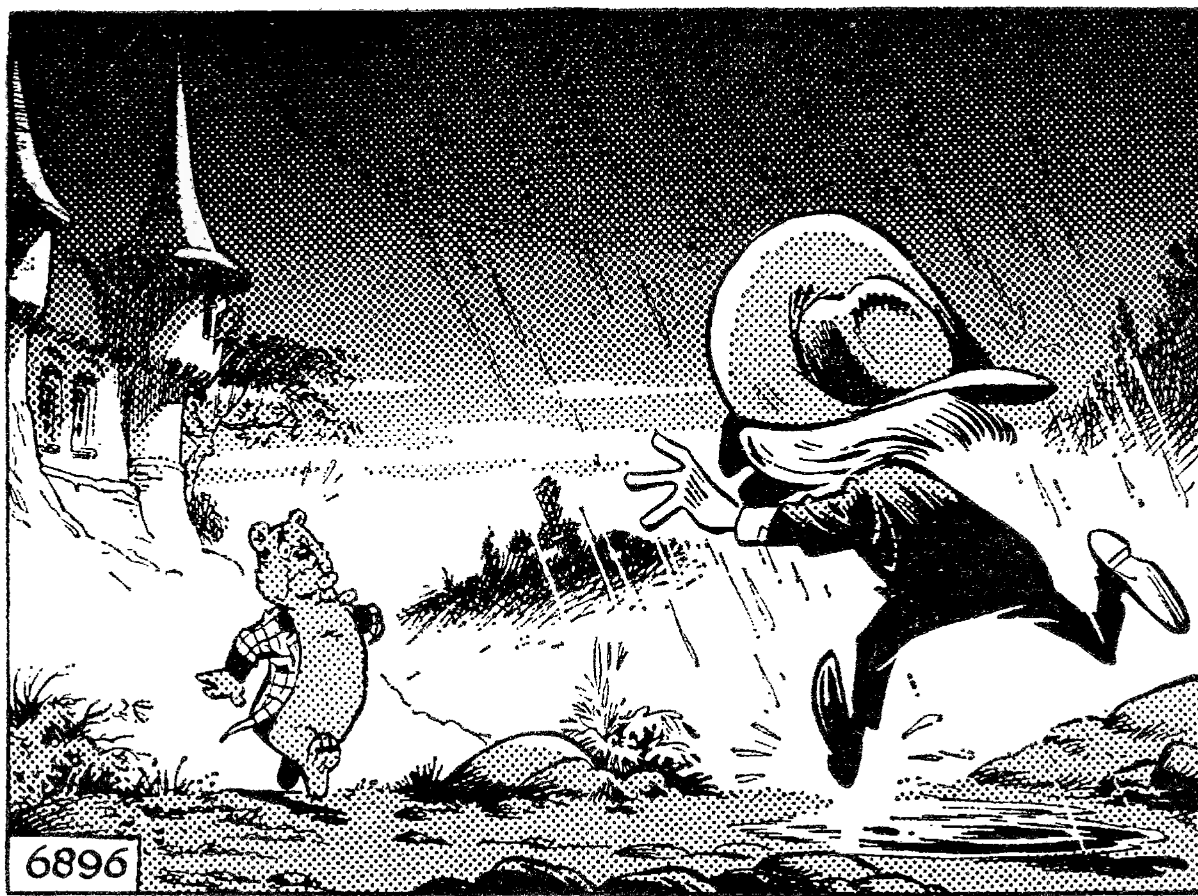
”Wat schort er aan, goede vriend?”, vroeg Cornelis Zwadder met milde stem. ”Kan ik u soms helpen?”

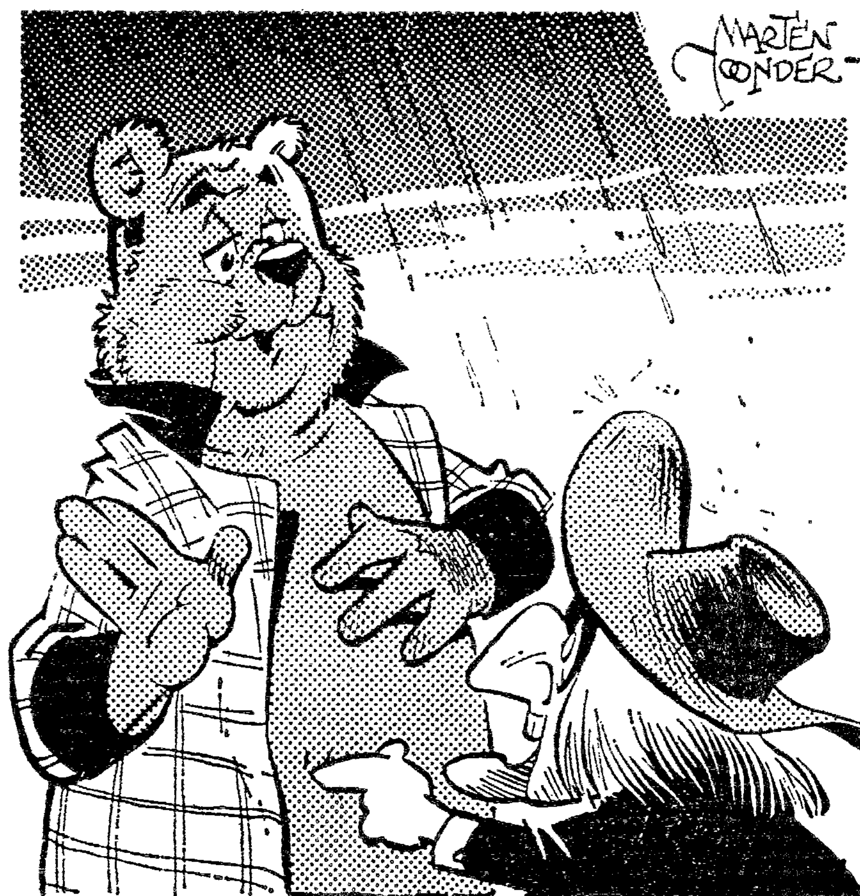
”Helpen?!”, riep de winkelier smartelijk uit. ”Mijn geld is ineens verdwenen! Spoorloos! De hele omzet van een dag! Ik kan het nergens meer vinden!”

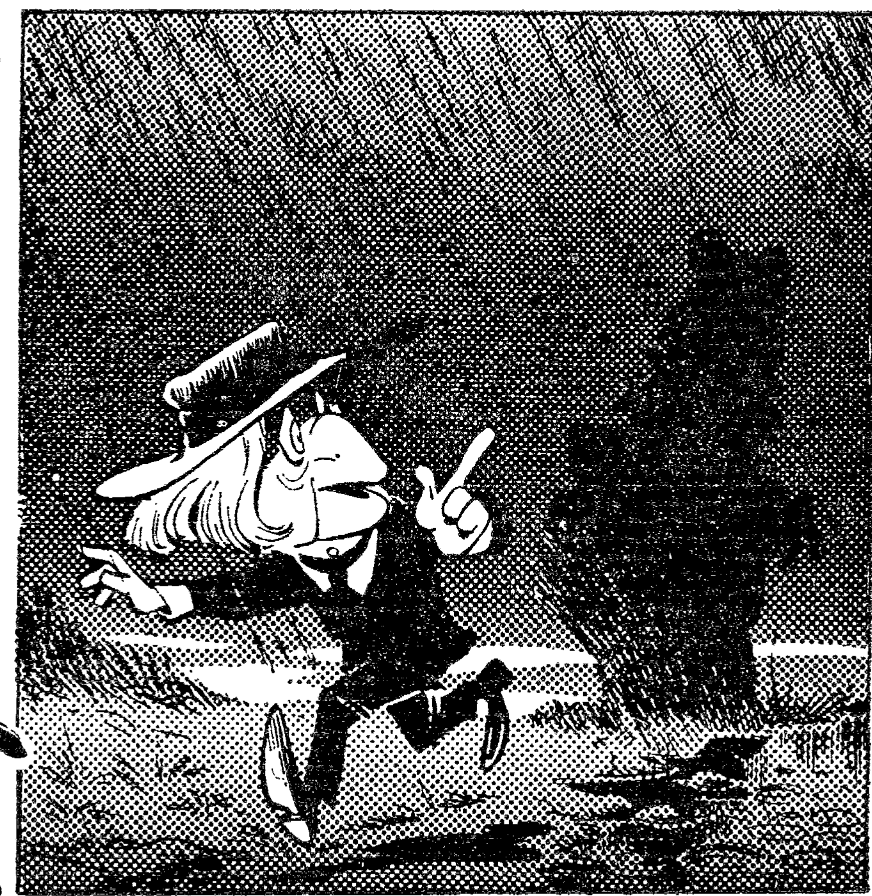
”Dat is heel verdrietig”, hernam de blijdschapper meelevend. ”Maar ik kan u helpen. Het is mijn taak om iedereen blij te maken en daarom deel ik graag wat van mijn overvloed uit.”

Met deze woorden stak hij de hand in zijn binnenzak om enige bankbiljetten aan het daglicht te brengen. Tot zijn schrik was de zak echter ledig – en ook toen hij zijn jasje had uitgetrokken om koortsachtig de voering na te zoeken vond hij niets dan wat stofpluisjes.

”Doet u toch geen moeite”, zei de heer Grootgrut gebroken. ”Het is aardig van u, dat u mij wilt bijstaan. Maar het heeft geen zin. Altijd is het de middenstand die getroffen wordt. Het geld was al bezig te ontwaarden, maar dat men het plotseling laat verdwijnen schreit ten hemel!”

6896. Cornelis Zwadder liet de beklagenswaardige kruidenier in de steek en snelde terug naar Bommelstein. Het onverwachte verdwijnen van het geld had hem sterk aangegrepen en tot zijn ontzetting begon het ook nog zachtjes te regenen.

”Er is iets vreselijks aan de hand”, prevelde hij al dravend. ”Ach het is de straf voor mijn hovaardij! Maar wat kan er gebeurd zijn?”

Op dat moment zag hij heer Bommel, die hem somber peinzend tegemoet kwam.

”Waar is mijn mooie, zwarte koffertje?” riep hij reeds van verre.

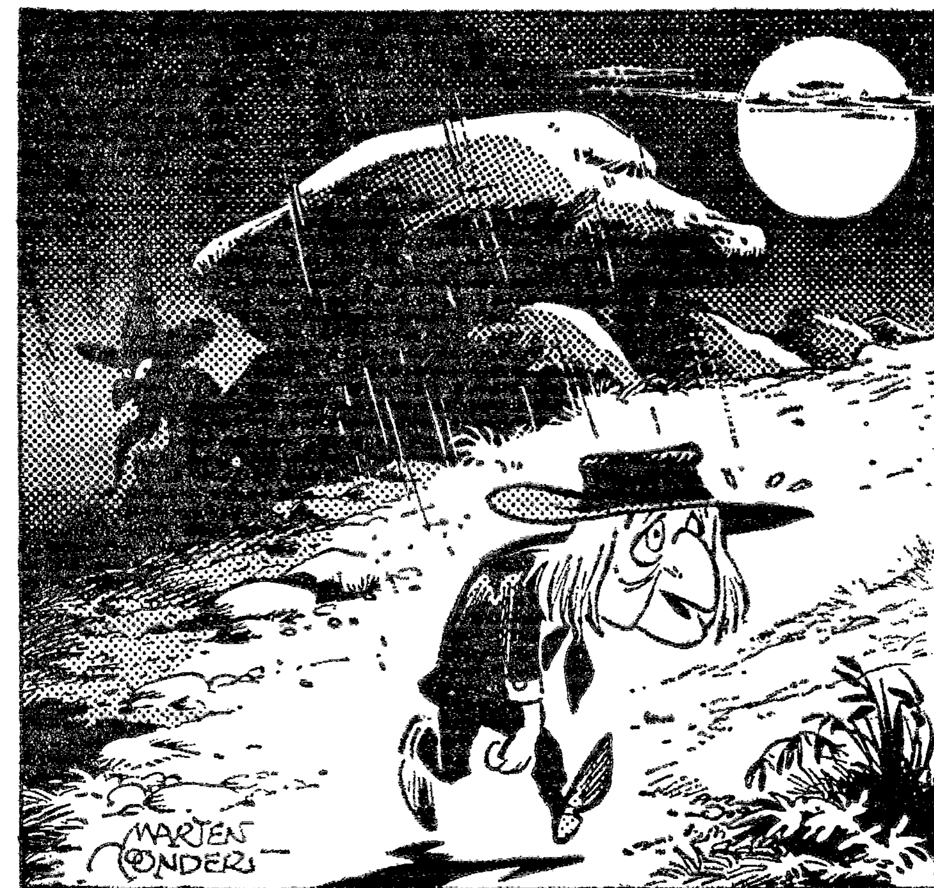
”Dat is het ’m nu juist”, zei zijn gastheer, de kraag opzettend. ”Er is iets vervelends mee. Ik bedoel eh.... de jonge vriend heeft het een beetje verbrand! Net voordat ik in kon grijpen. Ik kan er niets aan doen bedoel ik. Het is heel naar, vooral omdat ik weet hoe u aan dat valiesje gehecht was. Maar ik ken mijn plicht, en ik ben graag bereid een nieuwe koffer voor u te kopen!”

De heer Zwadder liet zich door dit aanbod echter niet troosten. Integendeel, een dodelijke bleekheid overtoog zijn gelaat en terwijl de regen in stromen begon te rollen, ontsnapte hem een schorre kreet.

„Een nieuwe kopen?!”, riep hij uit. ”Dat is onmogelijk, want het was een heel bijzondere. Het kan niet vervangen worden. Ach ik had het niet achter mogen laten – dit is het gevolg van mijn lichtzinnigheid! Wee mij!” Met deze woorden rende hij verder, en al spoedig was hij in de steeds dichter wordende bui verdwenen.

6897. Toen het geld, dat de heer Zwadder zo gul had uitgereikt plotseling verdween, ontstonden er natuurlijk overal onlusten.

De vrijgevige man had daar echter geen aandacht voor; hij was te zeer met zijn eigen zorgen bezig Overspannen draafde hij door een dichte regenbui over de heide, totdat hij ten slotte de stenen in het oog kreeg die oplettende lezertjes zich wel zullen herinneren.

„Visitie!", mompelde de grijsaard, die in de beschutting van een rotsblok van de avondstemming genoot. "Maar onverwacht bezoek is zelden welkom: Regen op je pad!"

"Ja, maar er is iets ergs gebeurd", hijgde de bezoeker nadertredend. "Iets heel ergs. Het zwarte koffertje dat u mij hebt gegeven is verdwenen. Het is opgebrand omdat ik het door mijn opgeblazenheid even uit het oog verloren had..."

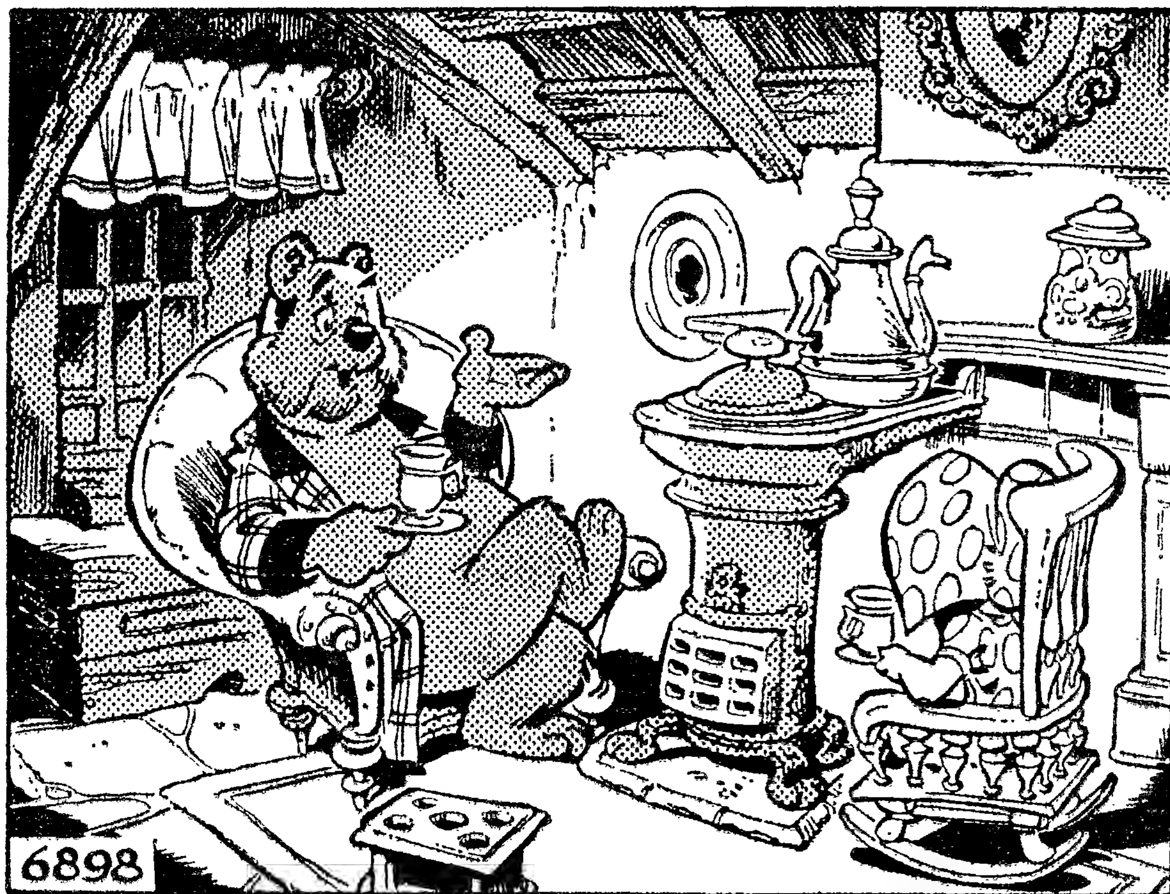
De oude bewolkte bij deze mededeling.

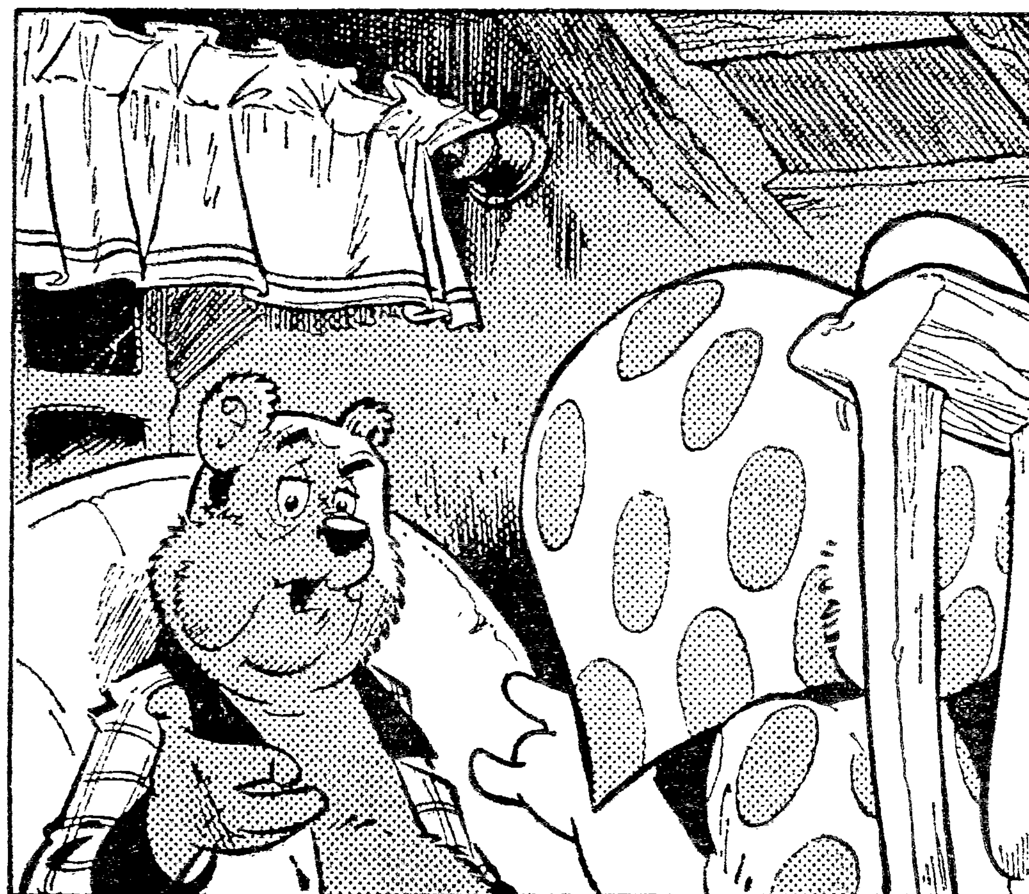
„Verbrand?!", kraste hij. „Dan zijn het geld en de welvaart weg! En we waren net begonnen! Je bent een knoeier! Ach, ik arme oude man word wel gestraft met zulke medewerkers..."

"Het komt allemaal van de winderigheid en de hovaardij", zei Zwadder bijna schreiend. "De straf loert overal! Ach, als ik nog maar één kans kon krijgen. . ."

"Dit is al de tweede kans, die je verknold hebt!", schreeuwde de grijsaard door de schemering. „Maar goed, ik ben teerhartig en ik zal je er nog één geven. En als je het wéér verbroddelt moet je eeuwig in de regen blijven lopen; net als voorheen! Kom morgen terug, bij het krieken van de dageraad."

Cornelis Zwadder wendde zich om en liep gebogen terug in de richting van waaruit hij gekomen was.

6898. Die avond was heer Bommel op bezoek gegaan bij zijn buurvrouw. Hij had behoefte aan een gesprek, want er waren vele gedachten die hem bezig hielden en waar hij alleen niet uitkwam.

”Een heer staat overal zo alleen voor”, sprak hij. ”En dat geeft zorgen, hoor!”

”Jij weet overal wat op”, zei juffrouw Doddel. ”Jij bent zo knap!”

”Ach, soms weet ik wel eens iets”, gaf heer Ollie bescheiden toe.

”Maar die geschiedenis met dat geld begrijp ik toch niet helemaal. De heer Zwadder had veel bankbiljetten bedoel ik, en hij gaf alles weg.

Maar nu zegt men dat alles verdwenen is. Het is heel vreemd.”

”Ik ben blij, dat ik dat rare geld niet had”, zei de buurvrouw. ”Het is zo sneu, he?”

”En het is verdwenen op het moment, dat Tom Poes het koffertje op het vuur gooide”, hernam heer Bommel die zijn eigen gedachten volgde.

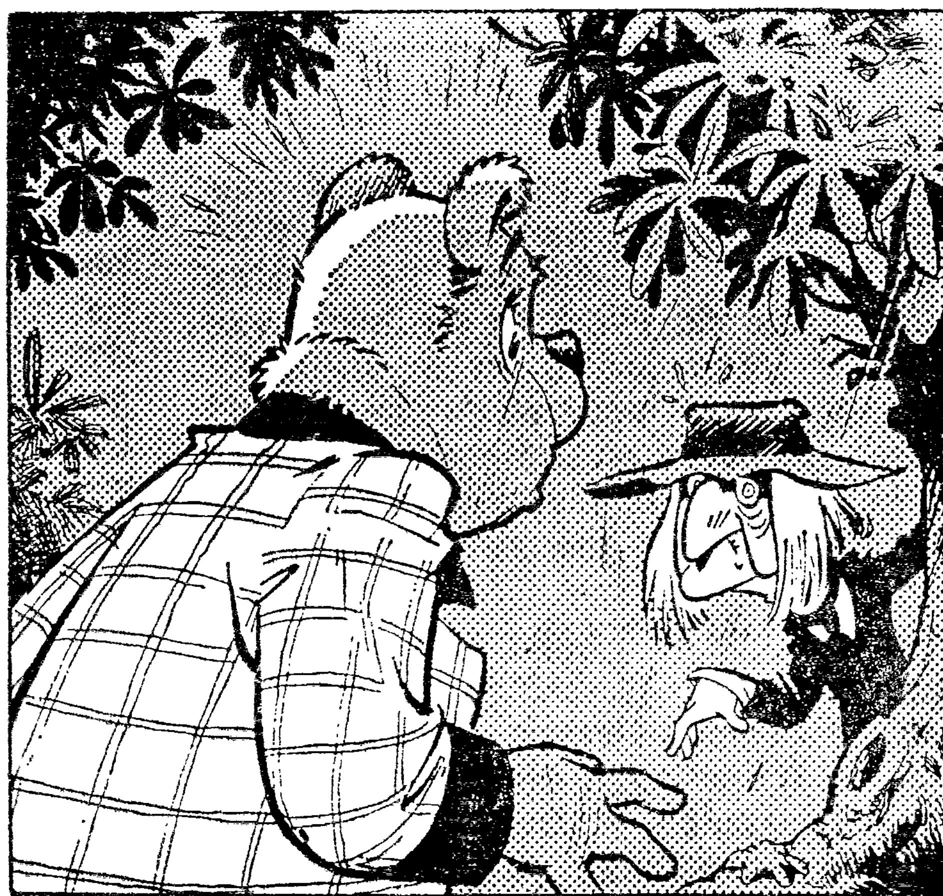
”Zou er een samenhang bestaan, vraag ik mij af?”

”Ik weet het niet”, zei het vrouwtje. ”Ik heb er geen verstand van, want ik heb alleen maar een pensioentje. Maar jij weet alles, Ollie.”

Deze woorden deden heer Bommel goed. Er kwam een helderder blik in zijn ogen en hij leunde wat gemakkelijker in zijn stoel.

”Zou het?”, vroeg hij. ”Hm, het zou best kunnen. Want nu ik er nog eens over nadenk begrijp ik het gelukkig maken door de heer Zwadder toch niet zo goed. Hoe meer geld er kwam, hoe minder het waard werd, bedoel ik. En daardoor werd iedereen ongelukkig in plaats van gelukkig. Er klopt iets niet, als u begrijpt wat ik bedoel ...”

6899. Het was reeds laat in de avond, toen heer Bommel peinzend huiswaarts keerde.

"Er klopt iets niet met dat gelukkig maken", sprak hij tot zichzelf Hoe meer ik er over nadenk, hoe minder ik die blijdschapper snap.

„Hij brengt alleen maar ellende. En soms vraag ik me af of de heer Zwadder iets te maken heeft met de kippeveren die ik in het geheim op het kerkhof begraven heb. Zou het geen zuivere koffie zijn?"

Op dat moment klonk er een geritsel in de struiken en Cornelis Zwadder trad te voorschijn; bleek beschenen door de maan.

"Wee mij", klaagde hij met akelige stem. "Het is alles de straf voor mijn winderigheid!"

"Daar wilde ik het juist eens over hebben"; zei heer Ollie nadat hij zich van de schrik hersteld had. "Hoe zit het met dat gelukkig maken? Tot dusverre is daar niet vee‡ van te merken! Na diep beraad vraag ik me zelfs af, of uw koffie wel zuiver is!"

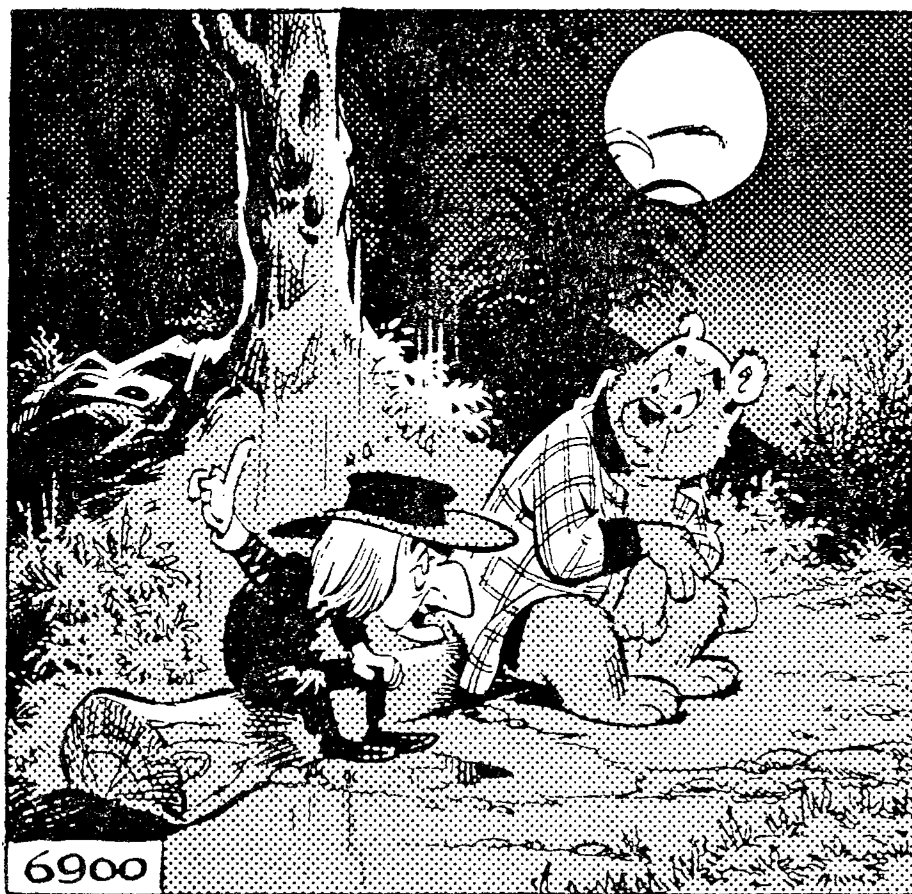
De ander wrong de handen en keek hem met holle ogen aan.

"Hoe kunt u dat nu zeggen?", riep hij smartelijk. "U hebt toch met eigen ogen gezien, dat ik mijn geld aan de behoeftigen heb uitgedeeld?

"Al die blijde gezichten, al die vreugde... Dat was toch mooi?"

"Dat geld", hernam heer Bommel streng, "dat was niet echt! Het verdween, toen uw koffertje verdween. Zoiets neem ik hoog op, heer Zwadder! Het deugt niet. Zo verspreidt men geen echte vreugde!"

"U begrijpt het niet", prevelde zijn metgezel hoofdschuddend. "Na vasten en meditatie heb ik ontdekt hoe geluk ontstaat. En daar ga ik van uit. Helaas, door mijn hovaardigheid schiet ik altijd weer te kort. Maar dat zal anders worden."

6900. Heer Bommel nam plaats op een boomstronk, die naast het pad lag.

"Hoe ontstaat geluk dan wel?" vroeg hij enigszins uit de hoogte.

"Dat is niet zo eenvoudig", verklaarde de heer Zwadder, terwijl hij naast hem plaats nam. "Kijk, pas in het ongeluk merkt men hoe gelukkig men daarvoor was – want terwijl men het is weet men niet, dat men het is! De kunst is dus om iedereen ongelukkig te maken. Dat geeft een helder inzicht in het wezen van het geluk. Volgt u mij?"

Heer Ollie zweeg enige tijd om deze woorden te laten bezinken; doch toen schudde hij het hoofd.

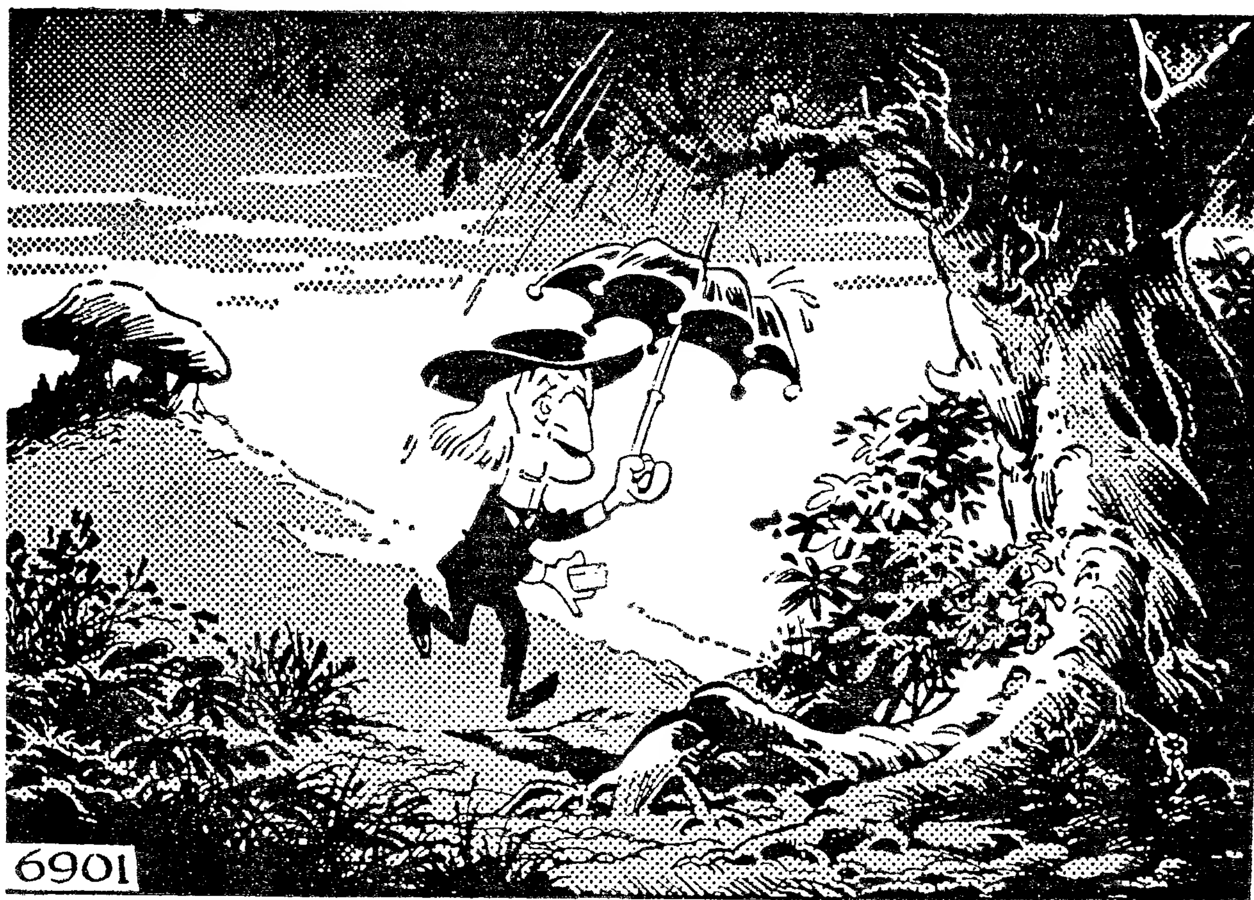
"Onzin!", riep hij uit. "Wat heb je aan dat inzicht als je ongelukkig blijft? Daar word je alleen maar nog akeliger van, als u begrijpt wat ik bedoel. Ik begin het trouwens koud te krijgen – en dat brengt mij op een heel diepe gedachte! Als ik het koud heb voel ik me vervelend.

"Maar als ik dan naar huis ga en bij de warme haard ga zitten voel ik me weer gelukkig."

Hij stond op en begon in de richting van Bommelstein te lopen.

"Een heel diepe gedachte", zei Cornelis Zwadder die hem volgde. "U opent mij de ogen. Als men iemand iets afneemt, en men geeft het hem later terug, dan maakt men hem blij. Ja, ja. Héél diep. Ach, ik heb het verkeerd gezien, door omgang met verkeerde vrienden. Had ik u maar eerder ontmoet ..."

"Het is nog niet te laat", zei heer Bommel troostend. "Luistert u maar naar mij, dan komt alles nog wel terecht."

6901. De volgende morgen scheen Cornelis Zwadder het gesprek met heer Ollie vergeten te zijn. Bij het gloren van de dageraad stak hij zijn paraplu op en haastte zich naar de stenen waar de akelige grijsaard woonde – en toen de zon boven de kim was – was hij reeds weer op weg naar de bewoonde wereld.

"Wat ik nu van de heer Pas gekregen heb lijkt mij bijzonder heilzaam", sprak hij tot zichzelf. "Als men een pil uit dit doosje neemt kan men worden, zoals men zou willen zijn. Dat geeft het ware geluk, zei de oude heer. Zou hij gelijk hebben?"

Hij zette zich neer onder het lommer van een boom en keek met omwalde ogen naar het doosje, dat Hocus Pas hem verstrekt had.

"Zou zo'n pil niet tot hovaardij en opgeblazenheid leiden?" zo vroeg hij zich af. "Zou er niet weer een addertje onder het gras schuilen? Ik aarzel. De woorden van heer Bommel hebben mij onzeker gemaakt. Maar ach, ik wil zo graag wat verheuging brengen om eindelijk van de regen af te komen die altijd op mij nederdaalt....."

Zijn gemompel trok de aandacht van Tom Poes, die bezig was aan een ochtendwandeling.

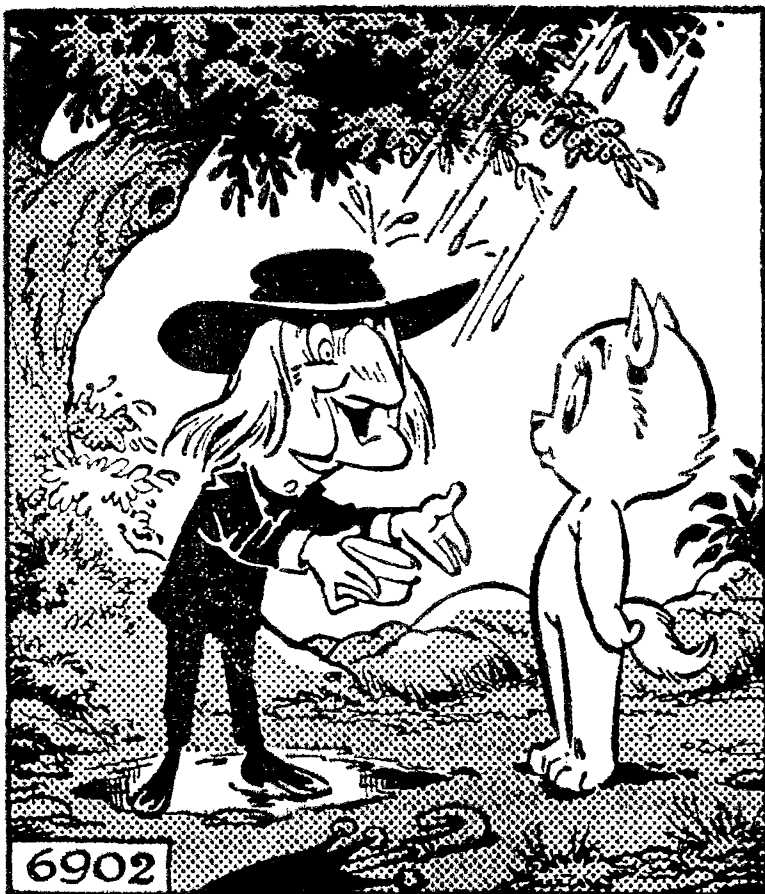
„Kijk", dacht die. „Daar bij die kastanje valt een buitje. Dat moet de Zwarte Zwadderneel zijn! Zolang die hier rondzwerft volgt het ene ongeluk op het andere. Ik moet hem in de gaten houden".

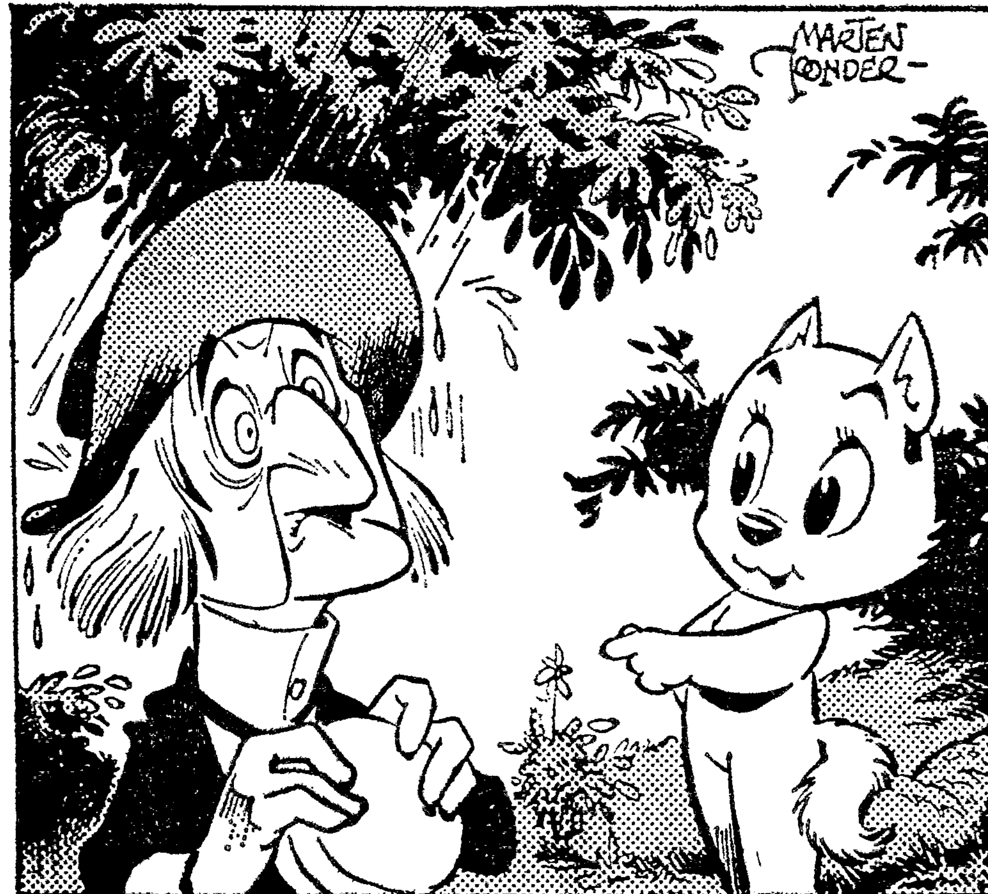
Met die gedachte stapte hij door de struiken op de prevelende blijdschapper af en wees op het doosje.

„Wat heb je daar nu weer?" vroeg hij wantrouwig.

„Altijd die achterdocht!", riep Zwadder geschrokken uit. Maar op hetzelfde ogenblik kwam er een idee bij hem op.

„Ik zal dat ventje als proefpersoon gebruiken", dacht hij. „Dan kan ik oordelen over de werking van de pillen..."

6902. „U treft het!", riep de heer Zwadder uit. „Hier heb ik een doosje met heilzame pillen. Als u er een van neemt kunt u worden zoals u zoudt willen zijn! Dat is het ware geluk. Stelt u zich eens voor; u kunt groot en sterk worden — alleen maar door zo'n pilletje te slikken. En omdat ik een blijdschapper ben die vreugde wil verspreiden krijgt u er een van me; helemaal voor niets!"

„Hm", zei Tom Poes. Hij keek wantrouwig naar het doosje en schudde het hoofd.

„Ik geloof je niet", hernam hij. „Als die pillen werkelijk zo'n uitwerking hebben, zou je er zelf wel een nemen! Ik wil wedden, dat je graag van die regen af wilt."

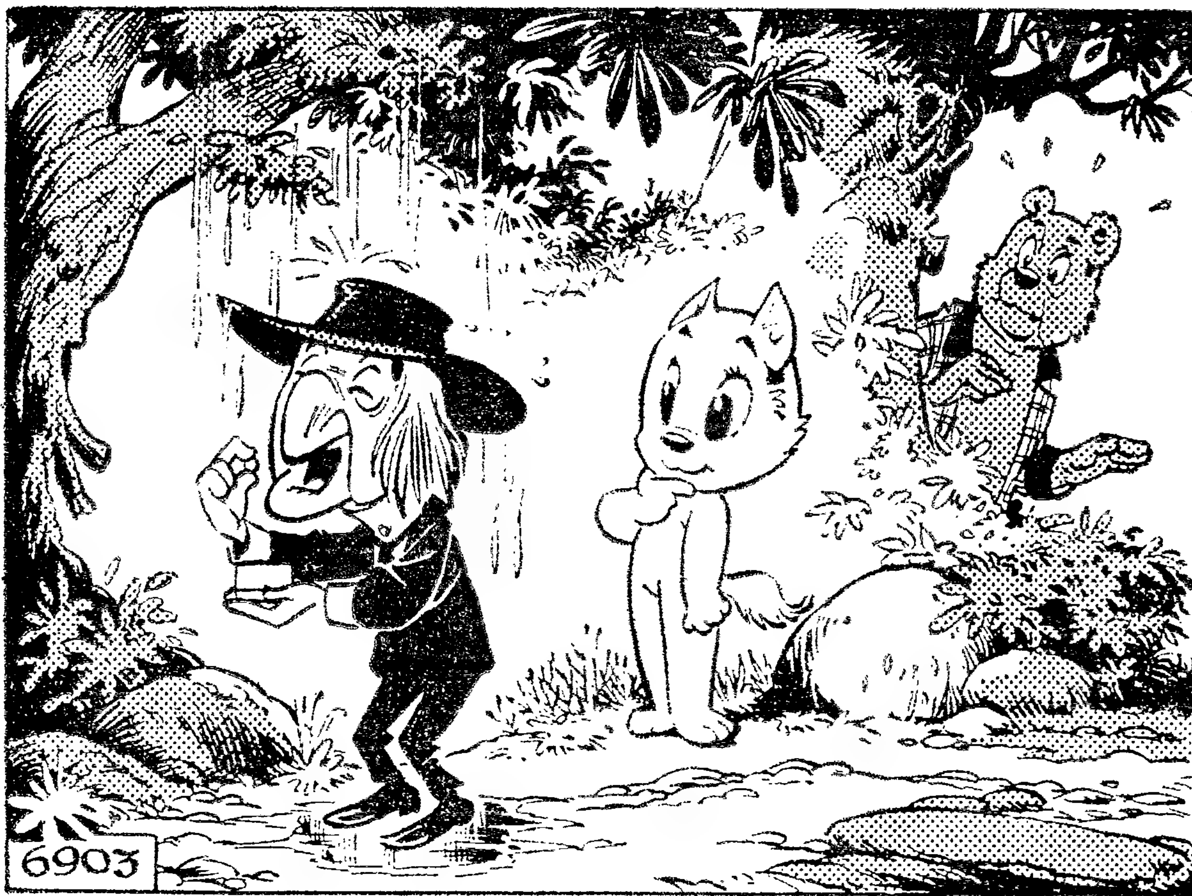
Deze woorden maakten grote indruk. Cornelis Zwadder verstrakte en denkrimpels speelden onder zijn hoedrand.

„D-daar had ik n-nog niet aan gedacht", prevelde hij met trekkende mondhoeken. „Die regen... altijd die regen! En dat terwijl ik eigenlijk verkneutering zou willen brengen! Als ik zelf nu eens zo'n zegenrijke pil neem..."

„Ja, waarom niet?", drong Tom Poes aan. „Neem zo'n ding en word zoals je zou willen zijn. Als je me tenminste niet voor de gek hebt gehouden."

„Natuurlijk!", riep de ander uit. „Wat een goed idee! Het leidt weliswaar tot opgeblazenheid en aanmatiging, maar aan de andere kant... Ach, mijn rampspoed heeft lang genoeg geduurd! Ook voor mij moet er een weinig vreugde zijn weggelegd!"

Hij begon met bevende vingers het doosje te openen, en Tom Poes keek aandachtig toe. Ze merkten geen van beiden, dat er achter hen een toeschouwer het hoofd nieuwsgierig door het gebladerte stak...

6903. De heer Zwadder opende het doosje en nam er met bevende vingers een pil uit. Een ogenblik hield hij het balletje aarzelend voor zijn mond, terwijl de regendruppels mals op zijn hoed vielen.

„Ik geef mij over aan winderigheid en hovaardij", mompelde hij in tweestrijd. „Maar ach, ook voor mij moet er een weinig geluk zijn weggelegd. Als ik dit medicijn inneem word ik zoals ik zou willen zijn. Daar kan toch geen kwaad in steken?"

Met deze gedachte sloot hij de ogen en slikte de pil in. De uitwerking was onmiddellijk zichtbaar; zijn gebogen gestalte rechtte zich en terwijl een milde glimlach zijn trekken verlevendigde, hield het op met regenen.

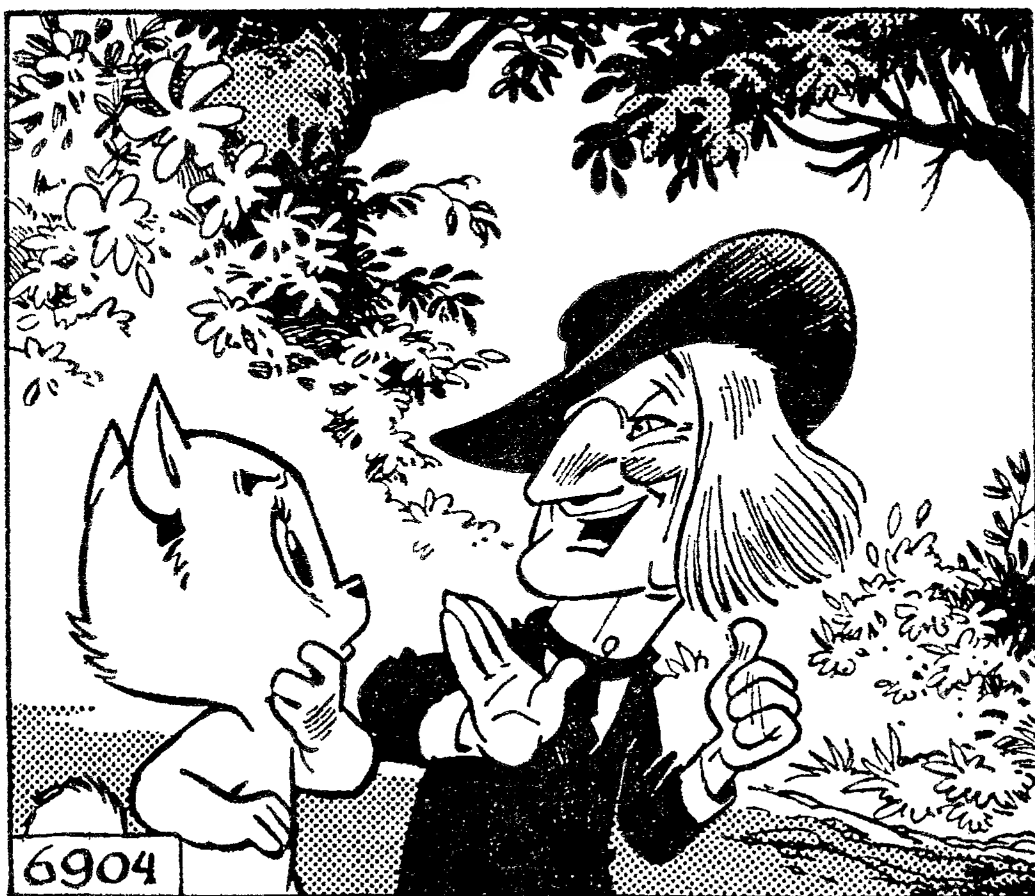
„Ongelofelijk!", riep hij uit, zijn hoed een weinig scheef zettend. „Ik voel mij geheel opgefleurd! Hoe schoon is het leven!"

„Het schijnt te werken", zei Tom Poes verbaasd. „Hoe kwam je aan die dingen?"

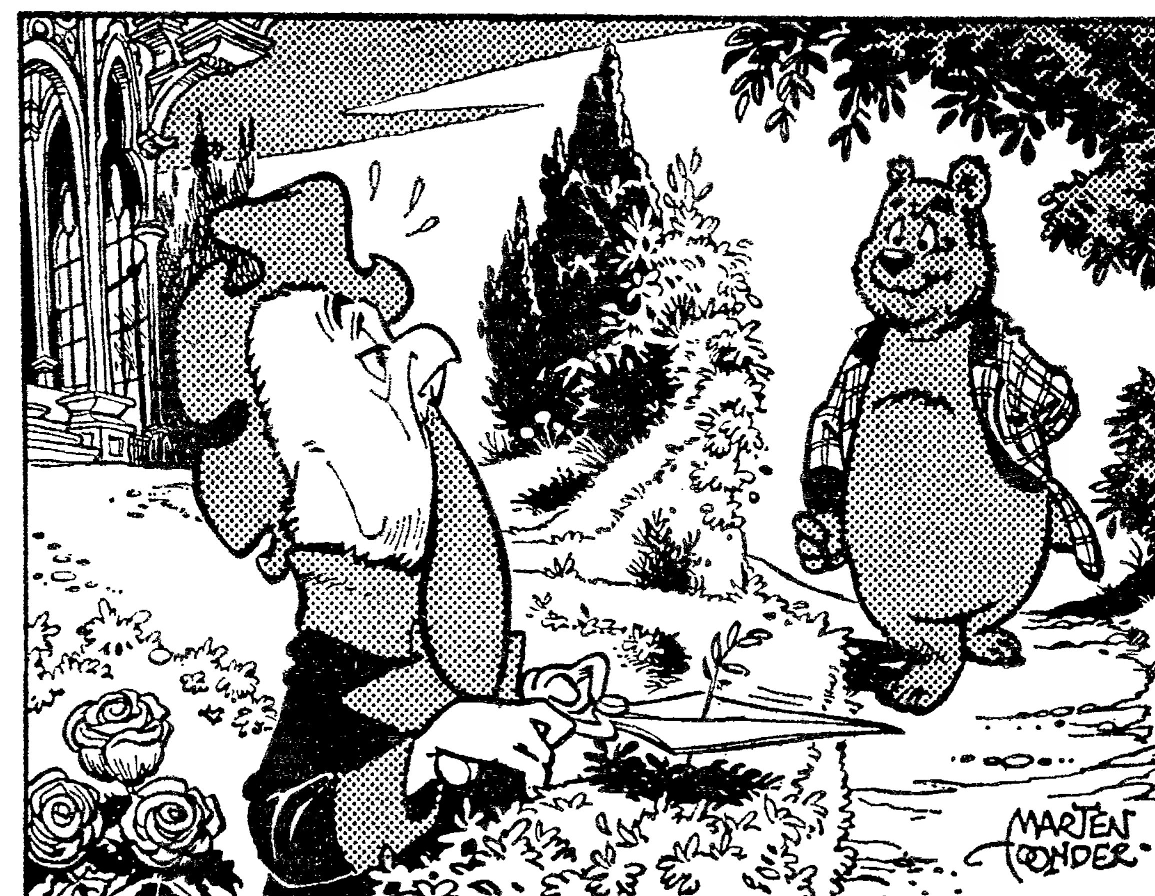
„Van Hocus Pas", riep Zwadder, terwijl hij over het pad begon te huppelen. „Die magister in de zwarte kunsten; je weet wel. Maar nu ben ik hem te slim af geweest! Zonder getob ben ik van mijn ongemak af. Nu kan ik mij overal vertonen! Bemind en gevierd kan ik mijn grote gaven aanwenden om verkneukeling te brengen. Overal zal ik een zonnetje verspreiden."

„Juist", zei Tom Poes, die hem haastig volgde. „Geef mij nu die pillen maar."

De opgewekte grijsaard had het doosje echter reeds ver achter zich geworpen zodat het rammelend over de weg rolde, in de richting van de struiken. Daar kwam het terecht voor de voeten van de nieuwsgierige voorbijganger, die wij gisteren zagen. Het was heer Ollie B. Bommel.

6904. „Waar is dat doosje met pillen?", vroeg Tom Poes, terwijl hij de vrolijke grijsaard staande hield.

„Die pillen?", herhaalde Zwadder peinzend. „O, die? Ze zijn weg, geloof ik. maar wat geeft het? Voor mij hebben ze hun dienst gedaan en nu zijn ze niet belangrijk meer."

Dat was Tom Poes echter niet met hem eens.

„Als ze weg zijn, kunnen ze in verkeerde handen raken", dacht hij ongerust – en hij begon de omgeving met grote aandacht te onderzoeken. Maar hij was al te laat; het doosje was door heer Bommel opgeraapt – en terwijl hij schielijk wegliep nam hij er een pil uit.

„De werking van deze dingen is wonderbaarlijk", sprak hij tot zichzelf. „Dat heb ik met mijn eigen ogen gezien. maar Tom Poes gunt mij en anderen dit kleine genoegen niet. De jonge vriend ziet de dingen altijd van de zure kant."

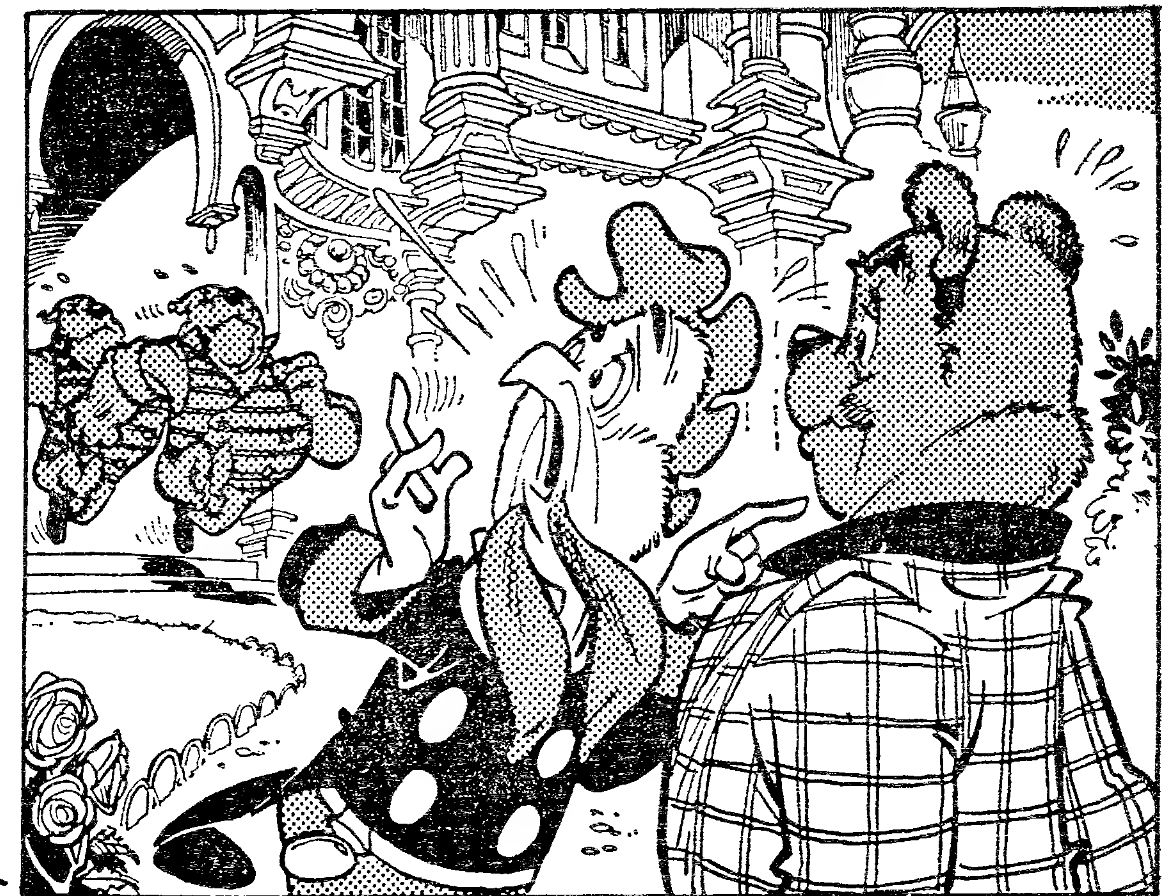
Haastig slikte hij het balletje door, en op hetzelfde moment voer er een vreemde trilling door zijn leden. Spierbundels deden zijn borstkas zwellen, terwijl zijn gedraaf overging in een veerkrachtige tred en ee vreemde lichtheid hem naar het hoofd steeg.

De eerste, die de vernieuwde heer in het oog kreeg was de markies de Canteclaer. De edelman was doende met het knippen van zijn haag, doch hij liet zijn schaar bevreemd rusten toen de ander hem met krachtige stem aansprak.

„Hallo, amice!", zei heer Bommel. „Nog steeds te schrieperig om een tuinman te betalen?"

6905. Heer Bommel stapte veerkrachtig onder het poortje door, dat toegang gaf tot de tuin van het buitengoed.

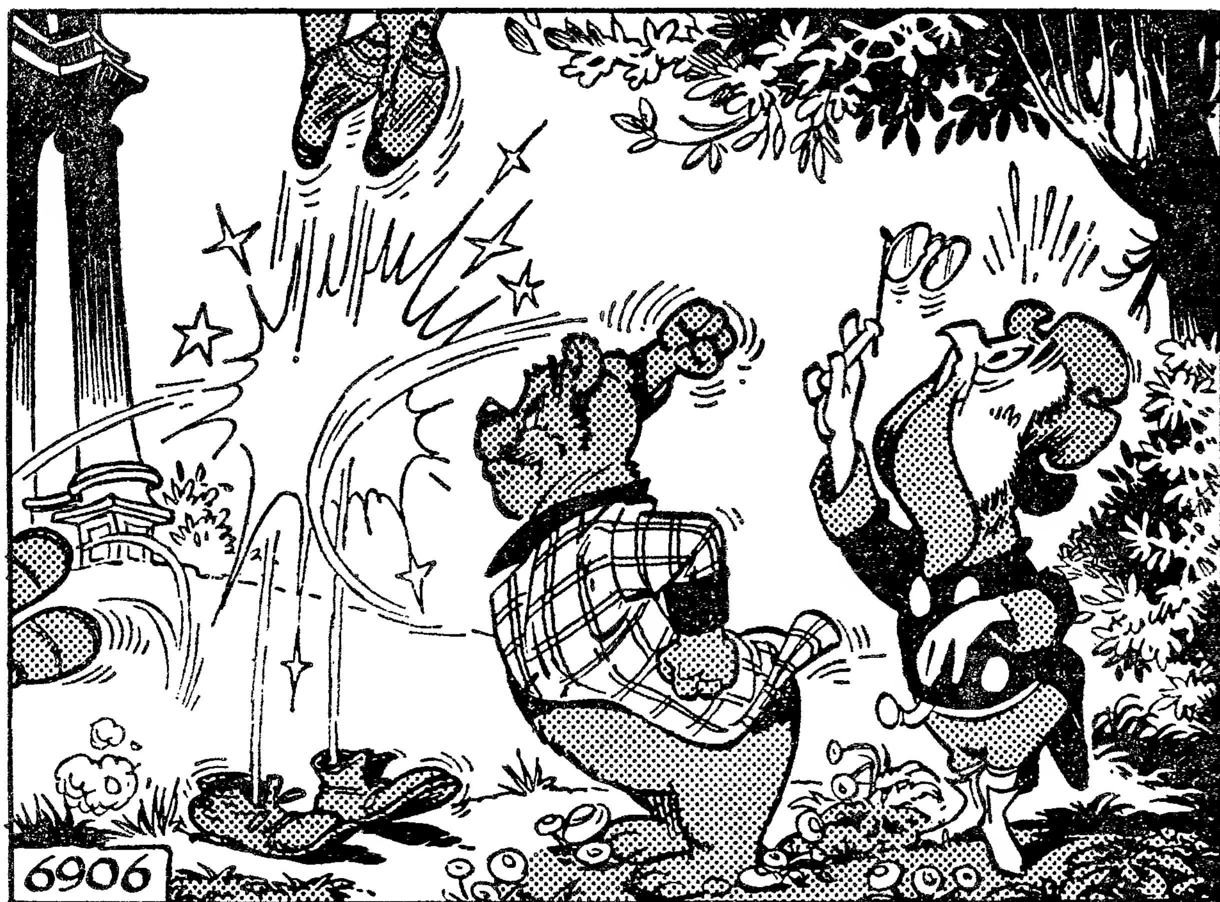
„Dat tuinwerk valt niet mee, hè?” riep hij uit. „Je kunt beter couponnetjes knippen dan zo'n haag, amice! Maar ik weet het: de kleine adel heeft het moeilijk, vandaag de dag. Waarom maak je van je museum geen tehuis voor ouden van dagen? Dan zou je gedekt zijn wanneer de revolutie komt.”

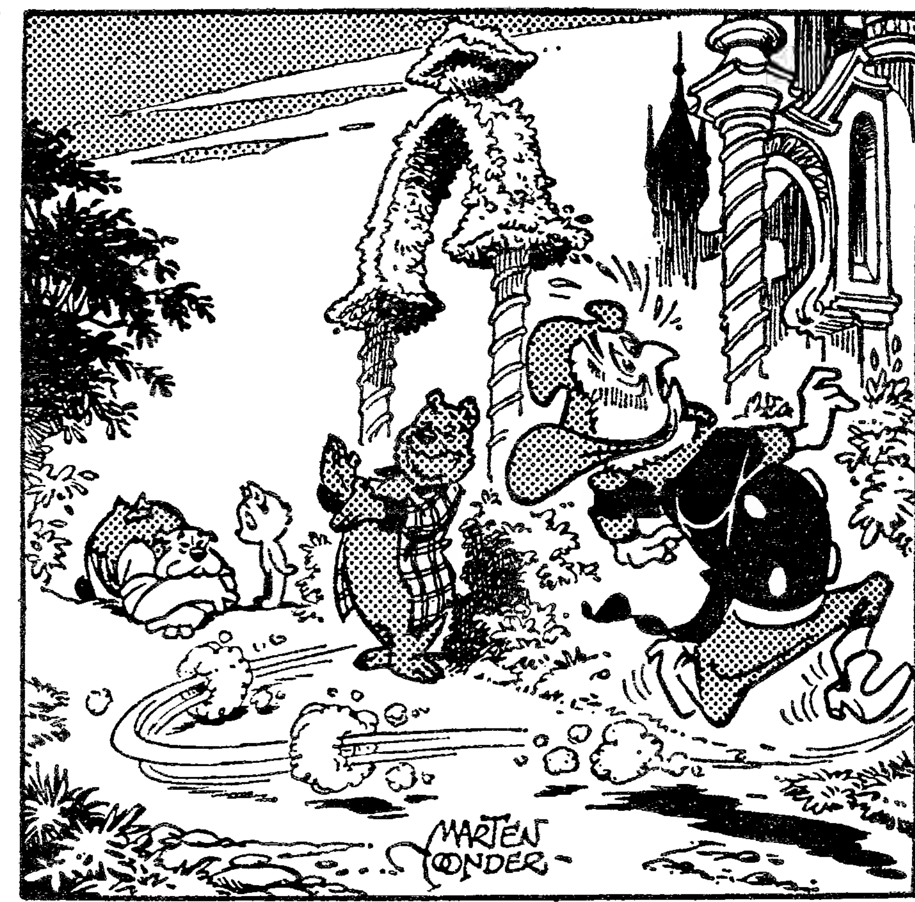
„W-wat betekent dat?”, vroeg de edelman, terwijl hij achteruit deinsde. „Parbleu, dit is ongehoord! Bedreigingen van uw soort neem ik niet! Pak u weg!”

”Mijn soort?”, herhaalde heer Ollie, terwijl hij onaangenaam opdrong. ”Mijn soort heeft het voor het zeggen! Jouw soort is uit de tijd en staat me tegen!”

Het was duidelijk, dat de toestand de markies boven het hoofd groeide. Een akelige bleekheid overtoog zijn trekken, en terwijl hij de tuinschaar liet vallen begon hij met overslaande stem om zijn knechten te roepen. Dit had onmiddellijk gevolgen; de deur werd opengeworpen en twee gespierde gedaanten naderden in looppas.

”Vite!”, riep de heer de Canteclaer. ”Werpt deze provocateur van het gazon; voordat ik mijn handen aan hem vuilmaak!”

6906 Op het geroep van de markies snelden de twee knechten nader om heer Bommel op hardhandige wijze van het gazon te verwijderen.

"Haast u", prevelde de edelman, die zich in een bloembed had teruggetrokken. "De aanblik van deze incroyable is stuitend."

Heer Ollie schonk geen aandacht aan hem. Hij voelde een prettige tinteling door zijn leden gaan en hij begreep plotseling, dat hij al lang op dit ogenblik gewacht had.

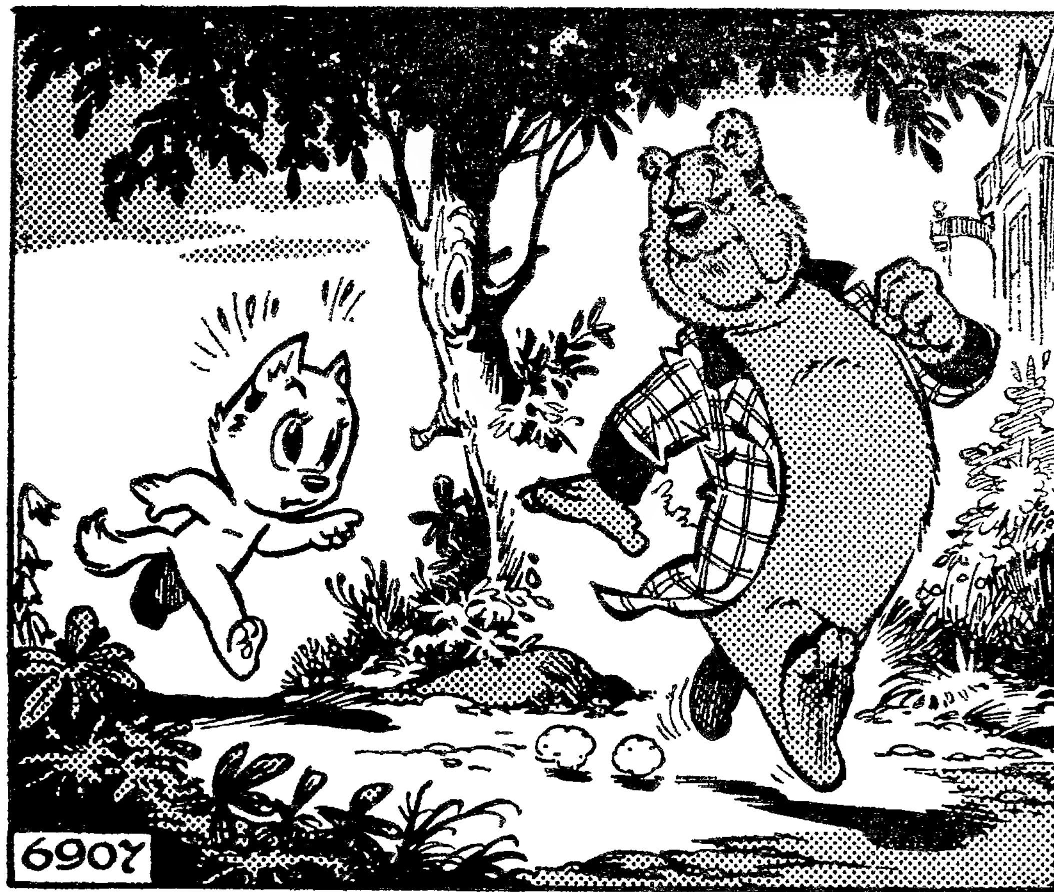
"Ik wist, dat ik het in mij had", sprak hij tot zichzelf, terwijl hij de beide woestelingen met een enkele vuistslag uit het beeld verwijderde. "Het wilde er alleen nooit helemaal uitkomen. Die pillen zijn werkelijk erg geneeskrachtig!"

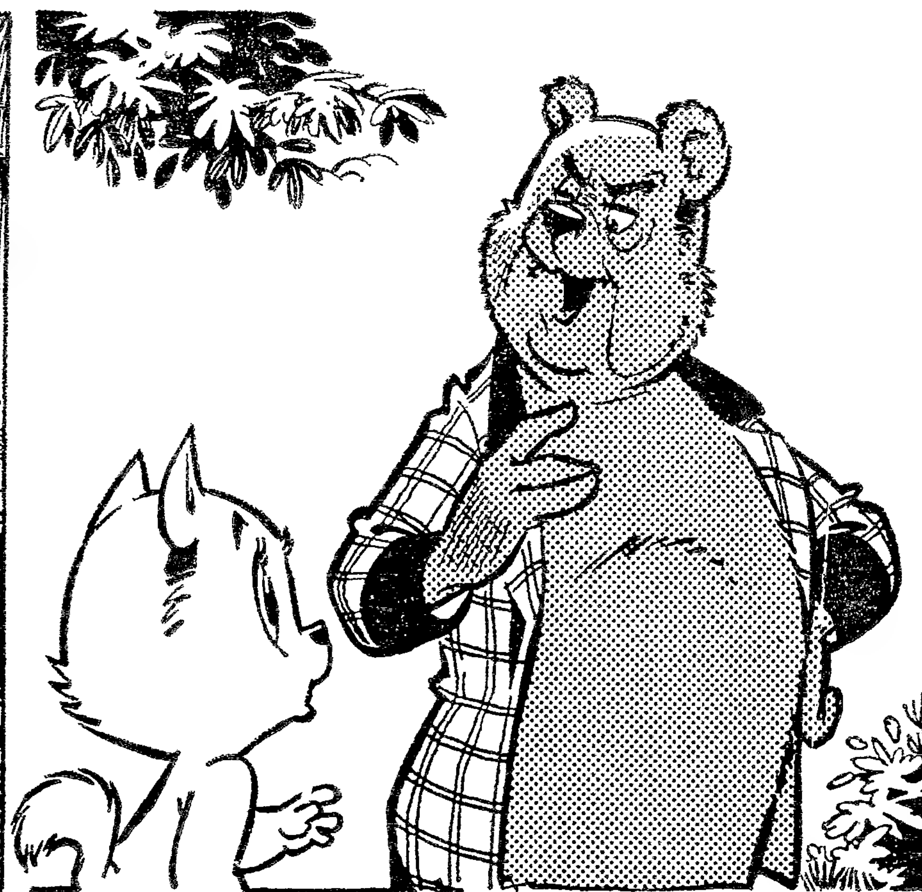
Nu wilde het geval, dat Tom Poes juist op dat moment het buiten van de Canteclaer passeerde. Zijn aandacht werd getrokken door de overspannen stem van de eigenaar en door de bonkende geluiden die er achter de haag opstegen.

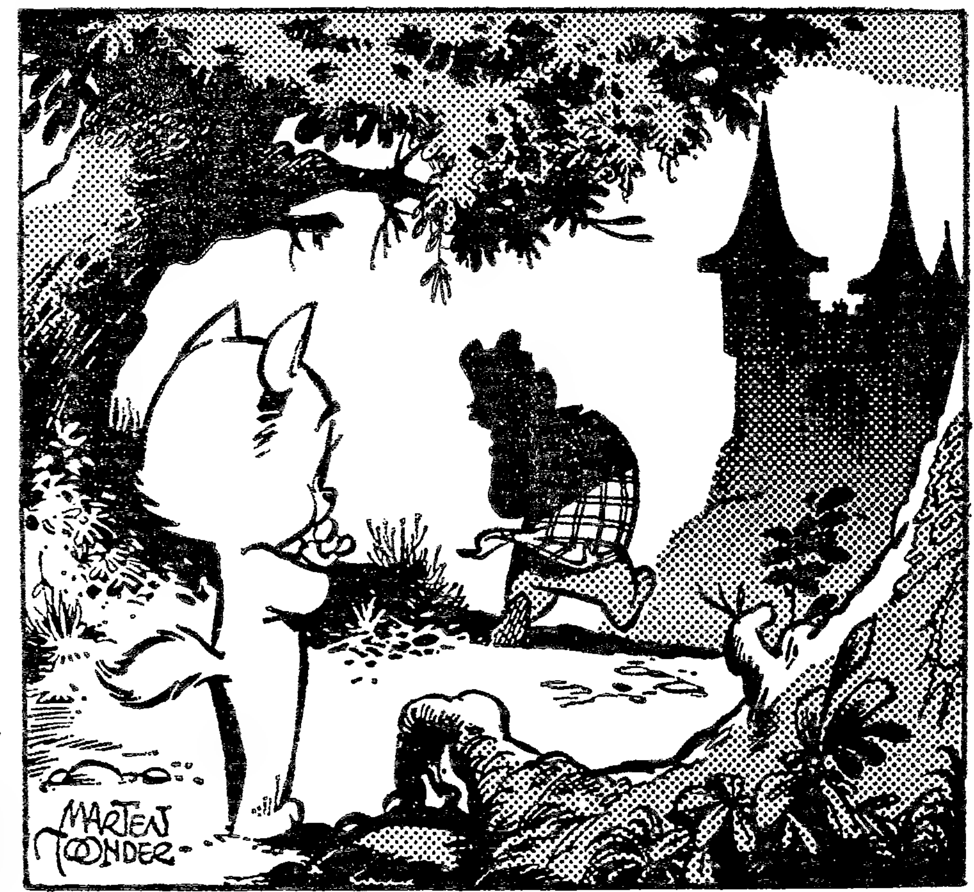
"Daar gebeurt iets vreemds", dacht hij toen er een zwaar gebouwde gedaante op de weg voor hem neerplofte. Door nieuwsgierigheid gedreven boog hij zich over de gevallene om inlichtingen te vragen, doch nu kwam de markies persoonlijk in overspannen toestand zijn tuin uitrennen, gevolgd door heer Bommel.

Die klopte met een tevreden gelaat zijn handen af, en Tom Poes begon te begrijpen wat er aan de hand was.

"Het ziet er naar uit, dat de pillen in verkeerde handen zijn gekomen", mompelde hij.

6907 Heer Bommel sloeg de weg naar huis in zonder zich verder over de zorgen van de markies en zijn huishouding te bekommeren.

"Men moet dat soort van tijd tot tijd zijn plaats wijzen", hoorde men hem mompelen, en Tom Poes die achter hem aanholde ving deze woorden op.

"U hebt die pillen weggenomen!", riep hij beschuldigend. "U bent uzelf niet! U bent alleen maar zoals U zou willen zijn!"

"Is daar iets op tegen?", vroeg heer Ollie, zijn pas vertragend. "Dat zou iedereen wel willen. Trouwens, die pillen zijn voor algemeen gebruik, en niet alleen voor Zwadder of voor jou. Ik had het volste recht om er eentje in te slikken, jonge vriend. En je ziet het; het beste in mij komt naar voren!"

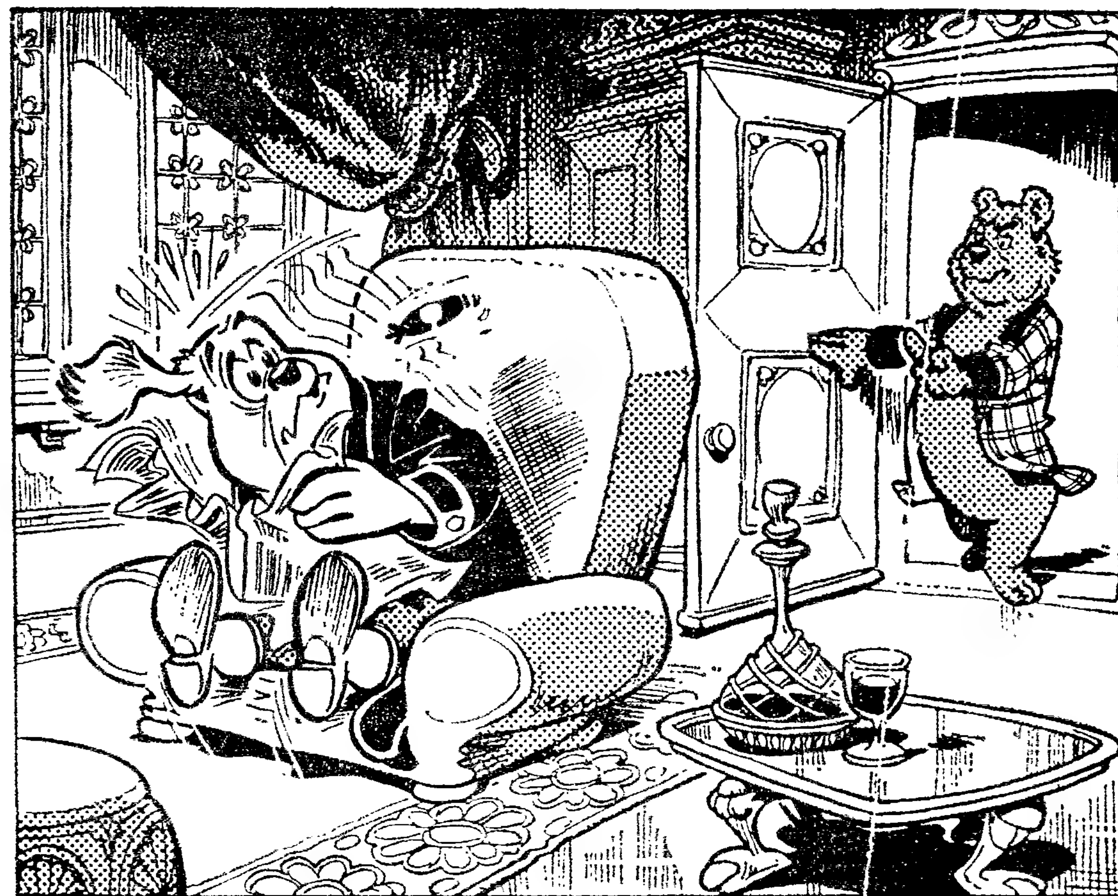
"Het is het beste niet", protesteerde Tom Poes. "Dat denkt u alleen maar. Nee, die dingen zijn door Hocus Pas gemaakt en ze brengen ongeluk, dat zult u zien."

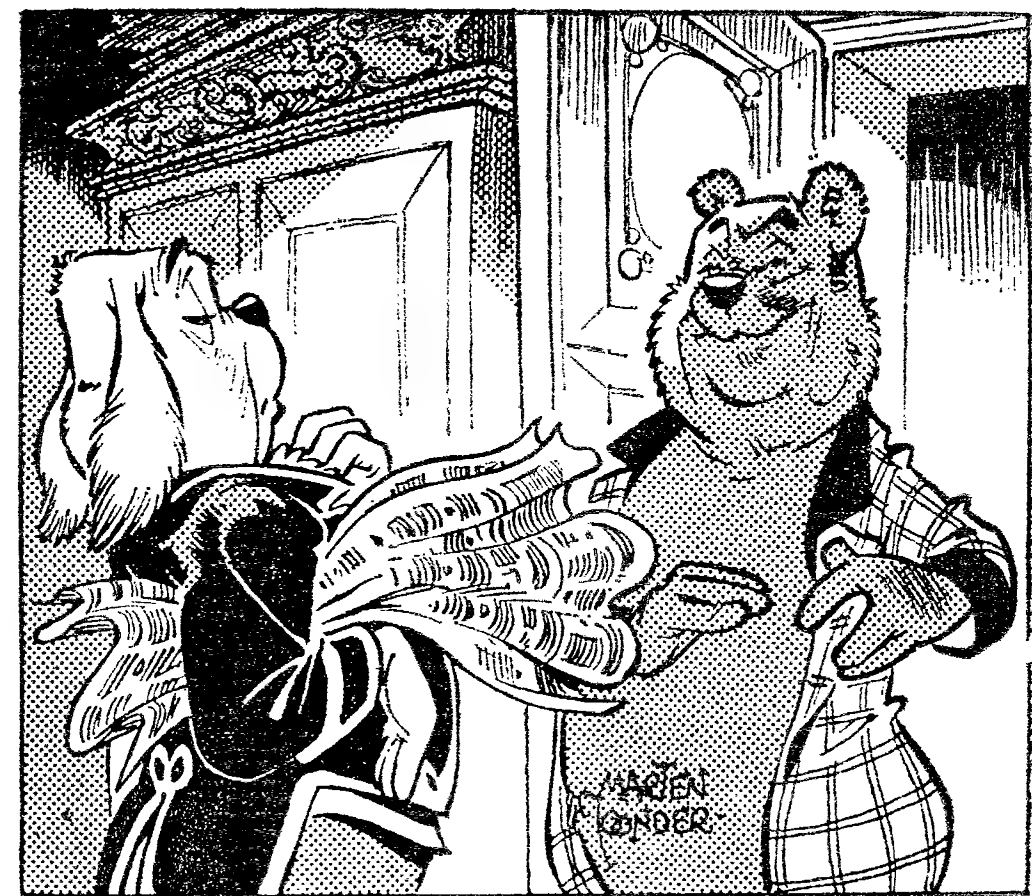
Heer Bommel stiet een schamper lachje uit en vervolgde in opgeblazen houding zijn weg.

"Er wordt in het algemeen veel te lelijk over pillen gedacht," sprak hij uit de hoogte. "Maar ze doen een wereld van goed, dat heb je kunnen zien. En verder ben ik niet gediend van je brutale praatjes. Naar jou heb ik lang genoeg geluisterd; van nu af aan kan ik mijn eigen boontjes wel doppen."

Tom Poes bleef een beetje verslagen staan en keek de herboren heer peinzend na.

6908 ”Nu is heer Bommel dus, zoals hij zou willen zijn”, dacht Tom Poes toen hij wat neerslachtig verder liep. ”Daar kan niets goeds uit komen want iemand is zoals hij is, en niet zoals hij denkt dat hij is. Hm, die pillen zijn een gevaarlijk vergif en ik weet zeker, dat ze ongeluk zullen brengen inplaats van geluk. Het is allemaal de schuld van de Zwarte Zwadderneel. Wat is dat toch voor een figuur? Waar is hij op uit? Het wordt tijd dat ik dat eens uit ga zoeken: want de toestand van heer Ollie is niet zo best...”

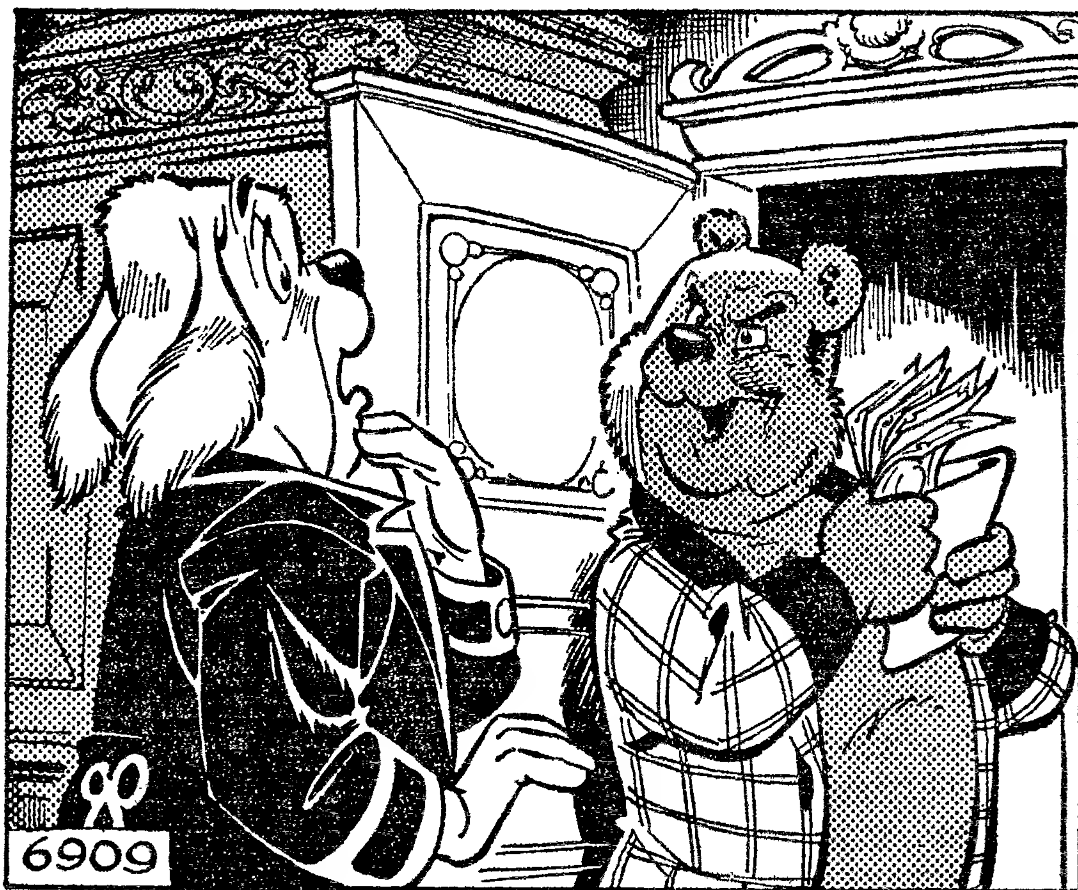
Heer Bommel had echter zelf een andere mening. Krachtig en vol levenslust betrad hij zijn woning en opende de deur van zijn woonkamer. Daar zat Joost in de gemakkelijke stoel een krant te lezen terwijl hij behaaglijk rookwolkjes uit een Havanna van zijn werkgever trok.

”Aha!”, riep deze uit. ”Dat zie ik nu eens net! Is er soms geen werk te doen? Er hangt spinrag in de hal terwijl jij je hier onledig houdt met mijn port en met mijn ochtendblad! Dat geluier moet uit zijn, begrepen?”

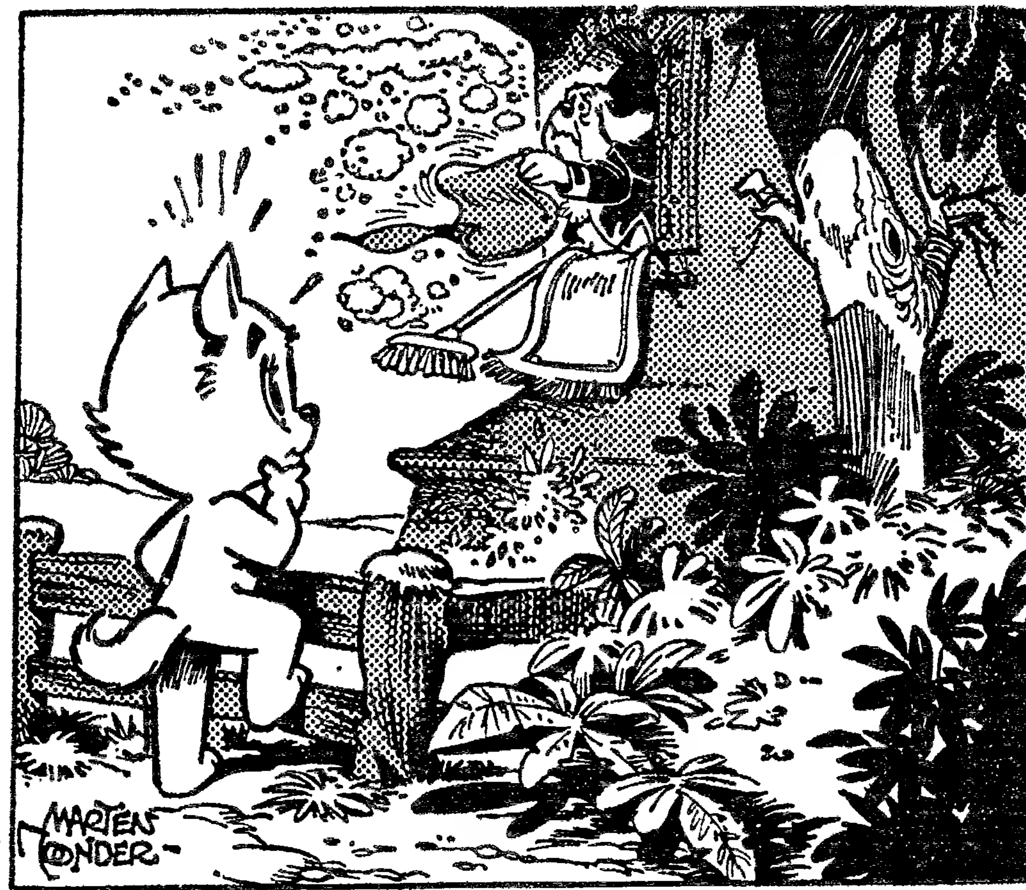
Joost herstelde zich van zijn eerste schrik en stond geschokt op.

”Deze toon valt mij slecht, als u mij toestaat”, sprak hij zo waardig mogelijk. ”Het werk hier is alleen te verdragen wanneer er gepaste ontspanning tegenover staat. Want het huis is te groot en de betaling is niet ruim, wanneer ik mij zo mag uitdrukken.”

”Zo”, zei heer Ollie met een koude glimlach. ”Wil je meer geld hebben? Wel, geld speelt geen rol, en alles is te koop. Ik koop je Joost!”

6909. ”Alles is te koop, en ik koop je!”, sprak heer Bommel terwijl hij zijn portefeuille trok. ”Hier zijn duizend florijnen voor een week werk. Maar nu verder ook geen praatjes en geen lijntrekkerij. Als de drommel aan de gang, begrepen?”

Met deze woorden duwde hij de onthutste bediende een prop bankbiljetten in de handen en verliet het vertrek met dreunende passen.

”Duizend florijnen voor een week werk”, prevelde Joost bleek. ”Alles is te koop... Ach, het stuit mij tegen de borst, maar de verleiding is groot.”

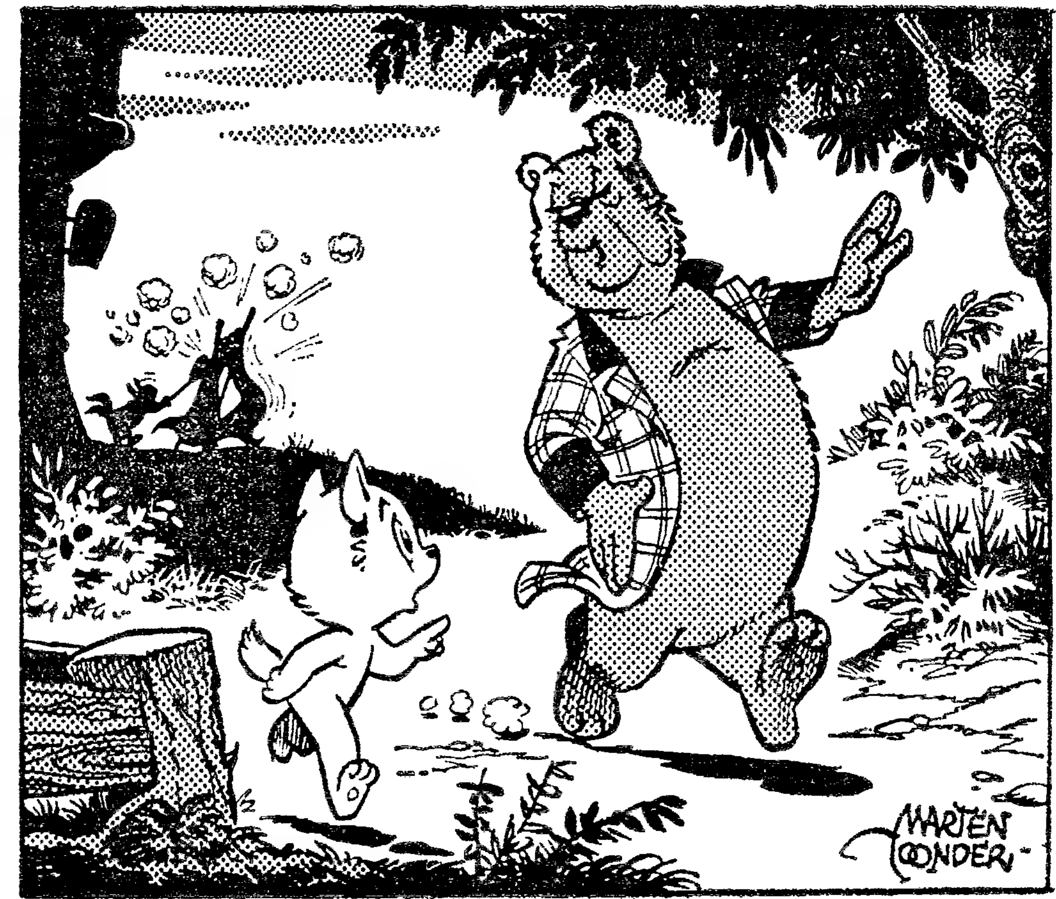
Enige ogenblikken stond hij besluiteloos het geld te bevingeren en nerveuze trekkingen ontsierden zijn gelaat. Doch toen snelde hij de kamer uit om zijn gereedschappen te gaan halen, en al spoedig kon men een ongewone bedrijvigheid op Bommelstein waarnemen. Vensters werden opengeworpen, stofwolken dwarrelden naar buiten en het geluid van boenen en schrobben werd hoorbaar.

”Wat zou daar aan de hand zijn?”, vroeg Tom Poes zich af. Hij liep nog steeds nadenkend om het oude slot en zodoende werd zijn aandacht getrokken door de knecht die overspannen bezig was met het kloppen van kleedjes.

”Wat heeft die?”, dacht hij. ”Zo ken ik hem niet! Zou hij ook een pil van heer Ollie gekregen hebben, en is dit zoals hij zou willen zijn? Of zit er iets anders achter? Daar moet ik meer van weten!”

6910. Tom Poes liep onderzoekend om Bommelstein heen en kwam zodoende aan de achterkant waar het geluid van doffe klappen opsteeg. Het was Joost, die bezig was met een mattenklopper op een tapijt te ranselen.

”Wat is er aan de hand?”, vroeg Tom Poes. ”Ben je aan de schoonmaak bezig?”

”Stoor me niet, jonge heer”, zei de bediende met dunne lippen. ”Ik moet werken met uw welnemen.”

”Maar waarom zo hard?”, hield Tom Poes aan. ”Voel je je wel goed?” Nu werd de achterdeur opengeworpen, en heer Bommel verscheen in de opening.

”Leid de knecht niet af!”. riep hij uit. ”Ik betaal hem om te werken. en niet om te kletsen!”

”Alles is te koop”, prevelde Joost, al kloppend. ”Het is heel betreurenswaardig.”

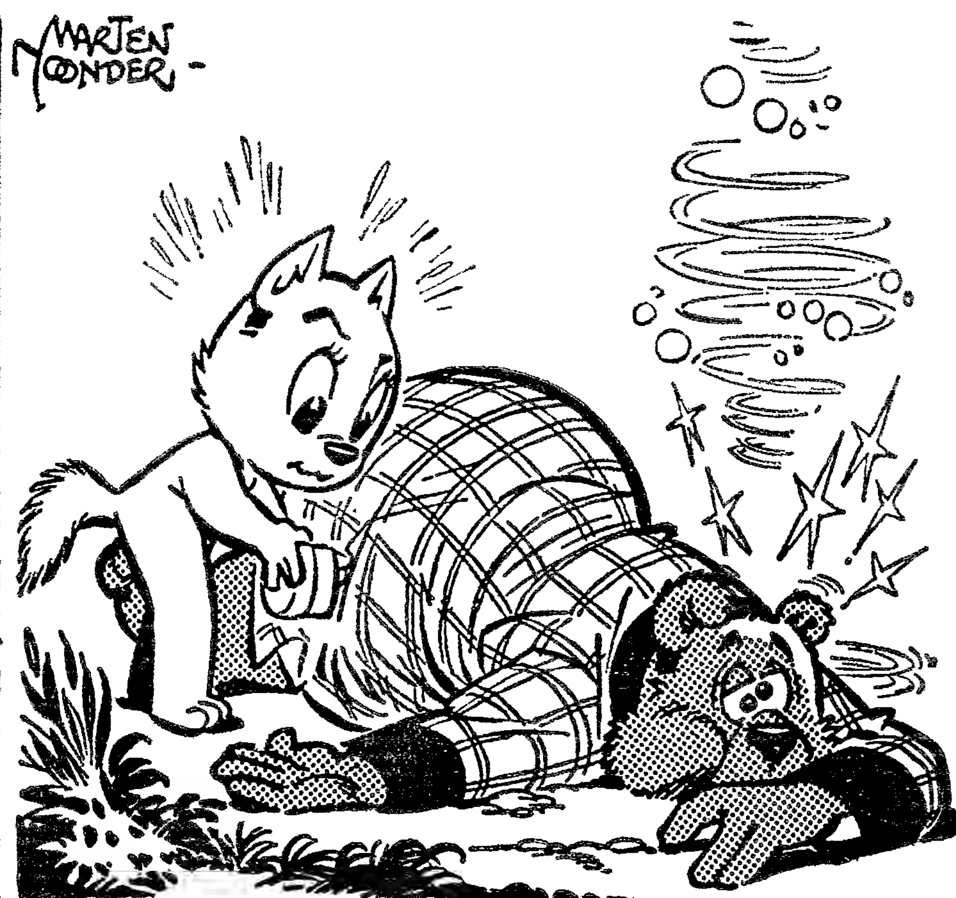
Tom Poes wierp hem een verbaasde blik toe en toen haastte hij zich achter heer Ollie aan die met forse tred over de weg stapte.

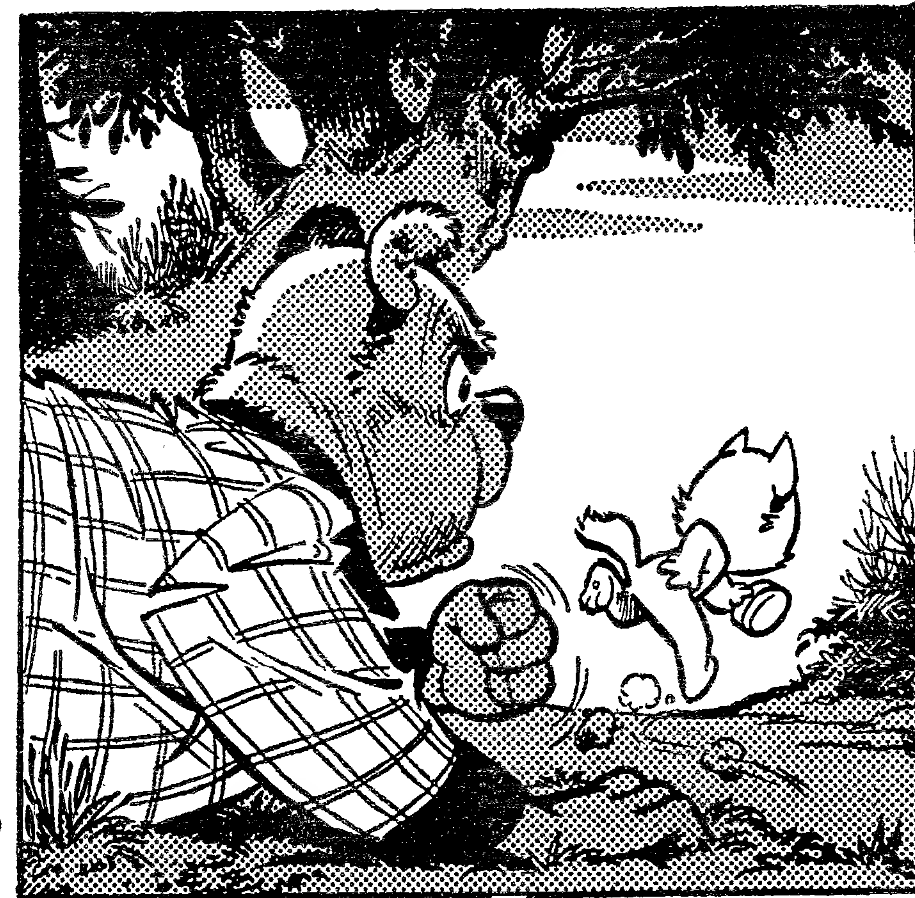
”Hebt u Joost een pil gegeven?”, vroeg hij. ”Is hij nu zoals hij zou willen zijn?”

”Onzin”, zei heer Bommel. ”Ik zal wel wijzer wezen. Die pillen zijn beter aan een heer besteed!”

Hij klopte glimlachend op zijn zak en voegde er aan toe: ”Het is beter voor zo’n eenvoudig iemand wanneer hij is zoals ik hem hebben wil – en niet zoals hij zèlf zou willen zijn, als je begrijpt wat ik bedoel.”

6911 Tom Poes had genoeg gehoord. Hij dacht niet langer na, doch greep een tak en stak die snel tussen de driftig voortstappende voeten van heer Ollie. Deze was daarop niet verdacht en met een rauwe uitroep stortte hij voorover ter aarde.

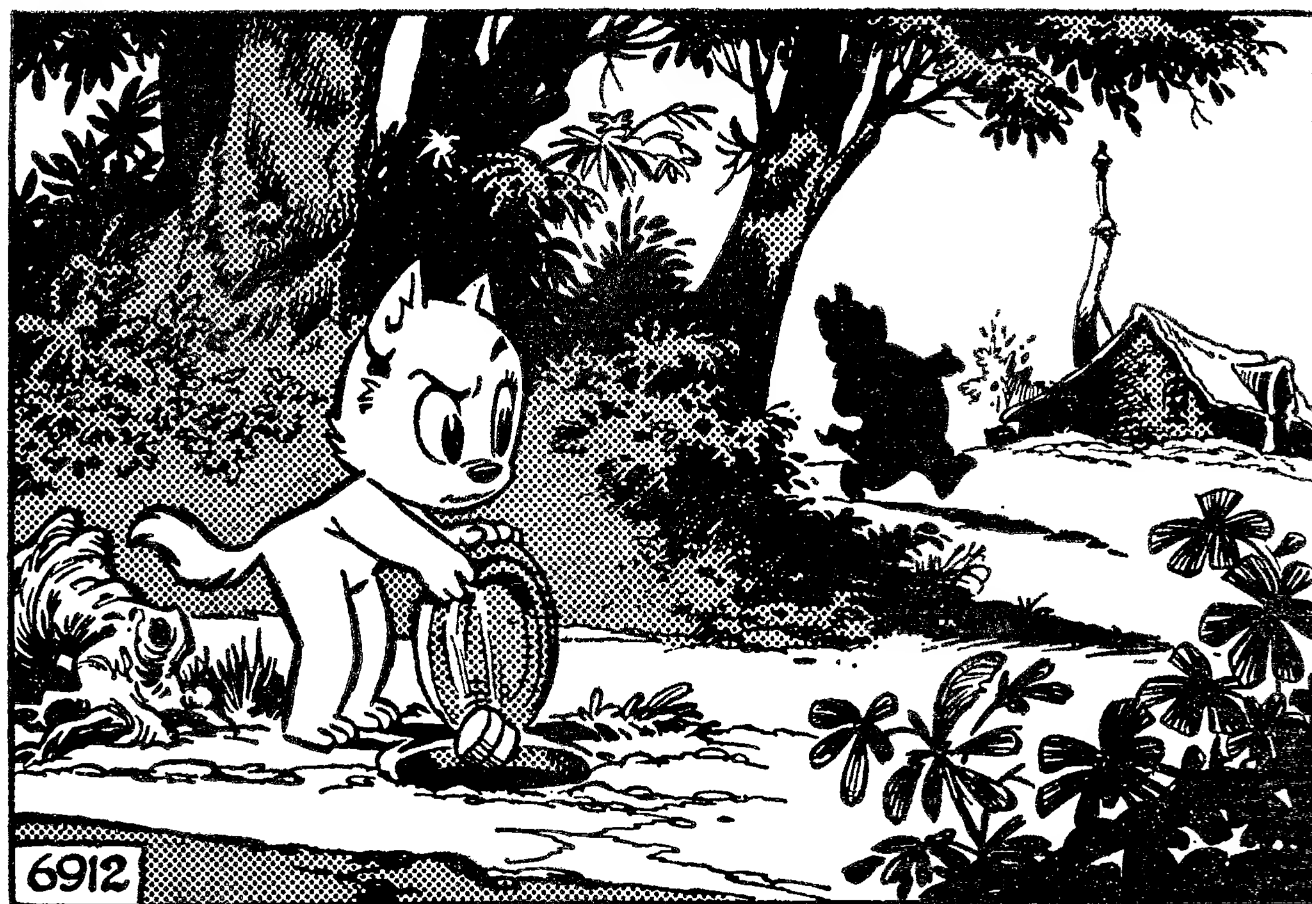
”Het spijt me”, zei Tom Poes. ”Maar dit moet even gebeuren.” Met die woorden boog hij zich over de wezenloze gedaante, die met verdraaide ogen op het pad lag, en trok het doosje uit zijn jaszak.

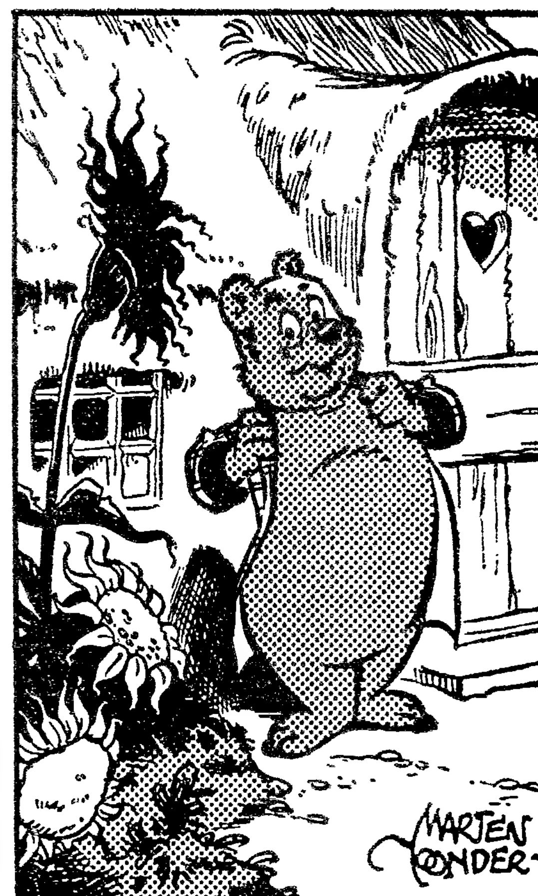
”Hoe lang die pillen werken weet ik niet”, voegde hij er aan toe. ”Maar het lijkt me beter wanneer u er niet steeds mee rondloopt.” Daarna zette hij het op een lopen en verdween achter een bosje aan de kant van de weg. Heer Bommel kwam langzaam tot zichzelf en drukte zich een weinig omhoog.

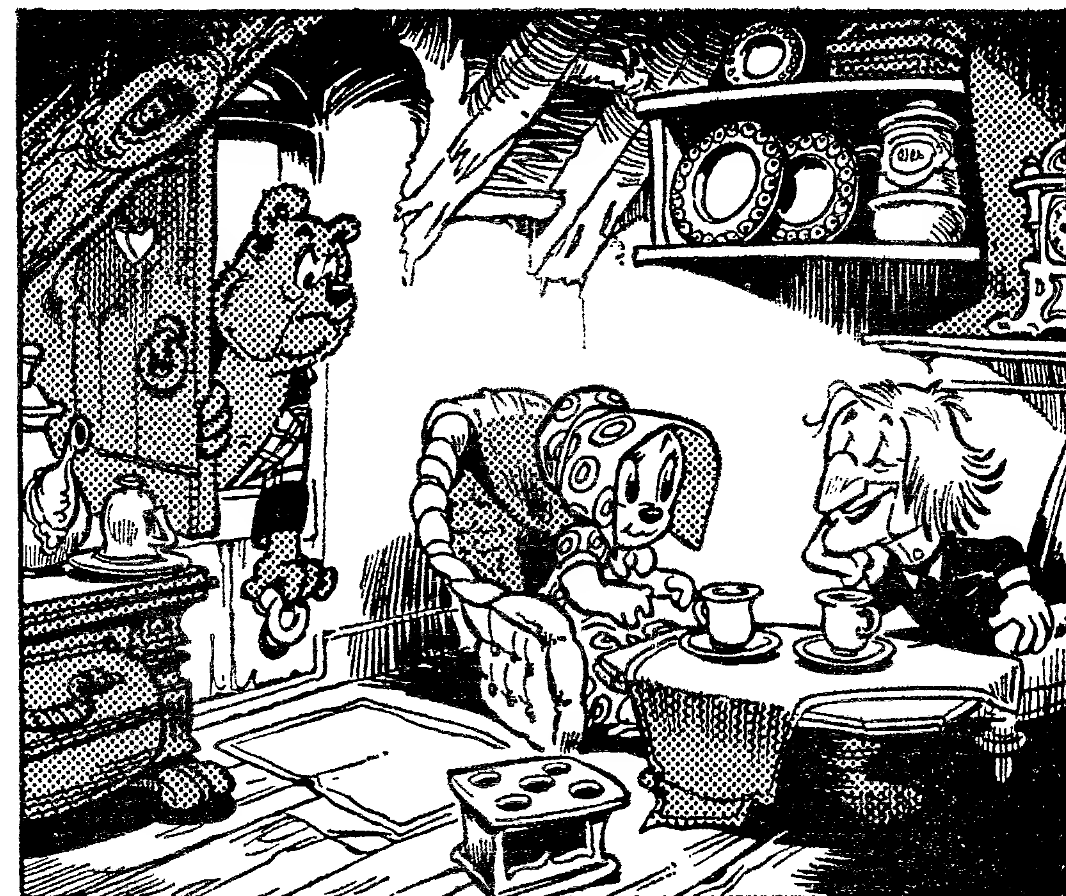
”D-dit gaat te ver!”, stamelde hij met dikke tong. ”D-dit is onvergefelijk! Dit kan men een heer niet aandoen...”

Hij slikte moeilijk en terwijl het langzaam tot hem doordrong wat er precies gebeurd was, maakte een grote woede zich van hem meester.

”Tom Poes!”, schreeuwde hij dreigend. ”Tom Poes!! Ik wil je nooit meer zien! Hoor je me? Nooit meer!!”

6912 Tom Poes hoorde het dreigende geschreeuw aan de andere kant van de struiken, maar hij trok er zich niets van aan. Op een open plek had hij het deksel van een rioolputje ontdekt en daar sloop hij naar toe zonder geluid te maken.

Het geroep van heer Bommel verstomde en een lichte trilling van de bodem verried, dat hij was opgestaan en zich in beweging had gezet.

”Weg met die pillen”, dacht Tom Poes terwijl hij het deksel optilde en het doosje in de duisternis daaronder wierp.

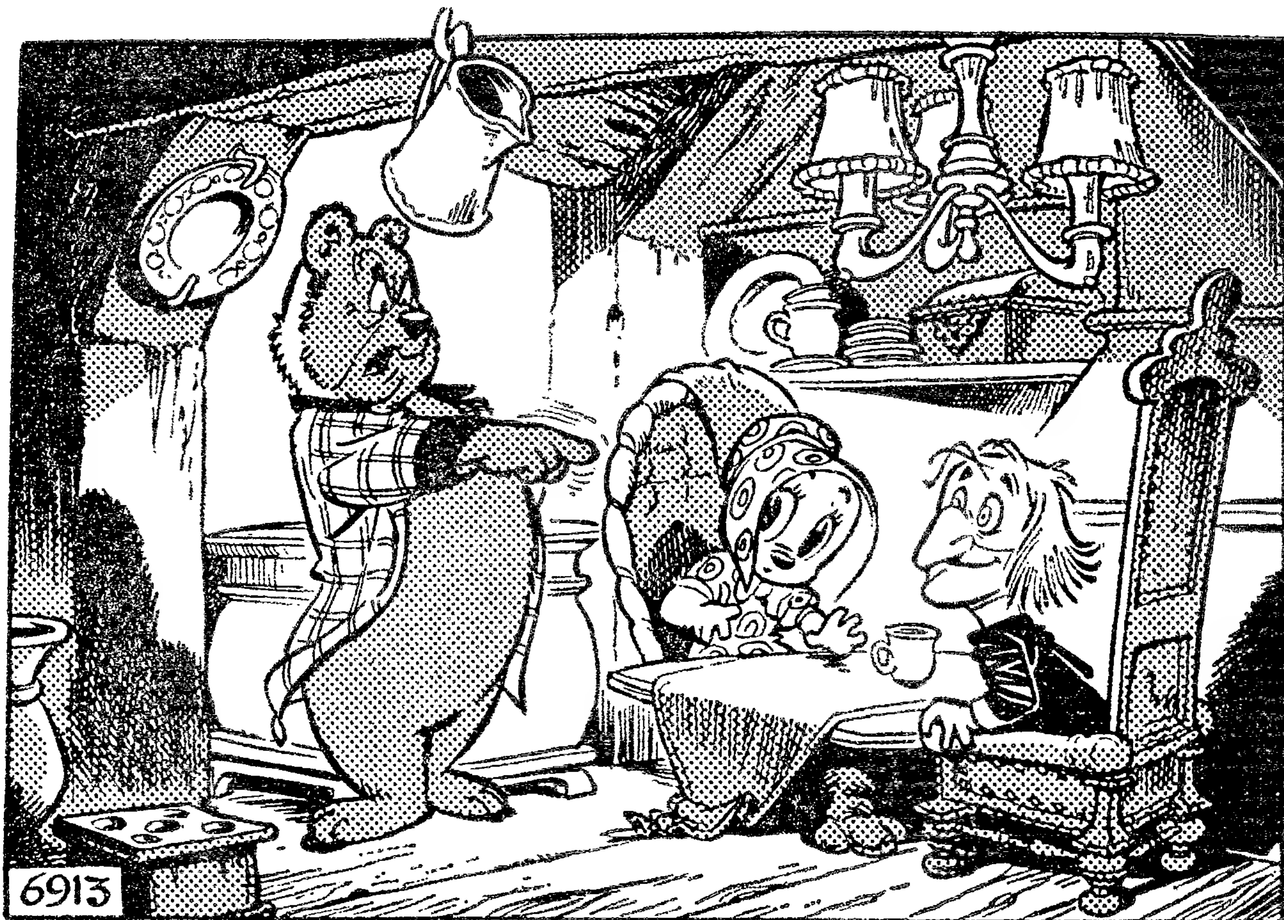
”Die pillen doen wonderen”, dacht heer Ollie terwijl hij vastberaden op het huisje van zijn buurvrouw afliep. ”Zelfs die val heeft me geen kwaad gedaan. En nu voel ik me eindelijk in staat om een nieuwe wending aan mijn levensloop te geven. Zonder de invloed van de jonge vriend, die helemaal geen vriend was, als iemand begrijpt wat ik bedoel.”

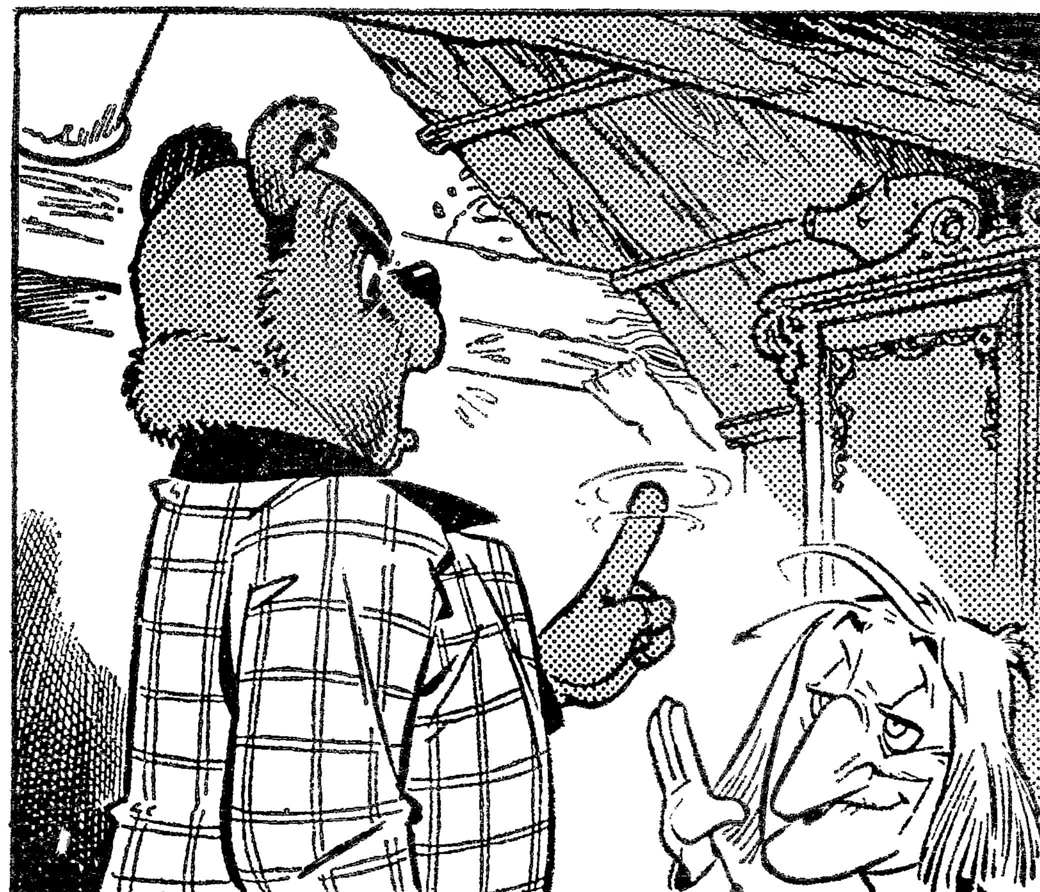
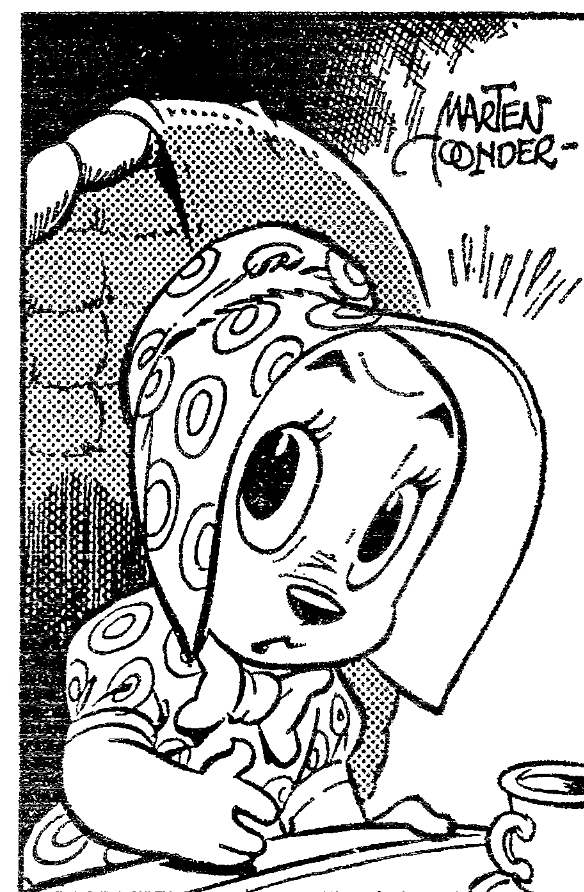
Hij hield stil voor het lage deurtje en trok zijn jas recht.

”Ziezo”, hernam hij. ”Reeds lang voelde ik een aandrang, maar steeds zat mijn oude ik me in de weg ”Mevrouw”, zal ik zeggen, ”ik doe u de eer aan...” Nu ja, zoiets!”

Met deze gedachte klopte hij aan en opende de bovendeur om het hoofd naar binnen te steken. Doch halverwege deze beweging verstarde hij. Voor hem zat juffrouw Doddel tegenover de heer Zwadder thee te drinken en de laatste voerde op meeslepende wijze het woord.

”Het zijn de goedheid en de liefde, die ik bezig ben uit te dragen”, hoorde heer Bommel hem zeggen. ”De rijkdommen van mijn hart wil ik voor de wereld open leggen zodat het welbehagen zich als een schitterend gekleurde olievlek over de duistere golven zal verspreiden ”

6913: Heer Bommel had een vertrouwelijk gesprek met juffrouw Doddel willen hebben, en daarom was het heel vervelend toen hij Cornelis Zwadder met zalvend gelaat achter de thee zag zitten.

"Ik wil niet storen", sprak hij, ontstemd binnentredend. "Maar het is mijn plicht als heer om u te waarschuwen, mevrouw!"

"Gunst, wat eng", zei Doddeltje. "Neem een stoel, dan krijg je ook een kopje."

"Dank u, ik blijf liever staan", hernam heer Ollie met ingehouden toorn. "Het gaat om uw bezoeker hier. Luister niet naar het gezemel van deze oude deugniet! Er zijn zwarte plekken in zijn verleden, die ik met een enkel gebaar in al hun voosheid open kan leggen!"

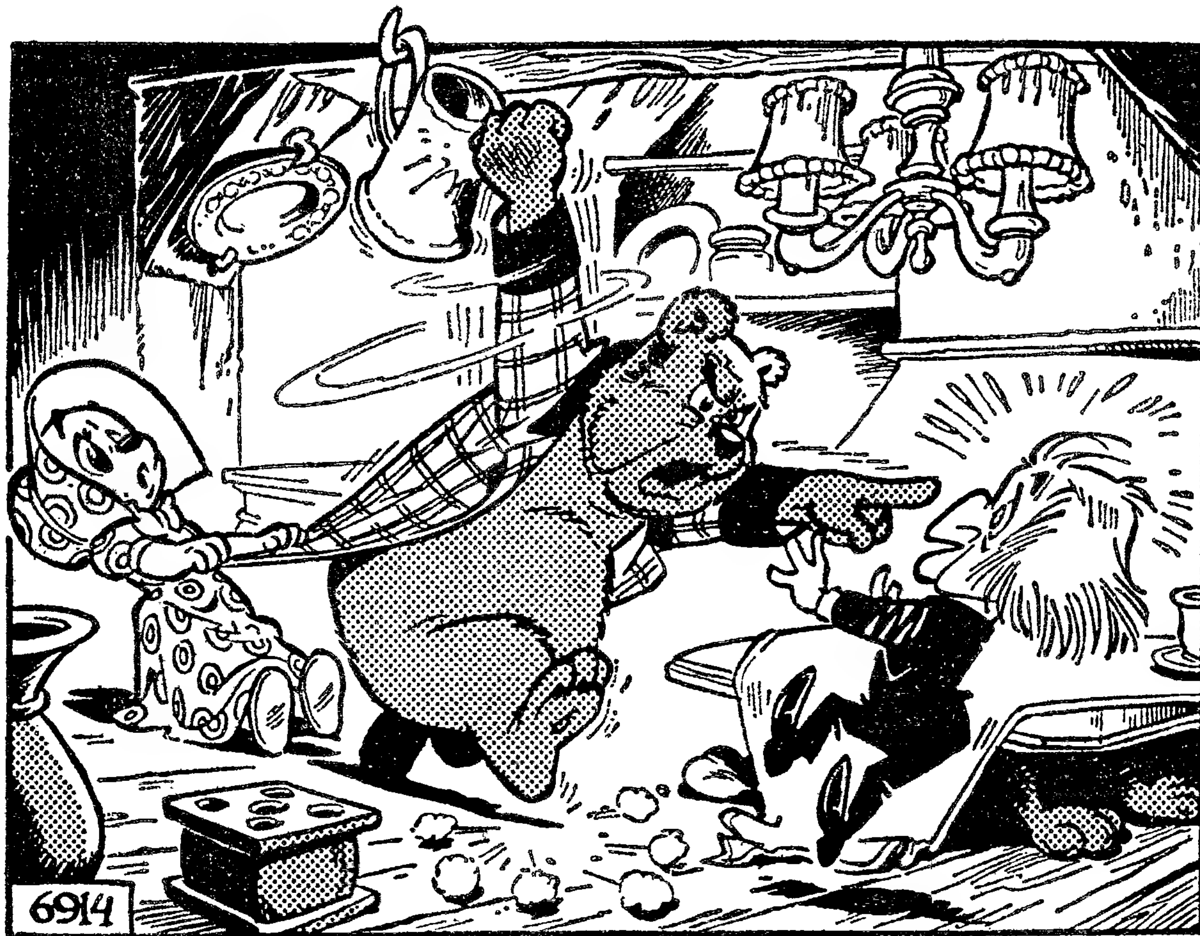
De heer Zwadder keek even vreemd op, doch toen trok een milde glimlach om zijn mondhoeken.

"Ik vergeef u deze woorden, broeder", zei hij met zachte stem. "Ik weet zeker, dat u er straks spijt van zult hebben".

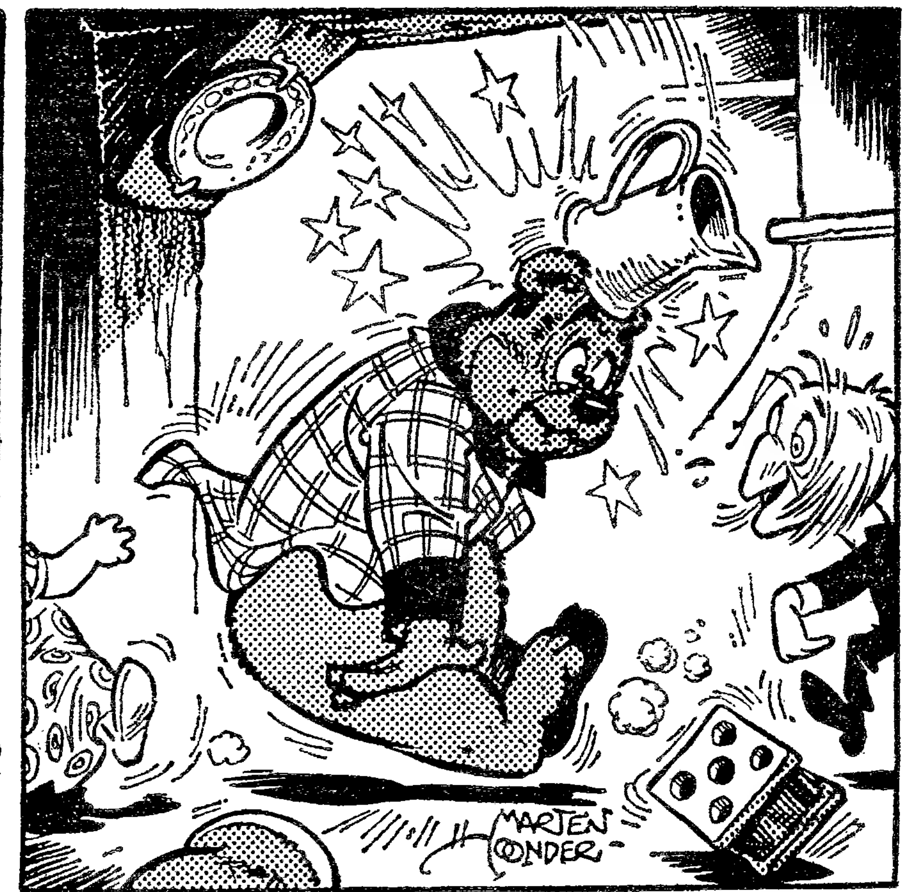
"Niks spijt!", riep heer Bommel uit. "Men kan niet ongestraft op de stoel van een heer gaan zitten, als u begrijpt wat ik bedoel!" Juffrouw Doddel begon een beetje ongerust te worden, en ze kwam haastig tussenbeide.

"Maar Ollie toch!", zei ze. "Die meneer was alleen maar bezig om over liefde en goedheid te praten op jouw stoel. Het was erg interessant, hoor. En ik kan me niet voorstellen, dat hij het kwaad meende".

Maar jammer genoeg hadden haar vriendelijke woorden niet de gewenste uitwerking op heer Bommel.

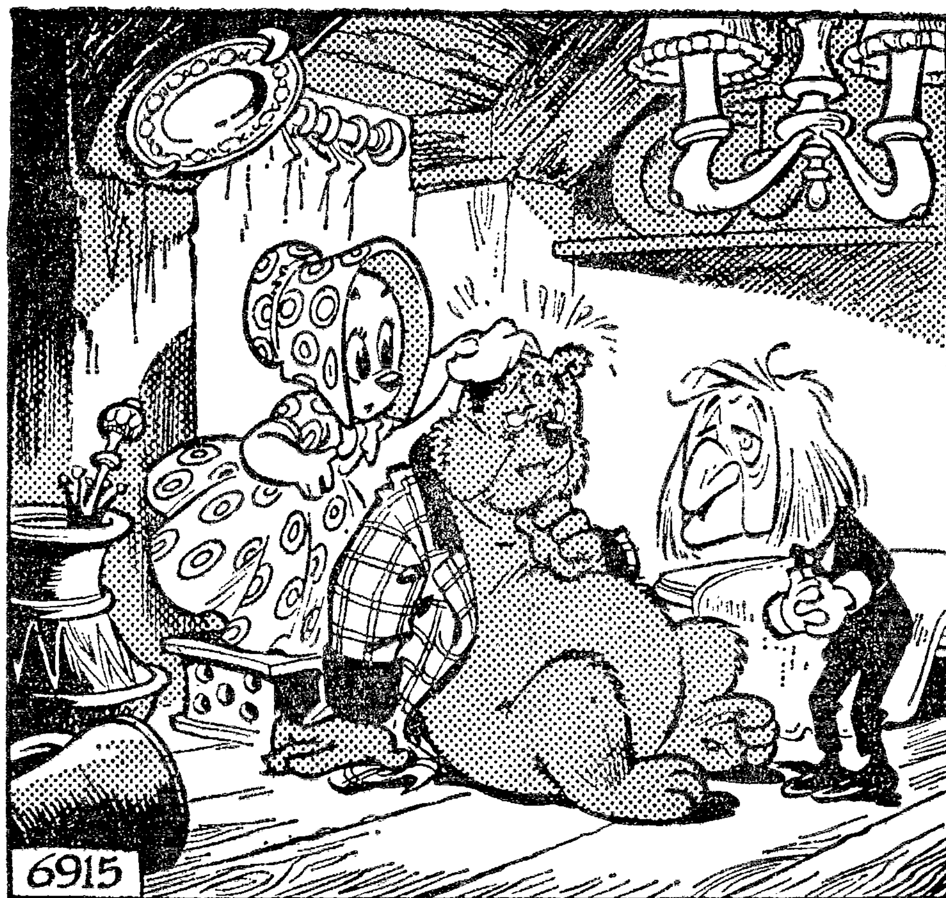
6914: "Deze oude deugniet kan alleen maar ellende brengen!" riep heer Ollie toornig. "Zijn gelukspillen houdt hij voor zichzelf en dan waagt hij het om over liefde en goedheid te praten! Bah! Als heer en als Bommel walg ik van deze langharige figuur!" Zo sprekende drong hij met een priemende wijsvinger op de tengere Zwadder in — en deze sprong haastig op.

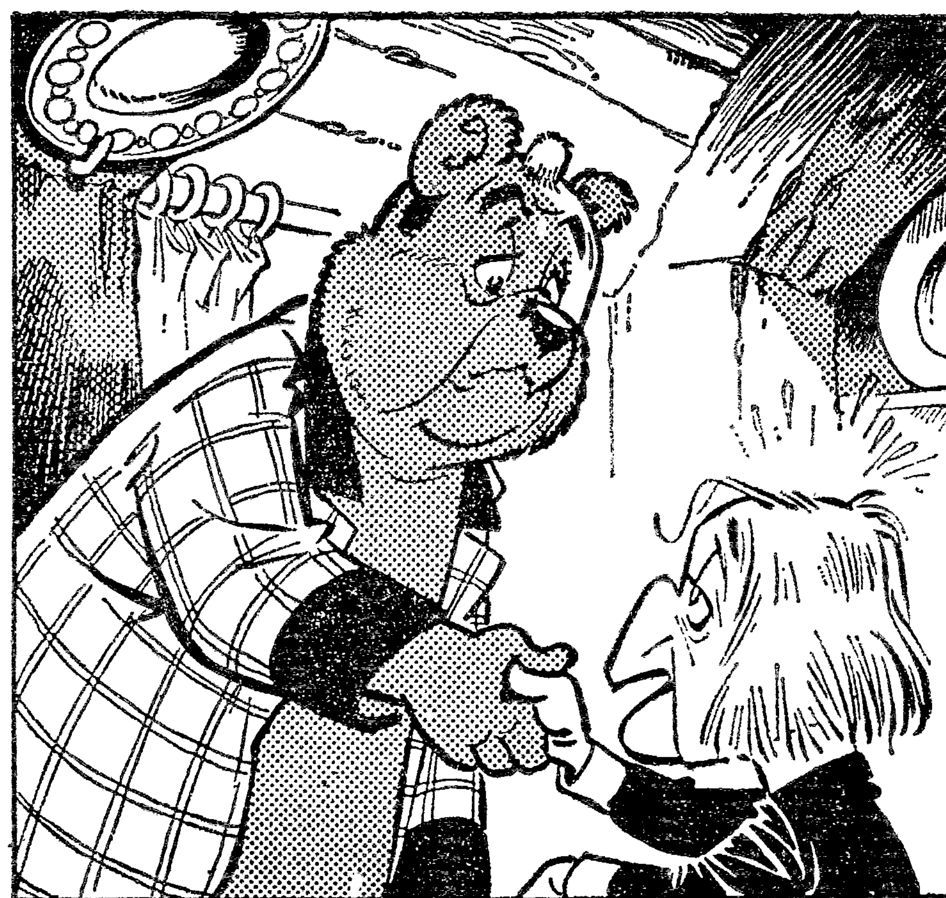
"Kalm toch, broeder!", maande hij bezwerend. "Doe toch niets waar ge later spijt van zult krijgen. Dat zou ons erg bedroefd maken!" "Ga gemakkelijk zitten!", riep juffrouw Doddel, terwijl ze de vertoornde heer achteruit probeerde te trekken. "Dan krijg je een lekker kopje thee, Ollie!" Maar heer Bommel luisterde niet. Hij begon rood aan te lopen, en hij liet zijn ontstemming de vrije teugel.

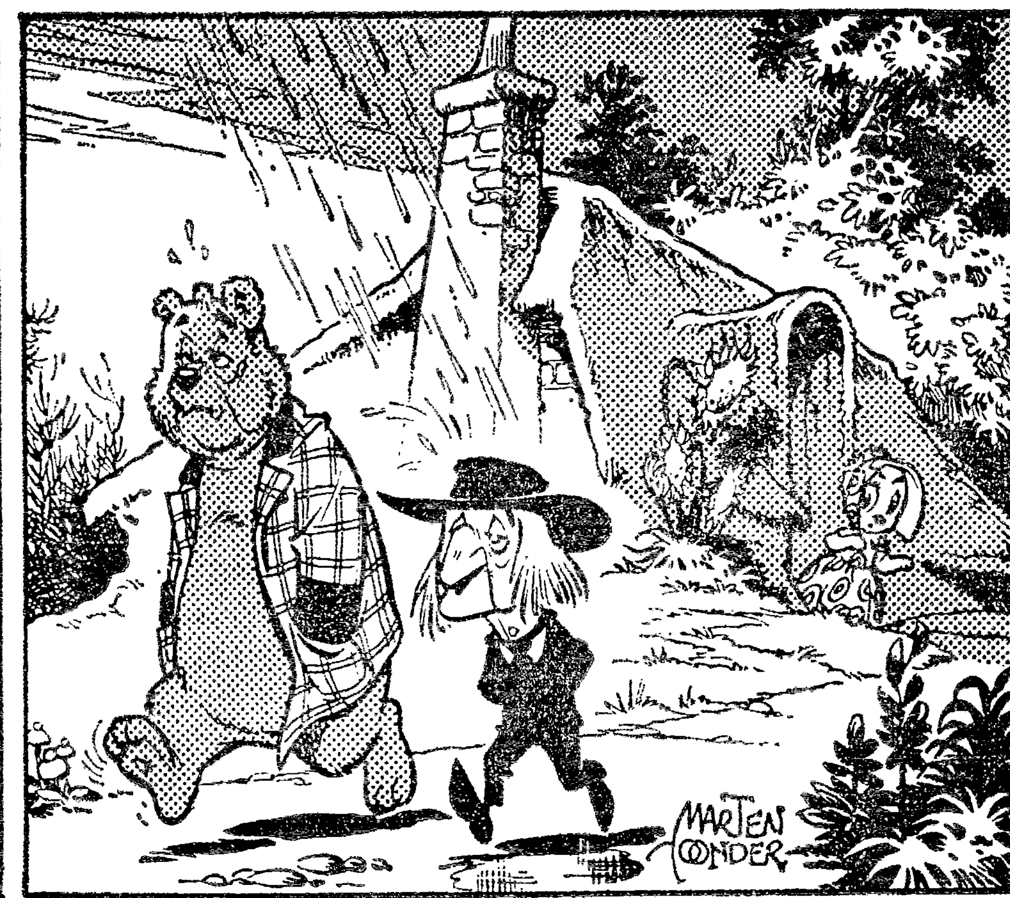
"Stiekeme indringer!", schreeuwde hij vuistzwaaiend. "Je staat het geluk van een heer in de weg! Een mooie blijdschapper ben je! Bah! Ik zal...." Hij zweeg plotseling, want op dat moment werd hij op de schedel getroffen door een tuitkan, die hij in zijn woede had losgeslagen van de balk boven hem. Het was een zwaar koperen voorwerp, dat een galmende toon afgaf en daarop te samen met de getroffen heer op de grond stortte. De dreun deed het eenvoudige huisje trillen, en juffrouw Doddel en Cornelis Zwadder deinsden geschrokken achteruit.

"Wat vervelend is dat nu!", klaagde de eerste. "Het was net zo gezellig!" Maar Zwadder had andere zorgen.

"Ik voel me lang niet goed" dacht hij. "Ik kan niet tegen dit geweld. Of z-zou de pil soms uitgewerkt zijn?"

6915: Cornelis Zwadder had gelijk. De wonderdadige pillen, die iemand maakten zoals hij zou willen zijn, werkten maar kort. En door de opwinding werkten ze zelfs nog korter dan gewoonlijk, zodat de ongelukkige blijdschapper weer bevangen werd door zijn gewone neerslachtigheid. Ook heer Bommel, die op de grond bijkwam van de schok, werd door een oprecht berouw getroffen.

”Ik weet niet wat er over mij kwam”, sprak hij moeilijk. ”Het moeten die pillen geweest zijn. Ze waren bedrog, want het maakt niet gelukkig om te zijn zoals men zou willen wezen.”

”Arme Ollie”, zei juffrouw Doddel, terwijl ze zijn buil met een vochtig doekje bette. ”Doet het pijn?”

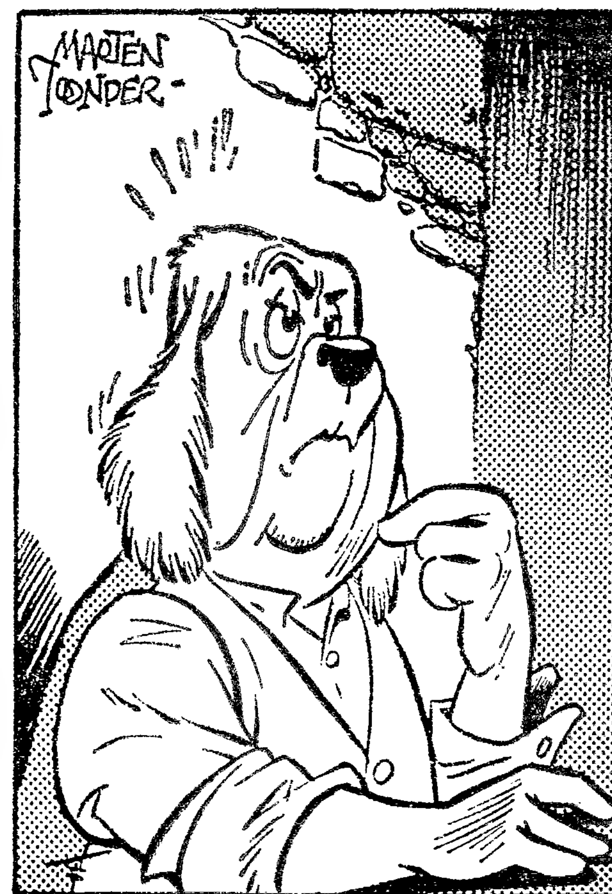
”Ja”, klaagde heer Bommel. ”Maar nog meer van binnen dan van buiten.”

”Dit was te voorzien”, zei de heer Zwadder met doffe stem. ”Het is de straf voor onze hoogmoed en voosheid”. Hij zweeg even om te luisteren naar de regen, die zachtjes op het dak begon te tikken. ”En mijn paraplu staat op Bommelstein”, besloot hij droevig. ”We zijn weer even ver als we waren. Reik me de hand broeder. Laten er geen bittere gevoelens tussen ons zijn”. Heer Ollie gehoorzaamde zwijgend en liep in diepe gedachten het huisje uit nadat hij Doddeltje mompelend bedankt had voor haar gastvrijheid.

”Het waren de pillen”, herhaalde hij, toen ze huiswaarts keerden. ”Zo ben ik dus, als ik ben zoals ik zou willen zijn, als u begrijpt wat ik bedoel. Het is heel vreselijk!”

”Van binnen zijn wij allen opgeblazen en winderig”, bevestigde zijn metgezel op droeve toon. ”Laat dit een les voor ons zijn!”

6916: Op Bommelstein had Joost intussen geklopt, gewassen, geboend en geschrobd totdat zijn knieën knikten en de adem hem piepend uit de luchtpijp kwam. Uitgeput had hij ten slotte op een emmer plaatsgenomen, en daar zat hij nu dof voor zich uit te staren.

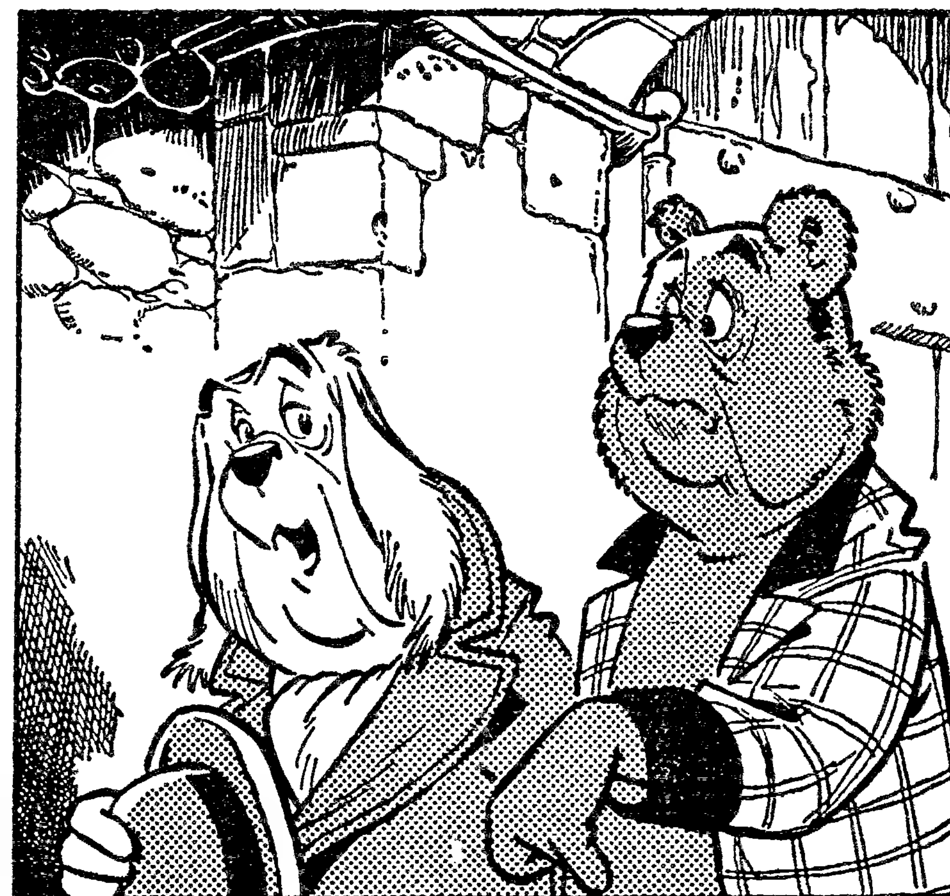
"Dit is geen leven", prevelde hij. "Ik krijg er veel geld voor; héél veel, als ik me zo mag uitdrukken. Voor geld is alles te koop, zegt heer Olivier. Maar ik ben zo vrij om met hem van mening te verschillen. Een prettige dienst met harmonieuze ontspanning is meer waard dan geld". Enige tijd liet hij deze gedachte bezinken en toen verscheen er een vastberaden trek op zijn vervallen gelaat.

"Nee", sprak hij opstaande. "Nu ik er goed over nadenk, neem ik hierbij mijn ontslag – en al dat geld zal ik op de schoorsteenmantel achterlaten, wanneer men mij toestaat". Hij begaf zich naar zijn kamertje, om zijn koffertje te pakken en even later kon men hem door de hall zien lopen om te vertrekken.

Doch juist op dat moment werd de buitendeur geopend en stapte heer Ollie naar binnen. Zijn stemming was gedrukt, en die werd er niet beter op toen hij de reisvaardige bediende ontwaarde. "Joost!", riep hij uit. "Wat ga je doen? Je gaat toch niet weg, hoop ik?"

"Inderdaad, heer Olivier", zei de knecht waardig. "Dat is mijn plan. Ik ben niet te koop ten slotte ben ik geen voetballer!".

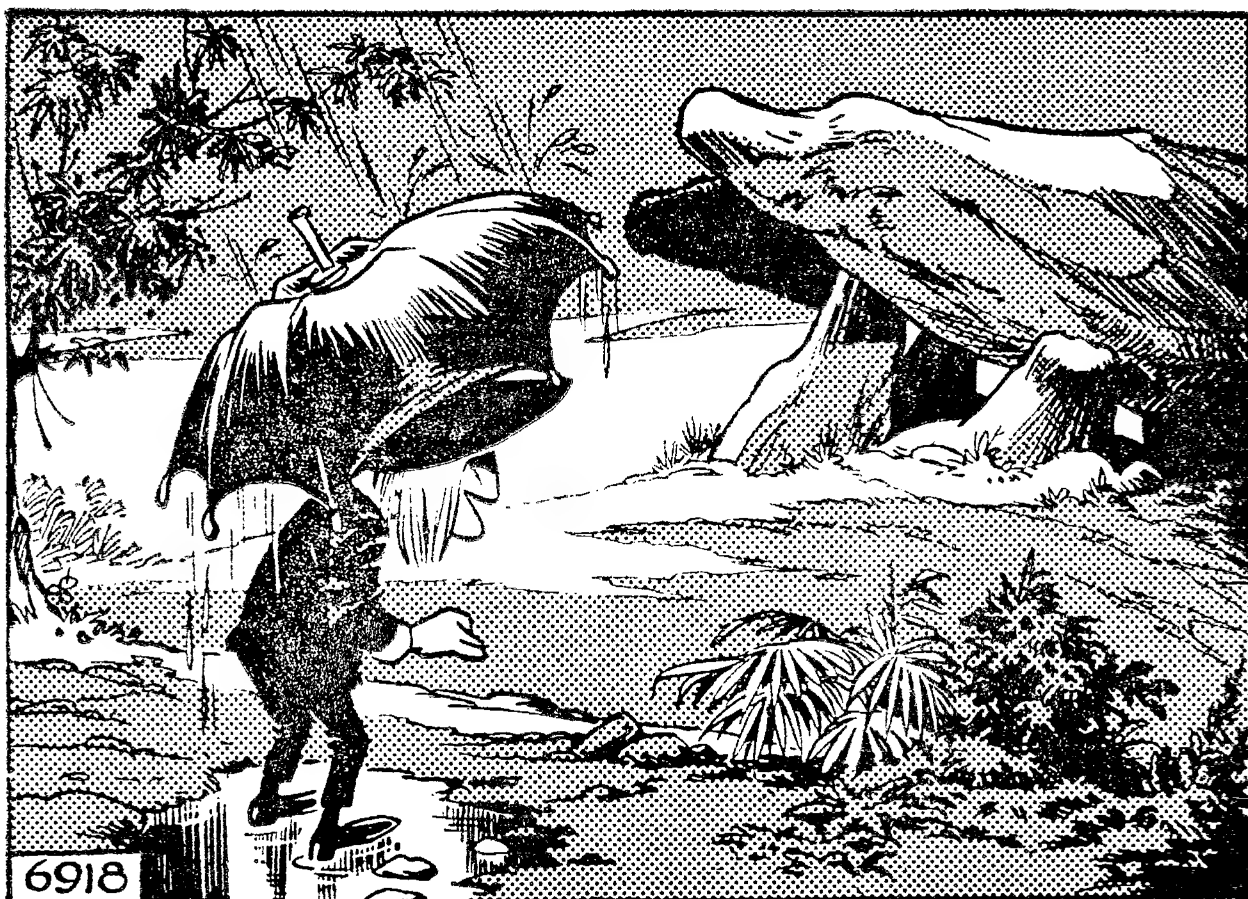

6917 „U moet mij verschonen, heer Olivier", zei Joost. „Ik heb gewerkt totdat de sappen mij in de koude kleren gingen zitten, met uw welnemen. Want het geld, dat u mij gegeven had speelde mij parten. Maar het gaat niet. Ik ben niet te koop, en de gedachte alleen al stuit mij tegen de borst."

„Natuurlijk!", mompelde heer Bommel verslagen. „Ik weet niet wat er in mij was gevaren. Het kwam allemaal van de pil. Die maakte dat ik was zoals ik zou willen zijn, maar toen ik was zoals ik zou willen zijn, was ik heel iemand anders dan ik ben, en geluk heeft het me niet gebracht. Het is heel vreselijk! Iedereen weet toch, dat geld geen rol speelt? Een heer is niet te koop, ook niet als hij een bediende is." Deze woorden deden de knecht goed. Hij pakte zijn koffertje op en liep met heer Ollie terug door de hall.

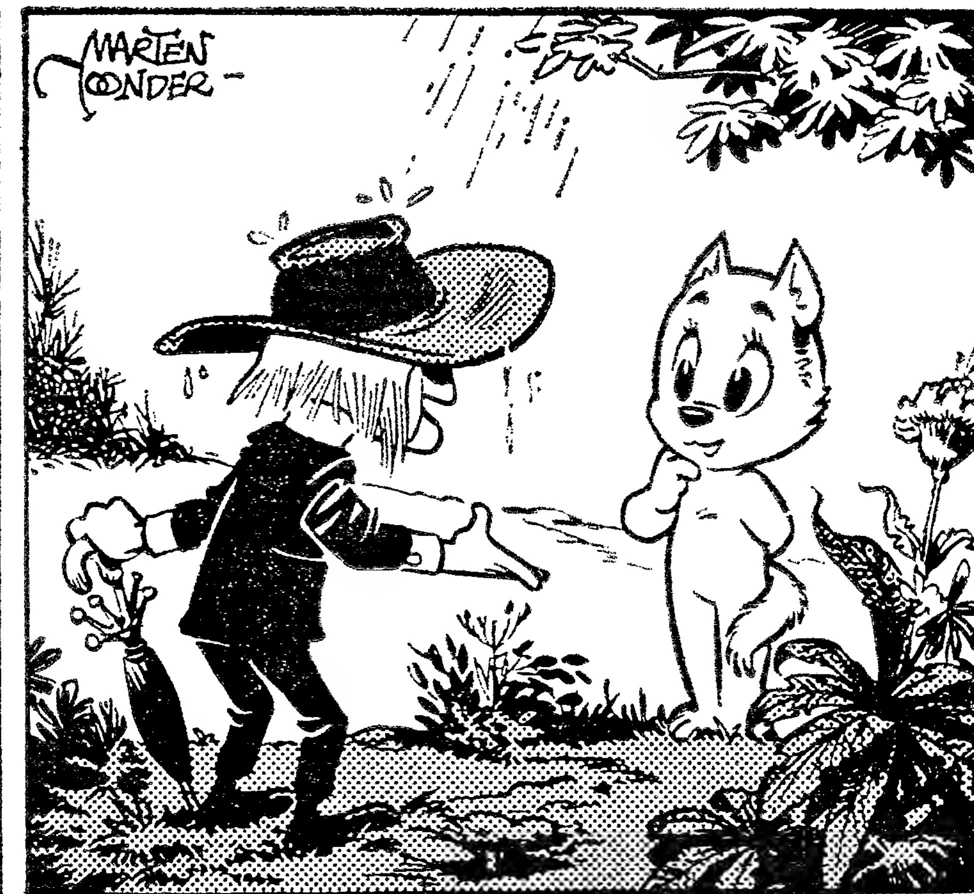
„Als u er zo over denkt blijf ik, wanneer u mij toestaat", sprak hij. „Dat van die pil kon ik niet volgen. Ik geloof eerder dat alles komt door de slechte invloed van de Zwarte Zwadderneel, als ik zo vrij mag zijn. Eh... als ik vragen mag; waar is de heer Zwadder?"

„Ik weet het niet", zei heer Bommel. „Je moet niet te kwaad over hem denken, Joost. Hij en ik waren er op uit om iedereen gelukkig te maken en daar is tot nu toe niet veel van terechtgekomen. Maar het is héél moeilijk om te weten hoe je aan dat mooie werk beginnen moet. Ik bedoel: moet je iedereen geven wat hij hebben wil, of moet je iedereen eerst alles afnemen wat hij heeft, als je begrijpt wat ik bedoel."

Deze diepe gedachte was te veel voor de eenvoudige bediende, en hij verdiepte zich er niet verder in. Maar Cornelis Zwadder dacht aan niets anders toen hij in een neervallend buitje naar de steenhoop op de heide liep.

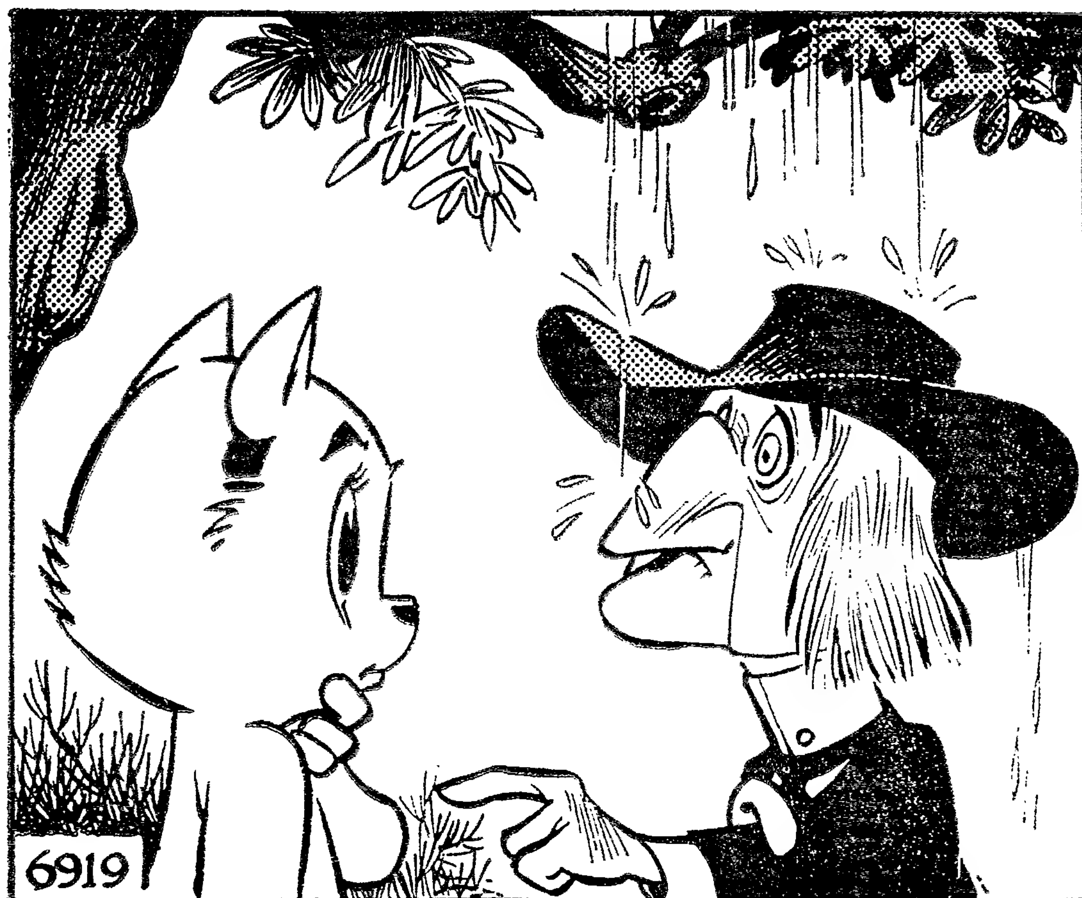

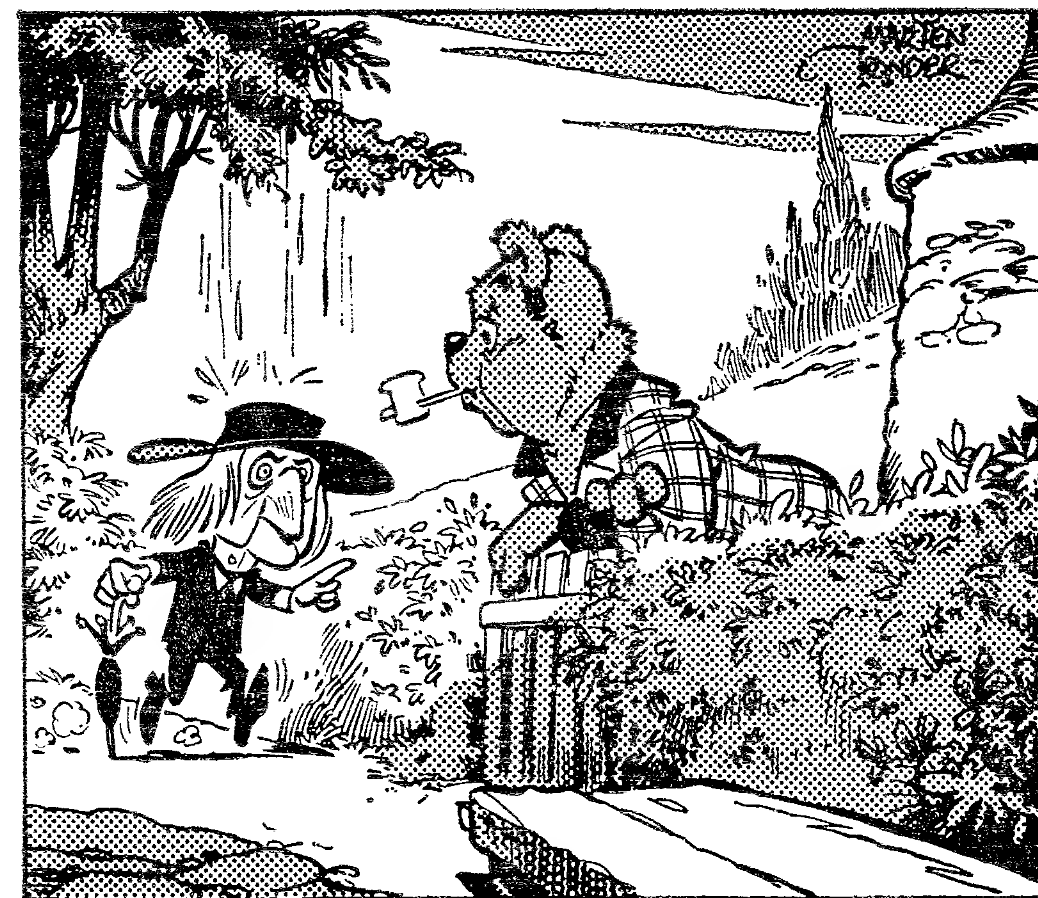
6918 Cornelis Zwadder liep gebogen over de heide. De regen kletterde op zijn paraplu en de wind floot klagend om de stenen, die op een heuvel lagen. Het landschap was geheel verlaten en een gevoel van grote neerslachtigheid beving de eenzame wandelaar.

„De oude Pas is er niet meer", sprak hij tot zichzelf. „Ik had het kunnen weten. Die pillen waren mijn laatste kans, zei hij – en die kans heb ik verknoeid door mijn hovaardij. Nu is hij dus vertrokken. En ik zal altijd door de regen moeten lopen." Met een zucht vervolgde hij zijn wandeling, en zijn houding was zo moedeloos, dat Tom Poes die hem zag gaan, medelijden kreeg.

„Die regen lijkt me vervelend", zei hij. „Waarom ga je het niet eens in een ander klimaat proberen? Ten slotte ben je nu hier lang genoeg geweest!" De heer Zwadder bleef verrast staan en vouwde zijn regenscherm dicht.

„Een ander klimaat?" herhaalde hij. „Ach, overal waar ik kom begint het zachtjes te regenen. En dat zal zo blijven totdat ik iets kan verzinnen dat geluk brengt. Maar hier kan ik niet zó maar weggaan. Er is iets in deze streek dat mij vasthoudt." Die woorden gaven Tom Poes te denken, want hij herinnerde zich ineens de kippeveren, die heer Ollie ergens op het oude kerkhof verstopt had.

6919 „Ik begrijp het niet”, zei Tom Poes. „Nadat je iedereen waardeloos geld gegeven hebt, heb je hier niet veel vrienden meer. Voor je pret hoef je hier niet te blijven. Wat is het, dat je hier vasthoudt?”

„D-dat is een moeilijke vraag”, prevelde heer Zwadder met onrustige oogopslag. „Ik ben niet zeker, eh... Er zijn bepaalde krachten.... ahum, hm.” Hij schraapte nerveus de keel en hernam: „De heer Bommel heeft mij nodig om geluk te brengen en ik heb geluk nodig om de regen kwijt te raken. We hebben dezelfde mooie roeping, ziet u? Maar we hebben het verkeerd aangepakt en moeten weer helemaal opnieuw beginnen.”

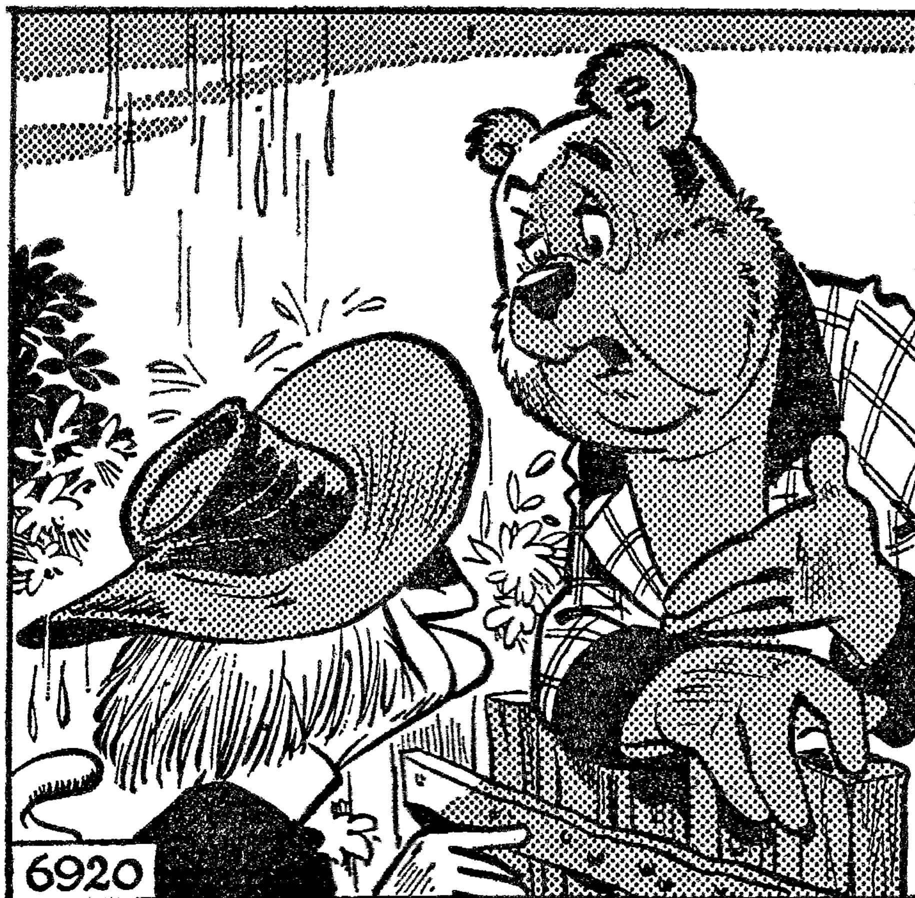
Na deze woorden vervolgde hij zijn wandeling en Tom Poes keek hem even na voordat hij verder liep.

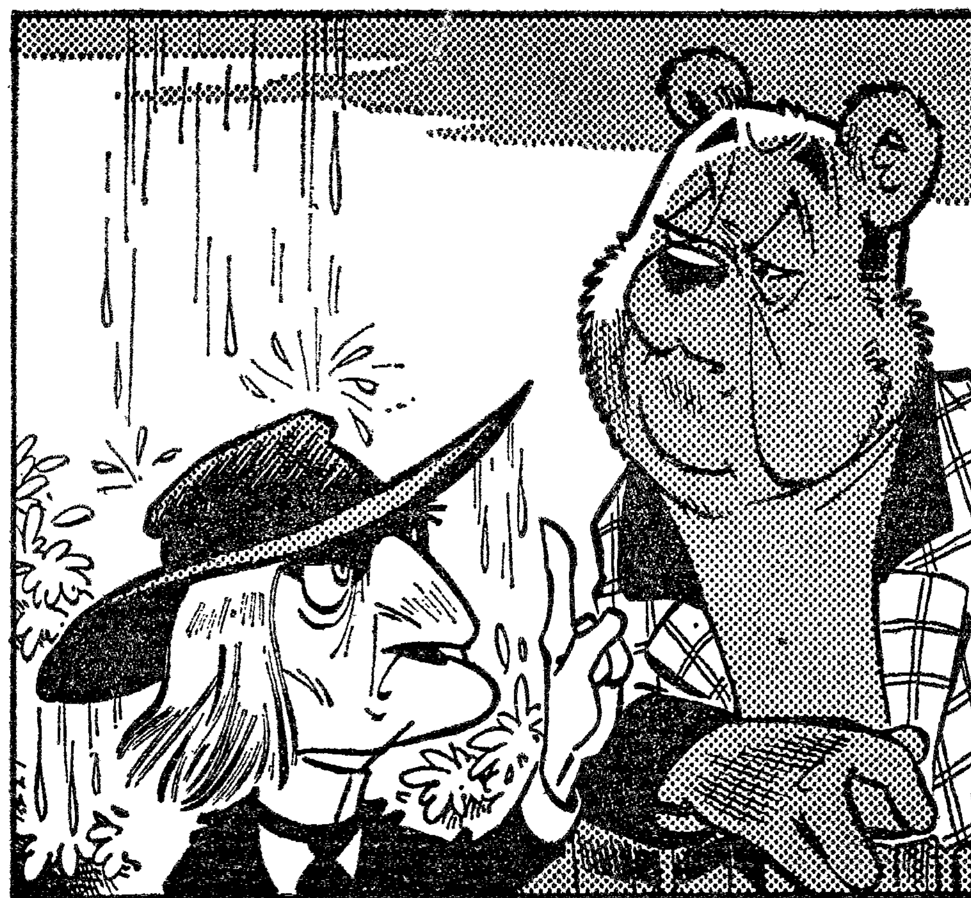
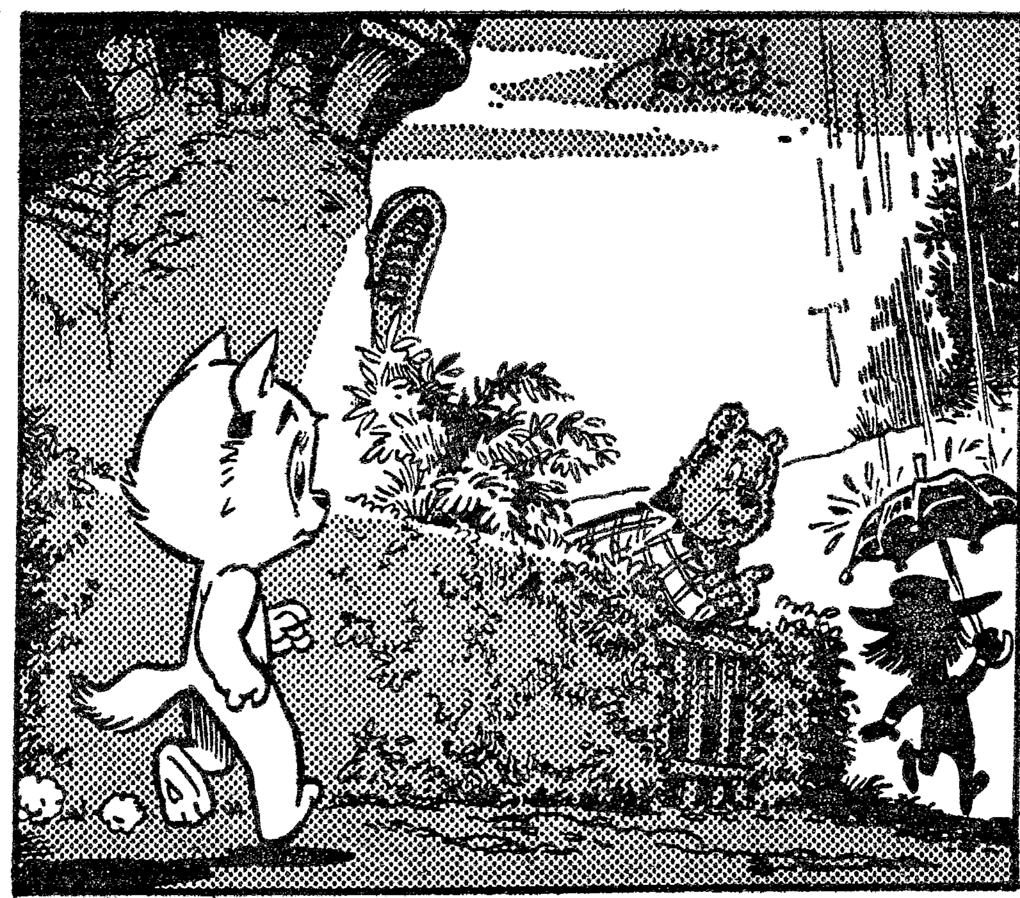
„Dat gepraat is klets”, dacht hij. „Er is iets anders, dat hem hier houdt - en ik wil wedden dat het de kippeveren zijn die heer Ollie op het kerkhof verstopt heeft!”

Maar Cornelis Zwadder dacht niet aan kippeveren. Hij begaf zich naar slot Bommelstein en wendde zich tot heer Bommel, die in de achtertuin over het hekje hing.

„Het wordt tijd, dat we opnieuw ons zegenrijk werk hervatten”, sprak hij ernstig. „U en ik. Na onze hovaardij met de pillen is het onze plicht om anderen verheuging te brengen. Maar hoe? zult u vragen. Welnu, door vasten en meditatie weet ik het antwoord! Neem iedereen af wat hij heeft - en geef het hem daarna terug. Na lijden komt verblijden; laat dat onze boodschap zijn.”

„Zoiets heb ik ook weleens gedacht”, gaf heer Ollie lusteloos toe. „Maar ik zie er toch niet zo veel in, als u begrijpt wat ik bedoel.”

6920 „Het hele gedoe begint me tegen de borst te stuiten", sprak heer Ollie. „Ik weet niet of het van die pillen komt. Die maakten me zoals ik zou willen zijn, zodat ik iemand werd, die ik niet zou willen zijn, als u begrijpt wat ik bedoel. Eh... ik bedoel: ik ben er niet gelukkig van geworden. En het idee om iemand tevreden te maken door hem eerst alles af te nemen en het hem later terug te geven? Ik geloof niet dat dat een heer past."

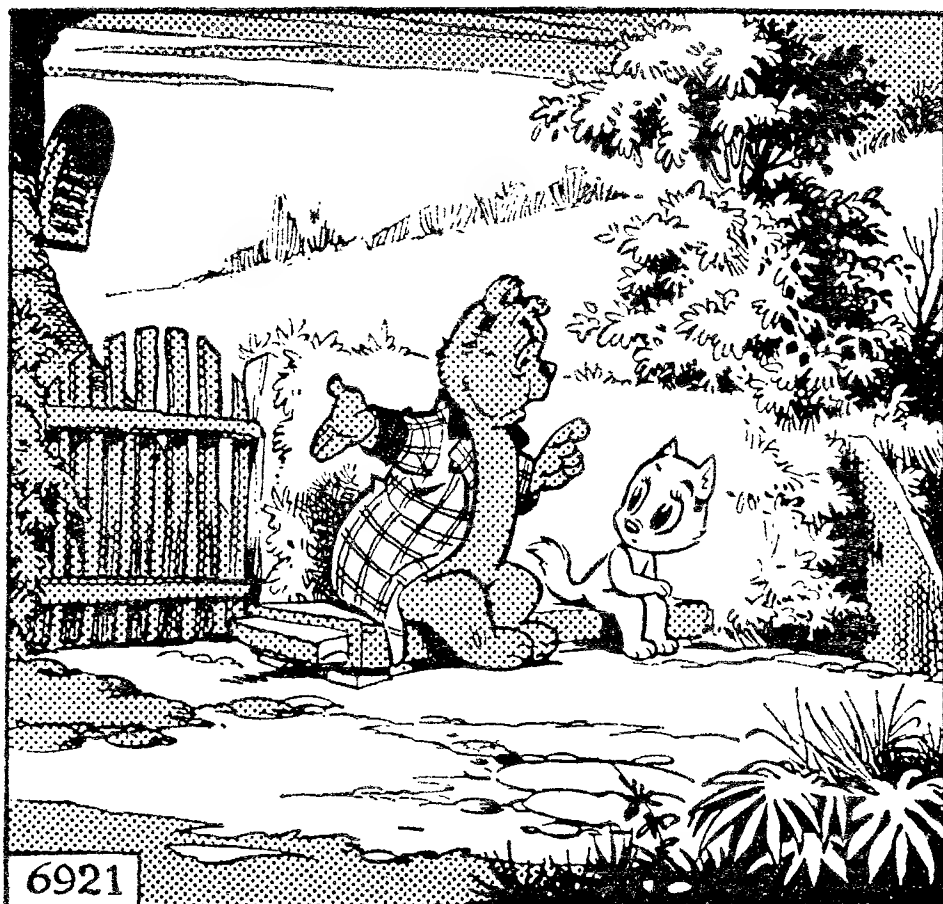
„Zo", zei Cornelis Zwadder met bewolkend gelaat.

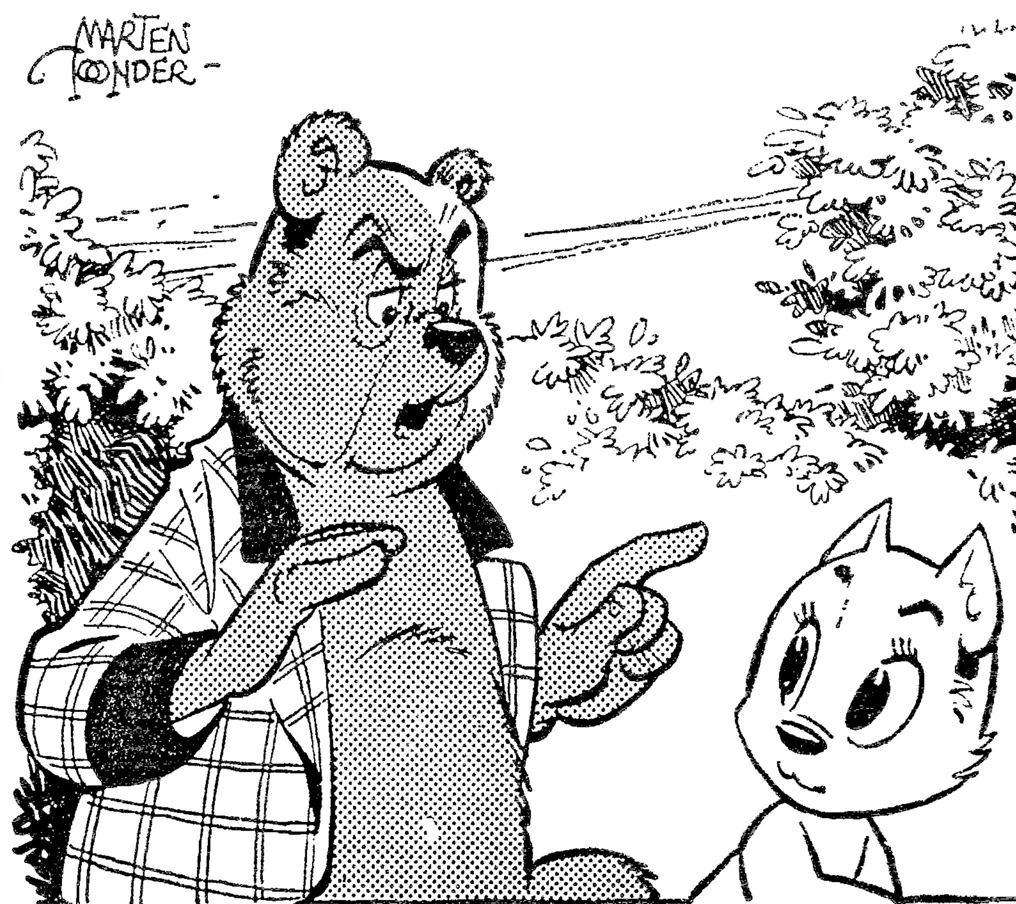
„Gelooft u dat niet? We zullen zien! Gedaan moet het worden, want er mag niets onbeproefd worden gelaten. Dan doe ik het alleen!" Hij wierp een zure blik op de regendruppels die hem van de hoedrand lekten en stak zijn paraplu op, terwijl hij verder liep.

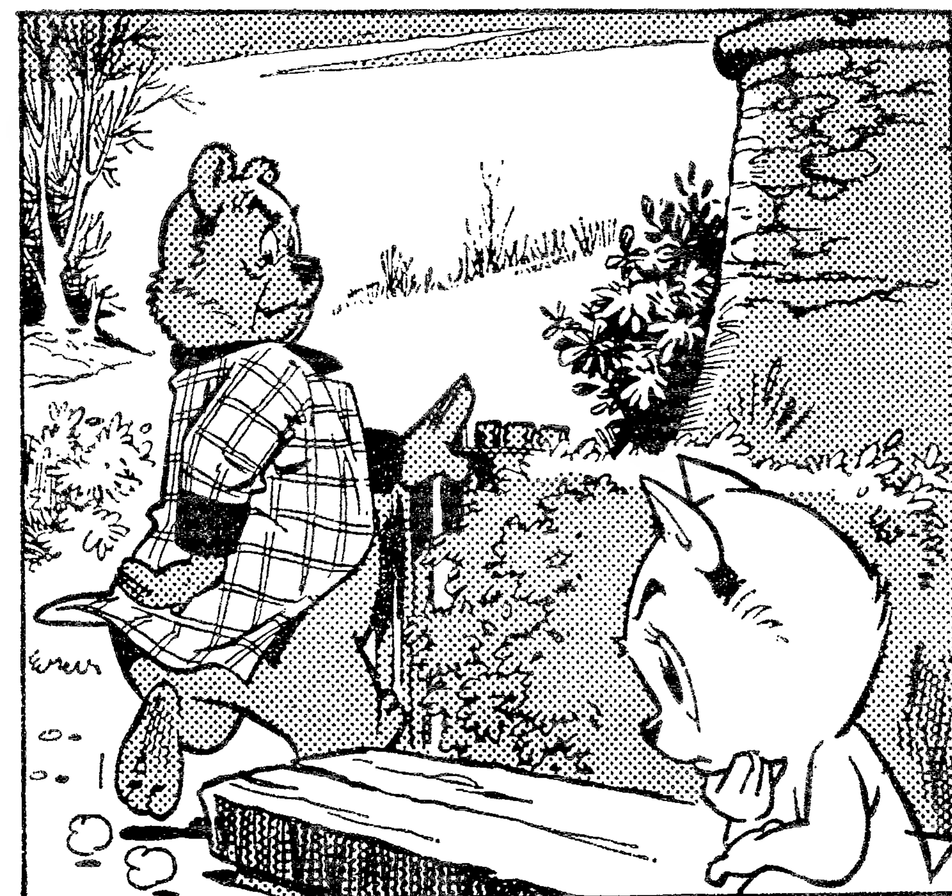
Heer Bommel keek hem tevreden na.

„Die heb ik eens flink de waarheid gezegd", zei hij tegen Tom Poes, die net de hoek omkwam. „Ik heb diepgaand nagedacht over alles wat er gebeurd is - en ik zie in, dat ik op een gevaarlijk pad was geraakt. Het is allemaal zijn schuld jonge vriend! Ik ben lelijk tegen je geweest toen ik onder de invloed van zijn pillen was. De invloed van slechte vrienden; dat was het! Wat jij?"

„Hm", zei Tom Poes. „Zo komt u niet van de Zwarte Zwadderneel af. Waar hebt u de kippeveren gelaten, die u op het kerkhof verstopt hebt?"

6921. Heer Bommel verliet zijn tuin en ging op het bankje naast Tom Poes zitten.

„Die kippeveren", sprak hij getroffen. „Vreemd, dat je dat zegt, jonge vriend! Ik heb me al dikwijls afgevraagd of er een verband bestaat tussen die dingen en de zwarte eh.... de heer Zwadder, bedoel ik." „Weet je, ik wilde een beetje licht verspreiden in deze ontevreden wereld. Daarom heb ik het kruidje zevendood vastgebonden aan een kippehart en wat veren. Net als in het boek stond, als je begrijpt wat ik bedoel. Die heb ik toen in het geheim op het kerkhof verstopt en toen kwam Cornelis Zwadder er aan. Zou ik hem hebben opgeroepen, vraag ik me af..."

„Misschien wel", zei Tom Poes. „In ieder geval moet u die veren terughalen en verbranden. Het kan zijn, dat we dan van die ellende af zijn."

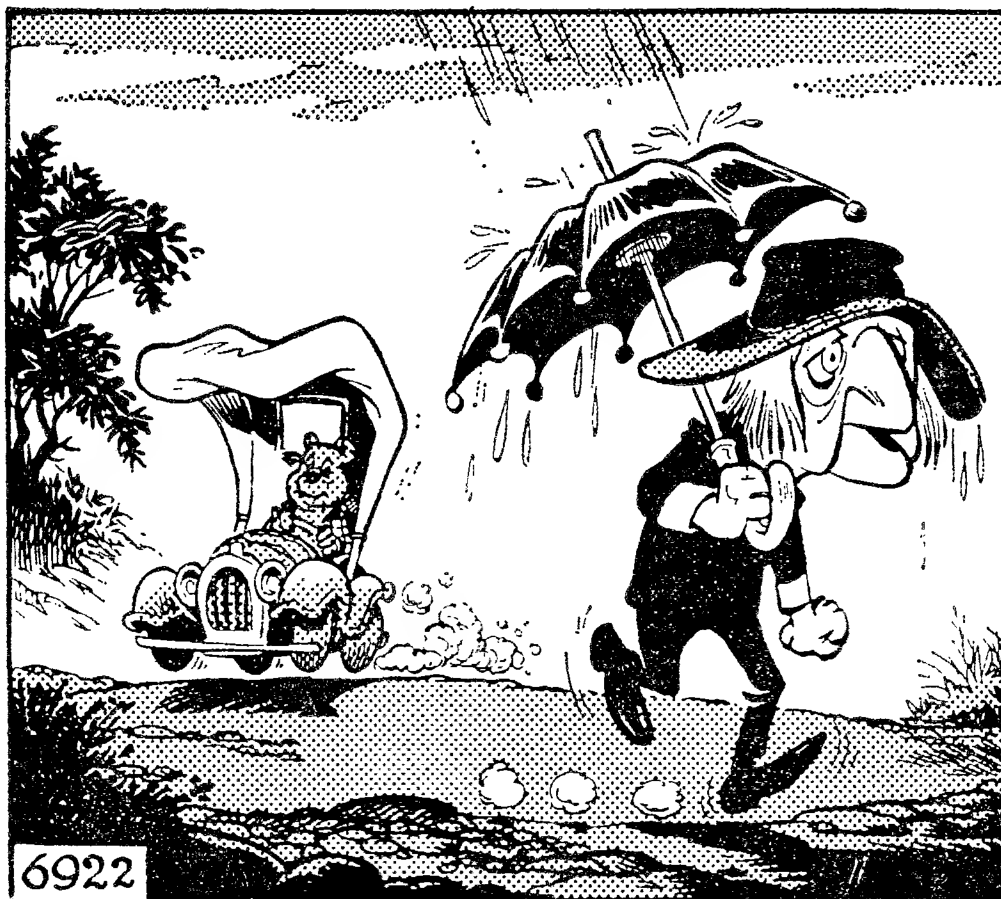
Heer Ollie luisterde echter niet.

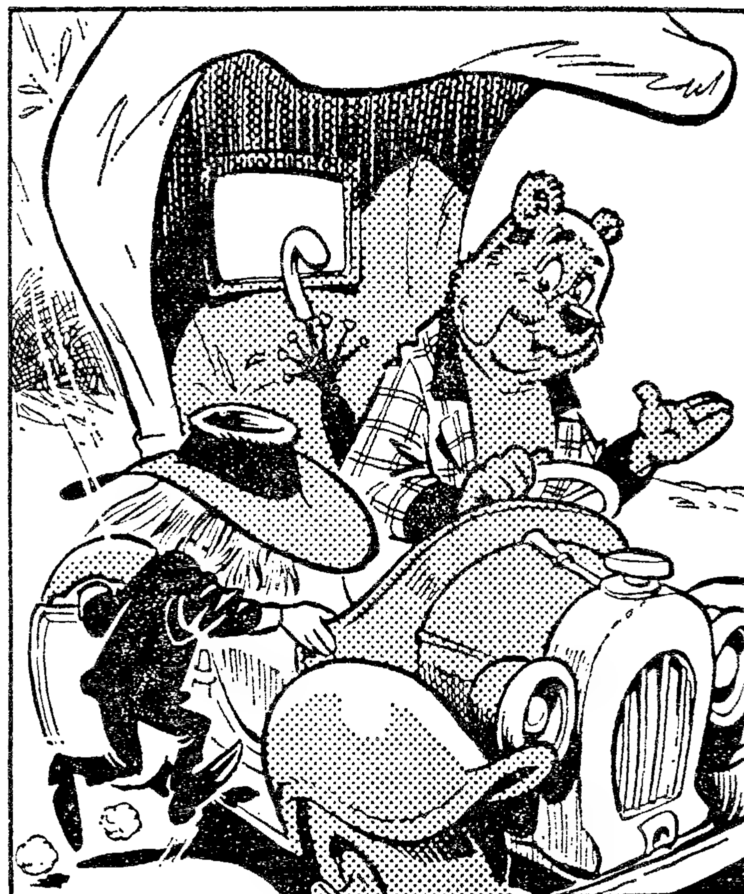
„Ik bedoel het zo goed", prevelde hij, terwijl er een dromerige uitdrukking in zijn ogen verscheen.

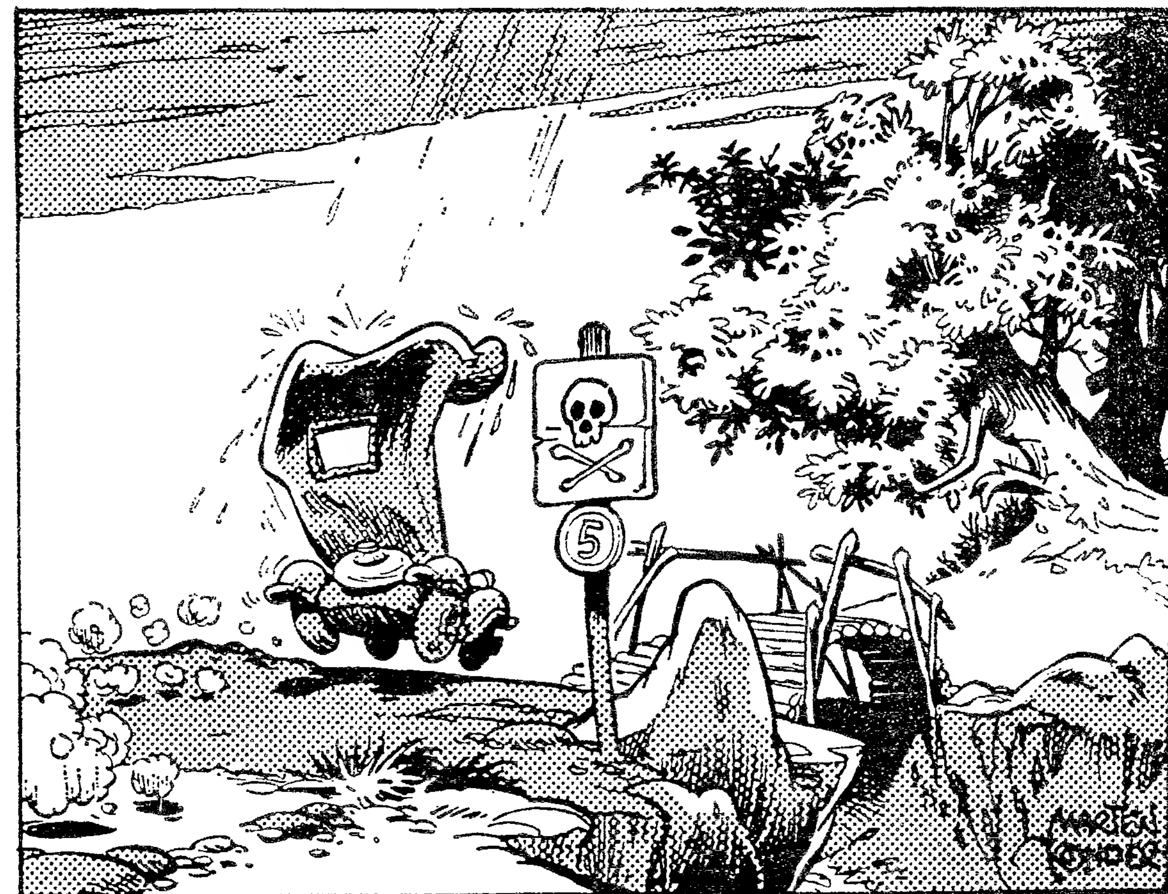
„Het is niet juist, dat ik me terugtrek nu ik door lijden gelouterd ben. Nee, de ogen zijn mij geopend: mijn plicht ligt toch bij de heer Zwadder, die nu eenzaam door de regen loopt. Ten slotte heb ik hem opgeroepen: zeg nu zelf! En als ik hem in de steek laat zijn we nog even ver: welvarend en ontevreden." Hij stond vastberaden op en opende het tuinhekje om zijn tuin weer te betreden.

„Die koppigheid is lastig", zei Tom Poes tot zichzelf.

„Maar goed, dan ga ik alleen naar het kerkhof om de veren te zoeken. Ze moeten opgeruimd worden, dat is duidelijk."

6922. Cornelis Zwadder liep alleen in de regen, die zachtjes op zijn regenscherm druppelde.

„Dit moet een einde nemen", mompelde hij zacht voor zich heen. „Ik moet en ik zal geluk brengen; als het niet goedschiks kan, dan maar kwaadschiks. Van deze loutering moet ik af, want de straf voor mijn winderigheid zal toch eens uitgeboet raken."

Op dat moment werd hij ingehaald door de Oude Schicht, die piepend naast hem stopte.

„Stap in", zei heer Ollie, het portier openend. „Ik heb nog eens nagedacht, en het lijkt me toch onjuist om mij te onttrekken aan mijn plicht. Ik heb u tenslotte opgeroepen. Samen uit, samen thuis, bedoel ik."

„Ik wist wel, dat uw betere gevoelens wakker zouden worden!" riep Zwadder uit, terwijl hij dankbaar in het voertuig stapte.

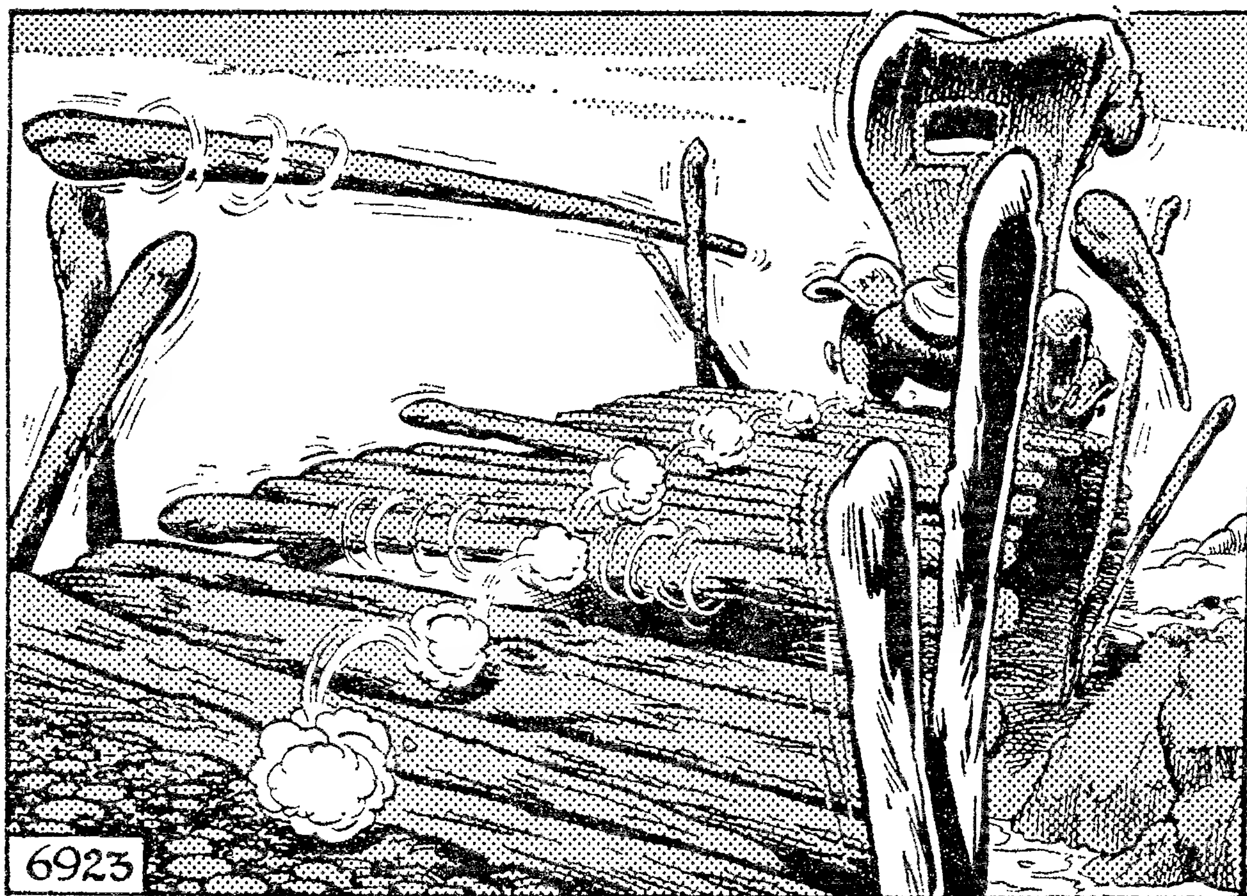
„Let op mijn voorzegging: Het zal uzelf in de eerste plaats geluk brengen!"

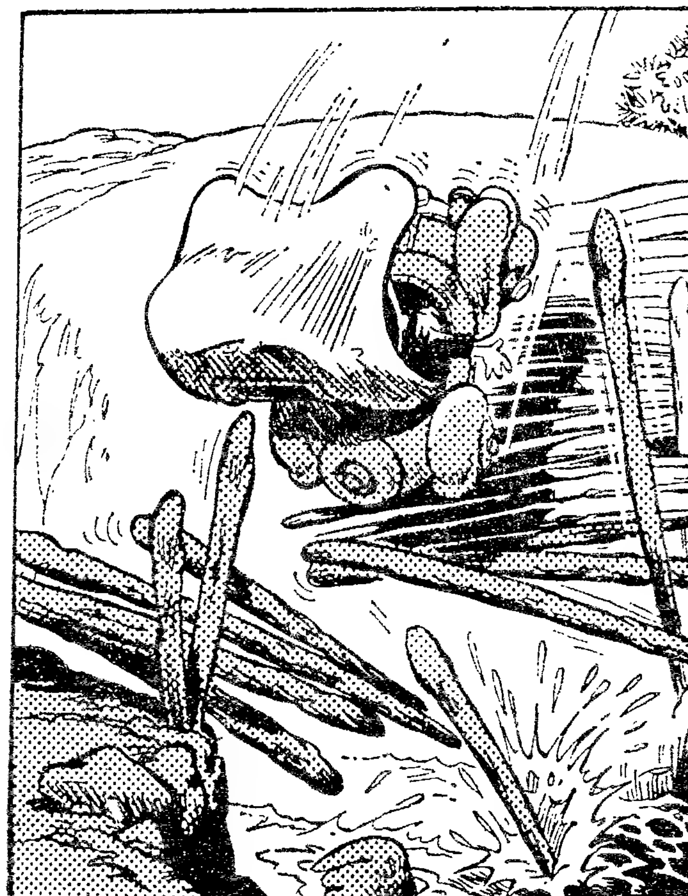
Er verscheen een zachte glimlach om heer Bommels gelaat. Hij schakelde de motor in en reed voort, terwijl hij dromerig voor zich uitstaarde.

„Dat zou mooi zijn", hoorde zijn passagier hem mompelen.

„Een heer wordt zo zelden begrepen, en dat maakt hem soms erg eenzaam. Terwijl hij toch het beste met iedereen voor heeft, als u begrijpt wat ik bedoel. Ach ja, een beetje geluk zou zo prettig zijn..."

Met deze hoopvolle gedachte stuurde hij de auto met grote spoed op een bruggetje af, zonder op de verkeersborden te letten...

6923. De Oude Schicht stormde een oud bruggetje op, zonder snelheid te minderen.

„Pas op!", maande de heer Zwadder. „Daar stond een waarschuwingsbord! Men krijgt zo gemakkelijk een ongeluk."

„Het gaat juist om geluk", zei heer Ollie. „Geld alleen maakt niet gelukkig, dat wordt zo zelden begrepen. Ook een heer heeft recht op een beetje geluk, en daarom hoop ik niet, dat u gelijk krijgt..."

„Zachter, zachter!", drong zijn passagier aan, terwijl hij met bleke ogen naar het gebolder van de balken onder het voertuig luisterde. „Deze snelheid zal ons rampspoed brengen!"

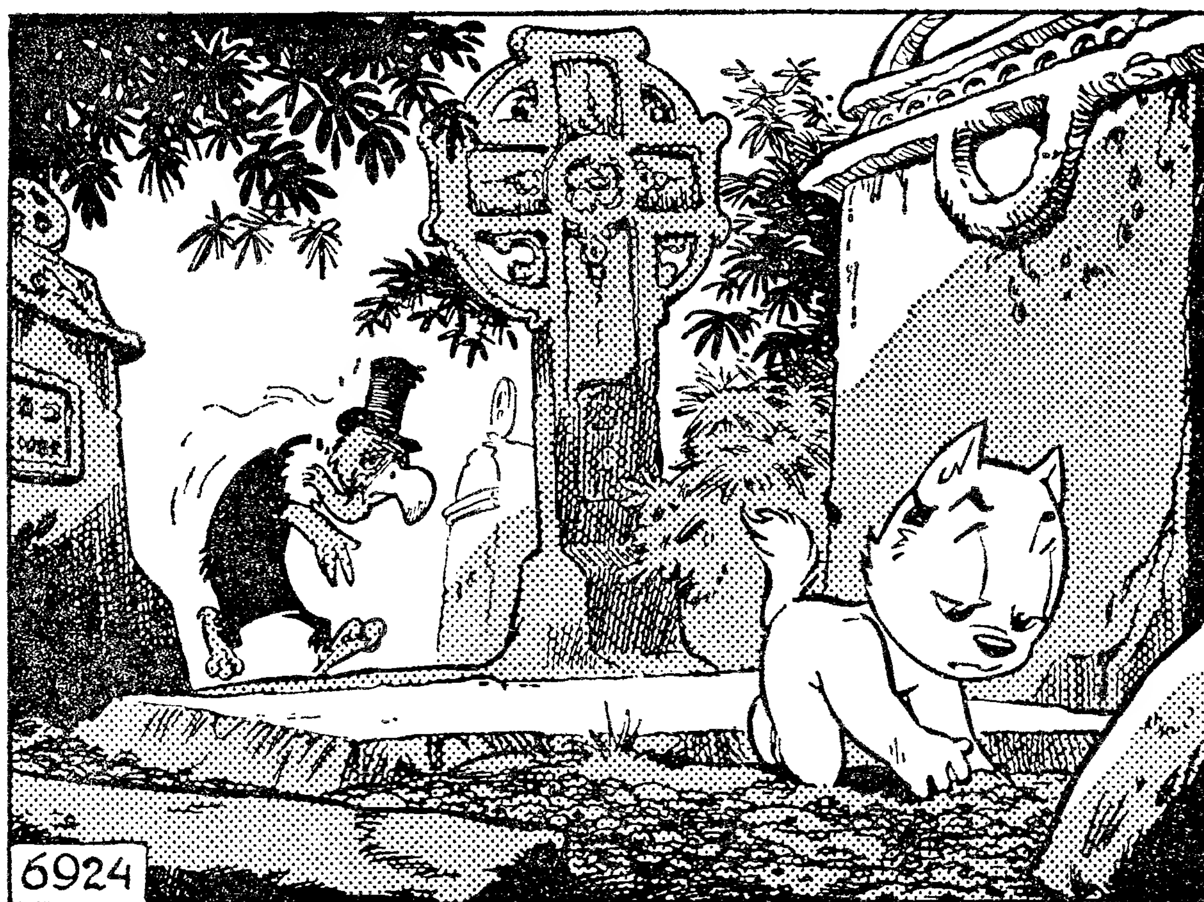
Dat was waar. Het houtwerk waaruit de brug was samengesteld geraakte door de trilling los. En op het moment dat het voertuig het hoogste punt bereikt had viel het geheel uit elkaar.

„Wat gebeurt er?", riep heer Bommel, die plotseling de bodem onder zich uit voelde zakken.

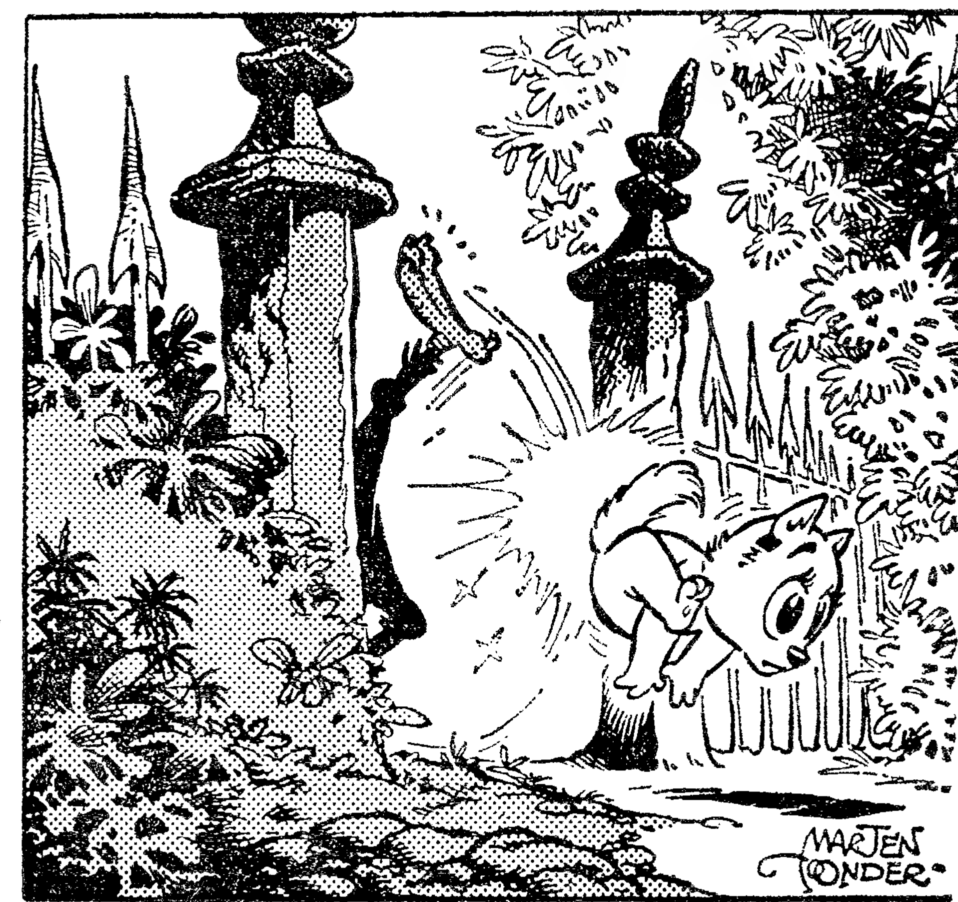
„We gaan ten gronde", prevelde Zwadder in doffe berusting, „Dat is de straf voor onze hoogmoed."

Zijn verdere woorden waren onverstaanbaar, want de wagen plonsde temidden van boomstammen en steunbalken in de snel stromende rivier.

Het gaf een geweldige klap, die echter door het gebruis van het water overstemd werd. En de inzittenden waren zozeer door het vocht en door de schok bevangen dat ze zonder roepen door de krachtige stroom werden meegevoerd in de richting van een diep meer....

6924. Tom Poes was intussen naar het oude kerkhof gegaan. Gelukkig was het nog helder dag, zodat hij een goed zicht had op de vervallen zerken en scheve grafstenen. Maar toch begreep hij al gauw, dat hij voor een moeilijke taak stond.

„Hier kan ik lang zoeken", dacht hij toen hij een uurtje over de bodem gekropen had. „Waar heeft heer Ollie die kippeveren verstopt? Onder dode bladeren, of achter een steen? Of zou hij ze soms begraven hebben. Dit is onbegonnen werk, als hij me niet vertelt waar hij ze gelaten heeft. Maar daar is hij natuurlijk te koppig voor, vooral nu hij weer met de Zwarte Zwadderneel meegegaan is."

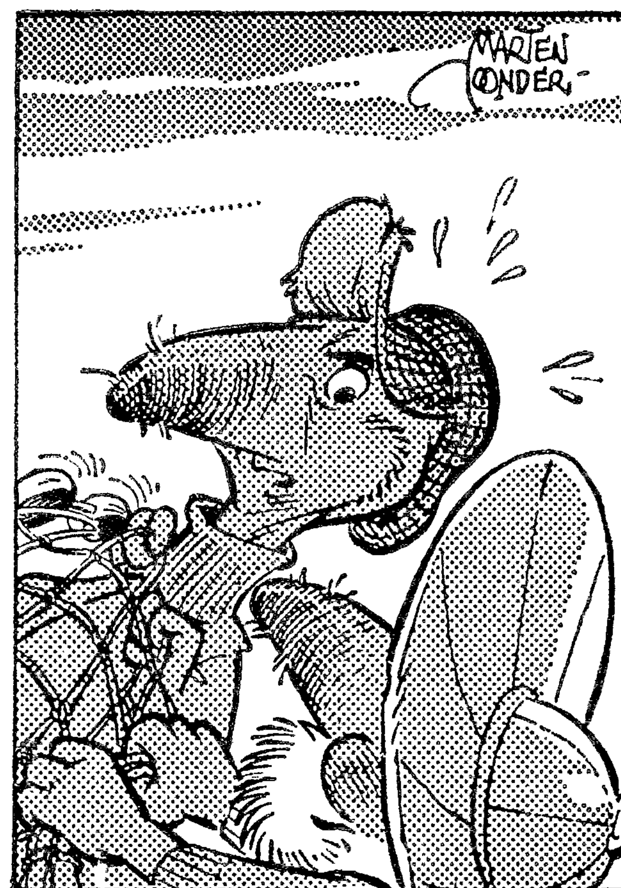
Hij keek om, want achter hem klonken geritsel en het geluid van naderende voetstappen. Het was de bewaker van de rustplaats, de bejaarde Ase Gikkerik, die het gedoe van de bezoeker reeds enige tijd van verre had gadegeslagen.

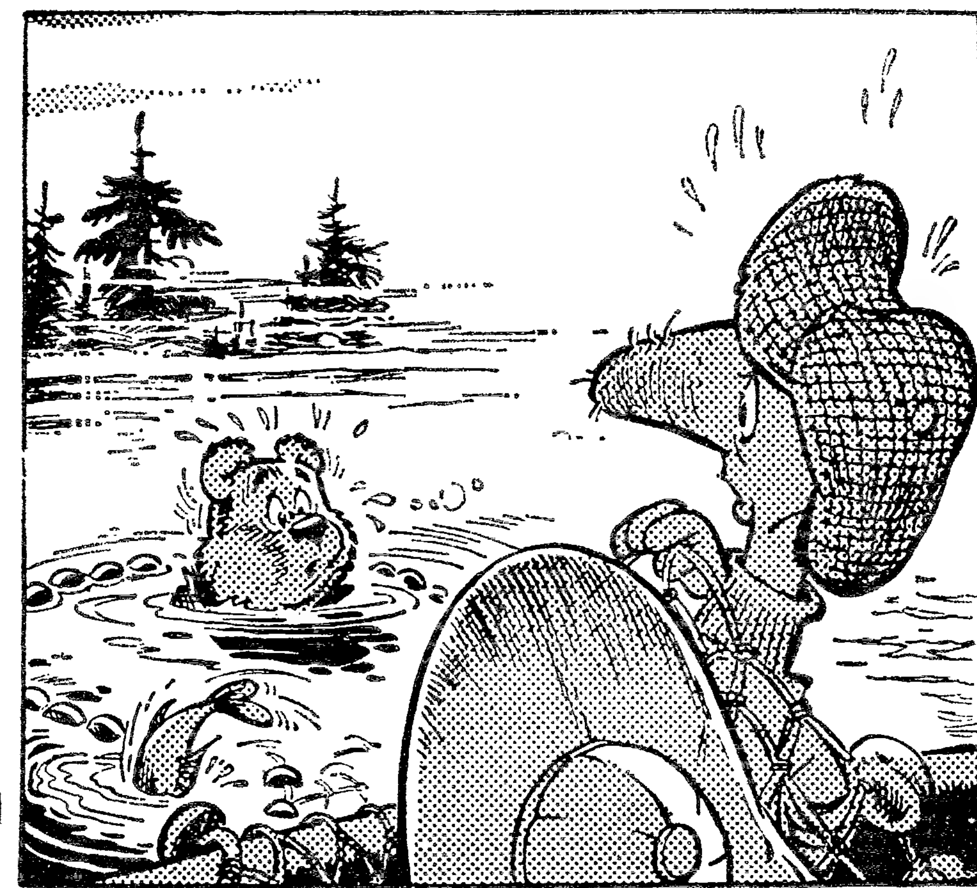
„Wat moet dat?", kraste hij wrevelig. „Als er hier gegraven moet worden, zal ik dat doen, ventje!"

„Ik graaf niet", zei Tom Poes. „Ik zoek naar een kruidje, dat hier me een kippehart en wat veren ergens verstopt is. Hebt u ze ook gezien? Ik moet ze vinden, want ik heb he idee, dat heer Bommel anders lelijk in de moeilijkheden komt."

De oude Gikkerik deed niet een moeite om deze woorden te begrijpen. Hij hield niet van beunhazen in het vak, en omdat hij ook overigen een onaangenaam karakter had, zet te hij Tom Poes krachtig buiten he hek.

6925 Het Dompelmeer is berucht om zijn kolken en driftige stromingen. zodat het door watersporters gemeden wordt. Het is echter zeer visrijk. en de oude Oele Boeter trotseert dagelijks de gevaren om in het midden van de plas zijn net uit te werpen. Hierboven zien we hem met zijn zoon Peer doende om het foezelwant in te halen op een plek waar twee tegengestelde stromen elkander raken.

"Het net is zwaar". sprak de bejaarde visser prijzend. "De vangst is weer goed!"

"Blubber!" gromde zijn zoon. "Waarom hebben we geen motorvlet? Dit is een oude wastobbe, en dat hijsen is geen werk. Rooie Drikus doet alles mechanisch en hij haalt drie keer zo veel naar boven!"

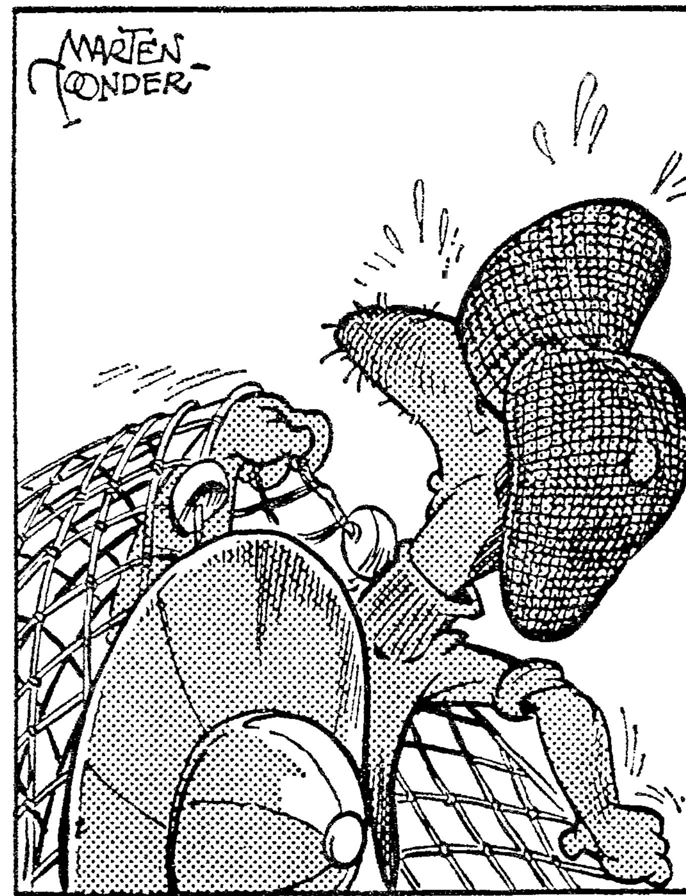
"Schaam je". hernam Oele Boeter afkeurend. "Jullie jongeren zijn tegenwoordig allemaal ontevreden. Pas toch op; dat gekanker zal zwaar gestraft worden. Wees liever blij met deze rijke vangst! Zachtjes aan. Peer. Er komt iets geweldigs naar boven!"

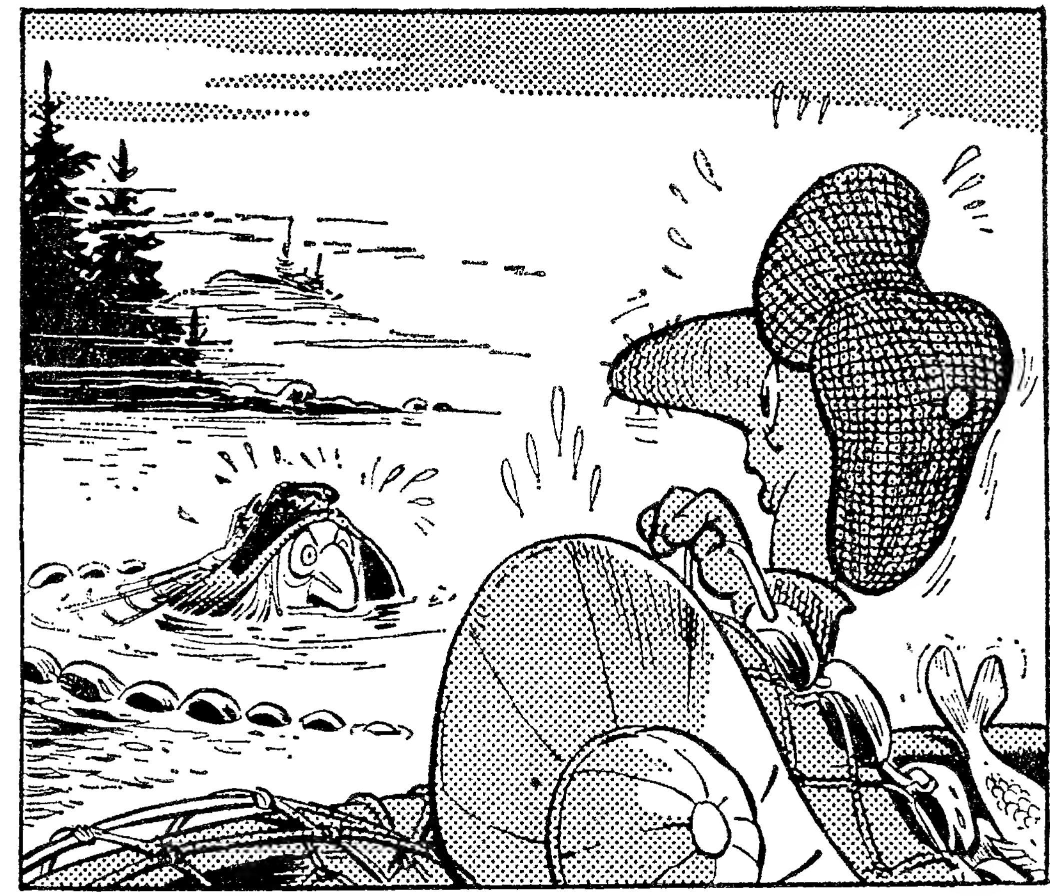
Daar had de bejaarde gorrelvanger gelijk in. De oppervlakte van het meer werd gebroken door grote luchtbellen en daarop verscheen het paars aangelopen gelaat van heer Bommel tussen de kurken van het net.

"Noem je dat iets geweldigs?!" riep de jonge Peer honend.

"Is dat je rijke vangst, pa? Knap waardeloos, dat is het!"

6926 De beide vissers sjorden de wezenloze heer binnen boord en legden hem op de vangst, die ze reeds in hadden gehaald.

"Is dat je rijke vangst, pa?" vroeg de jonge visser bitter.

"Zwaar is tie; maar meer kan je niet van hem zeggen!"

"Nee", gaf zijn vader berustend toe. "Dit is de straf voor ontevredenheid! Maar sta daar niet. Help me liever; er zit nog meer in het net."

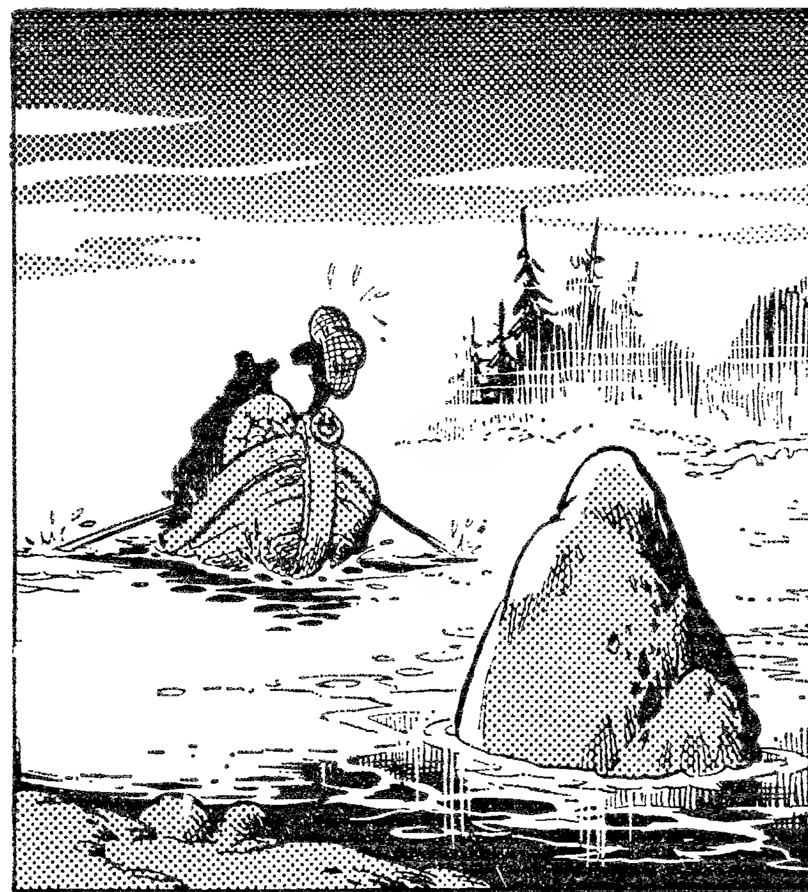
De zoon gehoorzaamde grommend en gedurende enige tijd werd de stilte die over het meer hing slechts verbroken door gehijg en het kabbelen van het water.

"Het is trouwens een arme drenkeling", hernam Oele Boeter die al werkend rustig had nagedacht. "Wees blij, dat we hem hebben kunnen redden!"

"Ik ben niet blij" gromde Peer. "Wat hebben we aan een drenkeling? Brengt die soms geld op? We kunnen net zo goed ophouden, want voor vis hebben we nu geen plaats meer in deze oude tobbe!" De grijsaard wilde een vermanend woord spreken, doch op dat moment kwam er een zwarte vorm naar boven en een paar bleke ogen staarden hem over de golfjes aan. Even meende de geschoolde visser, dat hij een reuzengorrel had opgehaald; doch toen schudde hij berustend het hoofd.

"Weer een drenkeling", mompelde hij. "Dat komt er nu van. Allemaal straf voor ontevreden praat..."

6927 De vissers trokken ook heer Zwadder in de boot, en omdat er nu voor eigenlijke visvangst geen plaats meer was zetten ze zich aan de riemen en roeiden terug naar de oever.

"Dat is nou je rijke vangst!" riep de jonge Boeter honend uit.

"Een paar te water geraakte vakantiegangers! Wat kopen we daar voor? Allemaal weggegooide tijd."

"Jongen toch!" vermaande zijn vader. "Met die praat trek je het ongeluk aan. Hou er mee op! Je hebt nu kunnen zien waartoe het leidt. Schep vreugde in het goede werk, dat we hebben mogen verrichten en wees tevreden met de dankbaarheid die je uit de ogen van deze ongelukkigen tegenstraalt."

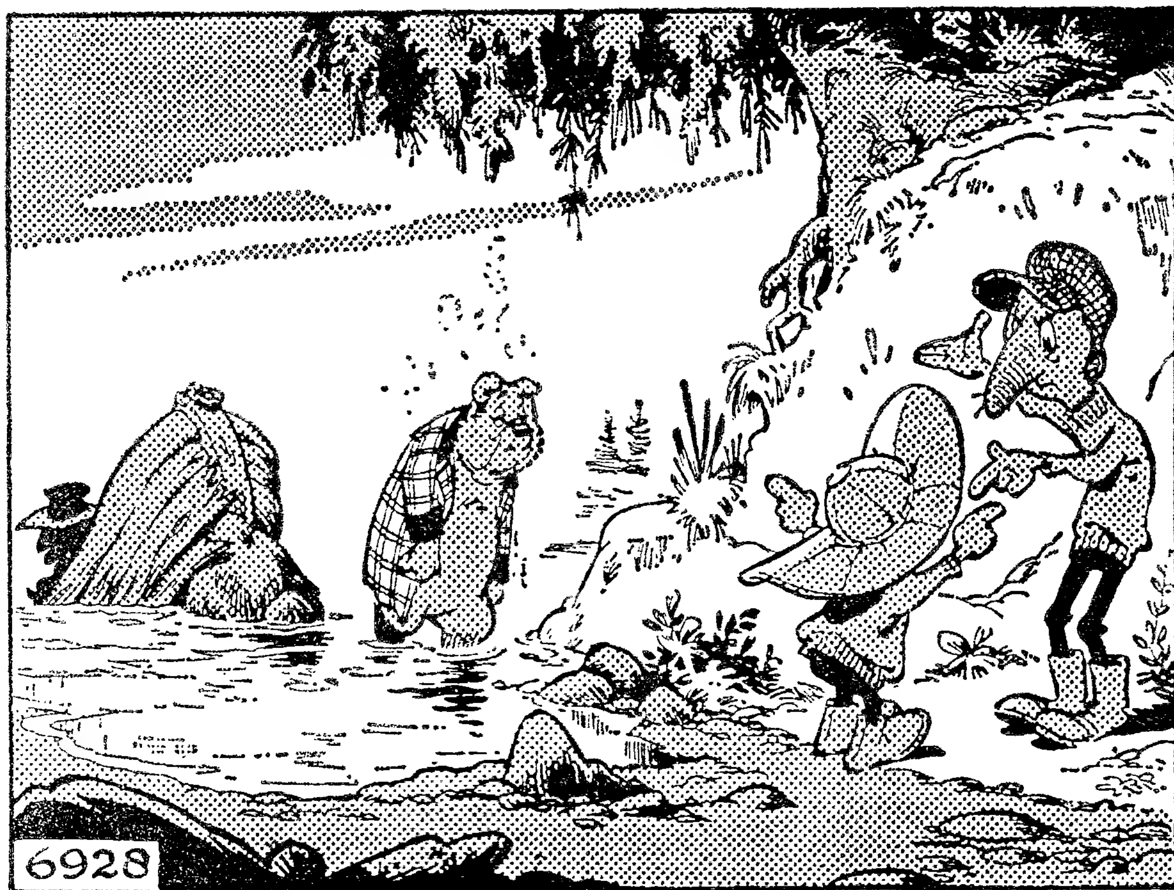
De zoon wierp een blik vol tegenzin op de lodderige gedaante van heer Bommel, die reutelend op de vissen zat, en liet daarop zijn ogen dalen op de heer Zwadder.

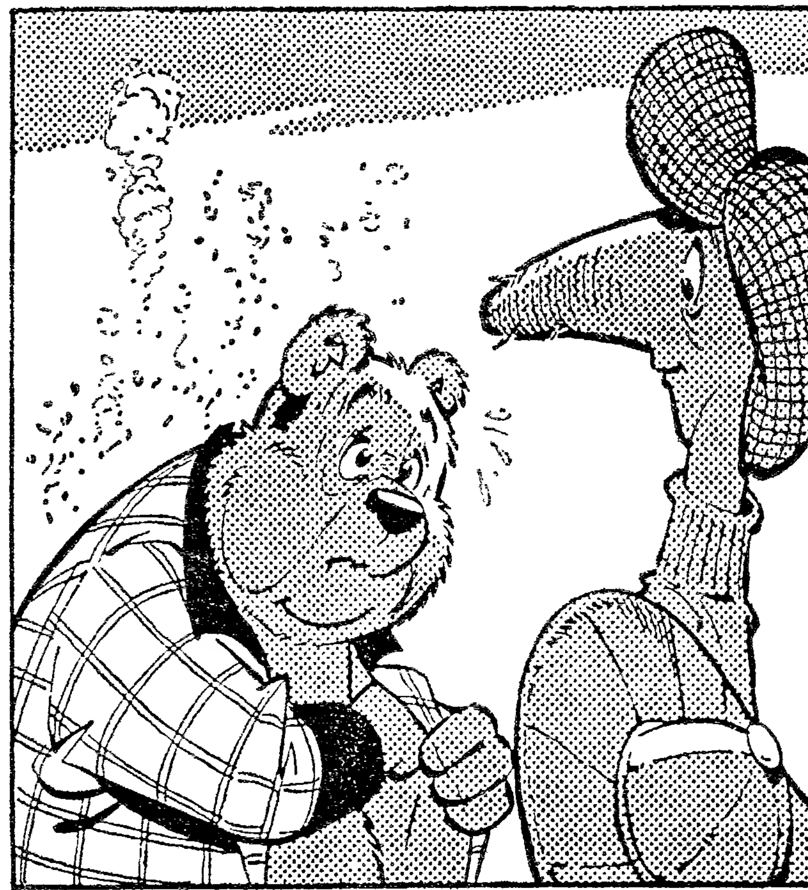
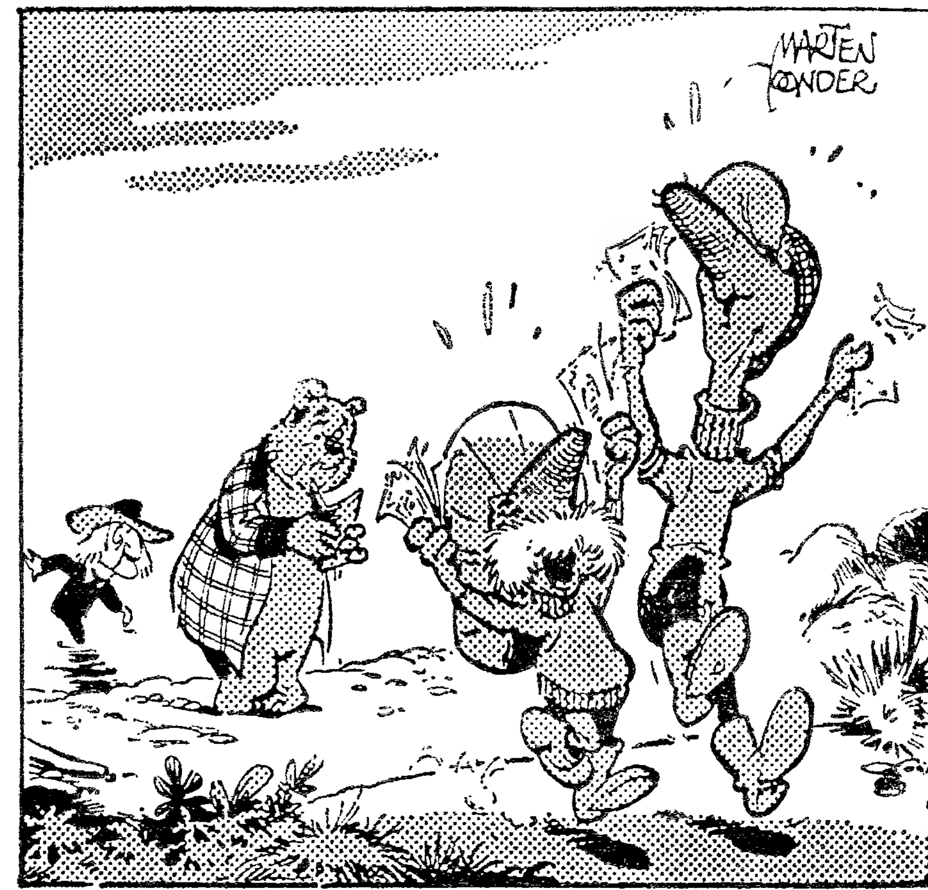
"Ik kijk liever naar gepen en gorrels", zei hij walgend. "Wij hebben geen onderneming voor het redden van drenkelingen! Krijgen we er soms subsidie voor? Voor dit soort werk zorgt de gemeente toch zeker. Waarvoor betalen we anders onze belastingen? Ik ga net zo lief in de overbrugging!"

De oude Oele Boeter huiverde.

"Wat moet er van ons worden?" riep hij klagend uit. "Als je zo doorgaat zullen we in rampen en ellende ten gronde gaan. Je roept de meerdrommel op met je zure taal!"

Op dat moment voer er een schok door het oude vaartuig, en onder luid gekraak schoof het op een rotspunt, die dicht bij de oever boven water stak.

6928 Het oude vissersbootje was op een rotspunt gevaren, en hing nu met doorboorde bodem voor de oever.

"De oude tobbe is reddeloos", riep de jonge Boeter uit, terwijl hij zich aan land in veiligheid bracht. "Dat komt er van wanneer je in zo'n wrak het meer op gaat."

"Het was een goed schip", zei zijn vader streng. "Wat er is gebeurd is de straf voor je zuur gepraat en je ontevreden gedachten. Ik wil niets meer van je horen!"

Nu klonk er een klotsend geluid, en een van de drenkelingen sleepte zich plassend naar de kant. Het was heer Bommel, die enigszins tot zichzelf gekomen was en die nu door visgeuren omwalmd en borrelend van het binnengekregen water op de opgewonden vissers naderde.

"Heb dlank, g-goede liejden", sprak hij moeilijk. "Ik...ikkik wajs bijna vejdjonken- maaj jullie hebben mij gejed!"

"Mooie praatjes!" riep Peer. "Wat kopen we daarvoor? Onze goeie boot is naar de gorrels!"

"Een heej... een heer weet zijn dankbaajheid te tonen", hernam heer Ollie terwijl hij in zijn volgelopen binnenzak tastte

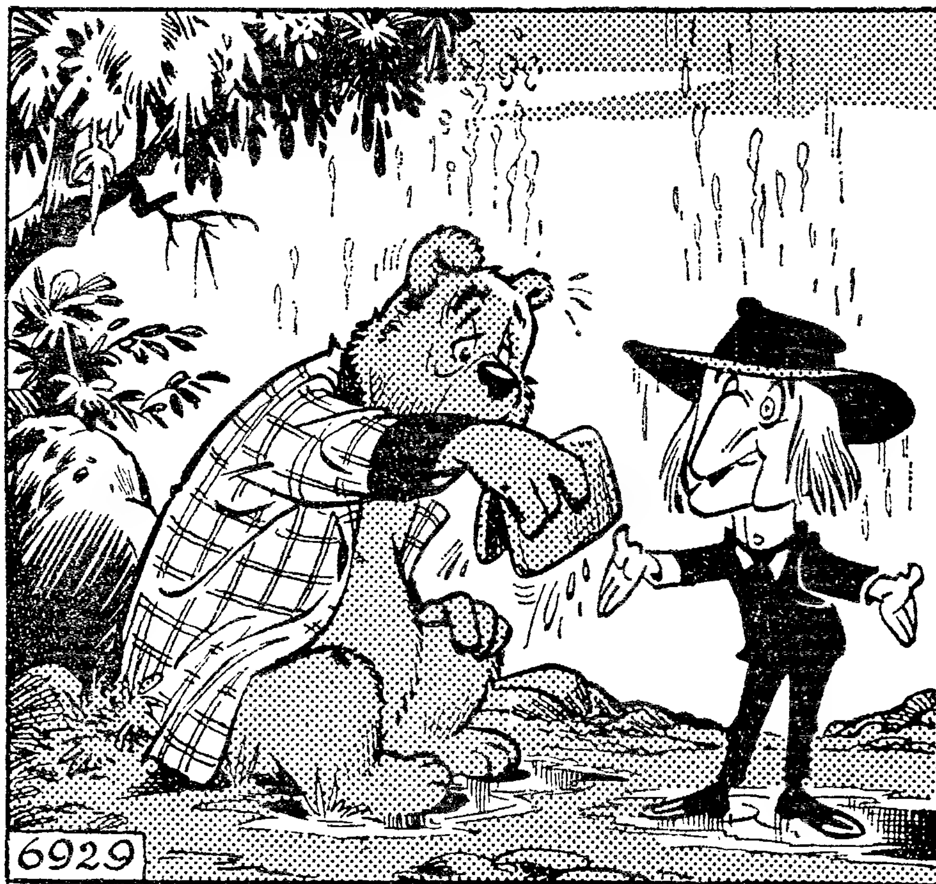
"Ik zal u de schaajde betjalen."

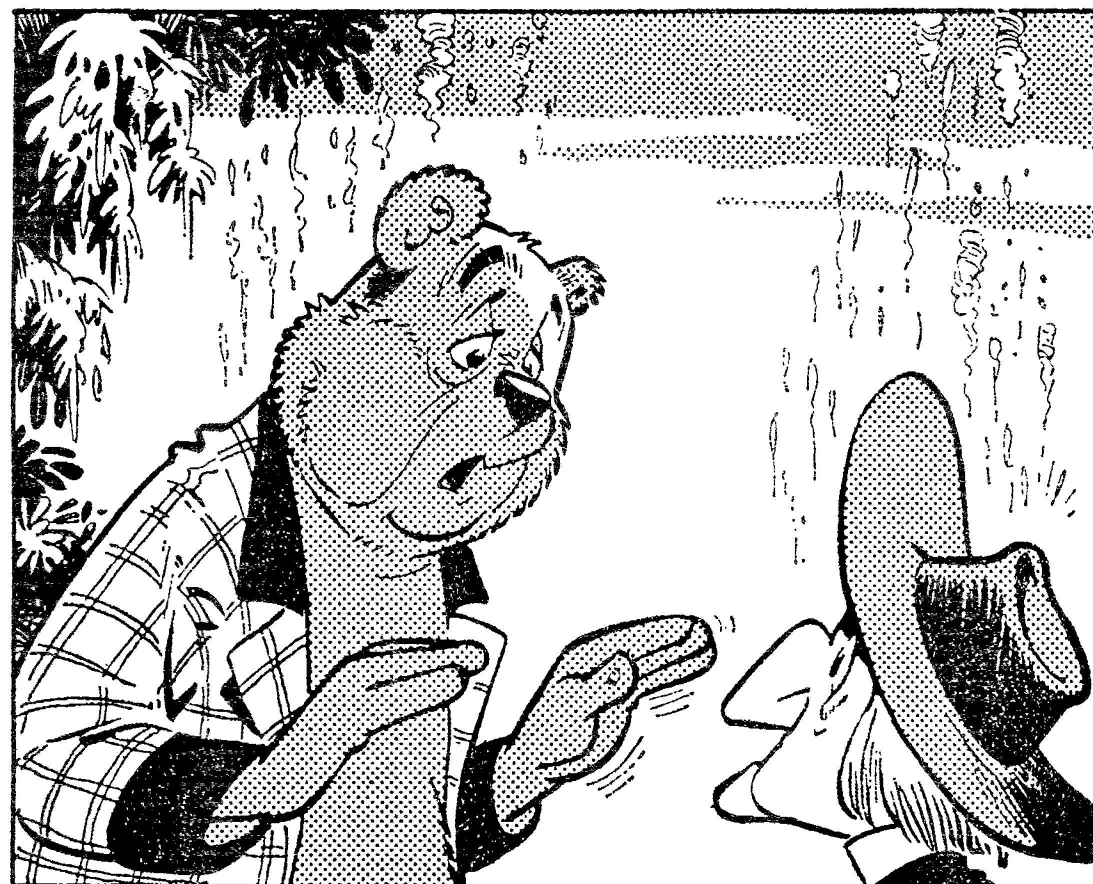
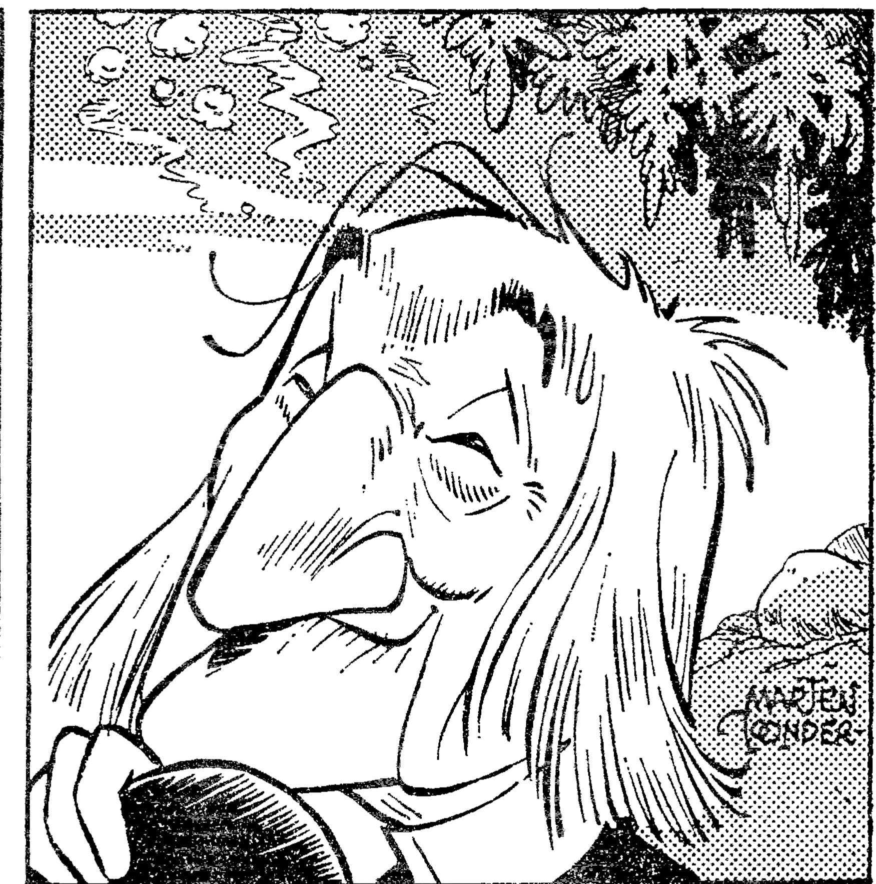
Met deze woorden nam hij een doorweekte prop bankbiljetten uit zijn portefeuille en overhandigde die aan de eenvoudige vissers

"Zo wordt goed werk beloond" riep Oele Boeter dankbaar.

"Je had gelijk. ouwe!" gaf zijn zoon toe. "Nu kunnen we een motorvlet kopen!"

De beide gorrelvangers verdwenen opgeruimd over een heuveltje en heer Bommel bleef op de oever achter, terwijl hij bedrukt in zijn lege portefeuille staarde.

6929 Heer Bommel ging moeilijk zitten in zijn natte jas en schudde zijn portefeuille. Er kwam echter niets uit dan water.

„Leeg", mompelde hij. „Ik heb die vissers alles gegeven wat ik bij me had. Meer kon ik toch niet doen?"

„Het was genoeg", sprak de heer Zwadder, die nu ook aan land gekomen was. „Hebt u niet gezien hoe gelukkig deze eenvoudige lieden waren? Vol verheuging zijn ze derwaarts gegaan, en u hebt nu met eigen ogen kunnen vaststellen, dat mijn inzichten de juiste zijn!"

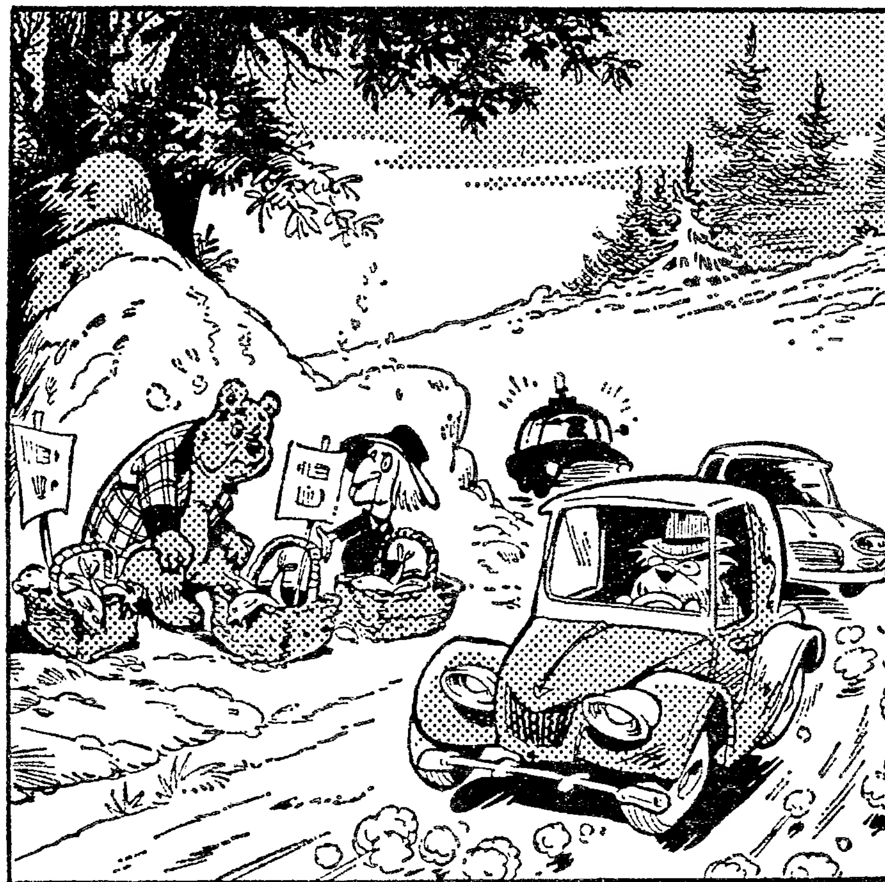
„Welke inzichten?" vroeg heer Ollie mat.

„De inzichten, die ik door vasten en meditatie gekregen heb!", verklaarde de ander. „Neem iemand zijn bezittingen af en geef ze daarna rijkelijk terug; dat geeft verlustiging en behagen! Het bewijs is geleverd."

„O, ja", gaf heer Bommel bedrukt toe. „Maar nu is mijn bezit weg. De Oude Schicht is weg, mijn geld is weg en mijn goeie jas is naar de maan omdat die visgeur er nooit meer uitgaat, als u begrijpt wat ik bedoel. Hoe komen we trouwens weer thuis?"

„Foei, broeder!" vermaande Cornelis Zwadder, zijn hoed uitwringend. „Neem liever deze mooie les ter harte! We waren bijna verdronken en zijn net op tijd gered. Bovendien bezitten we nu een bootlading vis die we hiervoor niet hadden. We hebben alle redenen om gelukkig te zijn; zie dat toch in voordat uw winderigheid u opnieuw verblindt!"

6930 Volgens de aanwijzingen van de heer Zwadder vulde heer Ollie enige manden met vis en slofte moedeloos met zijn metgezel landinwaarts.

„Ik kan me maar niet gelukkig voelen", klaagde hij. „Mijn jas plakt aan mijn lichaam en er slaan onaangename geuren uit. Bovendien voel ik een heel lelijke verkoudheid aankomen, en geld heb ik ook niet meer. Wat moeten we trouwens met deze zware manden?"

„Hef het hoofd op, broeder", vermaande de ander. „Ginds is een hoofdweg met voortrazend verkeer. Bedenkt, dat die voortspoedende reizigers aangenaam verrast zullen zijn wanneer ze bij ons een versnapering kunnen kopen! Kijk, ik zet er een paar kaarten op, waarop ik schrijf: „Verse vis! Overheerlijk rivierbanket! Billijke prijzen" Uw geld zal rijkelijk terugkomen en dan zult u zich verlustigen in herwonnen levensvreugde."

„Ik zie dat niet zo", prevelde heer Bommel. „Ik verval meer en meer en Joost heeft nu de thee klaar en het is al een tijd geleden, dat ik me tevreden heb gevoeld. Een heer van mijn stand zit hier voor gek!"

Cornelis Zwadder schudde misprijzend het hoofd.

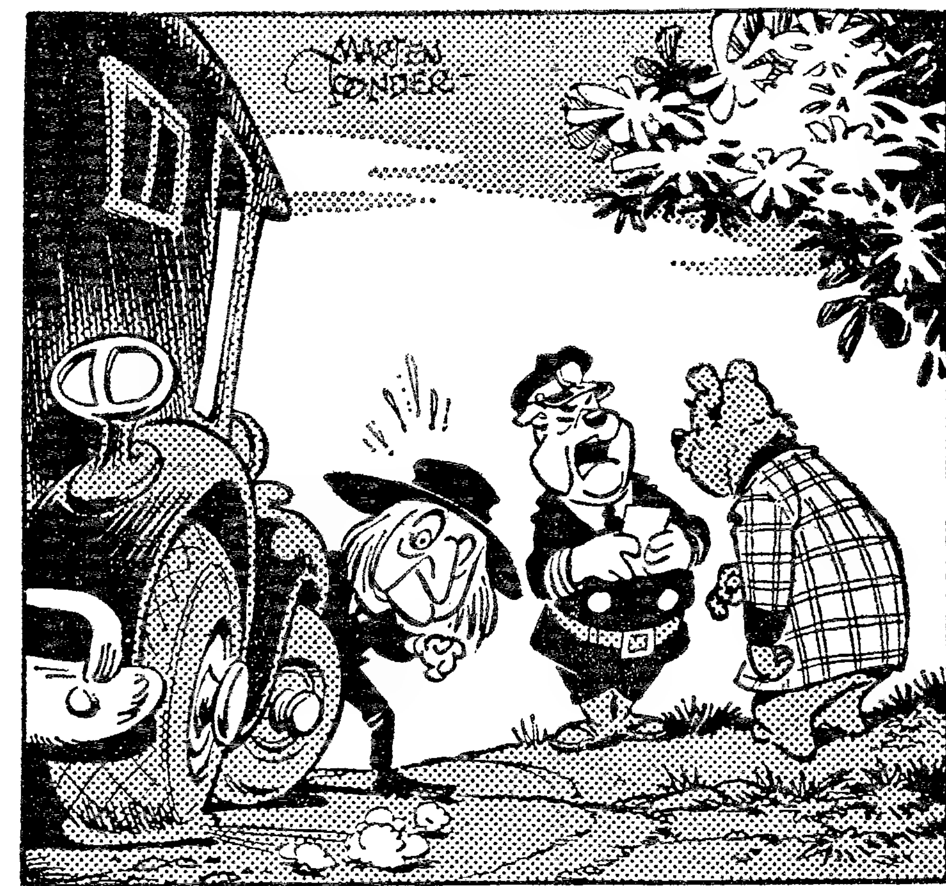
„Ik hoor u niet graag zo spreken", zei hij bekommerd. „U zult nog door wolken van leed moeten gaan voordat u zich weer zult kunnen verkneuteren, vrees ik. Ach, het is de opgeblazenheid, die u parten speelt!"

Op dat moment hield er dicht bij hen een zwarte auto halt en commissaris Bas maakte zich uit het voertuig los.

„Wat moet dat?" vroeg hij met zware stem. „Hebben jullie een ventvergunning? En zijn die vissen onderzocht op vervuiling?"

6931 „Zonder vergunning ongekeurde vis venten, huh?" riep de politiebeambte uit. „Dat is niet zo mooi, Bommel! Je nering wordt in beslag genomen. Zet die manden in de wagen – en vlug een beetje!"

„Wij moeten gehoorzamen aan het over ons gestelde gezag", maande de heer Zwadder. „Verzet zou ons leed slechts vergroten. Kom, broeder!" Zo sprekende nam hij zijn rivierbanket op en spoedde zich naar de politieauto, die niet ver vandaar geparkeerd stond. Heer Bommel volgde zuchtend, maar zodra hij zijn vracht in het voertuig had geschoven wendde hij zich tot commissaris Bas, die intussen zijn boekje getrokken had.

„U begrijpt het verkeerd!" sprak hij. „Ik bedoel; ik heb een ernstig ongeluk gehad en ik heb recht op bijstand....."

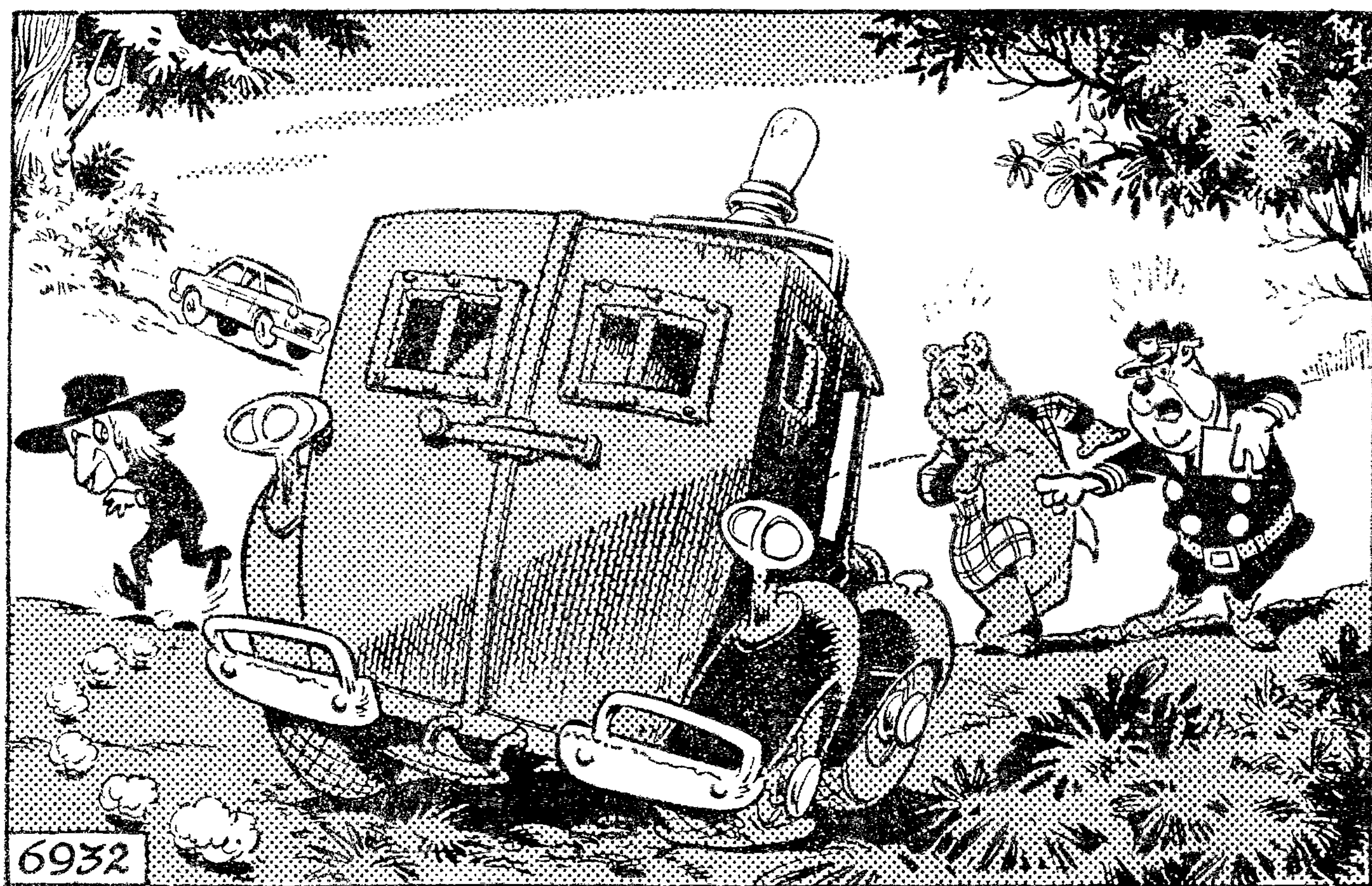
„Die zal je krijgen!" zei de politiechef dreigend. „Hoe is je naam?"

„Kunnen we dit nu niet regelen?" hield heer Ollie aan. „Kijk; ik heb schipbreuk geleden en toen heb ik mijn geld verloren en nu ben ik een beetje in ongelegenheid geraakt. Kunt u me niet even iets lenen, zodat ik met de bus naar huis kan gaan om me te verschonen? Morgen betaal ik u terug."

„Ook dat nog!" riep de heer Bas. „Omkopen van een ambtenaar in functie! Dat wordt een zware drukker!"

„De rampspoed pakt zich samen", prevelde Cornelis Zwadder zorgelijk. Hij leunde steun zoekend tegen een spatbord en op hetzelfde moment begon de auto te verzakken.

„Een lekke achterband!" riep hij verblekend tot zichzelf. „De maat is vol! Ach, ik moet in mijn opgeblazenheid het lijden niet buiten zijn oevers laten treden...."

6932 De heer Zwadder wierp een blik op de leeggelopen achterband en maakte zich toen onopvallend uit de voeten.

„Ik moet mijn mooie werk niet hovaardig overdrijven", sprak hij tot zichzelf. „De heer Bommel is nu op een dieptepunt aangeland, en ik moet ten slotte ook aan anderen denken."

Hij was maar net op tijd, want op dat moment kreeg commissaris Bas het mankement in de gaten, en hij stiet een loeiende kreet uit.

„Ook dat nog!!" riep hij. „Dit riekt naar sabotage! Ik heb je al lang in de gaten – en zo gemakkelijk kom je er niet af!"

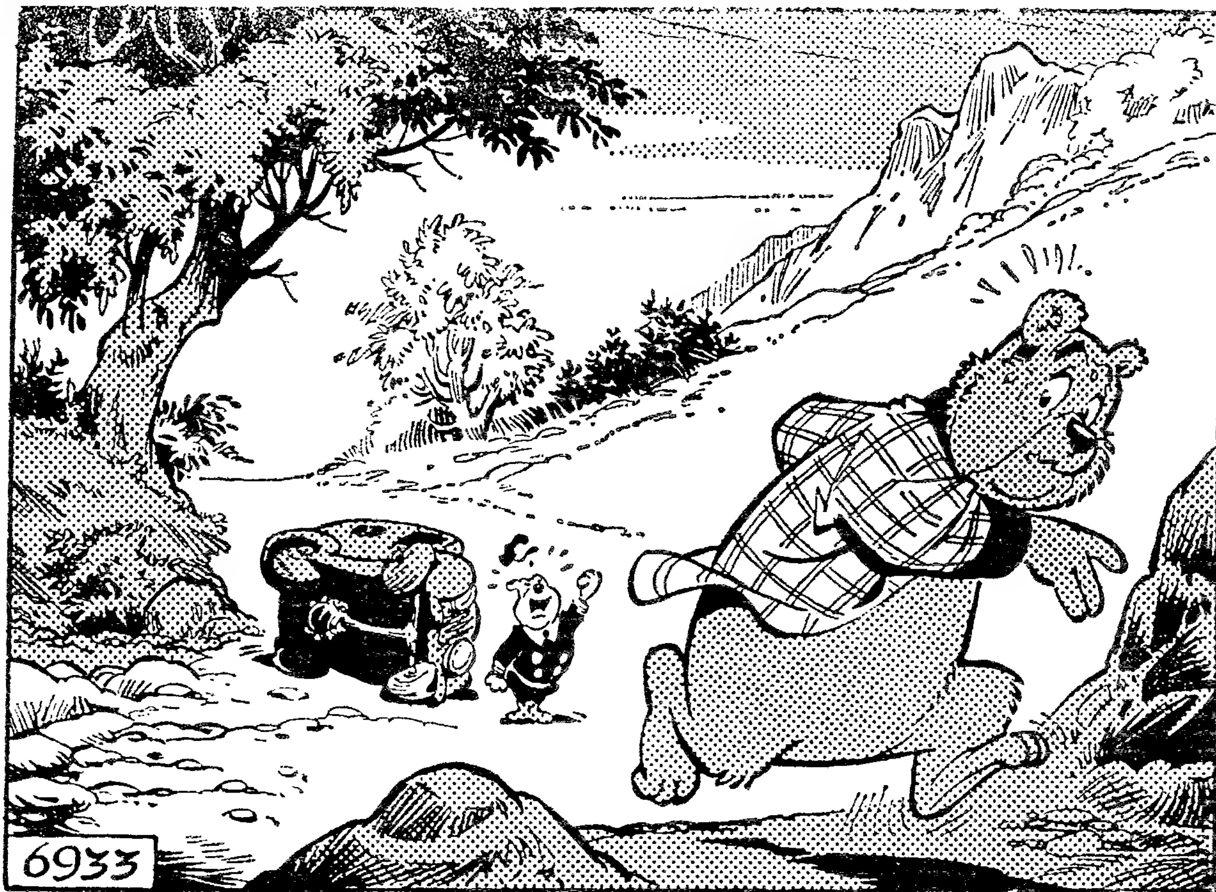
„Het is mijn schuld niet!" riep heer Ollie benauwd; maar de politiechef schonk geen aandacht aan zijn woorden.

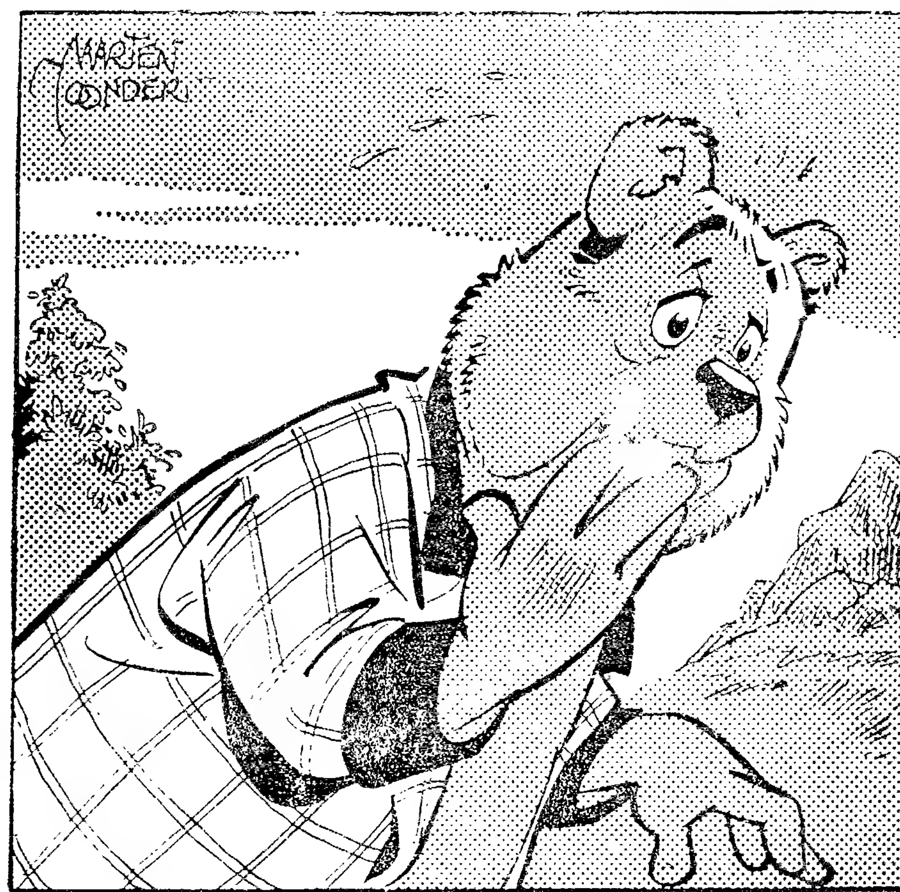
„Zet de reserveband er op!" snauwde hij. „Dat zal je leren om de politie voor aap te zetten. Schiet op; dan zal ik deze misselijke streek oogluikend door de vingers zien!"

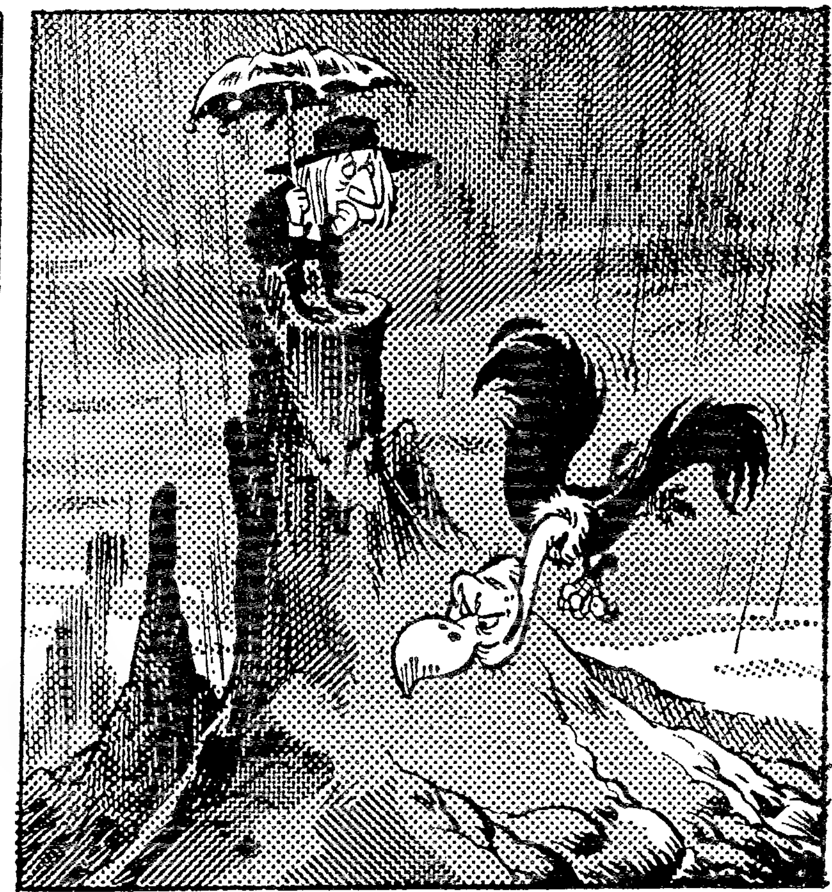
Heer Bommel worstelde een ogenblik met tegenstrijdige gevoelens. Maar zijn plakkende jas en de visgeuren die hem omringden beroofden hem van zijn geestkracht, en met een diepe zucht begon hij aan de zware taak die hem was opgedragen.

„Zwadder is weggelopen", sprak hij al krikkend tot zichzelf. „In de nood leert men zijn vrienden kennen. Ach ja, als heer staat men altijd alleen in de ure des gevaars! Een mooie blijdschapper! Had ik maar naar Tom Poes geluisterd – en was ik maar niet met die Zwadderneel meegegaan! Maar nu is het te laat...."

Zo piekerend ging hij voort met het opvijzelen, totdat de auto zijn evenwicht verloor. De commissaris liet een waarschuwend gebrul horen, maar toen was het inderdaad te laat. Het voertuig belandde met een dreunende slag op de weg.

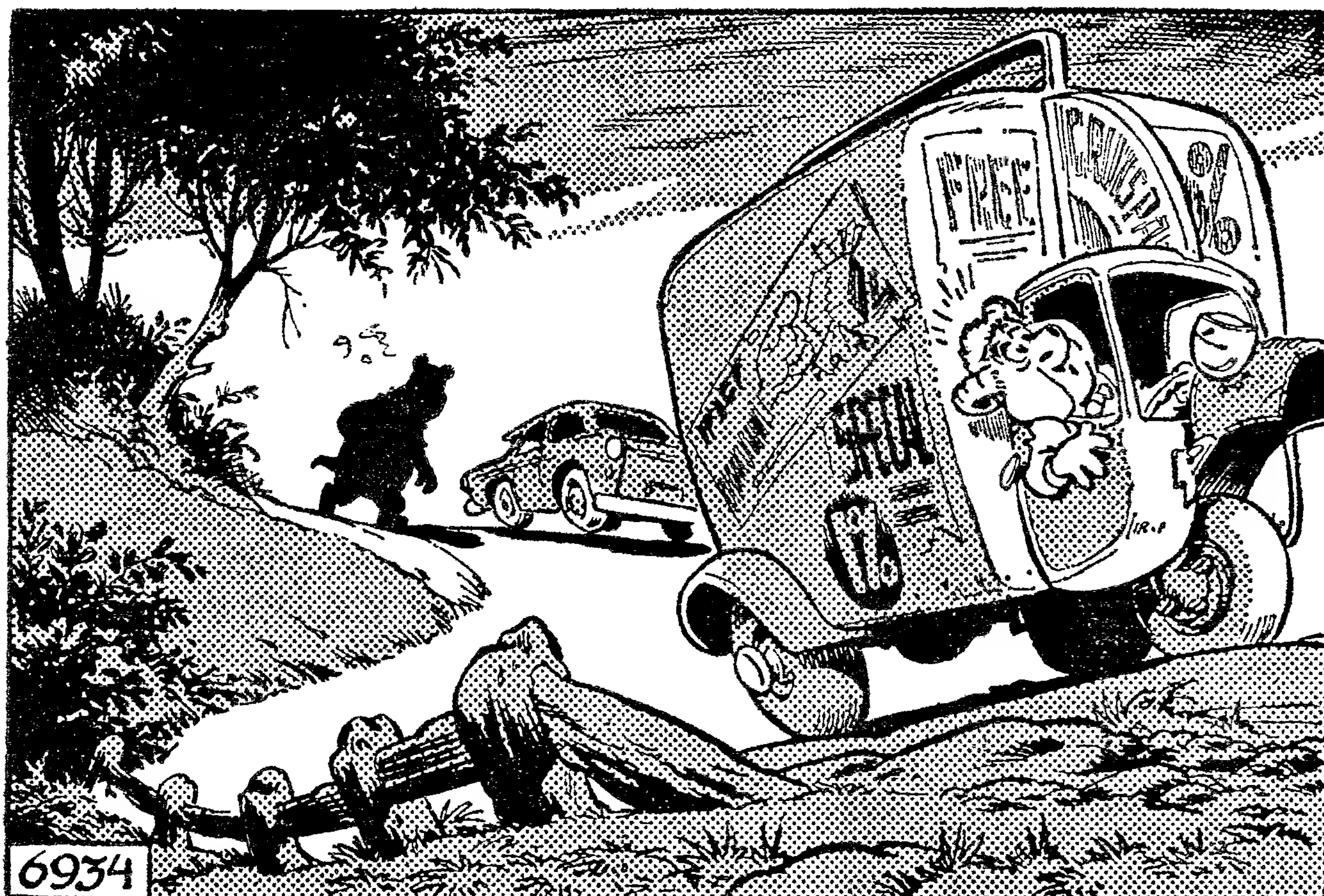

6933 Heer Bommel wachtte de woede van de commissaris niet af. Toen de politieauto met een dreunende slag op de weg terecht kwam vluchtte hij de heuvel op, zo snel als zijn voeten hem dragen konden. Zodoende liet hij het overspannen geschreeuw van de politiechef al spoedig achter zich. Maar ook toen dit had plaats gemaakt voor de stilte der natuur en het suizelen van de wind draafde hij voort.

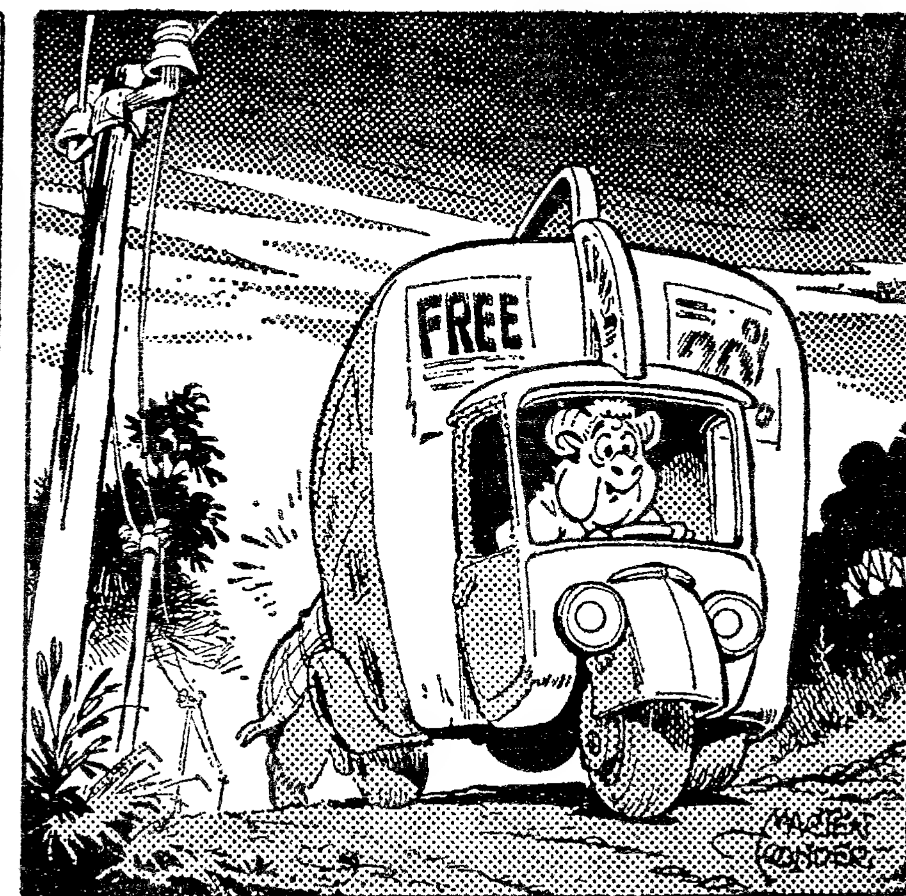
„Het is ver met mij gekomen", sprak hij hijgend tot zichzelf. „Hier ga ik; een vluchtende landloper. Eenzaam en geldeloos. In een kwade reuk en achtervolgd door de politie, bedoel ik. En dat terwijl ik alleen maar wat eenvoudig geluk zocht door achter die zogenaamde blijdschapper aan te lopen. Een kwade genius, dat was het, als iemand begrijpt wie ik bedoel. Ik heb hem zelf opgeroepen. Maar als ik hem ooit weer ontmoet zal hij de toorn van een heer voelen! Waar zou hij zijn?"

De heer Zwadder was echter een heel eind uit de buurt. Hij had zich met grote snelheid voortgerept totdat hij een bergtop bereikt had en daarop zat hij nu peinzend naar de invallende schemering te kijken.

„Het begint weer te regenen", mompelde hij. „Zolang de visgeuren mij uit het kostuum sloegen was het droog, want ik werd al genoeg beproefd; maar nu maakt dat weer plaats voor het eeuwige hemelwater. Ach, ik heb nog niet veel geluk gebracht, en het zou winderigheid zijn om mijn beloning te vragen. En toch zie ik een lichtpunt. Al die regen op deze hoogte zal de stromen doen zwellen en het dal onder water zetten. Maar uit de daarna invallende droogte zal een groot gevoel van verheugenis opbloeien!"

6934 Toen heer Bommel langs een grote omweg weer op de verkeersweg aankwam begon de schemering te vallen. Het spitsuur was reeds voorbij zodat het gaan niet ernstig bemoeilijkt werd. Maar de gebeurtenissen van de afgelopen dag waren te veel geweest voor zijn gevoelig gestel zodat hij in doffe berusting voort slofte. Hij keek pas op toen hij een stilstaand voertuigje aan de voet van een helling zag staan, want het kwam hem bekend voor.

„Ach, mijnheer Bommel!” riep de kruidenier Grootgrut die er uit leunde. „Een mooie avond nietwaar? Echt weer voor een lange wandeling. Maar dat zit er voor ons middenstanders niet aan. Ik moet naar huis voor mijn boekhouding – en nu heb ik pech! Ik kan niet starten!”

„Tsss”, mompelde heer Ollie. „Niet starten. Ja, ja. Ik heb honger... eh... ik heb geen geld bedoel ik. En de politie... Ach, niks, bedoel ik.”

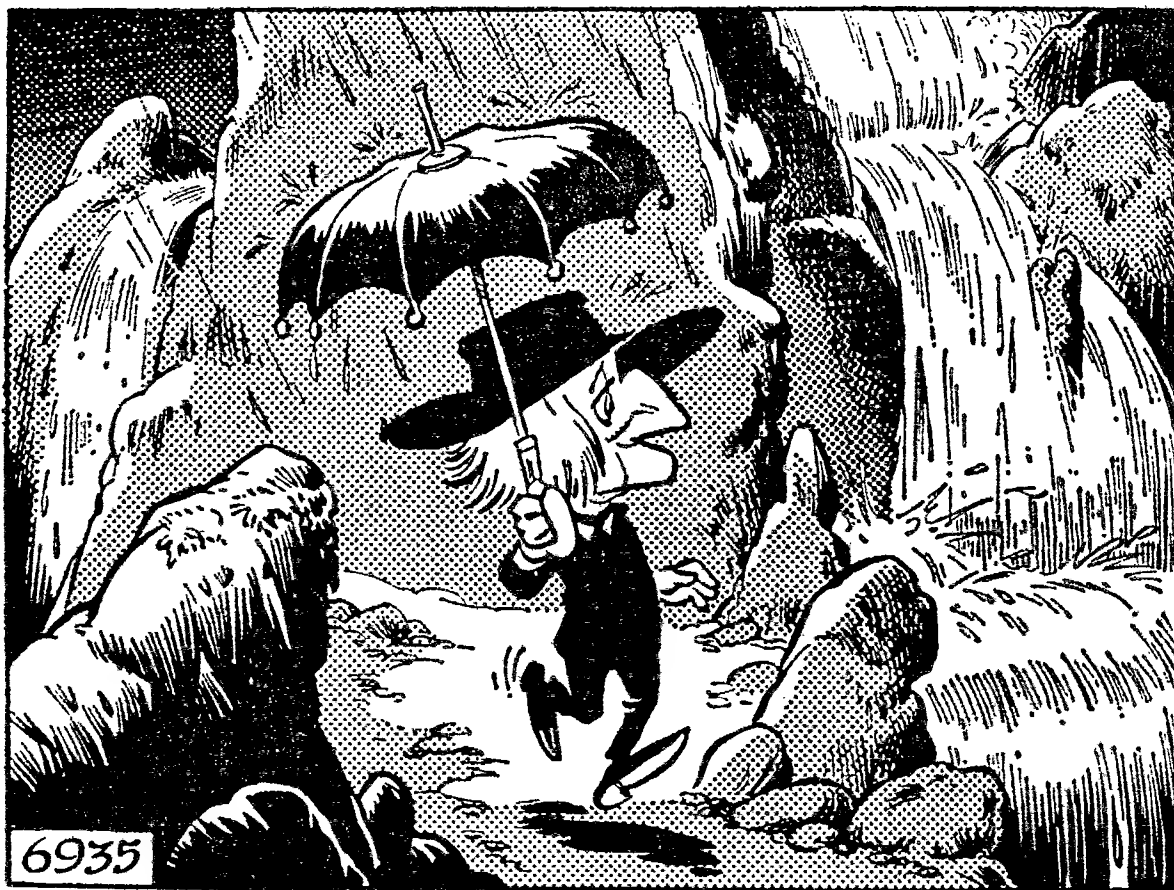
„Als ik nu maar boven op de heuvel was zou het wel lukken”, hernam de comestibleshandelaar. „Dan kon ik me naar beneden laten glijden en dan zou de motor wel aanslaan. Maar hoe kom ik daar?”

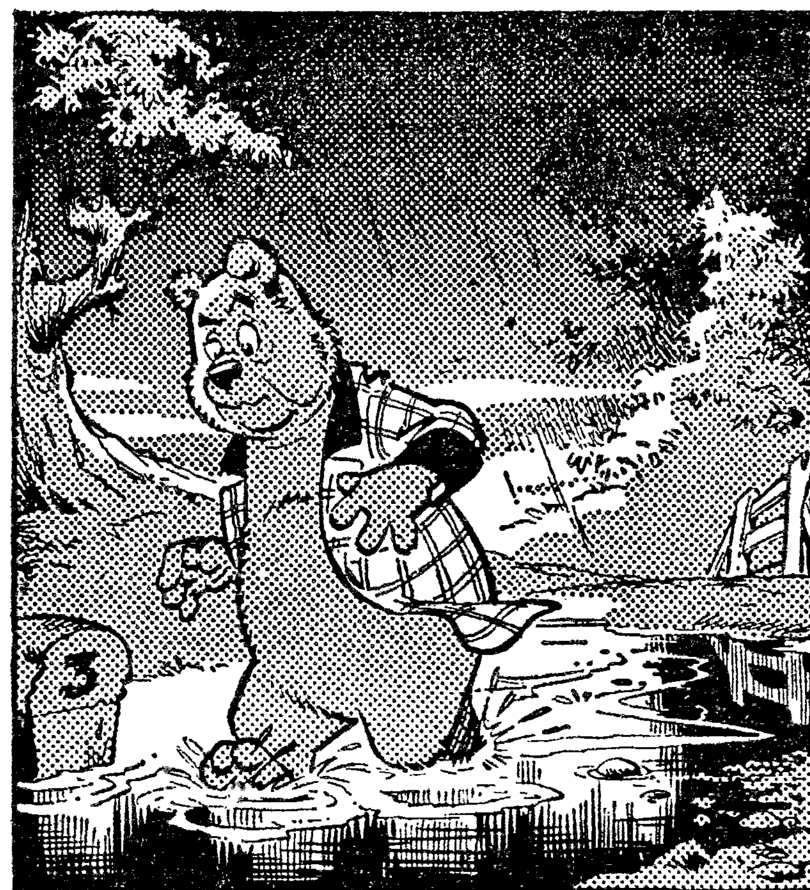
In het versufte brein van heer Bommel maakte zich een gedachte los.

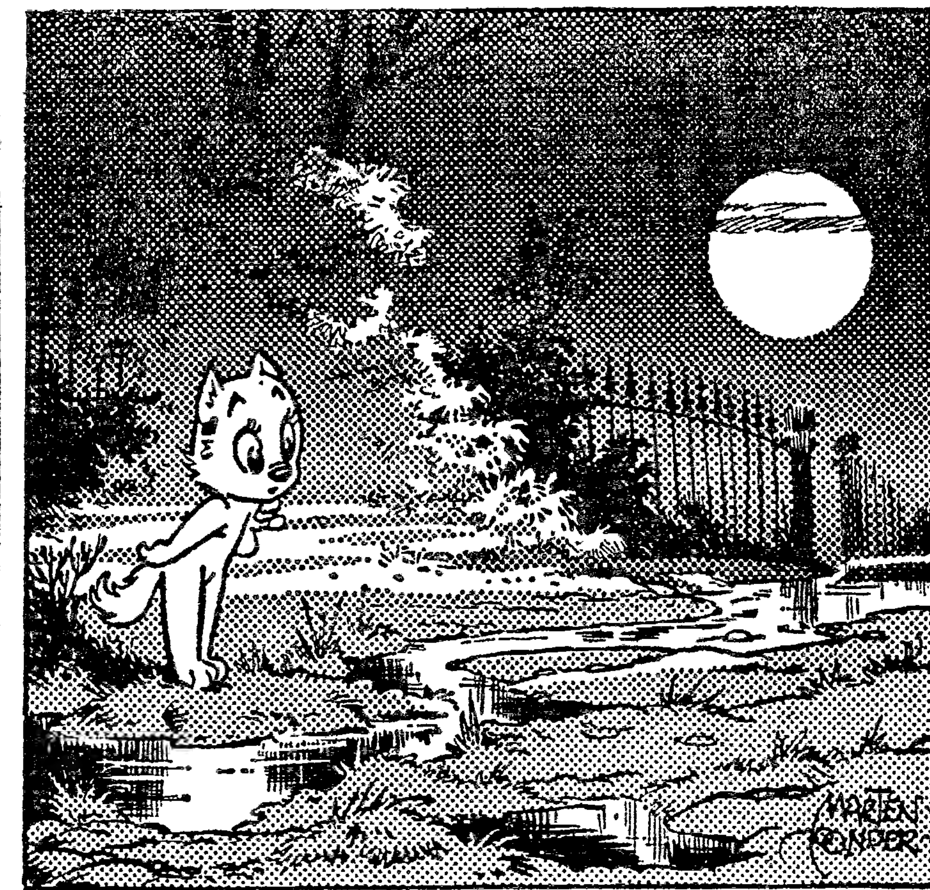
„Als ik eens duw?” stelde hij voor. „Ik bedoel; voor een zakje sprits zal ik duwen. Ja?”

De heer Grootgrut nam dit voorstel met beide handen aan, en even later werd hij moeizaam de helling opgedrukt.

„Die betere klanten hebben soms toch vreemde kuren”, sprak hij verbaasd tot zichzelf. „Wie had zoiets nu van de heer Bommel verwacht? En die sprits had hij toch wel op de rekening kunnen krijgen?

6935. In de vallende duisternis daalde de heer Zwadder van de bergpiek af. De regen kletterde op zijn paraplu en naast het pad bruisten wilde watervalletjes, waar hij glimlachend naar keek.

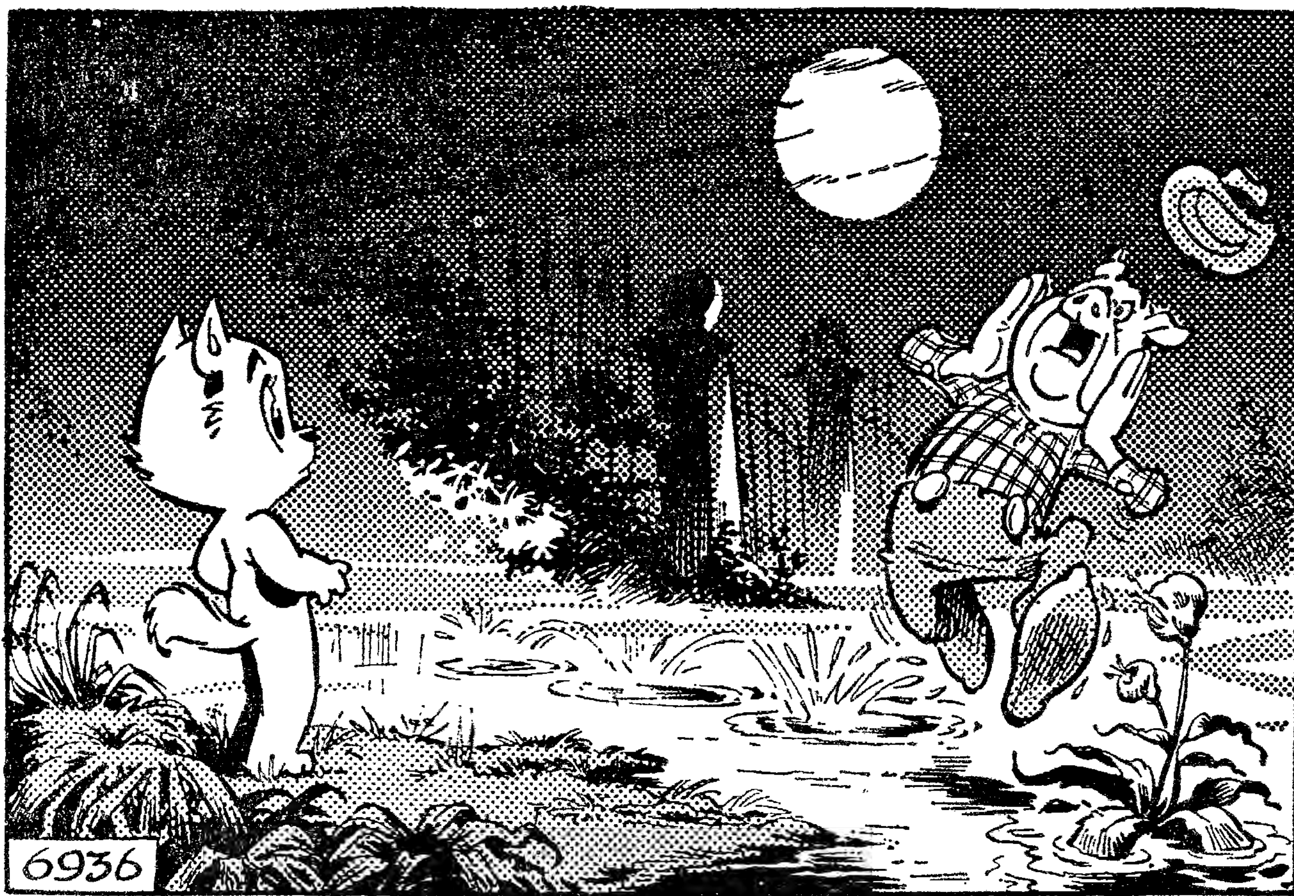
”Een zegenrijk gevolg van mijn verblijf op de bergtop”, stelde hij voldaan vast. ”Zuiver hemelwater, dat reinigend naar beneden daalt en dat de vergiftigde gewassen in het dal zal wegspoelen. Ik moet mij hoeden voor hovaardij. Maar het is wel zeker, dat de brave landbouwers tot grote verheuging zullen komen, wanneer het water weer wegtrekt. Natuurlijk gaat er leed aan vooraf, met zo’n overstroming; maar dat is nu eenmaal het geheim van geluk!”

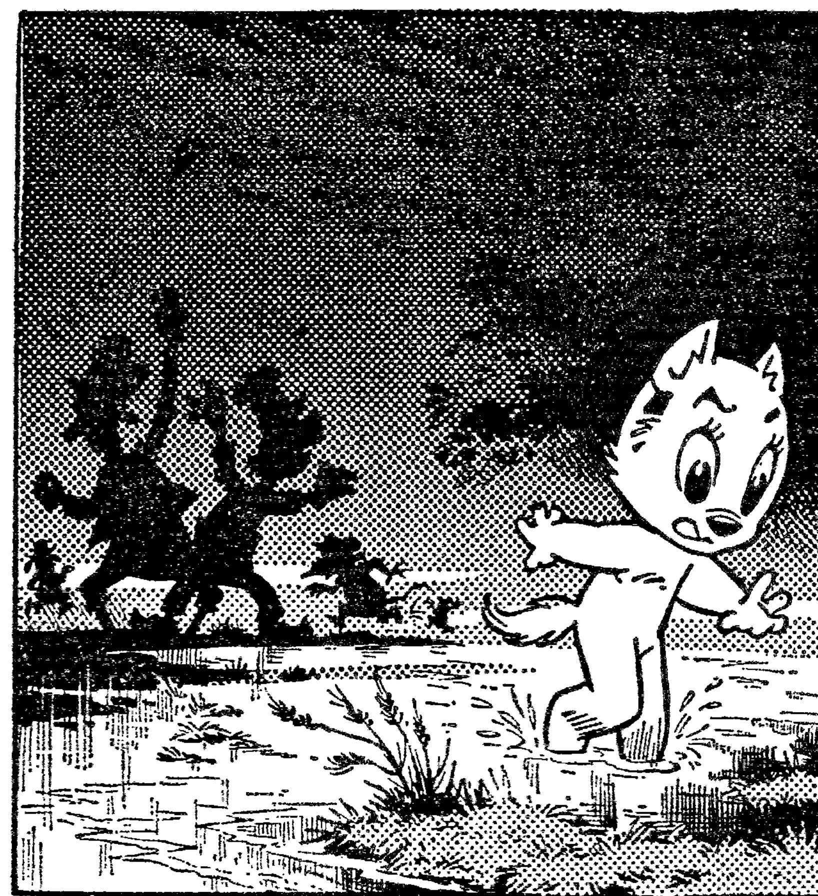
Heer Bommel had intussen de driewieler van de kruidenier Grootgrut over de heuvel geduwd, en nadat hij zijn sprits had opgegeten daalde hij er sjokkerig achteraan. Tot zijn verrassing stapte hij aan de voet van de hoogte in water, zodat zijn gedachten plotseling frisser werden.

”Een overstroming”, mompelde hij. ”De rivier hiernaast loopt over. Ook dat nog. Alsof ik vandaag al geen nattigheid genoeg gevoeld heb. Maar dit kan er nog wel bij. Ach, hoe zal ik ooit thuis raken? Komt er dan nooit een einde aan de ellende?”

Nu zag het er inderdaad naar uit, dat het gaan niet gemakkelijker zou worden want overal begonnen de riviertjes buiten hun oevers te treden. Tom Poes, die weer op weg was naar het kerkhof, bleef verbaasd staan. Aan zijn voeten vloeide een stroompje, dat er nooit geweest was; en het kwam uit de richting van de rustplaats.

”Vreemd”, dacht hij. ”En vervelend ook. Want op die manier wordt het nog moeilijker om de kippeveren van heer Bommel te vinden.”

6936. Tom Poes liep voorzichtig door het steeds drassiger wordende land naar het kerkhof. Hij had gewacht totdat het donker was, want hij wilde rustig zoeken naar de kippeveren zonder gestoord te worden. De overstroming bracht echter heel wat lieden op de been en hij begreep al gauw dat het moeilijk zou zijn om onopgemerkt op de begraafplaats te komen.

"Sta daar niet!" riep een boer, die hem plassend passeerde. "Zie je niet, dat het land onderloopt? We moeter dijken maken!"

"Ja, ja", zei Tom Poes terwijl hij haastig verder liep.

"Dijken maken!" riep een andere landbouwer, opdoemend uit de duisternis.

"Bel Waterstaat op!" schreeuwde een derde, en een vierde drong aan op het waarschuwen van het waterleiding-bedrijf.

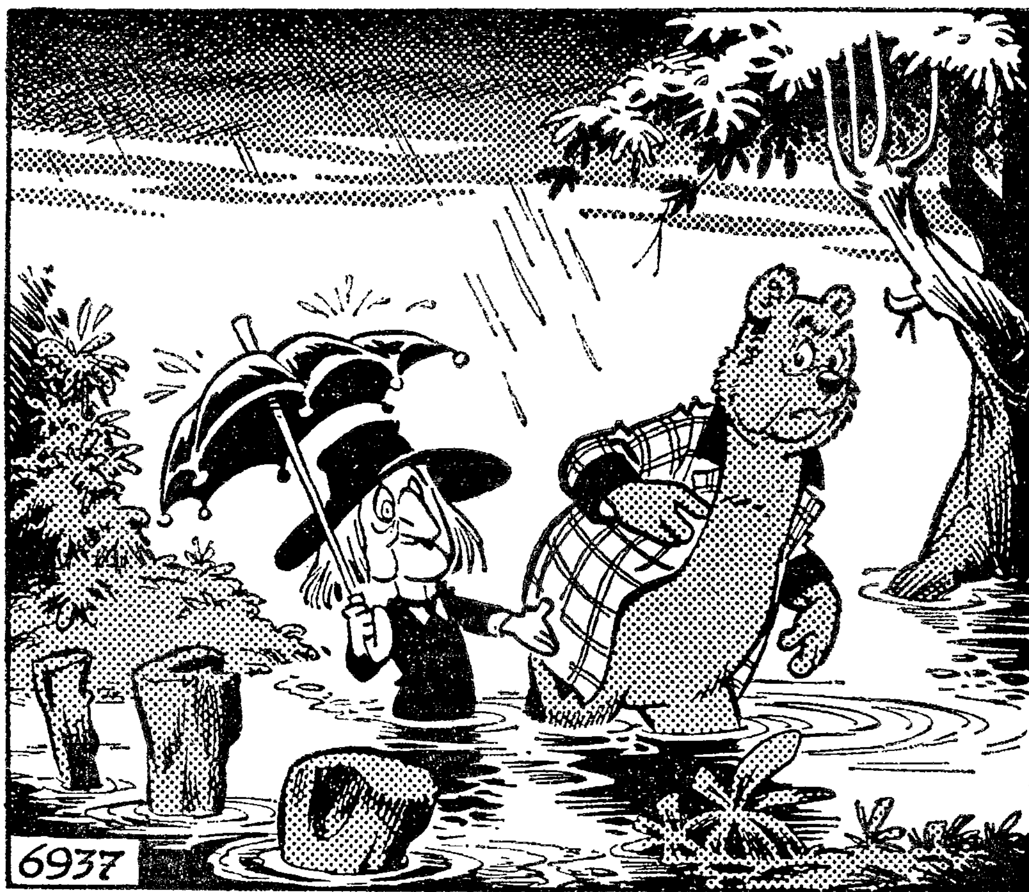
Er begon nu een opgewonden beraadslaging, en in het rumoer daarvan slaagde Tom Poes er in om weg te komen.

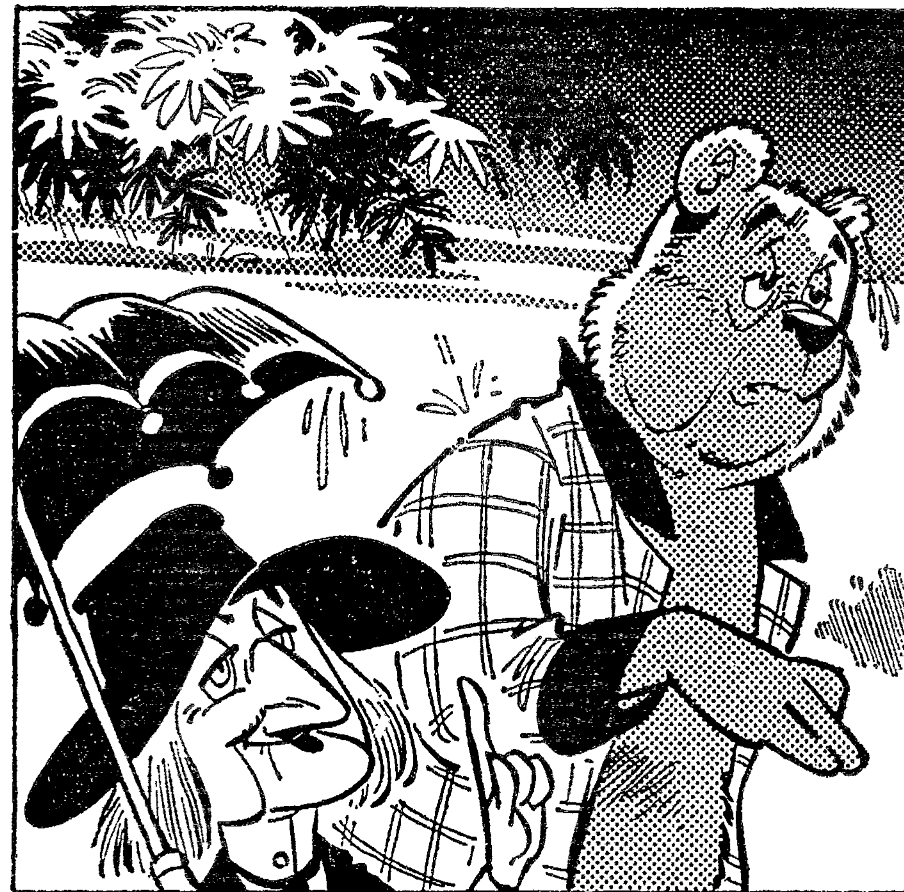
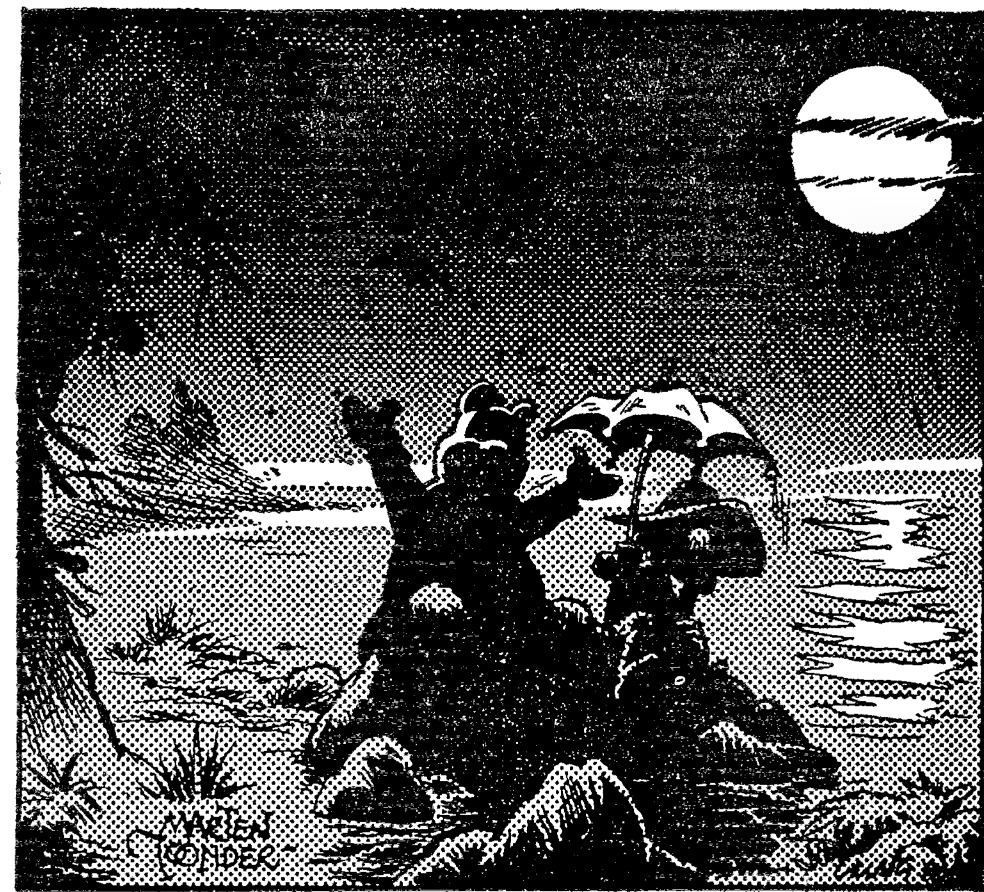
"Die overstroming is vast het werk van de Zwarte Zwadderneel", dacht hij. "Ik moet vannacht die veren vinden, voordat er een ramp komt!"

De heer Zwadder dacht er echter heel anders over. Hij holde met hoge passen van de berg af, en de eerste die hij in het oog kreeg was heer Ollie die moeizaam over de weg waadde.

"Water!" riep hij opgewekt. "Overal waar ik kom begint het te regenen. En nu komt er een overstroming, die het kwaad zal wegspoelen en het geluk in zijn baan zal meevoeren. Dit is de grote zuivering, broeder!"

"Die overstroming is er al", zei heer Bommel somber. "Het is de druppel, die de emmer doet overlopen. En het is allemaal jouw schuld, net als ik al dacht. Maar nu is het uit met je streken!"

6937. ”Mijn maat is vol”, sprak heer Ollie, terwijl hij plassend zijn ondergelopen weg vervolgde. ”Ik wil niets meer te maken hebben met jou en je blijdschap. Toen ik op het dieptepunt van mijn loopbaan was aangekomen heb je me lafhartig in de steek gelaten – en zoiets vergeeft een Bommel niet licht. Vooral niet nu het land begint te overstromen door die misselijke regen die je met je mee voert.”

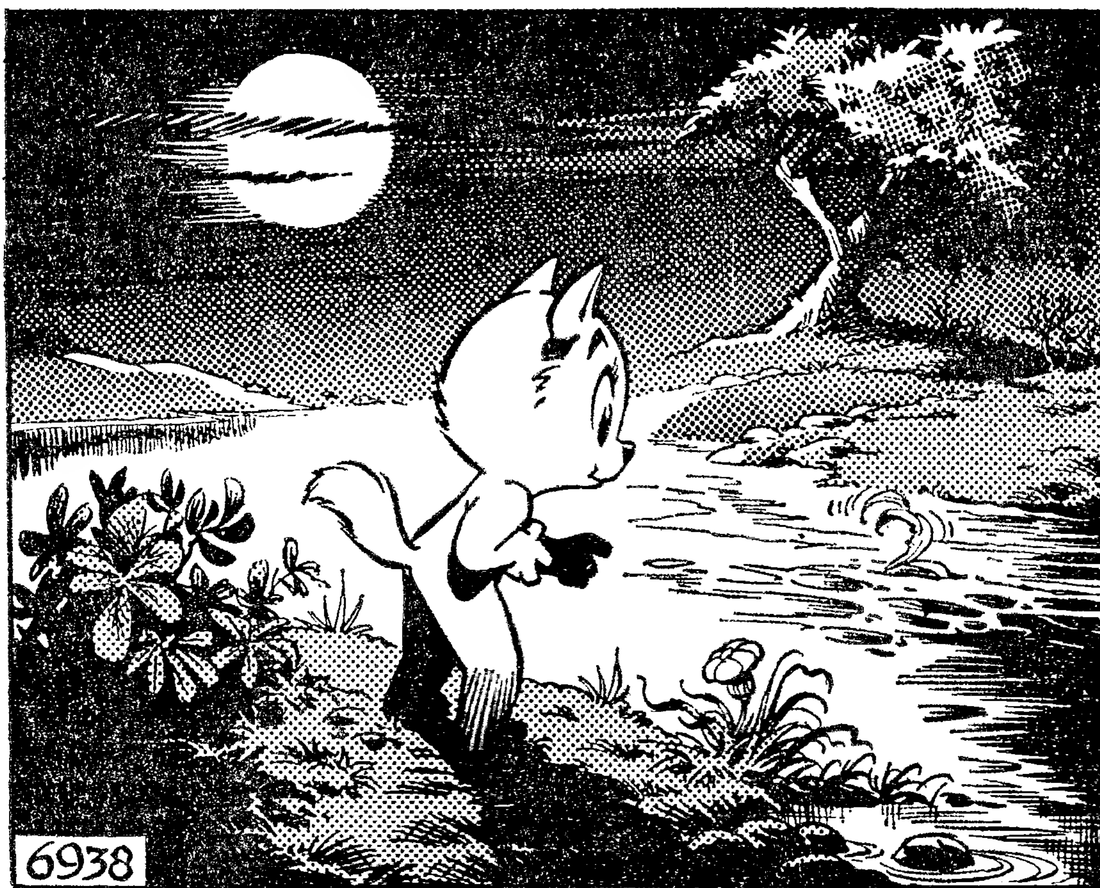
”Het is een ongemak”, gaf de heer Zwadder toe. ”En zo’n overstroming lijkt erg. Een oppervlakkig iemand zou in weninge neer gaan zitten. Maar wij niet! Laten wij denken aan de zegeningen van dit hemelwater, dat reinigend langs de wegen en over de landerijen trekt, en dat een mooie les te bieden heeft aan de ontevreden hovaardige.” Heer Bommel schonk geen aandacht aan de woorden van zijn metgezel. Wrevelig sjokte hij door de schemering die viel, evenals de regen.

”Weet je wat ik dacht, toen ik onbemiddeld over de velden zwierf?.” vervolgde hij op sombere toon. ”Als ik die Zwadderneel ooit weer ontmoet zal hij de toorn van een heer voelen!” Dat dacht ik. En als ik niet zo moe was zou ik mij er aan houden.”

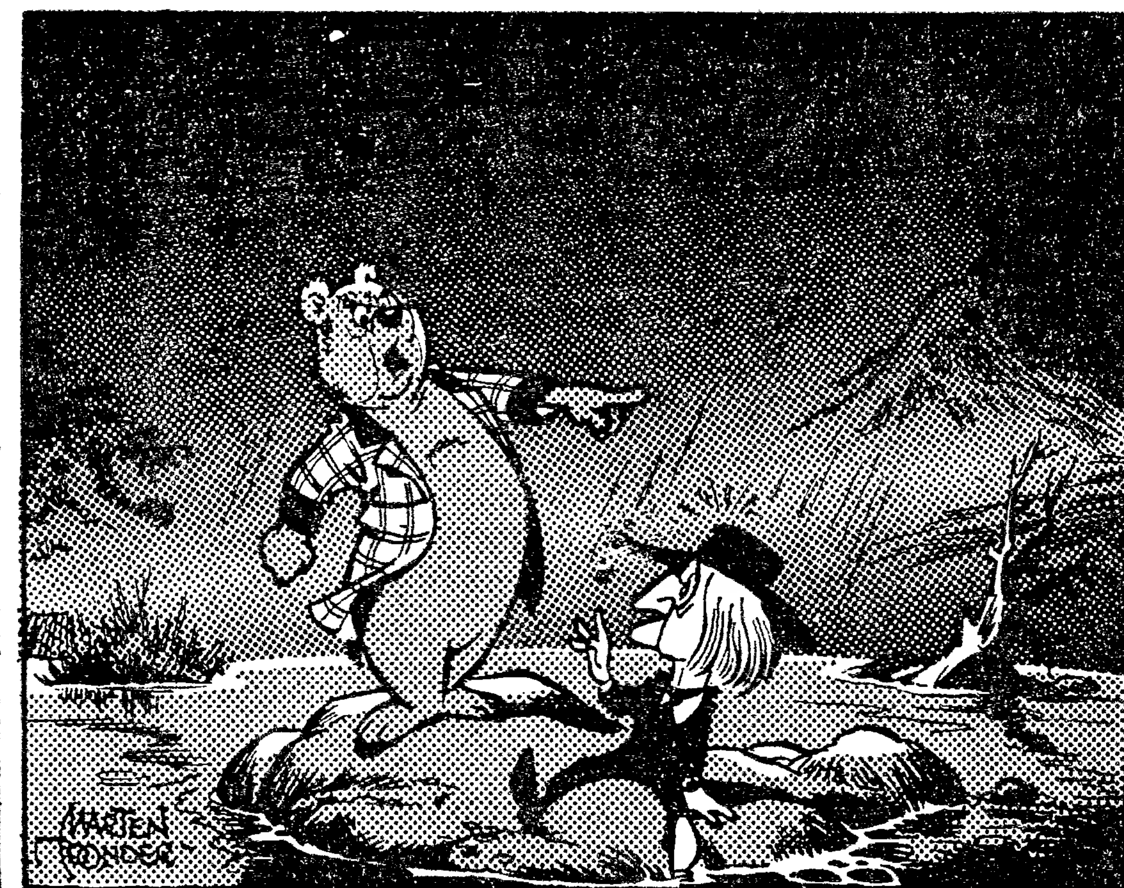
”Maar denk dan eens aan het geluk, wanneer het water weer terugtrekt en als de zon weer gaat schijnen!,” maande Cornelis Zwadder met een bleke glimlach. ”Allerwegen blijdschap en verlustiging!”

”Bah!,” riep heer Ollie uit. Hij ging op een steen aan de kant van de weg zitten omdat het pootje baden hem begon tegen te staan en wrong zijn jas uit. ”Zolang jij er bent is er geen geluk. Zonder jou was het leven vreugdeloos en met jou is het een ramp. Hoe kom ik van je af met mijn zwakke krachten?”

”Het gaat niet”, verklaarde de heer Zwadder. ”Er is iets wat me hier houdt.”

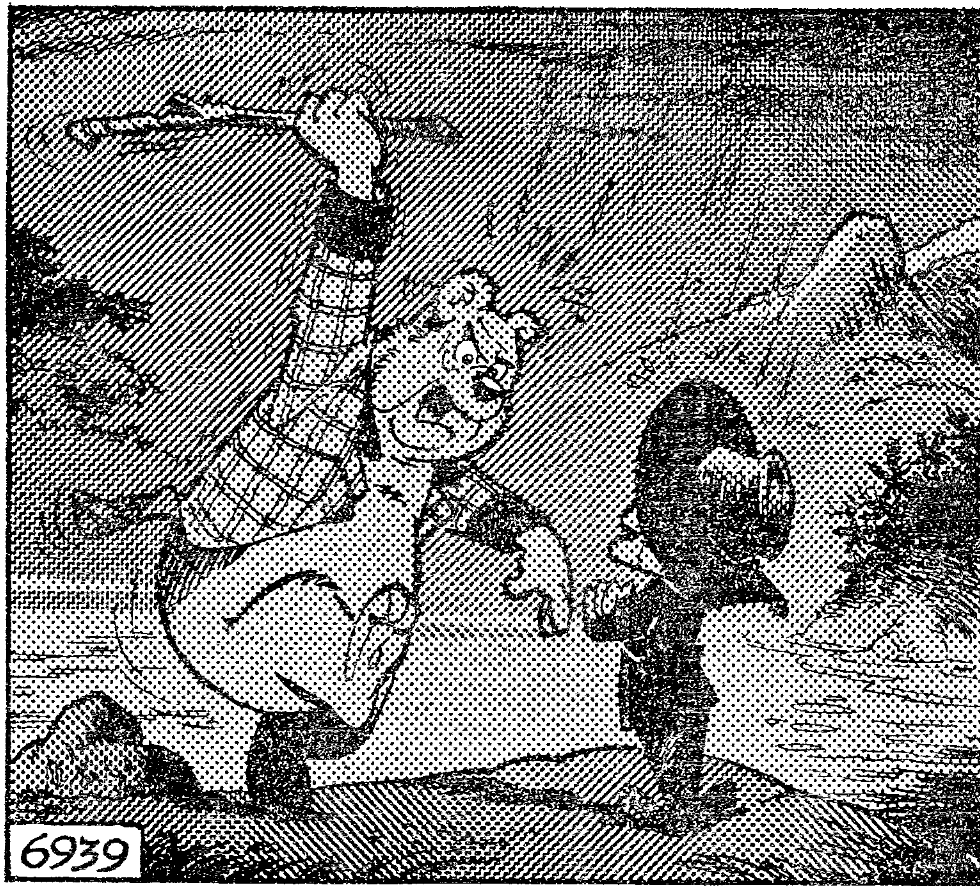
6938. Tom Poes sopte in het maanlicht door het drassige land om een opening in het kerkhof-hek te vinden. Hij zag er tegen op om weer naar het akelige bundeltje met de kippeveren te gaan zoeken, want hij had geen idee waar heer Bommel het verstopt had.

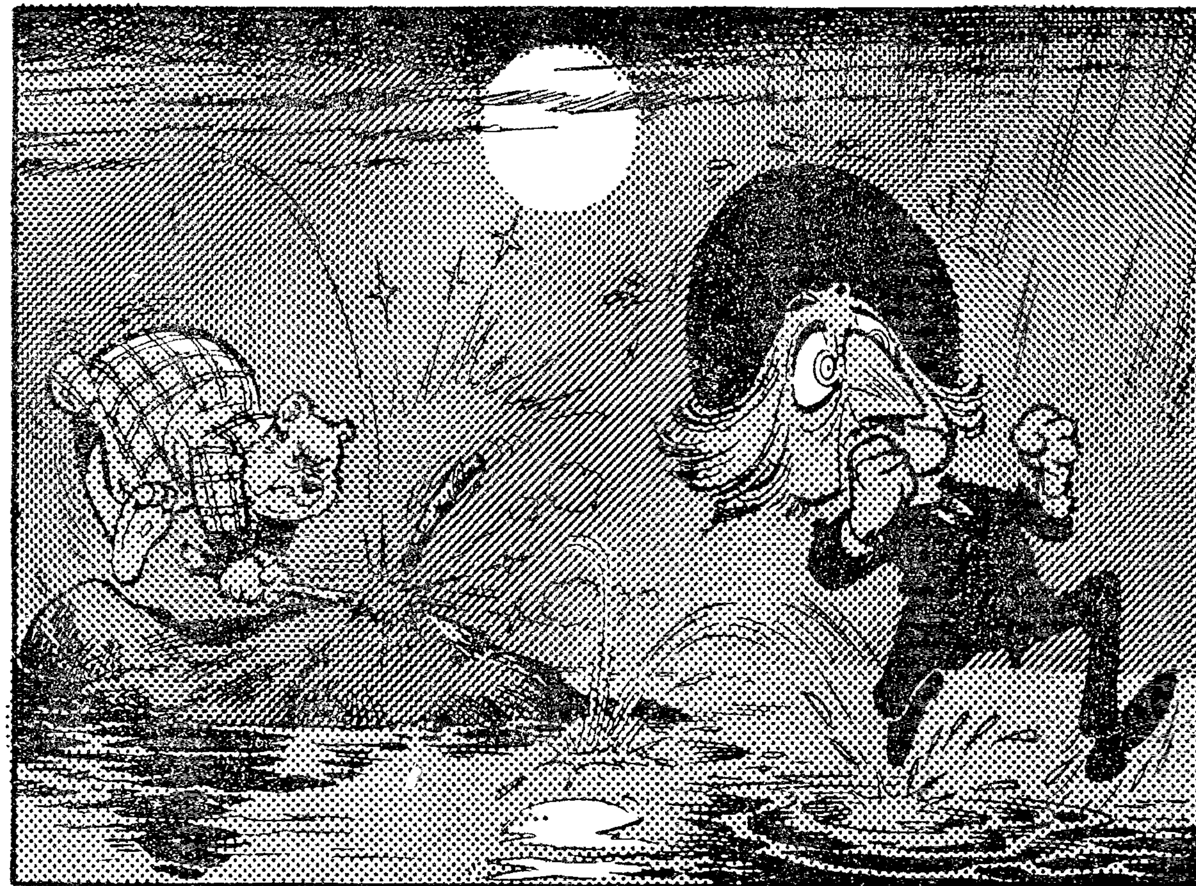
"En toch moet ik het vinden", dacht hij. "Het is de enige manier om van de Zwarte Zwadderneel af te komen! Ik zal het van mijn geluk moeten hebben..." Op dat moment bleef hij staan en keek verrast naar het stroompje, dat door de overstroming veroorzaakt was. Het kwam drabbig onder het hek uit lopen en voerde rottend gebladerte en allerlei onbestemde zaken met zich mee. Daartussen bevond zich een soort pluim, die zachtjes wapperde in de nachtwind en die helder belicht werd toen de maan een ogenblikje door het wolkendek brak. Tom Poes sprong in het water en greep het.

"Dat is geluk hebben!," sprak hij tevreden tot zichzelf. "Een kippehart samengebonden met het kruidje zevendood en een paar kippeveren. Dit is het! Nu is het gauw afgelopen met de ellende." Heer Bommel, die ver van daar op een steen aan de kant van de weg stond, dacht er echter anders over.

"Hoe kan deze ellende ooit aflopen?," riep hij uit terwijl hij ging staan. "Je maakt misbruik van mijn zwakke toestand en je denkt, dat je hier maar kan blijven zitten terwijl je misselijke regen hier over de verkeersweg loopt. Ga weg, of ik zal je de kracht van een ondervoede heer laten voelen."

"Ik kan niet", zei de heer Zwadder nerveus. "Heus broeder, geloof me toch. Er is iets, dat me hier vasthoudt."

6939 – De heer Zwadder stond op en kruiste de armen over de borst.

"Kom tot inkeer, broeder", sprak hij. "Het is misschien winderig om geluk te willen brengen. Maar het is hovaardij om het niet te doen. Laten we toch samen trachten iets moois in het leven van anderen te brengen!"

"Iets moois!", riep heer Ollie uit terwijl hij in grote drift een tak uit het langskabbelende water greep. "Hou me vast, of ik bega in ondervoede toestand een ongeluk aan je!"

"Vasten en meditatie", hernam de ander, terwijl hij voorzichtig een stapje achteruit deed. "Ga toch rustig zitten, dan zal ik u nogmaals uitleggen hoe de verkneutering uit de rampspoed voortkomt..."

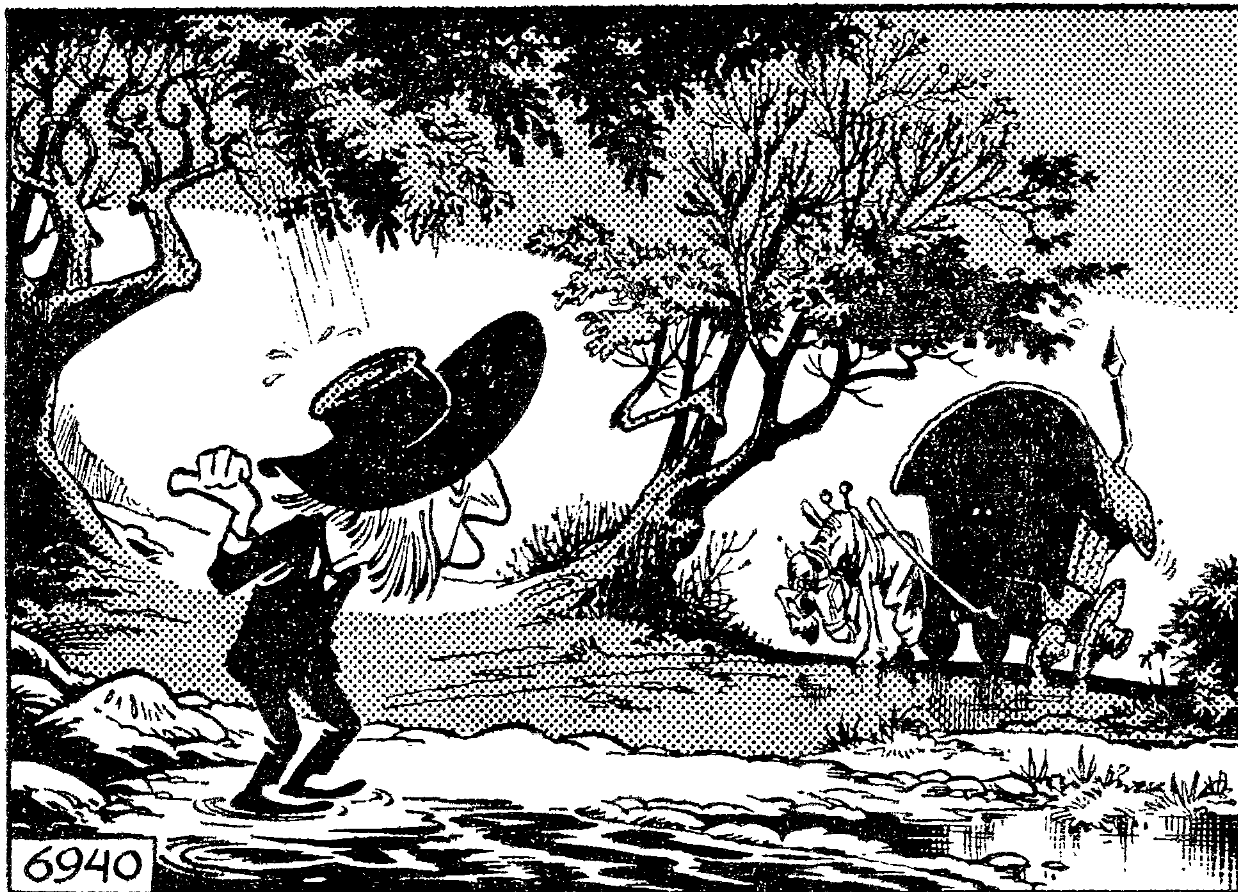
Deze wijze woorden brachten heer Ollie tot het uiterste. Met een getergde kreet liet hij de tak krachtig neerkomen – en dat had misschien akelige gevolgen kunnen hebben. Maar de blijdschapper was niet langer op de plaats waar het knuppeltje terecht kwam. Hij vluchtte met hoge sprongen weg in de neervallende regen die hem troosteloos op de hoed kletterde, en verdween in de nacht.

"Het is toch vreemd wat een heer vermag", prevelde heer Bommel, een beetje ontdaan door zijn daad.

"Ach, had ik maar eerder krachtig ingegrepen, dan zou mij heel wat ellende bespaard zijn. Er was hier iets dat hem tegenhield, zei hij. De onzin! Natuurlijk is de kracht van een Bommel groter dan een bundeltje kippeveren!"

"Zo", zei Tom Poes, die op dat moment thuis kwam en zijn kachel wat opstookte. "Nu is er niets meer wat de Zwarte Zwadderneel nog hier houdt."

En met die woorden wierp hij het natte bundeltje kippeveren in het vuur.

6940 – Bij het ochtendkrieken kon men de tengere gestalte van de heer Zwadder aan de kant van de weg zien staan. Een kleine bui tokkelde hem eentonig op de hoed en een kille wind deed zijn natte broekspijpen fladderen.

"Ik ben hier niet langer welkom", sprak hij somber tot zichzelf. "Het is mij niet vergund om de zegenrijke gevolgen van mijn arbeid gade te slaan. Ik ben verjaagd, en nu ben ik even ver als toen ik begon; overal waar ik kom begint het zachtjes te regenen."

Over de weg naderde een schommelende woonwagen, en hij stak met een liftersgebaar de duim omhoog.

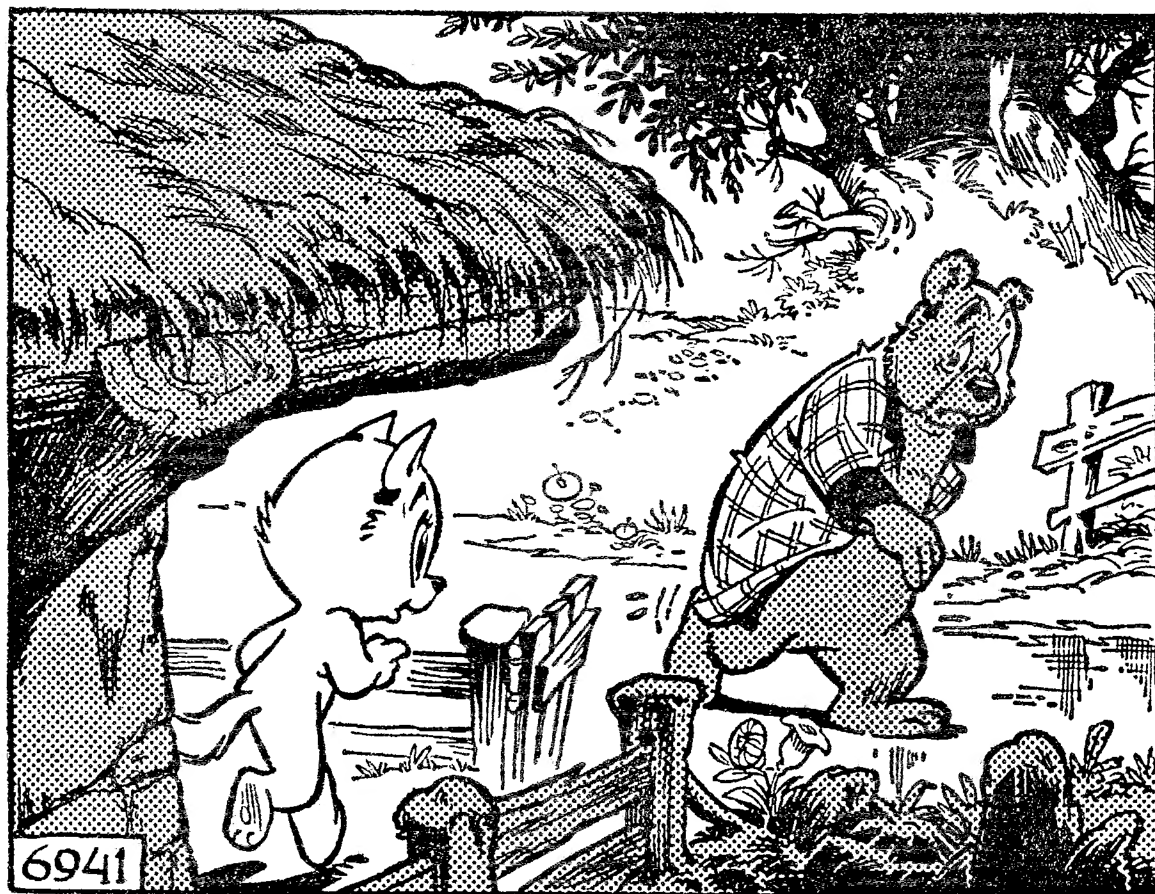
"Ga je op reis, meneertje?", vroeg de voerman met een onaangenaam lachje. "Kan je zomaar ineens weg?"

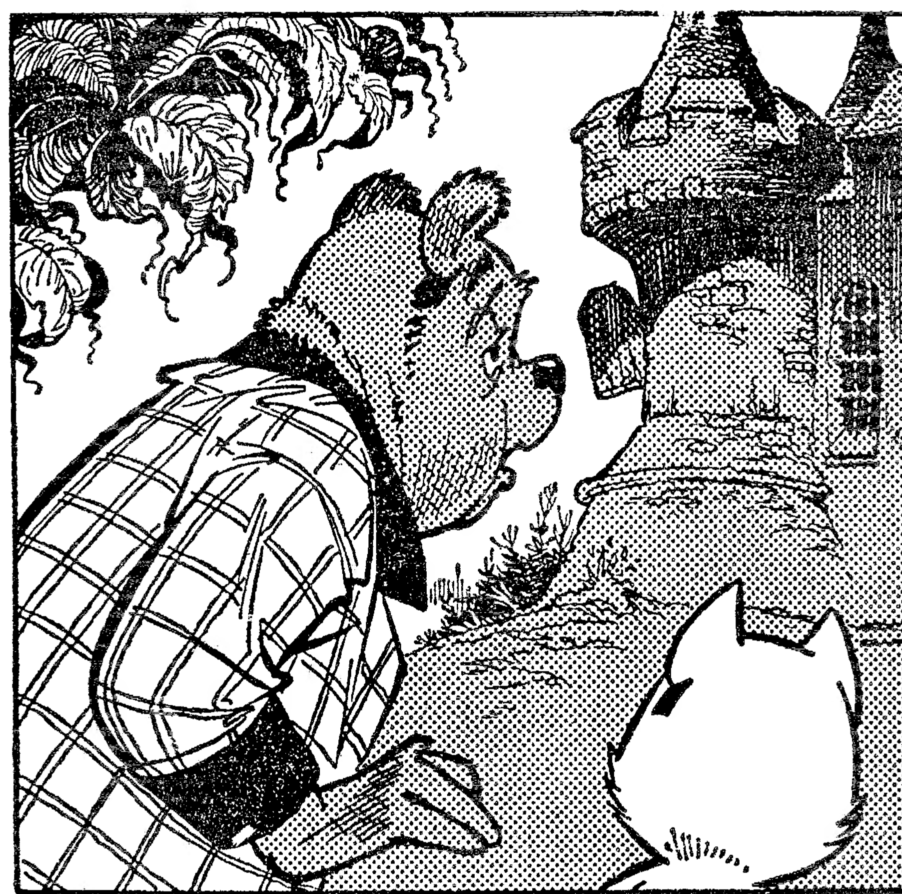
"Ja", gaf Zwadder toe. "Ik weet niet hoe het komt; maar ineens voelde ik, dat er niets was wat mij hier nog vasthield. En bovendien is men hier niet rijp voor de ware blijdschap."

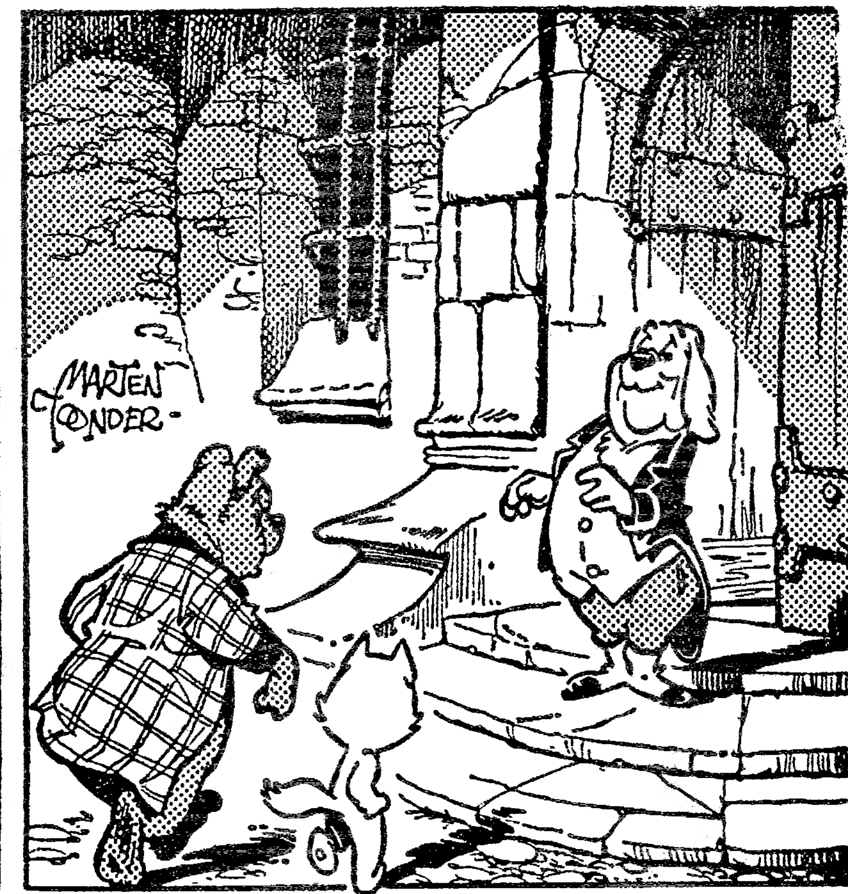
"Kom maar op de boed", kraste de grijsaard. "Je hebt het in deze streken lelijk verbroddeld. Maar misschien kunnen ze ergens anders een blijdschapper gebruiken – en ik ben bereid je nog eens een kansje te geven. Ten slotte ben ik de kwaadste niet!"

Hij barstte in een kakelend gelach uit, dat akelig tussen de heuvels weerkaatste en zodoende ook het oor van een eenzame wandelaar bereikte. Het was hee Bommel, die nat en koud op weg was naar huis over een hoger gelegen bospad.

"In die eenvoudige wagen heerst tenminste nog vrolijkheid", mompelde hij tussen zijn klapperende tanden. "Daar gaat troost van uit voor een heer, die aan het einde van zijn krachten is."

6941. Het was nog vroeg in de morgen, toen heer Ollie het huisje van Tom Poes passeerde. Maar die was vroeg opgestaan, en toen hij zijn vriend in verkommerde toestand langs zag komen holde hij naar buiten.

„Heer Ollie!” riep hij uit. „Hoe is het er mee? Hoe voelt u zich nu?”

„Uitgeput”, zei heer Bommel met zwakke stem. „Als ik je alles zou vertellen wat ik mee heb gemaakt, zou je me niet geloven. Het is méér dan een heer verdragen kan. Maar toch ben ik voldaan.” Hij slofte enige tijd peinzend voort, totdat de torens van Bommelstein in het zicht kwamen – en dat scheen hem nieuwe kracht te geven.

„Voldaan”, hernam hij. „Ja. Ik heb met levensgevaar de Zwarte Zwadderneel verjaagd. Het heeft het uiterste van mijn zwakke krachten gevergd, maar het land is van een groot gevaar bevrijd. Dat zie ik nu in, jonge vriend.”

„Dat is prettig”, zei Tom Poes. „U had nooit met die kippeveren moeten beginnen, want uit zo iets komt nooit iets goeds.”

„Kippeveren? Onzin!” riep heer Ollie uit. „Het was gewoon mijn fijn instinct, dat me in staat stelde op een rechtvaardige wijze tuchtigend op te treden. Als je begrijpt wat ik bedoel!” Zo sprekend had hij de stoeptreden van zijn huis bereikt, en daar werd hij opgewacht door de bediende Joost die net naar buiten trad.

„Ik hoop, dat u een prettig tochtje hebt gemaakt, met uw welnemen”, sprak de trouwe knecht. „Men zegt, dat er hier en daar overstroming is en ik was bang, dat u pech met de Oude Schicht zou krijgen.” „Hij is in het water gevallen”, zei heer Ollie inzakkend. „En ik ben door de stroom meegesleurd. Het was vreselijk!”

„Zeer betreurenswaardig, als ik me zo mag uitdrukken”, mompelde Joost, terwijl hij naar binnen ging. „Het ontbijt is gereed, met uw goedvinden.”

6942. Nadat heer Bommel een warm bad had genomen en een schone jas had aangetrokken zette hij zich aan tafel, waar Joost de ontbijtpap op borden schepte.

„Dat ruikt goed”, sprak heer Ollie, terwijl een brede glimlach zijn trekken begon te sieren. „Het is wonderlijk, hoe tevreden men zich voelen kan na doorstane beproevingen. Ik had dat niet gedacht in alle ellende, die ik heb meegemaakt. Ach,hetisteveelomoptenoemen. Maar dat mooie gevoel komt natuurlijk door de voldoening over een goed volbrachte taak.”

„Hm”, zei Tom Poes. „Misschien had de Zwarte Zwadderneel toch wel gelijk. Men moet het slecht gehad hebben om het goede te kunnen waarderen. Maar dat hadden we zonder die kippeveren ook wel kunnen weten.” Er viel even een pijnlijke stilte, doch heer Bommel herstelde zich spoedig.

„Dat is een flauwe opmerking, jonge vriend”, zei hij met zacht verwijt. „Maar je kunt mijn stille, innerlijke vreugde er niet door verstoren. Die veren waren maar een aardigheidje, dat hier niets mee te maken heeft. Ik heb het nu over het geluk en de blijdschap, die ik innerlijk voel. En jullie ook, hoop ik. Iedereen moet nu toch wel blij zijn, dat de regen is opgehouden.”

Daar was inderdaad iedereen blij over, zelfs een paar boeren die niet ver vandaar hun akker monsterden.

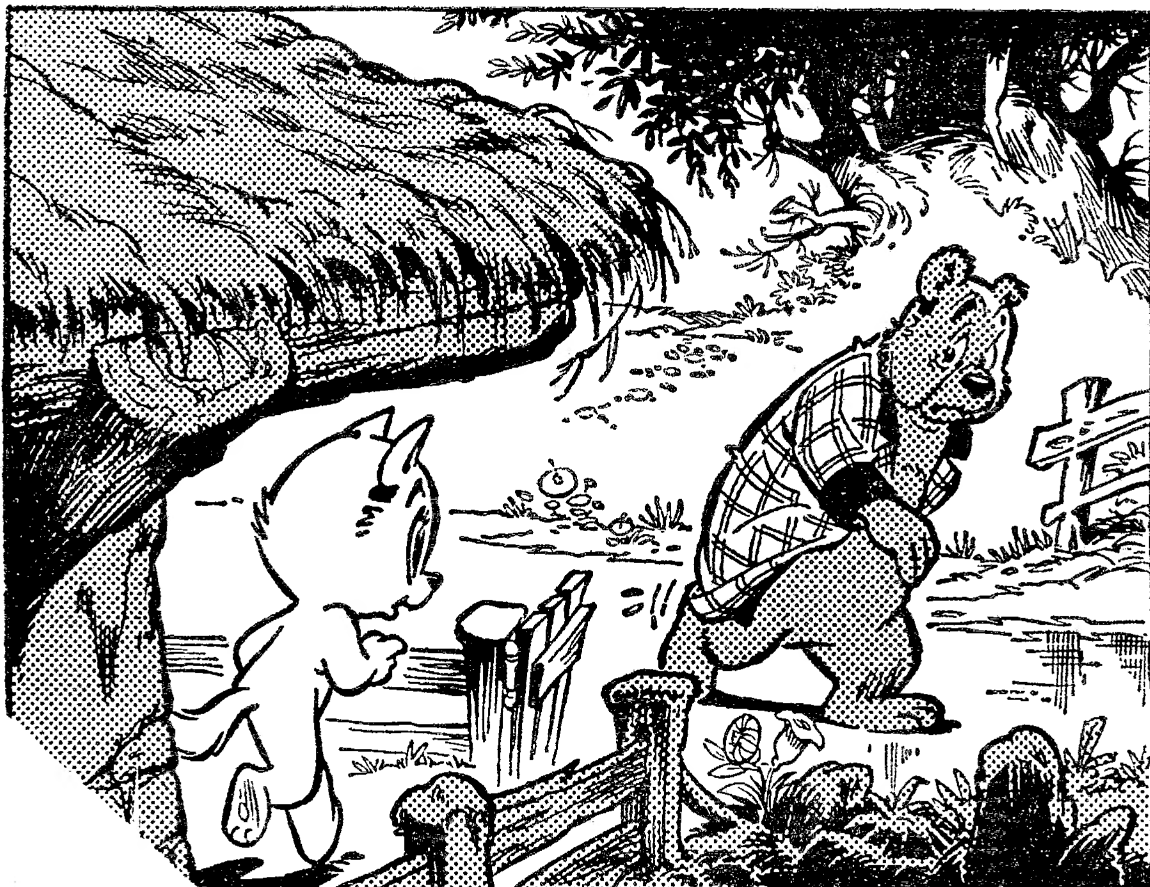
„Mooi nat”, sprak de eerste afkeurend. „Daar gaan mijn bieten. Maar me dunkt, dat er wel een extra steunregeling uit de bus zal komen.”

„Mogelijk”, gaf de ander toe. „Maar ik voor mij ben blij, dat de overstroming over is. Gewoon blij, weet je wel?”

EINDE

700707

Tom Poes en Heer Bommel met vakantie

Na hun natte belevenissen van de laatste weken, zie het gisteren beëindigde verhaal Heer Bommel en de Blijdschapper, hebben Heer Bommel en Tom Poes besloten zich voorlopig terug te trekken naar drogere oorden. Zij zullen daar — strikt incognito — blijven tot 4 augustus a.s. Een vakantie van een kleine maand is wel het minst waar een heer van stand recht op heeft. Vanaf 4 augustus zullen Heer Ollie en Tom Poes weer verslag laten doen van hun wedervaren.

700708

HEER BOMMEL en de Blijdschapper